

Begroting 2023

Nederweert

samen groots, samen doen!

www.nederweert.nl

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Financiële beschouwingen	6
A. Programmaplan	10
Programma 0: Bestuur, participatie en dienstverlening	12
Programma 1: Veiligheid en handhaving	18
Programma 2: Verkeer en vervoer	23
Programma 3: Economie	28
Programma 4: Onderwijs.....	36
Programma 5: Sport, cultuur en recreatie	41
Programma 6: Sociaal domein	48
Programma 7: Volksgezondheid en milieu.....	53
Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VHROSV)	58
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	63
Overzicht van kosten van overhead	63
Bedrag voor de heffing voor de Vpb	63
Bedrag onvoorzien	63
Beleidsindicatoren.....	64
B. Paragrafen	67
Paragraaf 1: Lokale heffingen.....	68
Paragraaf 2: Weerstandsvermogen en risicobeheersing	77
Paragraaf 3: Onderhoud kapitaalgoederen.....	88
Paragraaf 4: Financiering.....	99
Paragraaf 5: Bedrijfsvoering.....	102
Paragraaf 6: Verbonden partijen.....	108
Paragraaf 7: Grondbeleid	119
C. Financiële begroting	122
Overzicht van baten en lasten 2023-2026	123
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	130
Overzicht van kosten van overhead	130
Bedrag voor de heffing voor de Vpb	130
Bedrag onvoorzien	130

Geraamd resultaat.....	131
Toelichting op overzicht van baten en lasten	132
Overzicht geraamde incidentele baten en lasten (in €'s).....	134
Overzicht structurele mutaties reserves (in €'s)	135
Geprognostiseerde balans 2023 - 2026	136
EMU-saldo	137
Liquiditeitsbegroting	137
Overzicht investeringen met een economisch nut en in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	138
Overzicht reserves en voorzieningen	139
D. Uitvoeringsprogramma	141
Programma 0: Bestuur, participatie en dienstverlening	143
Programma 1: Veiligheid en handhaving	144
Programma 2: Verkeer en vervoer	145
Programma 3: Economie	148
Programma 4: Onderwijs.....	148
Programma 5: Sport, cultuur en recreatie	149
Programma 6: Sociaal domein	151
Programma 7: Volksgezondheid en milieu.....	152
Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VROSV)	153
Samenvatting uitvoeringsprogramma.....	155
E. Bijlagen	156
Bijlage 1: Recapitulatie begrotingsevenwicht	157
Bijlage 2: Raming stelpost personeel 2023	158
Bijlage 3: Personeelsbegroting 2023	159
Bijlage 4: Gewaarborgde geldleningen 2023	160
Bijlage 5: Septembercirculaire 2022.....	161
Bijlage 6: Berekening stelposten jeugd	163
Bijlage 7: Majeure programma's	164
7.1 Programma Positieve Gezondheid	164
7.2 Programma Economische Gebiedsontwikkelingen.....	170
7.3 Programma Transitie Buitengebied.....	181

Inleiding

“Ruimte bieden door eigenaarschap”

Inleiding

De programmabegroting 2023-2026 is de eerste begroting in deze raadsperiode. We beginnen met een goede (financiële) basis en een nieuw coalitieakkoord. Dit coalitieakkoord is een belangrijke leidraad voor het te vormen nieuwe beleid.

Het zijn voor inwoners en ondernemers lastige tijden. De stijgende energieprijzen en aanhoudende inflatie drukken zwaar op de bestedingsruimte van veel huishoudens. Ook ondernemers worden daardoor geraakt. Landelijke tegemoetkomingen betalen we zo snel mogelijk uit. We bewegen voortvarend en verstandig mee om gezamenlijk deze uitdagingen aan te gaan.

We beseffen terdege dat we de kwaliteit van het leven, wonen en werken alleen kunnen realiseren in goede harmonie met onze omgeving in brede zin. Jaarlijks passen we de meerjarenbegroting aan op basis van nieuwe inzichten, wensen en ontwikkelingen.

Van ambities naar realisatie

In het coalitieakkoord “Goed voor elkaar” staan de hoofdlijnen van toekomstig beleid beschreven. Een ambitieus document dat we vertalen naar de uitvoeringsgerichte praktijk. Deze uitvoering komt elk jaar terug in het ‘uitvoeringsprogramma’. In het uitvoeringsprogramma staan de plannen beschreven die we komend jaar willen gaan oppakken. Daarbij horen ook de benodigde middelen om dit te kunnen realiseren. Niet alle plannen kunnen direct worden gerealiseerd. Steeds wordt een balans gezocht tussen zorgvuldigheid en snelheid. Sommige onderwerpen zijn door hun eenvoud snel en in een korte tijd realiseerbaar, maar de meeste zaken kennen een langere doorlooptijd.

Ruimte bieden door eigenaarschap

De gemeente speelt als eerste overheid een belangrijke rol in het dagelijks leven van onze inwoners en ondernemers. Met dit besef in het achterhoofd handelen we ook als gemeentebestuur. Waar mogelijk denken we mee aan nieuwe wensen en ideeën, zijn we creatief en staan we open voor andere inzichten.

Als er besluiten zijn genomen, is het uitdragen van deze besluiten op een transparante en toegankelijke wijze cruciaal. Een afwijzing op een verzoek hoeft niet slecht te zijn; het kan ook een eerste stap zijn voor een beter idee of een slimmere uitvoering.

Bij dit alles zit er veel kennis bij onze inwoners, ondernemers, dorpsraden en verenigingen. Zij vormen onze gemeenschap. Waar mogelijk kan de gemeenschap veel zaken zelf organiseren en is de gemeente meer de faciliterende partij. Bij andere onderwerpen is het gewenst en nodig dat we als overheid het voortouw nemen of zorgen voor een goede samenwerking tussen partijen. Samen met elkaar bieden we dus “ruimte door eigenaarschap”.

Opbouw van de programmabegroting

De structuur van de programmabegroting is identiek aan vorige jaren. In de diverse programma's starten we met de missie, de ambities, geven we de trends en ontwikkelingen weer, benoemen we de samenwerkingsverbanden en lichten vervolgens in de diverse deelprogramma's de plannen voor komende jaren toe. In de paragrafen beschrijven we de vooral financiële onderdelen, de bedrijfsvoering, de verbonden partijen en het grondbeleid.

Drie majeure programma's

Zoals al bij de kadernota aangekondigd zijn er drie majeure programma's die vragen om een langjarige aanpak. Positieve gezondheid, transitie van het buitengebied en economische gebiedsontwikkeling vragen komende jaren om inzet, budget en samenwerking met alle mogelijke partners. Met een startbudget maken we de weg vrij om de eerste uitwerkingen te plegen. De daadwerkelijke realisatie vraagt stevige investeringen. Op diverse momenten (bijvoorbeeld via informatie- of meedenkavonden, via de gebruikelijke P&C-momenten en via de programmabegroting) volgen we met elkaar deze ontwikkelingen. De thema's zijn robuust, omvangrijk en hebben een lange tijdshorizon. Deze thema's beperken zich niet tot één raadsperiode.

Tot slot

De meerjarenbegroting 2023-2026 bespreekt uw gemeenteraad op 8 november 2022 tijdens de raadsvergadering. We bieden de ruimte voor een inloopuur om technische vragen mondeling te stellen. Daarnaast is uiteraard de mogelijkheid tot het indienen van schriftelijke vragen. Wij wensen u een goede voorbereiding toe.

Financiële beschouwingen

Samenvatting financiële positie

Het vertrekpunt van de begroting is het financieel meerjarenperspectief dat de Raad vaststelde bij de kadernota 2022. Daarna waren er verschillende aanpassingen. Onderstaande tabel geeft een samenvatting van de financiële ontwikkelingen en het uitvoeringsprogramma (A t/m C). Dit leidt tot een geraamd resultaat waarop de financiële informatie in dit boekwerk op gebaseerd is.

Samenvatting	2023	2024	2025	2026
A) Start begrotingssaldo	2.946.543	4.247.066	5.737.425	3.581.819
B) Mutaties deelbegrotingen	-517.364	419.933	404.473	-358.833
C) Uitvoeringsprogramma 2023-2026 excl. kadernota	-438.500	-449.386	-214.886	-207.386
Geraamd resultaat	1.990.679	4.217.613	5.927.012	3.015.600
D) Effect septembercirculaire 2022	347.922	385.243	358.301	1.208.342
Begrotingsruimte na sept.circulaire 2022	2.338.601	4.602.856	6.285.313	4.223.942

Onderstaand treft u een detaillering aan van bovenstaande samenvatting, waarin de onderdelen A, B C nader worden gespecificeerd. Verder in de paragraaf treft u een toelichting aan op de septembercirculaire.

Sart begrotingsaldo	2023	2024	2025	2026
Saldo kadernota	2.961.186	4.260.803	5.750.242	3.593.703
Raadsvergadering 19-07-2022	-14.643	-13.737	-12.817	-11.884
A) Start begrotingssaldo	2.946.543	4.247.066	5.737.425	3.581.819

Deelbegroting	2023	2024	2025	2026
Kapitaallasten 2023	121.540	61.010	245.039	5.219
Personeelskosten incl. stelposten	383.233	188.339	52.612	-89.511
Zakelijke lasten	-31.799	-31.795	-31.766	-31.766
Doorbelasting kostenplaatsen	-8.518	-12.741	-17.275	-21.913
Riolering & rioolheffing	-87.154	-88.306	-55.551	-75.694
Afval & afvalstoffenheffing	215.616	228.567	246.707	264.848
Sociaal domein	-1.096.902	147.063	101.632	-192.110
Belastingopbrengsten OZB	113.653	144.779	174.015	181.755
Indexering	-101.167	-219.658	-326.492	-437.653
Verkiezingen & burgerzaken	-380	491	-7.651	11.701
Waarderingsubsidies	-7.472	-4.619	-1.216	2.241
Deelnemingen	6.599	6.599	6.599	6.599
Overig	-24.613	204	17.820	17.451
B) Saldo deelbegrotingen	-517.364	419.933	404.473	-358.833

Uitvoeringsprogramma 2023-2026 excl. kadernota	2023	2024	2025	2026
Geactualiseerde onderdelen	-	-	-	-
Nieuwe ontwikkelingen na de kadernota	-438.500	-449.386	-214.886	-207.386
C. Uitvoeringsprogramma 2023-2026 excl. kadernota	-438.500	-449.386	-214.886	-207.386

Onderstaand is een toelichting opgenomen over de wijzigingen in de deelbegrotingen van meer dan € 25.000 (positief of negatief) per jaarschijf. Voor meer informatie over het uitvoeringsprogramma verwijzen wij u naar onderdeel 'D. Uitvoeringsprogramma' in dit boekwerk.

Kapitaallasten

De mutaties in de kapitaallasten worden veroorzaakt doordat enkele investeringsprojecten/budgetten verschoven naar latere jaren omdat:

1. Aanbestedingen tegen vallen
  - a. Hoogwaardige fietsroute
2. Voorbereidingsfase meer tijd vraagt dan gepland
  - a. N266-N275
  - b. Aanleg padelbanen
  - c. Aanleg passantenhaven
3. Onvoldoende capaciteit beschikbaar voor de uitvoering
  - a. Projecten mobiliteitsplan

Daarnaast is met name de investering van de nieuwe tennisbanen lager uitgevallen dan begroot waardoor de kapitaallasten met name in de eerste jaren fors lager zijn (wordt later weer gecompenseerd door de investering in de padelbanen).

Personeelskosten

In de begroting 2022 is er rekening gehouden met een stelpost CAO voor 2022. De CAO is uiteindelijk pas in 2023 ingegaan. Hierdoor vervalt de stelpost 2022 (cumulatief).

Zakelijke lasten

O.a. stijging van de brand- en opstalverzekering na taxatie van de gemeentelijke gebouwen

Riolering & rioolheffing

1. Uitgaven zijn per saldo hoger door een lagere vrijval uit de voorziening en een hogere dotatie
2. Inkomsten fluctueren omdat er sprake is van andere aansluitingen dan verwacht in de meerjarenraming 2022

Afval & afvalstoffenheffing

1. Uitgaven zijn hoger door een gewijzigd afvalophaalsysteem, waarbij PMD per week wordt opgehaald t.o.v. 1x per 2 weken en er over de hele linie een forse prijsverhoging wordt verwacht op basis van de inflatiecijfers 2022.
2. Inkomsten worden hoger omdat er sprake is van een sluitende begroting en dit dan het gevolg is van de hogere uitgaven.

Sociaal domein

Jeugdzorgkosten zijn begroot aan de hand van historische kosten over de afgelopen jaren. Het uitgavenniveau van jeugdzorg bedraagt € 5,3 mln. voor Nederweert.

Tegelijkertijd werken het Rijk en de VNG op dit moment aan de Hervormingagenda jeugdzorg, wat leidt tot extra middelen

Naast de besparingsopgave die volgt uit de uitspraak van de Commissie van Wijzen heeft het kabinet besloten tot het realiseren van een aanvullende besparing.

Voorgenoemde partijen erkennen de noodzaak om op deze ontwikkelingen te anticiperen en aanvullende afspraken te maken ten aanzien van de te verwachten ruimte in de gemeentelijke begroting aanvullend op de meicirculaire 2022.

Nederweert heeft overleg gehad met de toezichthouder Provincie Limburg en in samenspraak met de Provincie twee stelposten in de begroting opgenomen voor 2024 t/m 2026.

	2023	2024	2025	2026
Lager te ramen uitgaven voor Nederweert	-	87.656	438.358	438.453
Raming middelen voor Nederweert	-	1.108.853	664.551	321.824
Totaal positief effect	-	1.196.509	1.102.909	760.277

Met de twee stelposten wordt de trend van het stijgende niveau gedempt. Dit leidt tot de volgende financiële effecten:

- 2023 € 1.096.902 negatief
- 2024 € 147.063 positief
- 2025 € 101.632 positief
- 2026 € 192.110 negatief

Voor een specificatie van de berekening van de stelposten verwijzen wij u naar bijlage 6.

Belastingopbrengsten OZB

De begrote OZB- opbrengsten zijn toegenomen ten opzichte van de oude meerjarenraming. Hierbij zijn de geprognosticeerde opbrengsten van 2022 als basis gebruikt. Deze zijn verhoogd met de CPB-prijsindex voor overheidsconsumptie voor 2023 (2,3%). Bovendien is een correctie toegepast op de indexering van 2022 van +2,7%. De bijgestelde prijsindex van 2022 bedraagt namelijk 4,1% in plaats van de 1,4% waar in de begroting 2022 mee was gerekend.

Indexering

De uitgaven zijn organisatiebreed op alle domeinen geïndexeerd. De uitgaven zijn geïndexeerd met 2,3%. Wij hebben de structurele verwachting doorgerekend in onze begroting. Het jaar 2022 blijkt een uitzonderlijk jaar wat betreft de inflatie. Uiteraard kan het in de praktijk voorkomen dat er op bepaalde beleidsvelden een hogere indexering gevraagd wordt. Denk aan nieuwe tarieven die pas bekend worden vanaf 1 januari 2023. Specifieke budgetvragen die substantieel van aard zullen een plek krijgen in de berap.

D) Effect septembercirculaire

De positieve ontwikkeling van de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds wordt voornamelijk verklaard door de accresontwikkelingen als gevolg de verwachte loon- en prijsontwikkeling van de totale rijksuitgaven. Daarnaast vindt er in 2026 een eenmalige rijksbijdrage plaats van € 1 miljard in het kader van het toe werken naar een nieuwe financieringsystematiek vanaf 2026. Zie bijlage 5 voor de berekening van de septembercirculaire. Het effect van de septembercirculaire wordt als begrotingswijziging verwerkt, aanvullend op het geraamd resultaat.

Geraamd resultaat

Onderstaand is een overzicht opgenomen als recapitulatie, waarin het geraamd resultaat voor en na bestemming gepresenteerd is (in €'s). De Provincie in haar rol als toezichthouder vraagt naast het geraamde resultaat, ook het begrotingsevenwicht tussen structurele en incidentele baten en lasten in onze begroting. Hiervoor verwijzen wij u naar bijlage 1.

Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
Programma 0 - Bestuur, participatie en dienstverlening	2.218.650	86.267	-2.132.383	2.578.306	176.767	-2.401.539	2.909.484	166.267	-2.743.217	3.286.737	193.767	-3.092.970
Programma 1 - Veiligheid en handhaving	1.496.911	14.142	-1.482.769	1.500.943	14.142	-1.486.801	1.512.569	14.142	-1.498.427	1.509.295	14.142	-1.495.153
Programma 2 - Verkeer en vervoer	2.763.111	61.137	-2.701.974	2.822.081	61.137	-2.760.944	2.907.623	61.137	-2.846.486	3.182.894	61.137	-3.121.757
Programma 3 - Economie	644.687	76.155	-568.532	622.585	76.155	-546.430	625.550	76.155	-549.395	628.581	76.155	-552.426
Programma 4 - Onderwijs	1.263.716	102.686	-1.161.030	1.275.789	102.686	-1.173.103	1.292.875	102.686	-1.190.189	1.310.085	102.686	-1.207.399
Programma 5 - Sport, cultuur en recreatie	3.229.771	294.500	-2.935.271	3.383.989	294.500	-3.089.489	3.280.610	294.500	-2.986.110	3.325.435	294.500	-3.030.935
Programma 6 - Sociaal domein	17.675.106	3.128.942	-14.546.164	17.147.343	4.240.204	-12.907.139	16.919.647	3.797.134	-13.122.513	17.038.489	3.455.632	-13.582.857
Programma 7 - Volksgezondheid en milieu	5.643.411	4.915.991	-727.420	5.774.482	5.025.215	-749.267	5.897.991	5.228.128	-669.863	5.975.754	5.247.374	-728.380
Programma 8 - VHROSV	7.795.098	6.411.696	-1.383.402	3.888.927	2.286.012	-1.602.915	3.250.993	1.613.357	-1.637.636	2.214.928	565.908	-1.649.020
Algemene dekkingsmiddelen	157.808	36.215.359	36.057.551	146.897	37.305.891	37.158.994	149.618	39.386.060	39.236.442	154.431	37.730.458	37.576.027
Overhead	6.484.302	4.458	-6.479.844	6.518.529	4.458	-6.514.071	6.517.889	4.458	-6.513.431	6.551.571	4.458	-6.547.113
Heffing VPB	10.541	-	-10.541	10.783	-	-10.783	11.031	-	-11.031	11.285	-	-11.285
Bedrag onvoorzien	17.000	-	-17.000	17.000	-	-17.000	17.000	-	-17.000	17.000	-	-17.000
Geraamd resultaat vóór bestemming	49.400.112	51.311.333	1.911.221	45.687.654	49.587.167	3.899.513	45.292.880	50.744.024	5.451.144	45.206.485	47.746.217	2.539.732

Toevoeging/ onttrekking aan de reserves	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
Programma 0 - Bestuur, participatie en dienstverlening			-			-			-			-
Programma 1 - Veiligheid en handhaving			-			-			-			-
Programma 2 - Verkeer en vervoer			-			-		154.167	154.167		154.167	154.167
Programma 3 - Economie			-			-			-			-
Programma 4 - Onderwijs		21.701	21.701		21.701	21.701		21.701	21.701		21.701	21.701
Programma 5 - Sport, cultuur en recreatie			-			-			-			-
Programma 6 - Sociaal domein		20.000	20.000		20.000	20.000			-			-
Programma 7 - Volksgezondheid en milieu			-			-			-			-
Programma 8 - VHROSV	262.243	300.000	37.757	23.601	300.000	276.399	-	300.000	300.000	-	300.000	300.000
Saldo reserves	262.243	341.701	79.458	23.601	341.701	318.100	-	475.868	475.868	-	475.868	475.868

Geraamd resultaat na bestemming	49.662.355	51.653.034	1.990.679	45.711.255	49.928.868	4.217.613	45.292.880	51.219.892	5.927.012	45.206.485	48.222.085	3.015.600
--	-------------------	-------------------	------------------	-------------------	-------------------	------------------	-------------------	-------------------	------------------	-------------------	-------------------	------------------

A. Programmaplan

Programma 0

Bestuur, participatie en dienstverlening

Nederweert

samen groots, samen doen!

Begroting **2023**

Programma 0: Bestuur, participatie en dienstverlening

Missie

Nederweert is een bestuurskrachtige, eigentijdse en mensgerichte gemeente. In 2020 is de strategische visie herijkt. In deze visie liggen de strategische keuzes naar de toekomst vast. Deze recent vastgestelde strategische agenda is via een intensief proces met onze inwoners doorlopen. Het gemeentebestuur is toegankelijk en makkelijk benaderbaar. Raads- en collegeleden hebben intensief contact met de inwoners, ondernemers, verenigingen en instellingen. Onze dienstverlening is correct en voor alle doelgroepen goed bereikbaar. Samenwerking en meedoen zijn belangrijke pijlers om te zorgen voor een goede dienstverlening. De gemeenschap en onze burgers tonen kracht en eigenaarschap. Iedereen telt mee en doet mee naar eigen vermogen.

Ambitie in het coalitieakkoord 'Goed voor elkaar'

- Als gemeente geloven we in de kracht van de gemeenschap. Dat vraagt om een eigentijdse overheid. Dat wil zeggen: een mensgerichte overheid die ruimte biedt aan de creativiteit en zelfredzaamheid van gemeenschappen waarin iedereen meetelt en mee kan doen naar eigen vermogen.
- Financieel staan we er goed voor en dit willen we graag behouden. We nemen verantwoordelijkheid als het gaat om goed rentmeesterschap over gemeentelijke middelen. Uitgangspunt is een goede liquiditeitspositie, een sluitende meerjarenbegroting en een goed afgewogen stelsel van risicomanagement.
- We zijn een laagdrempelige gemeente die tijdig en op een heldere en begrijpelijke manier communiceert en met haar inwoners het gesprek opzoekt.
- De dienstverlening kenmerkt zich door een mensgerichte aanpak waarbij de vragen van inwoners centraal staan. We maken hierbij gebruik van diverse communicatiemiddelen.
- De ambities en speerpunten van de nieuwe coalitie vertalen we in de programmabegroting 2023 en volgende jaren.

Trends en ontwikkelingen

- Om bestuurskrachtig te blijven werken we actief samen.
- Het vertrouwen in politieke instituties is laag.
- Ruimte voor maatschappelijk initiatief en sociale innovatie zijn in ontwikkeling.
- Gemeenten zijn met het Rijk voortdurend in onderhandeling over het krijgen van voldoende structureel middelen via het gemeentefonds; decentralisaties van taken gaan veelal gepaard met kortingen vanuit het Rijk.
- Door de veelheid van financiële regelingen (subsidies rijk, provincie en derden, SiSa, BBV, gemeentefonds, ministeriële regelingen) wordt dezelfde uitgave op meerdere plekken verantwoord, gecontroleerd en onderbouwd aan diverse instanties.
- De burger staat centraal en wordt steeds meer betrokken in het maken van beleid.
- Digitale dienstverlening is steeds meer de norm, kan het fysieke contact niet helemaal vervangen, wel ondersteunen.
- Toename cybercrime.
- Toenemende complexiteit wet- en regelgeving en gebruik van digitale systemen, privacy en informatieveiligheid.
- Toenemende verzoek om informatie openbaar te maken (WOO).

Samenwerking

In het kader van strategische samenwerking werkt Nederweert samen met de volgende partijen:

- BNG

BNG draagt door gespecialiseerde financiële dienstverlening bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

- BsGW

Door deelname in BsGW geven we op een efficiënte manier invulling aan de uitvoering van het lokale heffingenbeleid.

- ICT NML

De deelname aan de bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO) ICTNML zorgt voor een toekomstbestendige stabiele ICT infrastructuur die nodig is voor onze dienstverlening.

- ECGeo

De toetreding tot de WGR regeling ECGeo zorgt voor kwalitatief hoogwaardige Geo gegevens (Geo-informatie is de term voor informatie met een ruimtelijke component (locatie))

- Enexis Holding B.V.

Enexis Holding N.V. is ontstaan na invoering van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON). Het netbeheer is gesplitst van de productie en leveringstak van Essent. Op basis van de wet worden de publieke aandeelhouders van Essent NV voor hetzelfde aandelenpercentage aandeelhouder van Enexis Holding N.V.

- CSV Amsterdam B.V.

CSV Amsterdam B.V. gaat over het escrow- fonds voor de verkoop van de aandelen van Attero. Essent is sinds 30 september 2009 100% onderdeel van RWE, één vijf belangrijkste energiebedrijven in Europa.

- Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.

Het doel van Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. is het afhandelen de rechten en plichten uit de verkoop van N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ) aan RWE.

- Vegal

Limburgse gemeenten als aandeelhouders van bovenvermelde nutsbedrijven worden vertegenwoordigd via de vereniging van gemeentelijke aandeelhouders, VEGAL.

We vertellen meer over deze samenwerkingen in paragraaf 6, Verbonden partijen.

In dit programma werken wij onze missie uit in de onderdelen:

- 0.1 Dienstverlening
- 0.2 Burgerbetrokkenheid
- 0.3 (Eu)Regionale samenwerking

Wat gaat het kosten? (in €'s)

Programmaplan

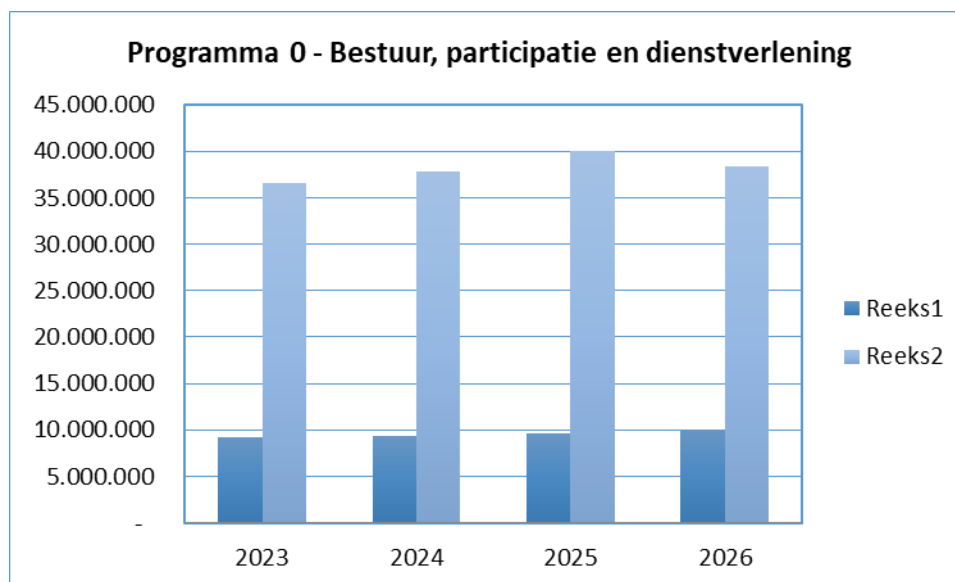
Programma 0 - Bestuur, participatie en dienstverlening	2023	2024	2025	2026
Lasten	9.082.260	9.229.825	9.587.725	10.003.720
Baten	36.295.435	37.476.467	39.680.303	38.052.201
Saldo	27.213.175	28.246.642	30.092.578	28.048.481

Uitvoeringsprogramma

Programma 0 - Bestuur, participatie en dienstverlening	2023	2024	2025	2026
Lasten	68.000	65.000	17.000	17.000
Baten	300.000	300.000	300.000	300.000
Saldo	232.000	235.000	283.000	283.000

Totaal

Programma 0 - Bestuur, participatie en dienstverlening	2023	2024	2025	2026
Lasten	9.150.260	9.294.825	9.604.725	10.020.720
Baten	36.595.435	37.776.467	39.980.303	38.352.201
Saldo	27.445.175	28.481.642	30.375.578	28.331.481

Programma 0: Bestuur, participatie en dienstverlening

Deelprogramma: 0.1 Dienstverlening

Wat willen we bereiken?

De gemeente Nederweert staat voor een heldere en duidelijke dienstverlening zonder overbodige regels. Onze medewerkers staan inwoners, bedrijven en instanties open en vriendelijk te woord. De klantvraag staat centraal en de medewerker denkt actief met de burger mee in het vinden naar het juiste antwoord of oplossing. De gemeente Nederweert is via verschillende kanalen bereikbaar. Burgers en ondernemers kunnen steeds meer zaken online snel regelen. Uiteraard blijven we ook fysiek bereikbaar om iedereen van dienst te kunnen zijn.

De balies in het gemeentehuis blijven de komende jaren een belangrijk kanaal, ondanks het feit dat steeds meer digitaal geregeld kan worden. Daarom blijven we de klantbezoeken aan de balies monitoren. De openingstijden van het gemeentehuis passen we aan als dat nodig is. We zorgen op die manier voor een goede balans tussen het aantal klantcontacten, openingstijden en de inzet van personeel.

De afgelopen periode hebben we de dienstverlening vanwege de coronacrisis tijdelijk aangepast. Afspraken werden ruimer gepland om ruimte te houden en om te voorkomen dat de publiekshal vol stond met wachtenden. Nu de coronacrisis minder impact heeft hanteren we de werkwijze die we voor corona hadden. De bezoekersaantallen zitten weer op het oorspronkelijke niveau. We hebben geleerd van de coronacrisis, dus wanneer corona weer de kop op steekt kunnen we snel handelen en onze werkwijze aanpassen aan de dan geldende maatregelen.

Het afgelopen jaar hebben er verschillende onderzoeken plaatsgevonden om de kwaliteit van de dienstverlening te meten, zoals bijvoorbeeld het 'Waar staat je Gemeente' onderzoek. Dit onderzoek voeren we eens per twee jaar uit.

Vanwege de toename van werkzaamheden voor serviceteam facilitair is in uitvoeringsprogramma een uitbreiding van formatie opgenomen.

Digitalisering

We blijven ook de komende jaren werken aan de digitalisering van de dienstverlening. Burgers kunnen hierdoor zelf zaken of producten direct regelen. Hierdoor is de burger minder tijd kwijt, omdat hij of zij niet meer naar het gemeentehuis hoeft te komen voor het aanvragen van een product of dienst. Momenteel zijn we bezig met het digitaliseren van een aantal diensten en de komende tijd bekijken we welke producten of dienst verder nog gedigitaliseerd kunnen worden. Daarbij is het van belang om te kijken naar de termijnen en capaciteit die dit met zich meebrengt.

De gemeente Nederweert wil al haar inwoners en ondernemers van dienst zijn. Dit betekent dat wanneer een product of dienst gedigitaliseerd is, ook de mogelijkheid behouden blijft om het product in het gemeentehuis aan te vragen. We stappen dus niet volledig over naar de digitale weg. Op die manier geven we de doorontwikkeling van onze dienstverlening vorm.

De doorontwikkeling van dienstverlening is samen te vatten in vier uitgangspunten:

- Houding: service- en oplossingsgericht
- Digitale overheid: zelfregie voor de klant
- Kwaliteit: basis op orde
- Klanttevredenheid: goede en gemakkelijke service

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

1. Blijvende aandacht voor de aanbevelingen van het 'Mystery Guest' onderzoek, de enquête 'Waar staat je Gemeente' en het onderzoek van de rekenkamer 'Digitale Dienstverlening'.
2. Onderzoeken mogelijkheden voor nieuwe kanalen van klantcontact.
3. Monitoring van het klantcontactsysteem en acties aan verbinden.
4. Monitoring van het Meldpunt Openbare Ruimte en acties daaraan verbinden.
5. De verdere doorontwikkeling van digitale diensten.
6. Het verbeteren van de werkprocessen en verdere digitalisering.
7. De openingstijden monitoren op basis van alle bezoeken en snel reageren op ontwikkelingen.

Deelprogramma: 0.2 Burgerbetrokkenheid

Wat willen we bereiken?

- De leefwereld van de burger is ons uitgangspunt voor beleid; ons beleid heeft optimaal draagvlak onder ondernemers, (maatschappelijke) organisaties en inwoners.
- Zelfredzame gemeenschappen waarin iedereen meetelt en mee kan doen naar eigen vermogen.
- Ondernemers, (maatschappelijke) organisaties en inwoners die eigenaarschap tonen en initiatieven ontwikkelen en realiseren.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

1. We stimuleren ondernemers, (maatschappelijke) organisaties en inwoners om eigenaarschap te tonen en initiatieven te ontwikkelen en te realiseren.
2. Waar wettelijk ruimte ligt, pakken we taken samen met de gemeenschap op. We maken graag gebruik van de kennis, daadkracht en betrokkenheid van de gemeenschap.
3. We voeren proactief de dialoog met inwoners (al dan niet vertegenwoordigd door een vereniging of organisatie), (maatschappelijke) organisaties, raden (w.o. dorpsraden) en ondernemers uit alle kernen.
4. We benutten de signaal- en adviesfunctie van de leefbaarheidsregisseurs. Onze leefbaarheidsregisseurs maken de verbinding tussen gemeenschap en gemeente door te handelen vanuit het gedachtengoed van positieve gezondheid.
5. We publiceren onze besluiten transparant en publieksvriendelijk geschreven. Er is extra aandacht voor de leesbaarheid.
6. In het sociaal domein betrekken we de adviezen van de WMO-raad, van de cliëntenraad Participatie en van cliënt-ervaringsonderzoeken. We werken samen met inwoners, vrijwilligers en verenigingen aan de implementatie van Positieve Gezondheid.
7. Inwoners betrekken bij opstellen van de instrumenten omgevingswet op basis van participatiebeleid omgevingswet.

Deelprogramma: 0.3 (Eu)Regionale samenwerking

Wat willen we bereiken?

Via (Eu)regionale samenwerking kan de gemeente inspelen op veranderingen in de omgeving. Vanuit het verbeteren van de klantgerichtheid, het verhogen van de kwaliteit, het verminderen van de kwetsbaarheid én kostenbesparing (4 k's) dient samenwerking een meerwaarde te hebben. Voor meer informatie over de verschillende samenwerkingsvormen verwijzen wij naar de algemene toelichting op samenwerking bij de afzonderlijke programma's en paragraaf 5 Bedrijfsvoering en paragraaf 6 Verbonden partijen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

1. Samenwerken op het gebied van economie, wonen, mobiliteit, landbouw en natuur, toerisme en recreatie, energie en euregio in de Samenwerking Midden-Limburg (SML) en/of in samenwerkingsverbanden met Noord-Limburg.
2. Uitvoering geven aan de Regionale Investeringsagenda SML.
3. Wij zijn actief in het netwerk van kleine en krachtige gemeenten in Nederland (K80).
4. Aanvragen van een Regiodeal Midden Limburg 4e tranche.
5. Uitvoering geven aan routeplan 2021-2024 van Keyport.
6. Samenwerking in het buitengebied in Platform Vitale Veehouderij, Platteland in Ontwikkeling (PiO) Weerterland en NOVEX-gebied de Peel.
7. Intensivering van contacten met Euregio, zowel bestuurlijk als ambtelijk.
8. Partnerschap met gemeente Schwalmatal (D) onderzoeken en versterken.
9. Samenwerken op inkoop in het sociaal domein, van regionaal (Midden Limburg West) naar bovenregionaal (nog nader te bepalen).
10. Diverse regionale samenwerkingsvormen in het sociaal domein. Voor Jeugd en Wmo, arbeidsmarktbeleid, Participatie en Inburgering.

Programma 1

Veiligheid en handhaving

Nederweert

samen groots, samen doen!

Begroting **2023**

Programma 1: Veiligheid en handhaving

Missie

Nederweert is een veilige gemeente om te wonen, te werken en te recreëren. Het behoud en verbeteren van een veilige woon- en leefomgeving staat voorop. Dit bereiken we door een actieve aanpak van overlast en het voorkomen en bestrijden van (onzichtbare) georganiseerde criminaliteit. We werken samen in de regio om onze bedrijven te controleren en adviseren.

Ambitie in het coalitieakkoord 'Goed voor elkaar'

- Door op te treden als een gezamenlijke overheid, met een actieve aanpak, georganiseerde criminaliteit voorkomen en bestrijden.
- We zijn een veilige gemeente en willen dit ook blijven. We zorgen voor een veilige werk-, woon- en leefomgeving voor onze inwoners en gasten.
- Waarborgen van veiligheid, gezondheid, leefbaarheid en rechtsgelijkheid door toetsing op wet -en regelgeving middels gestructureerde controles en advisering.

Trends en ontwikkelingen

- Georganiseerde ondermijnende criminaliteit is altijd aanwezig, niet altijd zichtbaar en zoekt de plek met de minste weerstand.
- Het belang van een weerbare samenleving wordt steeds groter; in hoeverre wordt criminaliteit/criminelen genormaliseerd, hoe groot is de meldbereidheid van de samenleving.
- Een succesvolle aanpak is gericht op het vergroten van de weerbaarheid van de samenleving en het waarborgen van integriteit van ambtenaren en bestuurders.
- Nederlanders voelen zich veiliger op straat dan online. In een steeds meer digitale wereld is het van belang onze inwoners bewust te maken van de gevolgen die cybercrime kan hebben.
- De sociale veiligheid wordt vergroot door inwoners te betrekken bij veiligheidsprojecten en buurtpreventie.
- Door leegstand op het platteland neemt het risico op gebruik van stallen voor criminele activiteiten toe.
- Het aantal BIBOB-casussen neemt toe.
- Door de oorlog in de Oekraïne is de stroom vluchtelingen toegenomen.

Samenwerking

Bij de strategische samenwerking werken we met de volgende partners:

- Veiligheidsregio Limburg-Noord
Door deelname in de Veiligheidsregio geven op een efficiënte manier invulling aan de uitvoering van het veiligheidsbeleid en uitvoering van rampenbestrijding.
- RIEC Limburg
Onder het samenwerkingsverband van het RIEC Limburg werken ketenpartners op verschillende niveaus samen aan casuïstiek op het gebied van ondermijnende criminaliteit. Ook adviseert het RIEC gemeenten bij de lokale aanpak van ondermijning.
- RUD

Binnen de RUD voeren we taken uit op het gebied van vergunningverlening en toezicht en handhaving binnen het omgevingsrecht. Dat doen we op een professionele en zo uniform mogelijke manier.

In dit programma werken wij onze missie uit in de onderdelen:

- 1.1 Integrale veiligheid
- 1.2 Aanpak Ondermijning
- 1.3 Handhaving

Wat gaat het kosten? (in €'s)

Programmaplan

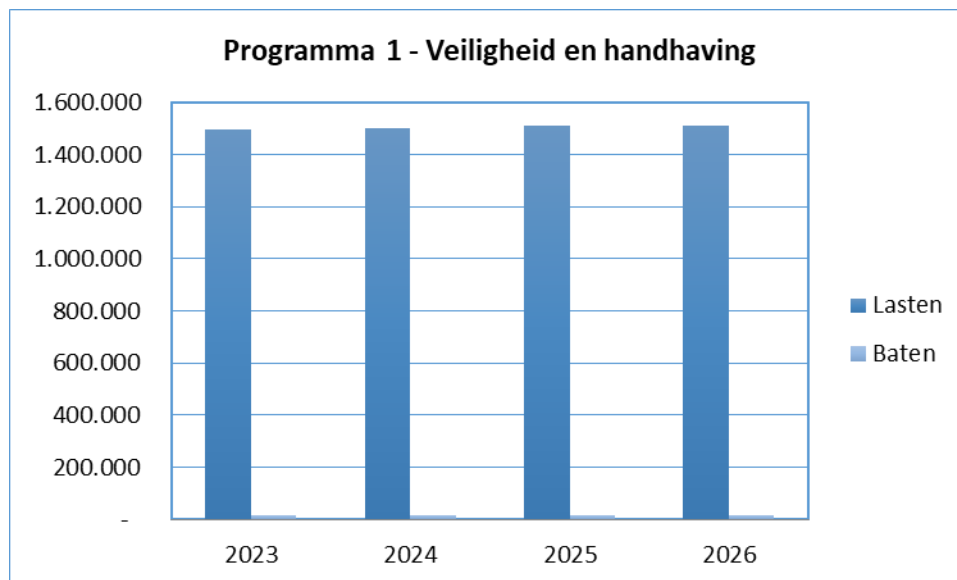
Programma 1 - Veiligheid en handhaving	2023	2024	2025	2026
Lasten	1.488.911	1.492.943	1.497.069	1.501.295
Baten	14.142	14.142	14.142	14.142
Saldo	-1.474.769	-1.478.801	-1.482.927	-1.487.153

Uitvoeringsprogramma

Programma 1 - Veiligheid en handhaving	2023	2024	2025	2026
Lasten	8.000	8.000	15.500	8.000
Baten	-	-	-	-
Saldo	-8.000	-8.000	-15.500	-8.000

Totaal

Programma 1 - Veiligheid en handhaving	2023	2024	2025	2026
Lasten	1.496.911	1.500.943	1.512.569	1.509.295
Baten	14.142	14.142	14.142	14.142
Saldo	-1.482.769	-1.486.801	-1.498.427	-1.495.153

Programma 1: Veiligheid en handhaving

Deelprogramma: 1.1 Integrale veiligheid

Wat willen we bereiken?

Met dit deelprogramma streeft de gemeente Nederweert naar:

- Een structurele afname van de aantasting van de veiligheid.
- Het verkleinen van de veiligheidsrisico's.
- Inwoners en ondernemers actief betrekken bij veiligheidsacties en initiatieven.
- Het vergroten van de sociale veiligheid.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

1. In 2023 voeren we het Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026 uit dat in samenwerking met de gemeenten Weert en Leudal is opgesteld in 2022. Dit plan beschrijft de beleidskaders en de activiteiten die op het niveau van het robuust basisteam (RBT Weert-Nederweert-Leudal) worden uitgevoerd.
2. We werken in 2023 informatie gestuurd, doelgericht en pragmatisch. We betrekken inwoners en ondernemers actief bij veiligheidsacties en initiatieven. Daar waar mogelijk werken we samen met de buurgemeenten.
3. De belangrijkste punten voor het begrotingsjaar 2023 zijn de thema's ondermijning, cybercrime, sociale veiligheid en veiligheid in de wijk.
4. We vergroten de sociale veiligheid en de veiligheid in de wijk door het uitvoeren gerichte acties zoals een wijkshow. Dit is een aandachtspunt bij alle nieuwe ontwikkelingen in de werk-, woon- en leefomgeving.
5. De samenwerking met het Veiligheidshuis Midden-Limburg zetten we in 2023 en volgende jaren voort, bij (onder andere) de aanpak van multi-problematiek en huiselijk geweld.

Deelprogramma: 1.2 Aanpak Ondermijning

Wat willen we bereiken?

Met dit deelprogramma treden we op als één gezamenlijke overheid met onze ketenpartners zoals de politie, belastingdienst, RIEC, douane en de voedsel en warenautoriteit, door:

- Integraal samen te werken.
- Elkaar te versterken in de preventieve- en repressieve aanpak.
- Casuïstiek te verrijken en te veredelen met alle beschikbare informatie.
- Een ongunstig vestigingsklimaat voor criminelen te creëren
- Het duurzaam stimuleren van de meldingsbereidheid.
- Effectief inzetten van bestuursrechtelijke maatregelen (Damoclesbeleid, Bibob-beleid).

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

1. Het uitvoeren van het Plan van aanpak Ondermijning 2021-2023 met aandacht voor het bedrijventerrein en buitengebied.
2. We zetten gerichte acties in op het duurzaam stimuleren van de meldingsbereidheid en het vergroten van de bewustwording. In- en extern.
3. Screenen van risico-adressen, uitvoeren van nulmetingen, interventies bepalen en flexcontroles uitvoeren. Hierbij werken we actief samen met ketenpartners en is het integraal ondermijningsbeeld sturend.
4. We voeren een verkenning uit naar de mate van jeugdcriminaliteit in Nederweert. Het fenomeenonderzoek Jeugd levert een beeld op van de jonge aanwas van (potentiële) criminele jeugd en de benodigde acties. Hierbij maken we verbinding met scholen en zorgpartners
5. Met het fenomeenonderzoek criminogene branches kunnen we betrokken branches en criminele (gelegenheid)structuren eerder herkennen en barrières opwerpen om vormen van criminaliteit tegen te gaan.
6. In 2023 sluiten we actief aan bij de Taskforce Cybercrime en de regionale werkgroep. Ook voeren we preventie acties uit om cybercrime tegen te gaan.

Programma 1: Veiligheid en Handhaving

Deelprogramma: 1.3 Handhaving

Wat willen we bereiken?

Een prettige woon-, leef-, en werkomgeving:

- Waarborgen bieden voor veiligheid, gezondheid en leefbaarheid.
- Rechtsongelijkheid voorkomen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

1. We stellen jaarlijks een uitvoeringsprogramma op en voeren dit uit. Opstellen doen we in RUD-verband. De programma's van de verschillende partners worden samengevoegd tot één regionaal programma.
2. We zorgen voor een resultaatgerichte sturing op beleid en uitvoering. De beleidscyclus wordt verder geactualiseerd als stap in de doorontwikkeling van de RUD. Onderdelen daarin zijn actualisering in 2022 van VTH-beleid (2022) en de regionale probleemanalyse. Via een doorvertaling daarvan naar ons uitvoeringsprogramma 2023 en verder spelen we in op (actuele) thema's die onze aandacht nodig hebben en borgen we RUD-breed een adequaat uitvoeringsniveau.
3. We voeren binnen de RUD Wabo-taken uit volgens de kwaliteitsverordening van de raad.
4. We zijn gestart met gebruik van de, met de RUD-partners aangeschafte, ICT-voorziening. Zo kunnen we binnen het fysieke domein samen:
  - processen afstemmen
  - informatievoorziening standaardiseren
  - aansluiten op landelijke voorzieningen

In 2023 vindt verdere verbetering en inrichting plaats. Wellicht vindt dan ook de uitrol plaats van de opvolger van het VTH-pakket.

5. We werken RUD-breed verder aan een doorontwikkeling van de RUD als gevolg van een zelfevaluatie en spelen in op het Rapport van de Commissie Van Aartsen.
6. In overleg met de brandweer prioriteren we werkzaamheden om meer aandacht mogelijk te maken voor brandpreventie en advies over brandveiligheid in stallen.
7. We voeren het RUD-brede plan van aanpak uit om vergunningen van IPPC-bedrijven in verband met BBT-eisen te actualiseren. Dat heeft een doorlooptijd van 2022 tot en met 2024.

Programma 2

Verkeer en vervoer

Programma 2: Verkeer en vervoer

Missie

De gemeente Nederweert zorgt voor een duurzame infrastructuur voor alle inwoners en gasten van Nederweert. Zo is iedereen bereikbaar en kan zich veilig verplaatsen te voet, met de fiets of gemotoriseerd.

Ambitie in het coalitieakkoord 'Goed voor elkaar'

Een veilige en duurzame infrastructuur voor alle inwoners en gasten. We werken gebiedsgericht toe naar een logisch netwerk waarbij veel oog is voor functionaliteit en veiligheid. We benutten mogelijkheden voor het scheiden van verkeersstromen zoals voetgangers, fietsers, auto's, vrachtwagens en landbouwverkeer. Hierdoor wordt deelname aan het verkeer voor kwetsbaren (ouderen, kinderen, mindervaliden) veiliger.

Landelijke trends en ontwikkelingen

- Technologische ontwikkelingen op het gebied van vervoer, informatie en communicatie.
- Toenemend gezondheids- en duurzaamheidsbesef waardoor meer gebruik wordt gemaakt van fiets, elektrisch, openbaar vervoer.
- Van bezit naar meer deelvervoer gebruik.
- De openbare ruimte is steeds beter toegankelijk voor diverse doelgroepen. Met name nog meer faciliteren in relatie tot langer zelfstandig blijven. Denk bv. aan betere toegankelijkheid voor mindervaliden en slechtzienden/blinden bij openbaar vervoer.
- Door versmelting woon- werksituatie werken mensen meer thuis en op andere plaatsen.
- Stimuleren van verkeer over water, openbaar vervoer e.d. leidt tot CO2-reductie.
- Toename vermenging verkeersstromen bv. landbouw- en recreatieverkeer.

Samenwerking

In het kader van strategische samenwerking neemt Nederweert deel in de volgende verbonden partijen/samenwerking:

- Regionaal Mobiliteits Overleg (RMO) / Samenwerking Midden-Limburg, Mobiliteit en Infrastructuur (SML, M&I)
- Platteland In Ontwikkeling Weerterland
- Platform A2 / Bereikbaarheidsagenda Zuidoost Brabant, sub regio Zuid
- Gebiedsverkenning Weert – Eindhoven door de provincie Limburg

In dit programma werken wij onze missie uit in de onderdelen:

- 2.1 Verbetering N266-N275-A2
- 2.2 Wegen en kunstwerken
- 2.3 Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan Nederweert
- 2.4 Snelfietsroute Weert-Nederweert

Wat gaat het kosten? (in €'s)

Programmaplan

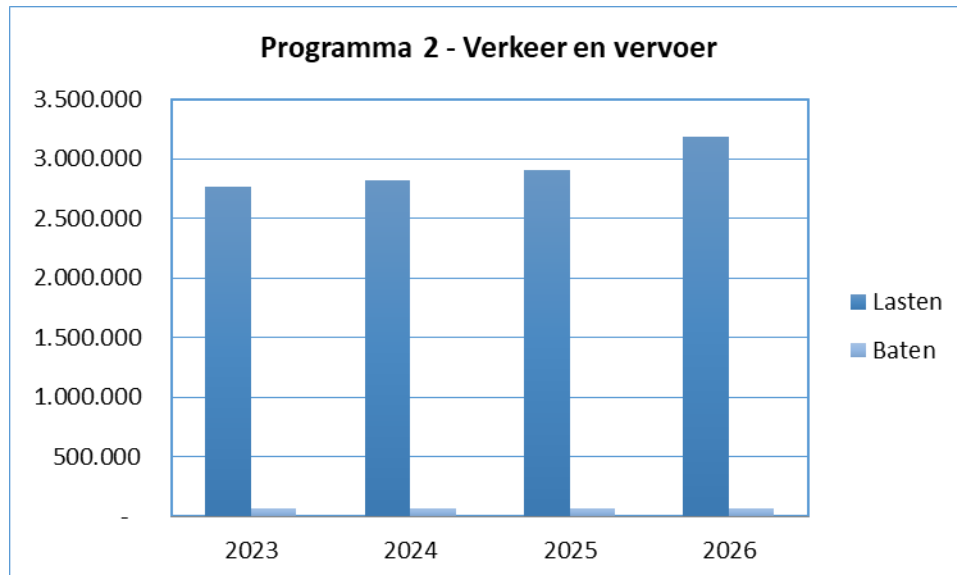
Programma 2 - Verkeer en vervoer	2023	2024	2025	2026
Lasten	2.681.611	2.761.011	2.886.553	3.161.824
Baten	61.137	61.137	61.137	61.137
Saldo	-2.620.474	-2.699.874	-2.825.416	-3.100.687

Uitvoeringsprogramma

Programma 2 - Verkeer en vervoer	2023	2024	2025	2026
Lasten	81.500	61.070	21.070	21.070
Baten	-	-	-	-
Saldo	-81.500	-61.070	-21.070	-21.070

Totaal

Programma 2 - Verkeer en vervoer	2023	2024	2025	2026
Lasten	2.763.111	2.822.081	2.907.623	3.182.894
Baten	61.137	61.137	61.137	61.137
Saldo	-2.701.974	-2.760.944	-2.846.486	-3.121.757

Programma 2: Verkeer en vervoer

Deelprogramma: 2.1 Verbetering N266-N275-A2

Wat willen we bereiken?

Met dit deelprogramma streeft gemeente Nederweert naar:

- Verbeteren regionale bereikbaarheid.
- Verbeteren potenties gebiedsontwikkeling.
- Verbeteren verkeersveiligheid en verkeersleefbaarheid.
- Opheffen fysieke en ruimtelijke barrière in de kern Nederweert.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

1. In het 1e kwartaal 2022 t/m 3e kwartaal 2023 worden de gekozen varianten voor de diverse projectonderdelen uitgewerkt tot een uitvoering gereed ontwerp/bestek. Hierbij worden tevens de noodzakelijke bestemmingsplanprocedures opgestart, vergunningen aangevraagd en de onderhandelingen grondaankopen opgestart.
2. Afhankelijk van de voortgang van de procedures en grondaankopen besteden we in het 4^e kwartaal 2023 het werk aan.
3. Het project heeft een directe relatie met de snelfietsroute Weert – Nederweert. De snelfietsroute valt buiten de scope van het project N266-N275 Nederweert en is onder punt 2.4. als afzonderlijk project opgenomen.

Deelprogramma: 2.2 Wegen en kunstwerken

Wat willen we bereiken?

- Voldoende bereikbaarheid
In onze infrastructuur kennen we kunstwerken waarmee we watergangen kunnen oversteken. Deze variëren van klein tot groot, van duikerbuizen tot de grote bruggen. Kunstwerken ontsluiten en verbinden gebieden. We voeren hierover met Rijkswaterstaat gesprekken om te komen tot toekomstgericht beleid.
- Verkeersveilige kunstwerken
Wij zijn als gemeente verantwoordelijk voor veilige kunstwerken die in eigendom zijn van de gemeente Nederweert.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

1. Groot onderhoud is uitgevoerd in 2022.
2. Reguliere onderhoudswerkzaamheden voeren we jaarlijks uit.
3. Voorbereiding voor een volgende inspectie in 2024.

Programma 2: Verkeer en vervoer

Deelprogramma: 2.3 Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan Nederweert

Wat willen we bereiken?

- Invulling gegeven aan de doelen en ambities binnen de gemeente Nederweert.
- Zorgen voor het gewenste evenwicht tussen bereikbaarheid, leefbaarheid en verkeersveiligheid.
- Zorgen voor een veilige en duurzame infrastructuur voor iedereen, met het accent op de kwetsbare verkeersdeelnemer (fietsers, ouderen, kinderen en mindervaliden).
- Stimuleren van fietsverkeer. Dit draagt bij aan de gezondheid van onze inwoners.
- Nederweert optimaal bereikbaar houden voor onze inwoners en bedrijven. (Bron: Mobiliteitsplan Nederweert, p. 14, 'Ambities en identiteit van Nederweert').

Gelet op bovengenoemde ambitie nemen we in het uitvoeringsprogramma tijdelijke formatie op om genoemde ambities te realiseren.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

Doordat het Mobiliteitsplan Nederweert in 2019-2020 breed binnen de gemeente is uitgezet en het bijbehorend Uitvoeringsprogramma op een objectieve wijze is geprioriteerd, bestaat er breed draagvlak. Op 11 februari 2020 is het Mobiliteitsplan Nederweert door de gemeenteraad vastgesteld.

Recent is het Uitvoeringsprogramma opnieuw bekeken vanuit de wens om projecten die de meeste veiligheidsvoordelen opleveren te prioriteren. Betrokken daarbij zijn enkele suggesties zoals het tot 60 km/uur inrichten van wegen, de doorstroming op de A2, fietssuggestiestroken en gedragsbeïnvloeding van verkeersdeelnemers. In 2023-2024 wordt werk gemaakt van het 60 km/uur inrichten van diverse wegen. Daarbij is prioriteit gegeven aan de 60 km-projecten die het meeste veiligheidsvoordeel opleveren. De doorstroming op de A2 vergt lange adem en wordt geagendeerd binnen het bestuurlijke Platform A2, waaraan we actief deelnemen. Voor fietssuggestiestroken is een budget beschikbaar en er is geen aanvullend budget nodig, gelet op de projecten die in 2023 worden uitgevoerd. De komende tijd wordt aanvullend aandacht besteed aan gedragsbeïnvloeding binnen het verkeer, onder andere door het doen van benodigde onderzoeken en de investering in Smileyborden (zie p. 148).

Ongeveer 2,5 jaar na vaststelling blijft het Uitvoeringsprogramma actueel. Er is vanuit verkeerskundig oogpunt geen noodzaak tot verdere aanpassingen in de prioritering. Het Uitvoeringsprogramma behoudt haar dynamische karakter. Zodoende kan worden ingespeeld op meekoppelkansen bij groot onderhoud van wegen, riolering en projecten uit andere vakgebieden.

Als (geprioriteerde) basis voor 2023 gaat het om de volgende projecten:

1. Inrichten 60 km-zone Winnerstraat, Uliker, Kreijelmusweg.
2. Moostdijk, langzaam verkeerverbinding.
3. Moostdijk, snelheidsremmende voorziening, komgrens Ospeldijk.
4. Dorpstraat, snelheidsremmende voorziening, komgrens Leveroy.
5. Uitvoeren onderzoeken (o.a. routing vrachtverkeer, behoefte vraaggericht vervoer, parkeerbeleid, actualisatie verkeersveiligheidsplan).

Deelprogramma: 2.4 Snelfietsroute Weert-Nederweert

Wat willen we bereiken?

- Verbeteren van de regionale fietsbereikbaarheid.
- Bevorderen van het utilitair en recreatief fietsgebruik.
- Bevorderen van het gebruik van het openbaar vervoer.
- Verbeteren van de verkeersveiligheid.
- Verbeteren van de sociale veiligheid.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

1. Aanbesteden en ontwerpen fase 1 (deel gezamenlijk met WML).
2. Uitvoering fase 1 in 2023.
3. Uitvoeren haalbaarheidsonderzoek en aanbesteden fase 2 (deel parallel aan de A2).
4. Uitvoering fase 2 in 2024.

Programma 3

Economie

Programma 3: Economie

Missie

Ondernemerschap zit in het bloed van de Nederweeter gemeenschap. We stimuleren ondernemers en werkgevers om zich te ontwikkelen en te groeien. We versterken de economische kracht van Nederweert, waardoor zoveel mogelijk inwoners op eigen kracht kunnen meedoen.

We denken mee bij een mogelijke heroriëntatie qua werkveld. Nieuwe verdienmodellen verdienen onze steun en dragen bij aan de verdere versterking van het economisch klimaat.

Ambitie in het coalitieakkoord 'Goed voor elkaar'

- We willen de lokale economie versterken door ruimte te bieden aan Nederweeter ondernemers. We bevorderen creativiteit en jong ondernemerschap (startups). Ondernemers geven we kansen om door te groeien in de eigen gemeente.
- We willen een aantrekkelijk en toekomstbestendig centrum waar inwoners en bezoekers terecht kunnen voor hun dagelijks levensbehoeften en vertier.
- We zetten in op een sterke ontwikkeling van gastvrijheid en beleving. We willen dat inwoners en bezoekers genieten van de gemeente Nederweert. We bieden lokale ondernemers ruimte om van gastvrijheid en beleving een nieuw verdienmodel te maken.
- We zorgen voor een aantrekkelijk buitengebied met een goede mix van wonen, werken, ondernemen en recreëren. Daarvoor gebruiken we onder meer de omgevingsvisie Buitengebied. We beperken overlast door het verbeteren van de luchtkwaliteit.

Trends en ontwikkelingen

- Meer aandacht voor toekomstbestendige bedrijventerreinen, waar onder andere uitdagingen liggen op het gebied van circulaire economie & duurzaamheid, digitale transformatie en de energietransitie.
- De vraag naar kleine bedrijfskavels neemt toe ten koste van grootschalige logistiek.
- De vraag van consumenten naar duurzame en lokale producten neemt toe.
- Krimp beroepsbevolking en toenemende vraag naar personeel als gevolg van lage arbeidsparticipatie en vergrijzing.
- Veel sectoren kampen met grote personeelstekorten. De verschuiving van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt vraagt om flexibiliteit van arbeidskrachten en werkgevers.
- Digitalisering leidt tot ander werk- en koopgedrag. Dit vereist een andere aanpak ten aanzien van bijvoorbeeld winkelleegstand en het omgaan met vraag en aanbod van kantoorruimte.
- Toenemende waardering voor landschap door inwoners en recreanten waardoor nieuwe verdienmodellen ontstaan in combinatie met het landschap.
- Vanwege complexiteit van de opgaven is samenwerking tussen meerdere overheidslagen en stakeholders in het buitengebied nodig om de transitie op gang te brengen.
- Agrarische bedrijven en stoppende bedrijven zoeken toekomstperspectief, bijvoorbeeld met nieuwe verdienmodellen of een andere invulling van hun bedrijfslocatie en -gebouwen.
- Agrarisch ondernemers investeren niet meer door gebrek aan toekomstzekerheid of 'zingen het uit' omdat ze geen zicht hebben op opvolging.
- Dreigende verpaupering en ondermijning door vrijkomende agrarische bebouwing.
- De consument vraagt om gezond voedsel en koopt vaker lokaal (kortere keten).
- Het areaal landbouwgrond blijft naar verwachting afnemen. Er is herbestemming van grond en meervoudig ruimtegebruik nodig om te voldoen aan de ruimtevraag voor natuur, extensivering van de landbouw, klimaatadaptatie, verstedelijking en de energietransitie. Deze opgaven gezamenlijk maken meer regie op ruimtelijke ontwikkeling van het landelijk gebied noodzakelijk.

Samenwerking

In het kader van strategische samenwerking in de regio neemt de gemeente Nederweert deel in de volgende samenwerkingsverbanden:

- Keyport

In de Keyport-regio leggen de gemeenten Cranendonck, Leudal, Maasgouw, Nederweert, Roerdalen, Roermond en Weert proactief de verbinding met ondernemers en het onderwijs om zo de economische structuur van de regio duurzaam te versterken. De speerpunten van Keyport zijn

arbeidsmarktoptimalisatie, innovatie en ondernemerschap. Naast netwerkactiviteiten worden in de regio tal van projecten opgestart die een brede economische stimulering tot doel hebben.

- Samenwerking Midden Limburg (SML)

SML heeft tot taak het realiseren van regionale doelen op het gebied van energie en economisch beleid, recreatie en toerisme, mobiliteit en infrastructuur, wonen, zorg en woonomgeving.

- Platform Vitale Veehouderij

In Platform Vitale Landbouw werken de zes Peelgemeenten en Provincie Limburg met stakeholders samen aan de transitie van de landbouw via de lijnen gezonde leefomgeving, innovatie en circulair.

- PiO Weerterland (Platteland in Ontwikkeling)

PiO Weerterland is een samenwerking tussen zeven stakeholders die het doel hebben om gewenste en noodzakelijke ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied van Weert, Nederweert en Leudal op gang te brengen, te stimuleren en te faciliteren. In de gebiedsgerichte aanpak die de Provincie Limburg initieert om én de natuuropgaven in en rondom de Natura-2000 gebieden en de opgaven vanuit het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) te realiseren, zal PiO Weerterland worden aangewezen als één van de gebieden voor gebiedsgerichte aanpak.

- NOVEX-gebied De Peel

In NOVEX-gebied de Peel werken we met andere gemeenten, provincies en waterschappen als één overheid door het leggen van verbindingen tussen processen en projecten van verschillende overheidslagen die te maken hebben met de uitvoering van het NPLG.

Voor meer informatie over deze samenwerkingen verwijzen wij naar paragraaf 6: Verbonden partijen.

In dit programma werken wij onze missie uit in de onderdelen:

- 3.1 Ondernemersklimaat en werkgelegenheid
- 3.2 Centrum Nederweert
- 3.3 Gastvrijheid en beleving
- 3.4 Transitie Buitengebied

Wat gaat het kosten? (in €'s)

Programmaplan

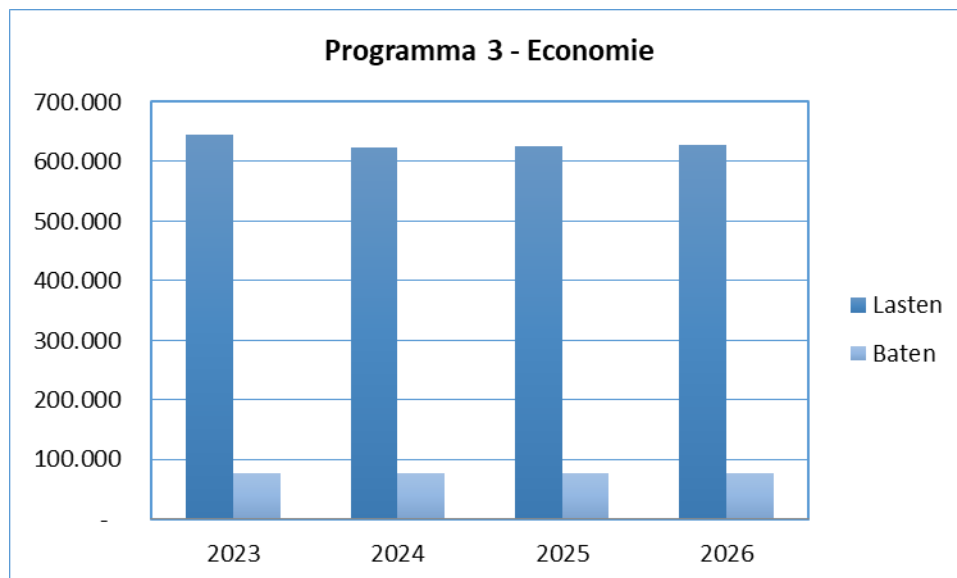
Programma 3 - Economie	2023	2024	2025	2026
Lasten	625.137	603.035	606.000	609.031
Baten	76.155	76.155	76.155	76.155
Saldo	-548.982	-526.880	-529.845	-532.876

Uitvoeringsprogramma

Programma 3 - Economie	2023	2024	2025	2026
Lasten	19.550	19.550	19.550	19.550
Baten	-	-	-	-
Saldo	-19.550	-19.550	-19.550	-19.550

Totaal

Programma 3 - Economie	2023	2024	2025	2026
Lasten	644.687	622.585	625.550	628.581
Baten	76.155	76.155	76.155	76.155
Saldo	-568.532	-546.430	-549.395	-552.426

Programma 3: Economie

Deelprogramma: 3.1 Ondernemersklimaat en werkgelegenheid

Wat willen we bereiken?

De afgelopen jaren kozen diverse toonaangevende en vernieuwende bedrijven Nederweert als vestigingsplaats, zowel op de bedrijventerreinen alsook in het centrum. Ook recreatieve- en horecabedrijven weten Nederweert steeds beter te vinden, onder andere in het Leisuregebied aan de Randweg West. Dit alles heeft bijgedragen aan een verdere verbetering van het ondernemersklimaat en een impuls voor de lokale werkgelegenheid.

Met dit deelprogramma streeft de gemeente Nederweert naar:

- Aantrekkelijk te blijven voor gevestigde en nieuwe bedrijven (waaronder ook jonge/startende ondernemers). We willen ondernemers kunnen helpen waar het gaat om geschikte werklocaties.
- Het bieden van kansen voor ondernemers om door te groeien in de eigen gemeente.
- Het aanjagen van de werkgelegenheid en het meedenken in oplossingen bij eventuele knelpunten op de arbeidsmarkt. De huisvesting van internationale werknemers speelt hierin ook een rol.
- Het stimuleren van duurzaamheid en het creëren van sociale en maatschappelijke meerwaarde bij nieuwe ondernemersinitiatieven.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

1. We zorgen voor een laagdrempelige dienstverlening en waar mogelijk bieden we ondernemers de ruimte om hun ideeën/plannen (start, uitbreiding, verplaatsing etc.) uit te voeren.
2. We hebben (samen met de regio) oog voor de vraag naar ruimte op de bedrijventerreinen en werken verder aan toekomstbestendige bedrijventerreinen (opwaarderen bestaande terreinen en onderzoek naar mogelijkheden om nieuwe kavels toe te voegen).
3. We blijven actief betrokken bij het ondernemerscollectief Parkmanagement Pannenweg en de Werkgroep Veilig Ondernemen.
4. We houden ons aan het Keyport Routeplan 2021-2024 en dragen dit uit. Als overheid leggen we proactief de verbinding met onderwijs en ondernemers.
5. We verbinden ons als partner en ambassadeur aan de Weerterlandprijs 2023 en stimuleren lokale ondernemers om hieraan deel te nemen ter versterking van het ondernemersklimaat.
6. Contacten met bedrijven versterken we, onder andere door het afleggen van bedrijfsbezoeken door de bedrijfscontactfunctionaris en het college van burgemeester en wethouders.

Programma 3: Economie

Deelprogramma: 3.2 Centrum Nederweert

Wat willen we bereiken?

De leegstand in het centrum is in de voorbije jaren teruggedrongen. Niettemin blijven de retail- en horecaontwikkelingen, mede als gevolg van de coronacrisis, de nodige aandacht vragen. Het opnieuw ontstaan van winkelleegstand kan niet worden uitgesloten. Het is belangrijk dat we aandacht houden voor en streven naar een aantrekkelijk, goed functionerend en vooral toekomstbestendig centrum waar inwoners en bezoekers terecht kunnen voor hun dagelijkse levensbehoeften en waar het goed toeven is bij de diverse horecagelegenheden.

Met dit deelprogramma streeft de gemeente Nederweert naar:

- Een levendig en toekomstbestendig (boodschappen)centrum met weinig leegstand.
- Een goede bereikbaarheid/ontsluiting van het winkelgebied, waarbij aandacht is voor verkeersveiligheid en voldoende parkeerplaatsen.
- Een optimale samenwerking met en tussen ondernemers(collectieven).

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

1. We houden voeling met de ondernemers in het centrum en blijven betrokken bij ontwikkelingen. Dit doen we onder andere door in gesprek te blijven met de diverse stakeholders, zoals de ondernemersvereniging OVN en de horecavereniging (KHN, afdeling Nederweert).
2. We werken in samenspraak met de OVN aan de gezamenlijk opgestelde agenda en faciliteren hierbij waar dat mogelijk is. Onderdelen van deze agenda waarvoor de gemeente aan zet is, zijn bijvoorbeeld investeringen in Gastvrijheid en Beleving, de inrichting van de openbare ruimte en gemeentelijke promotieactiviteiten.
3. Lambertushof maakt integraal onderdeel uit van het centrum en het kernwinkelgebied. We gaan aan de slag met het uitwerken van een gebiedsvisie, waarbij we ook het noordelijk deel van de Kerkstraat en de omgeving van de Pinnenhof en het Groene Kruis-gebouw betrekken. Evenals de verbindingsstraten tussen de Burgemeester Hobusstraat en de Kerkstraat.

Programma 3: Economie

Deelprogramma: 3.3 Gastvrijheid en beleving

Wat willen we bereiken?

We willen de kansen rondom toerisme verzilveren zodat een stevige economische drager ontstaat. We trekken hier samen met onze ondernemers in op. We maken verbinding tussen deze economische drager en de transitie die in ons buitengebied plaats gaat vinden. We vertellen het verhaal van Nederweert met de Peel als drager van het verhaal. De Peel die bijzonder is en de moeite waard is om te bezoeken. Gelet op bovengenoemde ambitie nemen we in het uitvoeringsprogramma formatie op om genoemde ambities te realiseren.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

1. We geven aan drie projecten van het Uitvoeringsprogramma Gastvrijheid en beleving uitvoering, een daarvan is het maken van een Toeristisch Overstappunt (TOP). Er worden drie locaties aangewezen om als TOP in te richten.
2. Met de bestaande (knooppunt-) routes maken we een route langs en door alle natuurgebieden die Nederweert rijk is. Aan deze route (ca. 80 km) verbinden we een verhaal en beleving, het zogenaamde storytelling. Hiermee willen we bezoekers verleiden om langer in Nederweert te verblijven.
3. Vergelijkbaar met punt 2 maken we een wandel- en fietsroute die is gericht op cultureel erfgoed en monumenten.
4. Inspringen op de kansen die de verdere ontwikkeling rondom de kanalenversprong biedt. Door realisatie van het gebiedsontwerp kanalenversprong wordt een stevige toeristisch-recreatieve opwaardering van het gebied gerealiseerd met aanleg passantenhaven en botenhelling in monding Noordervaart, banken, trekpondje, toeristisch overstappunt (zie punt 1) en fysieke en digitale beleving via digitaal outdoor museum en cultuurhistorie.
5. Faciliteren van de verdere ontwikkeling van het Leisurkwadrant.
6. De uitvoering van de promotie in de regio en in het buitenland wordt tot en met 2024 uitgevoerd door Limburg Marketing.
7. Beheer en onderhoud van de routenetwerken uit laten voeren door het Routebureau Noord- en Midden-Limburg.
8. Samen optrekken in SML verband bij de uitvoering van ons Uitvoeringsprogramma. Dit kan omdat de regionale Visie Recreatie en Toerisme hier als basis voor heeft gediend.

Programma 3: Economie

Deelprogramma: 3.4 Transitie Buitengebied

Wat willen we bereiken?

Op een passende manier invulling geven aan de diverse opgaven die zijn opgenomen in de diverse programma's van andere en hogere overheden. Denk hierbij onder andere aan het Nationaal Programma Landelijk gebied (NPLG), Programma NOVEX, de Kaderrichtlijn Water (KRW) en het programma Mooi Nederland. Daarmee willen we de gemeente Nederweert leefbaar en toekomstbestendig houden en maken voor onze (agraris)ch ondernemers, inwoners en bezoekers.

De introductie van het NPLG op 10 juni 2022 heeft tot veel discussie geleid, vooral in de agrarische sector. Vanuit het Rijk wordt aangegeven dat de andere sectoren (o.a. bouw, industrie en verkeer) in januari 2023 te horen krijgen wat hun opgaven zijn op het gebied van stikstofreductie. Om al deze opgaven te behalen zullen we samen met deze sectoren op trekken. Met name de opgaven voor de agrarische sector zullen bepalend zijn voor hoe ons buitengebied er in de toekomst uitziet. De dialoog die is gestart onder Buitengebied in Balans blijven we daarom stimuleren. Als gemeente betrekken we bedrijven en inwoners bij het uitvoeren van de diverse opgaven. Daarbij hebben we nadrukkelijk aandacht op toekomstgerichte ondernemers en toekomstige bedrijfsopvolgers. Boeren die willen stoppen, bijvoorbeeld omdat zij geen opvolger hebben, vinden een betrokken en meedenkende gemeente aan hun zijde om dat op een waardige manier te doen. Zo krijgt ook de gestopte boer perspectief na het boerenbestaan. De autonome trend naar minder agrarische bedrijven zet door. Als gemeente streven we ernaar dat de boeren die overblijven, met plezier en op een duurzame wijze kunnen ondernemen, en daar een prima boterham mee kunnen verdienen. Zij genieten maatschappelijke waardering en zijn met hun bedrijven een waardevolle toevoeging aan het landschap, de gemeenschap en de lokale economie.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

1. Inzetten op betrokkenheid en eigenaarschap van inwoners in het buitengebied, stimuleren van ondernemerschap en nieuwe initiatieven door ondernemers en inwoners
2. Vaststellen Omgevingsprogramma Luchtkwaliteit met maatregelen om uitstoot van fijn stof en geur terug te dringen.
3. Bedrijven attenderen op landelijke regelingen of fondsen voor stoppende agrariërs.
4. Onder de naam Platteland in Ontwikkeling (PiO) Weerterland werken we samen met Weert, Leudal, Waterschap, Provincie, LLTB, Natuurmonumenten en de omgeving aan het opzetten van gebiedstafels voor de Groote Peel en Weerterbos.
5. In NOVEX-gebied de Peel werken we als één overheid door het leggen van verbindingen tussen processen en projecten van verschillende overheidslagen die te maken hebben met de uitvoering van het NPLG.
6. Nog meer de samenwerking met GGA Vitale Peel (o.a. gemeenten Asten en Deurne, provincies Noord-Brabant en Limburg, waterschappen Aa & Maas en Limburg) opzoeken. Dit doen we door te bekijken of we de transitie Nationaal Park nieuwe stijl "Peelvenen" Peel hier in onder te brengen.

Programma 4

Onderwijs

Programma 4: Onderwijs

Missie

Gelijke kansen voor alle inwoners is het uitgangspunt. Onderwijs is de belangrijkste aanjager van kansengelijkheid en persoonlijke ontwikkeling. Dat maakt onderwijs dé duurzame investering voor de toekomst.

Ambitie in het coalitieakkoord 'Goed voor elkaar'

Wij investeren in gelijke kansen voor onze inwoners vanuit het gedachtengoed van positieve gezondheid. Dat begint met goed onderwijs en het vroegtijdig signaleren en aanpakken van eventuele ontwikkelpunten. We ontwikkelen een langetermijnstrategie voor behoud van basisonderwijs in elke kern rekening houdend met demografische ontwikkelingen en met aandacht voor noodzakelijke duurzaamheidsinvesteringen.

Trends en ontwikkelingen

- Het onderwijs krijgt steeds meer een inclusief karakter. Dat betekent dat leerlingen met een extra ondersteuningsvraag toegerust worden om naar school te gaan, liefst zo thuis nabij mogelijk en samen met andere leerlingen. Zo is de school een plek waar alle kinderen samen leren. Hierbij werkt het onderwijs, ouders/verzorgers, zorgaanbieders en de gemeente samen.
- De krapte op de arbeidsmarkt treft ook de onderwijssector. Het invullen van vacatures en het behouden van personeel is een uitdaging. Hierdoor komt er meer druk te staan op de kwaliteit van de onderwijssector.
- Steeds bredere rol van onderwijs bij maatschappelijke vraagstukken. Denk hierbij aan de signaleringsfunctie op het terrein van bijvoorbeeld armoede, jeugdhulp en onderwijsachterstanden. Maar ook een preventiefunctie op deze en het terrein van veiligheid. Daarnaast wordt ook de verbinding gezocht met onder andere natuur- en verkeersonderwijs.
- Door de situatie in Oekraïne hebben gastgezinnen en de gemeente Nederweert vluchtelingen opgevangen. Op dit moment is de verblijfsduur van Oekraïense vluchtelingen nog onbekend. Indien de vluchtelingen een lange periode in Nederland verblijven, dan zorgt deze ontwikkeling ervoor dat de onderwijssector een belangrijke rol krijgt voor de verder integratie. Daarnaast zal naar alle waarschijnlijkheid extra vraag ontstaan rondom voorzieningen, zoals de vroeg- en voorschoolse educatie.

Samenwerking

In het kader van strategische samenwerking neemt Nederweert deel in de volgende verbonden partijen:

- GGD Limburg Noord als onderdeel van de Veiligheidsregio Limburg Noord, deze richt zich op onder andere het toezicht Wet Kinderopvang en indicering voor onder andere Voor- en Vroegschoolse educatie.
- GR Regionale samenwerking Leerplicht en RMC Nederweert-Weert

In dit programma werken wij onze missie uit in de onderdelen:

- 4.1 Onderwijsachterstanden
- 4.2 Onderwijsbeleid en leerling zaken
- 4.3 Onderwijshuisvesting

Wat gaat het kosten? (in €'s)

Programmaplan

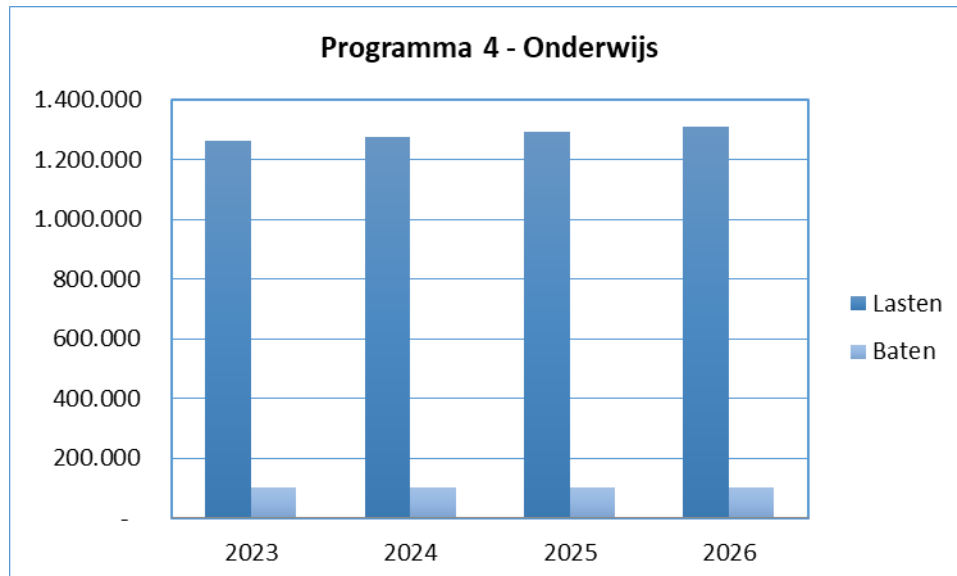
Programma 4 - Onderwijs	2023	2024	2025	2026
Lasten	1.260.116	1.275.789	1.292.875	1.310.085
Baten	102.686	102.686	102.686	102.686
Saldo	-1.157.430	-1.173.103	-1.190.189	-1.207.399

Uitvoeringsprogramma

Programma 4 - Onderwijs	2023	2024	2025	2026
Lasten	3.600	-	-	-
Baten	-	-	-	-
Saldo	-3.600	-	-	-

Totaal

Programma 4 - Onderwijs	2023	2024	2025	2026
Lasten	1.263.716	1.275.789	1.292.875	1.310.085
Baten	102.686	102.686	102.686	102.686
Saldo	-1.161.030	-1.173.103	-1.190.189	-1.207.399

Programma 4: Onderwijs

Deelprogramma: 4.1 Onderwijsachterstanden

Wat willen we bereiken?

We willen onderwijsachterstanden en onderwijsvertragingen voorkomen en bestrijden vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid. We werken aan het versterken van het netwerk rondom de ontwikkeling van jeugdigen. Onderwijs is de belangrijkste aanjager van kansengelijkheid en persoonlijke ontwikkeling.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

1. VVE-aanbod (vroeg- en voorschoolse educatie) in elke kern behouden.
2. Stimuleren van betrokken partijen om – waar nodig – extra te investeren in VVE.
3. Uitvoeren regionaal en lokaal plan van aanpak laaggeletterdheid, met de focus op duidelijke communicatie en een sterk taalnetwerk.
4. Stimuleren van samenwerking tussen voorschoolse voorzieningen, kinderopvang, primair onderwijs, voortgezet onderwijs, GGD en Centrum voor Jeugd en Gezin en daarmee investeren in preventie en het versterken van de doorgaande (leer)lijn .
5. Stimuleren van ouderbetrokkenheid binnen VVE en daarmee de verbinding leggen met de aanpak van onder meer laaggeletterdheid en taalonderwijs.
6. Uitvoering geven aan het geactualiseerde onderwijsachterstandenbeleid
7. In samenwerking met lokale partners zoals kinderopvang, schoolbesturen, basisscholen, voortgezet onderwijs, activiteiten uitvoeren die bijdragen aan weerbaarheid en positieve gezondheid. Dit gebeurt in het kader van het NPO (Nationaal Programma Onderwijs).
8. We continueren de samenwerking met partners op het gebied van onderwijs, opvang, gezondheid, Centrum voor Jeugd en Gezin in het kader van de Regionale Ontwikkelingsagenda Jeugd (ROJ).

Deelprogramma: 4.2 Onderwijsbeleid in verbinding met andere beleidsvelden

Wat willen we bereiken?

Het onderwijs heeft veel raakvlakken met andere beleidsthema's. Denk aan de signalerings- en preventiefunctie op het terrein van bijvoorbeeld armoede, gezondheid, veiligheid, jeugdhulp, onderwijsachterstanden en laaggeletterdheid. We willen de verbinding tussen deze terreinen en het onderwijs zo optimaal mogelijk in stand houden en waar nodig versterken; ieder vanuit zijn eigen rol, taak en verantwoordelijkheid.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

1. Uitvoering geven aan de Brede Regeling Combinatiefuncties. De voorwaarden van de regeling eindigen per 31-12-2022. Hierbij is het de verwachting dat de rijksregeling voortgezet wordt en wij hieraan kunnen blijven deelnemen.
2. Continueren van de samenwerking van partners op het gebied van primair en voortgezet onderwijs, voorschoolse voorzieningen, kinderopvang, gezondheid, Centrum voor Jeugd en Gezin in het kader van de Regionale Ontwikkelingsagenda Jeugd (ROJ). Stimuleren samenwerking tussen middelbaar onderwijs en lokale arbeidsmarkt.
3. Iedere leerling met of zonder beperking moet mee kunnen doen in haar omgeving. Dit doen we bijvoorbeeld door de verbinding te leggen tussen onderwijs en de thema's armoede en laaggeletterdheid, cultuur, sport en bewegen.
4. Inzetten op stabiele kwaliteit van leerlingenvervoer naar Passend Onderwijs.

Programma 4: Onderwijs

Deelprogramma: 4.3 Onderwijshuisvesting

Wat willen we bereiken?

Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen in het basis-, voortgezet- en speciaal onderwijs. We willen goede voorzieningen in alle kernen behouden rekening houdend met demografische ontwikkelingen en met aandacht voor noodzakelijke duurzaamheidsinvesteringen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

1. Starten met langetermijnstrategie voor onderwijshuisvesting

Programma 5

Sport, cultuur en recreatie

Programma 5: Sport, cultuur en recreatie

Missie

Wij willen iedere inwoner de mogelijkheid bieden om een leven lang deel te nemen en te genieten van sport en bewegen, cultuur en recreatie. Deze thema's worden ingezet als doel op zich, maar ook als middel om andere doelen te bereiken zoals het bevorderen van de (positieve) gezondheid, participatie en sociale integratie. Eigen initiatief, eigenaarschap en eigen kracht zijn hierin belangrijk.

Ambitie in het coalitieakkoord 'Goed voor elkaar'

- Sporten draagt bij aan een gezonde leefstijl en is een gelegenheid om elkaar te ontmoeten en samen een prestatie te leveren. We streven daarom naar een divers en laagdrempelig aanbod van sport- en beweegmogelijkheden voor iedereen.
- Meer kennis over de geschiedenis van Nederweert draagt bij aan de positieve beleving van inwoners en bezoekers. Daarom willen we ons cultureel historisch erfgoed beschermen en promoten. Deelname aan kunst- en cultuuractiviteiten draagt bij aan de ontwikkeling van talenten en veerkracht van inwoners.
- Een rijk en gevarieerd verenigingsleven is belangrijk voor de levendigheid van onze gemeenschappen. Lid zijn van een vereniging biedt inwoners kansen om talenten te ontwikkelen, geeft hen het gevoel ergens bij te horen en mee te kunnen doen. Daarnaast is het verenigingsleven een belangrijke vindplaats of steunpilaar voor mensen die kwetsbaar zijn of hulp nodig hebben.
- We geven openbaar groen en natuur een prominente plek. Dit is belangrijk voor de beleving van inwoners en bezoekers maar ook essentieel voor het tegengaan van hittestress, (regen)wateroverlast en het stimuleren van biodiversiteit.

Trends en ontwikkelingen

- Kwaliteit, gastvrijheid en beleving worden steeds belangrijker.
- Er is meer behoefte aan het genieten van rust en ruimte: het verhaal van het landschap, dorp, regio.
- Vergrijzing waardoor mensen meer vrije tijd krijgen
- Multifunctioneel gebruik wordt steeds vanzelfsprekender.
- Sociale media en vergelijkingssites zijn belangrijk; mensen oriënteren zich uitgebreid voor een bezoek/vakantie.
- Consument wil vaker bewust consumeren en recreëren.
- Sport en cultuur worden steeds meer ingezet als middel om maatschappelijke doelen te realiseren. Het wordt beschouwd als een essentieel onderdeel voor een fysieke en sociale gezonde samenleving.

In dit programma werken wij onze missie uit in de onderdelen:

- 5.1 Sport- en Bewegen
- 5.2 Cultuur
- 5.3 Recreatie
- 5.4 Openbaar groen

Wat gaat het kosten? (in €'s)

Programmaplan

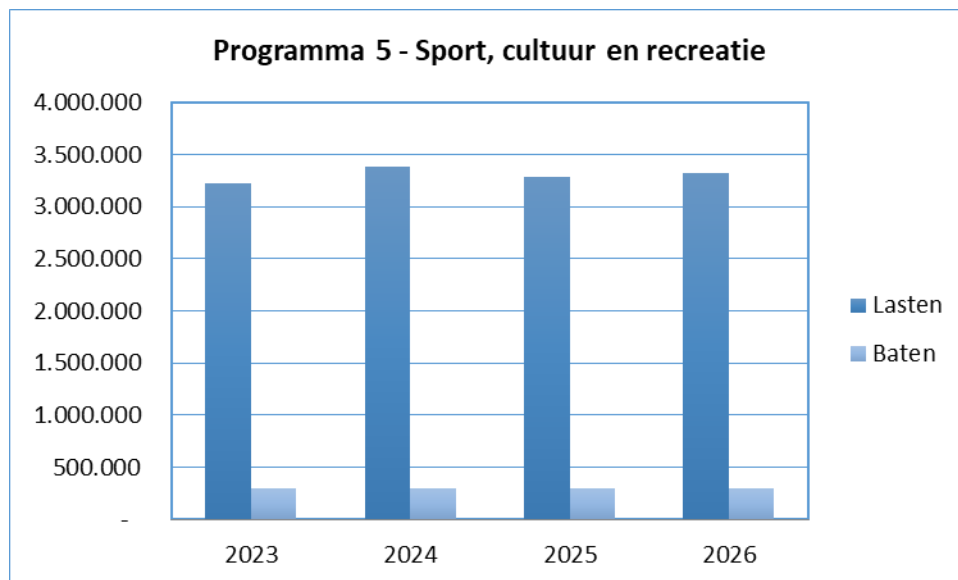
Programma 5 - Sport, cultuur en recreatie	2023	2024	2025	2026
Lasten	3.148.821	3.217.723	3.268.344	3.313.169
Baten	294.500	294.500	294.500	294.500
Saldo	-2.854.321	-2.923.223	-2.973.844	-3.018.669

Uitvoeringsprogramma

Programma 5 - Sport, cultuur en recreatie	2023	2024	2025	2026
Lasten	80.950	166.266	12.266	12.266
Baten	-	-	-	-
Saldo	-80.950	-166.266	-12.266	-12.266

Totaal

Programma 5 - Sport, cultuur en recreatie	2023	2024	2025	2026
Lasten	3.229.771	3.383.989	3.280.610	3.325.435
Baten	294.500	294.500	294.500	294.500
Saldo	-2.935.271	-3.089.489	-2.986.110	-3.030.935

Programma 5: Sport, cultuur en recreatie

Deelprogramma: 5.1 Sport en Bewegen

Wat willen we bereiken?

Zoveel mogelijk inwoners hebben een gezonde leefstijl en voelen zich prettig in hun leefomgeving. Bewegen is gezond voor lijf en geest, het geeft ontmoeting met anderen en draagt bij aan het welzijn van onze inwoners. Vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid is het belangrijk dat inwoners de regie behouden en zelf keuzes maken waaraan zij willen werken. Het aanbod van sport is divers en laagdrempelig toegankelijk. Eigenaarschap is hier ook een belangrijk aspect in het realiseerbaar maken van plannen en wensen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

1. Deelnemen aan de nieuwe Brede Regeling Combinatiefuncties. Denk hierbij aan de combinatiefuncties die in Nederweert bekend staan als de beweegcoach en de combinatiefunctionarissen sport.
2. Het stimuleren van sport en bewegen in de openbare ruimte.
3. Sport- en Recreatiezone Nederweert BBU
Op basis van het ontwikkelperspectief de verdere ontwikkelingen rondom sport- en recreatiezone Nederweert samen met de participanten vormgeven. Voor 2023 staat de realisatie van de padelbanen op de planning.
4. Huisvesting Scouting Nederweert
De herhuisvesting van Scouting Nederweert en het te realiseren labelterrein. Realisering van de nieuwe huisvesting is komende jaren te voorzien, waarbij in 2023 de eerste stappen zichtbaar zijn.
5. Lokaal Sportakkoord
Het Lokaal Sportakkoord loopt tot 31-12-2022. De verwachting is dat de rijkssubsidie blijft bestaan. We bekijken de mogelijkheden voor een vervolg.
6. Junior Sportraad
Vanuit alle basisscholen heeft een aantal leerlingen zitting in de junior Sportraad. Per schooljaar organiseren zij twee activiteiten voor inwoners van onze gemeente.

Programma 5: Sport, cultuur en recreatie

Deelprogramma: 5.2 Cultuur

Wat willen we bereiken?

Nederweert heeft een rijke historie. Dat is onder andere te zien in monumenten en cultuurhistorische elementen in het landschap en de kernen. Deze willen we behouden en waar mogelijk versterken.

De erfgoedverordening gaan we opnieuw herijken. Hierbij betrekken we tevens de recent (2021) aangepaste welstandsnota. Op basis van recente inzichten denken we na over het monumentenbeleid in brede zin. Van erfgoed tot bescherming van bepaalde gebouwelijke waarden. Dit doen we in samenspraak met stakeholders.

We bevorderen de toegankelijkheid van cultuureducatie en stimuleren talentontwikkeling. Dat doen we door de samenwerking lokaal en regionaal te versterken en cultuurbeleid breed vorm te geven. Samen met partners zorgen we ervoor dat meer mensen participeren en ervaren wat kunst en cultuur voor je gezondheid en welzijn kan doen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

1. Cultuurbeleid in brede zin vorm geven samen met stake-holders.
2. Uitvoering geven aan het uitvoeringskader RICK 2020 – 2023 en nieuwe afspraken maken voor 2024 en verder.
3. Vervolg van uitvoering postcorona aanpak cultuursector Nederweert
4. Deelnemen aan de nieuwe Brede Regeling Combinatiefuncties. De functie van cultuurcoach verbreden.
5. De samenwerking met de Cultuurregio Noord-Limburg voortzetten op basis van het meerjarenplan 2021-2024 Cultuurregio Noord-Limburg.
6. Het ondersteunen van twee provinciale organisaties kunst en cultuur: Limburg Festival (cultuurplan instelling) en Kunstbende (onderdeel provinciale basis infrastructuur).
7. De samenwerking met Bibliocenter en de gemeenten Leudal, Maasgouw en Weert voortzetten op basis van de samenwerkingsovereenkomst 2022 t/m 2025.
8. We onderzoeken alle kansen die er liggen bij de Noordervaart.
9. Onderzoek doen naar het meer en beter uitstralen van onze gemeentelijke monumenten.
10. Actualisatie, evaluatie en zo nodig aanpassen van erfgoedbeleid en verordening.
11. Instellen van een nieuwe erfgoedcommissie met inbedding van lokale kennis en expertise.

Programma 5: Sport, cultuur en recreatie

Deelprogramma: 5.3 Recreatie

Wat willen we bereiken?

Recreatie draagt bij aan het welbevinden en de gezondheid van onze inwoners. We willen ervoor zorgen dat het landschap en het (openbaar) groen uitnodigt en uitdaagt tot buiten zijn en bewegen. Daarnaast zetten we in op een sterke ontwikkeling van recreatie en toerisme voor niet-inwoners. Dit versterkt ook de economische positie van Nederweert.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

1. Het traditionele speelruimtebeleid vormen we om naar het meer eigentijdse 'Bewegen in de openbare ruimte'. Hiermee geven we aan dat de openbare ruimte voor alle inwoners en vooral ook door alle doelgroepen gebruikt kan worden.
2. Op basis van inspectiegegevens bepalen we welke speeltoestellen technisch aan vervanging toe zijn. In overleg met bewoners en belanghebbenden bepalen we dan of er behoefte is op gebied van bepaalde beweeg- en speelaangelegenheden, of dat er behoefte is aan andere inrichtingselementen (bijv. samentuinen, zitgelegenheden, groen etc.).
3. Stimuleren van nieuwe recreatieve voorzieningen met aandacht voor bewegen en natuur, het benutten van natuurgebieden voor recreatieve doeleinden, het ontwikkelen van recreatiezones met bewegen in groen bij kernen en het stimuleren van toeristische bedrijvigheid bijvoorbeeld in vrijkomende agrarische bebouwing.

Programma 5: Sport, cultuur en recreatie

Deelprogramma: 5.4 Openbaar groen

Wat willen we bereiken?

Openbaar groen is belangrijk voor de leefbaarheid. Het openbaar groen:

- Kleedt de omgeving.
- Zorgt voor ruimte om te recreëren (te verblijven) en nodigt uit tot bewegen.
- Geeft ruimte voor infiltratie van regenwater.
- Zorgt voor verkoeling.
- Heeft belangrijke functie voor de biodiversiteit in het buitengebied en binnen de bebouwde kom.

Het areaal bestaande groen willen we behouden en waar mogelijk opwaarderen. Dit doen we door het plegen van goed onderhoud. Om de biodiversiteit te bevorderen wordt op aangewezen plaatsen extensief onderhoud gepleegd. Dit vindt vooral plaats in grasstroken. Deze worden minder vaak gemaaid. Hierdoor ontwikkelt zich op deze plaatsen een soortenrijke kruidenvegetatie. We renoveren openbaar groen dat niet meer vitaal is. Bij het renoveren en nieuw aan te leggen groen kijken we naar de aankleding, maar vooral naar functies van het groen zoals hierboven genoemd. Grote renovaties en nieuw aan te leggen groen doen we waar mogelijk samen met bewoners en belanghebbende organisaties.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

1. Onderhoud groen
Het jaarrond en cyclisch onderhouden van bomen, beplanting en grasvegetaties. Om de kwaliteit van het groene areaal te behouden en te verhogen. Waarnaast ook de veiligheid wordt gewaarborgd.
2. Renoveren niet vitale plantvakken
Jaarlijks wordt in beeld gebracht welk groen niet meer vitaal is. In het najaar wordt deze beplanting omgevormd naar beplanting van deze tijd. Waar mogelijk doen we dit in samen met de inwoners
3. Aanplanten uitbreidingen nieuwbouwplannen
Het inrichten van de nieuwe groene ruimte bij nieuwbouwplannen doen we, daar waar mogelijk, samen met de bewoners. Hierbij kijken we niet alleen naar aankleding van het gebied maar ook naar de onderwerpen biodiversiteit, waterberging, hittestress en recreëren zodat er een duurzame aankleding ontstaat en de leefbaarheid in de omgeving verbetert.
4. Inrichten multifunctionele groene wadi in wijk Hoebenakker waarbij ook het bewegen in de openbare ruimte wordt meegenomen.
5. Aanleggen van minimaal 1 hondenspeelveldje.
6. Faciliteren van burgerinitiatieven in het openbaar groen met als doel educatie en de bewustwording te vergroten onder de inwoners.
7. Continueren van het groenoverleg. In het overleg worden groene vraagstukken besproken met verschillende belanghebbenden.
8. Uitvoeren bestuursopdracht SML "laat het landschap je verrassen" (Opstellen Landschapskader voor gemeente Nederweert).
9. Het aanpakken van het achterstallig onderhoud van de algemene begraafplaats Kreijel inclusief entree.

Programma 6

Sociaal domein

Programma 6: Sociaal domein

Missie

Iedereen telt mee, doet mee en draagt bij naar eigen kracht. De zelfredzaamheid van onze inwoners als individu en als collectief is groot(s). We handelen vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid, waarbij we uitgaan van het vermogen van onze inwoners om te gaan met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven. En daarop zoveel mogelijk eigen regie te voeren. Onze missie sluit aan bij de kernboodschap van het regionale Beleidsplan Sociaal Domein 2020-2023.

Ambitie in het coalitieakkoord 'Goed voor elkaar'

- We richten ons op preventie en vroegsignalering zodat we gezondheidsrisico's van inwoners snel kunnen aanpakken.
- Het omkijken naar elkaar vinden we belangrijk. Waar nodig is ondersteuning beschikbaar: laagdrempelig, toegankelijk en passend.
- Samen met inwoners versterken van voorliggende voorzieningen.
- We zetten in op toekomstbestendige en multifunctionele gemeenschapshuizen als eigentijdse ontmoetingsplekken in de kernen. De verdere ontwikkeling is gebaseerd op de wensen en eigen inzet van de gebruikers.
- Door te participeren aan activiteiten, vrijwilligerswerk of betaald werk kunnen inwoners hun talenten benutten en ontwikkelen. We hebben daarbij extra aandacht voor de participatie van inwoners met een beperking, mensen die tijdelijk een steuntje in de rug nodig hebben en voor jongeren. We willen dat iedereen zich gezien voelt, meetelt en mee kan doen.

Trends en ontwikkelingen

- Kleinere huishoudens, vergrijzing, andere bevolkingsopbouw.
- Meer variëteit en diversiteit in ondersteuningsvragen, verschuiving naar zwaardere vragen.
- Toename van de druk op informele zorg.
- Krapte op de arbeidsmarkt.
- Financiële krapte bij gemeenten door te lage compensatie (m.n. jeugdhulp).
- Sommige opgaven zijn zo groot dat samenwerking met andere gemeenten/regio's noodzakelijk is (of worden door het rijk verplicht gesteld).
- Inzicht en analyse van data wordt steeds meer gebruikt om te sturen op uitvoering en uitgaven.
- Toename van technologie die ondersteunend is aan ons dagelijks leven. In de coronacrisis is technologie breder en meer ingezet. Deze ontwikkeling zal zich naar verwachting doorzetten. Dit kan voor ouderen of hulpbehoevenden betekenen dat ze langer zelfstandig veilig kunnen wonen. Voor jongeren kan digitale ondersteuning laagdrempelig zijn.
- De arbeidsmarkt verandert; er is sprake van robotisering, digitalisering, ontgroening en vergrijzing.

Samenwerking

In het kader van strategische samenwerking neemt Nederweert deel in de volgende verbonden partijen:

- De Risse, dit is een netwerkorganisatie die zich richt op het bieden van kansen op werk voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Omnibuzz, deze richt zich op het doelgroepenvervoer.
- GGD Limburg-Noord als onderdeel van de Veiligheidsregio Limburg-Noord, deze richt zich op publieke gezondheid
- Midden-Limburg West: samenwerking met de gemeenten Weert en Leudal in het sociaal domein (Wmo en jeugd)

In dit programma werken wij onze missie uit in de onderdelen:

- 6.1 Samenredzaamheid in de kernen.
- 6.2 Iedereen kan naar vermogen meedoen.

Wat gaat het kosten? (in €'s)

Programmaplan

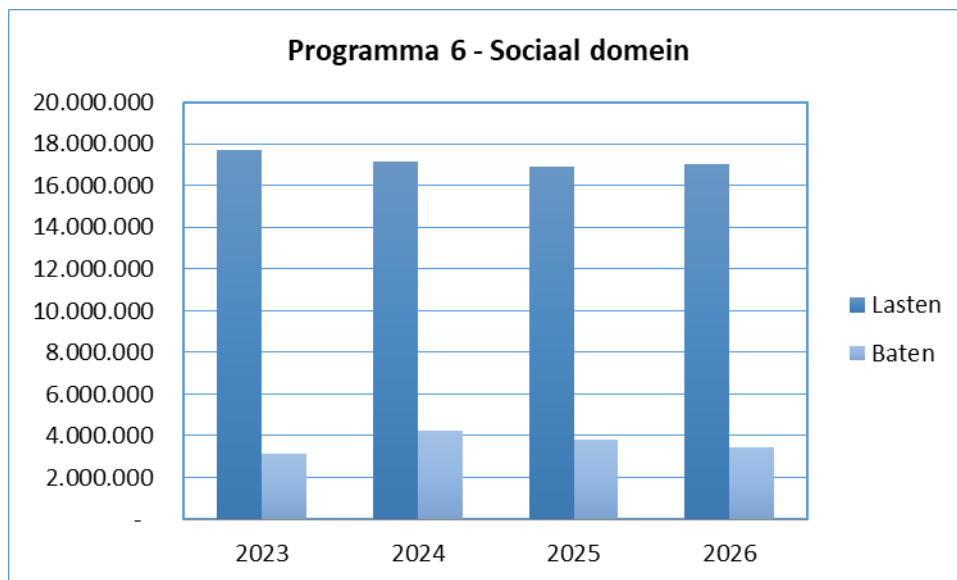
Programma 6 - Sociaal domein	2023	2024	2025	2026
Lasten	17.642.706	17.147.343	16.919.647	17.038.489
Baten	3.128.942	4.240.204	3.797.134	3.455.632
Saldo	-14.513.764	-12.907.139	-13.122.513	-13.582.857

Uitvoeringsprogramma

Programma 6 - Sociaal domein	2023	2024	2025	2026
Lasten	32.400	-	-	-
Baten	-	-	-	-
Saldo	-32.400	-	-	-

Totaal

Programma 6 - Sociaal domein	2023	2024	2025	2026
Lasten	17.675.106	17.147.343	16.919.647	17.038.489
Baten	3.128.942	4.240.204	3.797.134	3.455.632
Saldo	-14.546.164	-12.907.139	-13.122.513	-13.582.857

Programma 6: Sociaal domein

Deelprogramma: 6.1 Samenredzaamheid in de kernen

Wat willen we bereiken?

Inwoners en organisaties voelen zich samen verantwoordelijk voor hun leefomgeving en handelen daarnaar. De gemeente is daarbij ondersteunend en faciliterend, voor zover dat nodig is.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

1. We stimuleren duurzame ontwikkelingen van maatschappelijke organisaties en accommodaties, zoals de gemeenschapshuizen. De gemeente zal daarbij het eigenaarschap van inwoners stimuleren en helpen waar dat nodig is.
2. We geven uitvoering aan het plan van aanpak eenzaamheid 'Nederweert wij zijn er voor elkaar 2020 t/m 2024'.
3. We geven uitvoering aan het uitvoeringsprogramma dementievriendelijke gemeente Nederweert 2020 t/m 2023.
4. Uitvoering van acties en plannen uit het beleidsplan 'Samen uit de armoede 2021-2025'.
5. We investeren in het sociaal domein op versterking van het pedagogisch klimaat en laagdrempelige preventieve activiteiten. Onder andere door de borging en uitrol van preventieprogramma's zoals PrePare Oudercursus en VoorZorg uit het Uitvoeringsplan Kansrijke Start Noord- en Midden-Limburg 2020-2026
6. We geven uitvoering aan de uitvoeringsplannen en pilots die voortvloeien uit het regionaal Beleidsplan Sociaal domein 2020-2023.
7. We stimuleren leefbaarheidsinitiatieven van inwoners en attenderen actief op de regeling leefbaarheidsinitiatieven.
8. We ondersteunen de doorontwikkeling van laagdrempelige voorzieningen waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en deel kunnen nemen aan activiteiten zonder indicatie (de open inlopen). Daarnaast organiseren we De Tref, een laagdrempelige collectieve voorziening voor mensen van alle leeftijden, waarvoor de open inlopen wat minder geschikt zijn, en waarvoor een zwaardere vorm van dagbesteding (nog) niet aan de orde is.
9. Door middel van het project Kansrijk in de wijk krijgen mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt de mogelijkheid om specifieke werknemersvaardigheden op te doen. Daarnaast hebben de klussen die de mensen uitvoeren een positief effect op de leefbaarheid.
10. Er vindt een nieuwe aanbesteding plaats van de Wmo-maatwerkvoorziening 'begeleiding'.
11. Met Welzijnsorganisatie Punt Welzijn maken we een meerjarenafpraak op diverse onderdelen, waaronder het uitvoeringsplan mantelzorg en vrijwillige inzet periode 2023 t/m 2025.

Programma 6: Sociaal domein

Deelprogramma: 6.2 Iedereen kan naar vermogen meedoen

Wat willen we bereiken?

Inwoners nemen de regie over hun eigen leven, zijn zelfredzaam en zijn in staat om de uitdagingen in het leven aan te gaan. Iedereen telt mee, doet mee, naar eigen kracht. Dit geldt voor alle leeftijden. We zetten positieve gezondheid in als paraplu voor individuele en collectieve activiteiten. Daarbij werken we aan een integrale aanpak (zie onderwerpen programma 6.1 en met partners. Dit doet recht aan de leefwereld van de inwoner, die allesomvattend is; wonen, werken, welzijn, zorg, financiën enz.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

1. In het sociale domein handelen de adviseurs sociaal domein met onze ketenpartners vanuit de filosofie van positieve gezondheid en geven uitvoering aan de daarbij passende werkwijze.
2. We geven uitvoering aan het majeure programma Positieve Gezondheid.
3. Met diverse partijen geven we uitvoering van de visie op Wonen Werken Samenleven (voorheen Wonen Welzijn Zorg). Dit is een integrale wijkaanpak, vanuit positieve gezondheid, gericht op preventie en vroeg signalering.
4. Uitvoering geven aan de uitvoeringsplannen en pilots die voortvloeien uit het regionaal Beleidsplan Sociaal domein 2020-2023.
5. Evaluatie pilot Ondersteuner Jeugd bij huisartsen (en afhankelijk van de uitkomst structureel borgen).
6. We voeren de verwervingsstrategie MWL uit en werken toe naar robuuste bovenregionale samenwerking voor de inkoop in het sociaal domein. We verstevigen contractmanagement, waardoor meer grip op en inzicht ontstaat in organisaties die Jeugdzorg en/of WMO bieden.
7. Na vaststelling, in 2022 van een nieuwe subsidieregeling voor de financiering van het gedwongen kader (jeugdbescherming en jeugdreclassering) versterken we middels nieuwe afspraken de (inhoudelijke) samenwerking met de gecertificeerde instellingen.
8. Invulling geven aan de bestuurlijke aanbesteding voor Segment 1 Jeugd - Behandeling met verblijf en ambulante alternatieven (regio Noord- en Midden-Limburg). Gericht op de zorg voor jeugdigen met zeer zware problematiek die op meerdere domeinen van hun leven problemen ervaren (bijvoorbeeld in het gezin, op school én hun welzijn). Deze jeugdigen helpen we bij voorkeur thuis in het eigen gezin en dus zo min mogelijk in verblijf.
9. Om, voor de dekking van de kosten in het sociaal domein niet afhankelijk te zijn van het Rijk begroten we realistisch. Voor de kosten in de jeugdzorg (o.b.v. de Jeugdwet) gaan we, op basis van prognoses (gebaseerd op realisatiegegevens voorgaande jaren) en doorrekeningen van diverse aanbestedingen (wonen, behandeling met verblijf, integraal crisisteam), bij de begroting uit van een sterke stijging van kosten.
10. In regionaal verband uitvoeren van het Meerjarenplan Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling regio Noord- en Midden-Limburg, met onder andere de pilot MDA++.
11. We geven een extra stimulans aan preventie op lokaal niveau waarbij we steeds meer verbindingen leggen tussen al lopende activiteiten, nieuwe activiteiten en partners.
12. We stimuleren en werken samen met partijen aan activiteiten waarbij we steeds meer mensen in beeld (vroeg signalering) krijgen en ondersteunen (onder meer: armoede, schuldhulpverlening, laaggeletterdheid en eenzaamheid).
13. We voeren de nieuwe regierol op inburgering uit die we per 1 januari 2022 kregen.
14. Om de effecten van de krapte op de arbeidsmarkt het hoofd te bieden, werken we in regionaal arbeidsmarktverband, samen met economie, onderwijs en arbeidsmarkt.
15. Trajecten en projecten gericht op het bevorderen van (arbeids)participatie van inwoners blijven in ontwikkeling. In samenwerking met UWV en Werk.Kom geven we voorlichting aan inwoners met een aflopend WW-uitkering en bieden we ondersteuning bij het vinden van werk, zodat ze niet bijstandsafhankelijk worden.
16. We werken aan een lokale woon-zorgvisie samen met de lokale zorgpartijen en de woningcorporaties (zie ook programma 8.3).

Programma 7

Volksgezondheid

en **Milieu**

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Missie

Nederweert heeft gezonde inwoners en een duurzame leefomgeving. Onze inwoners hebben en houden eigen regie over het leven, zijn zelfredzaam en voelen zich prettig in hun omgeving. Deze omgeving is schoon, groen, divers en heeft een gezond leefklimaat. We zetten in op het opwekken van energie door inwoners en een afvalstelsel dat past bij de vraag van onze inwoners, waarbij gekeken is naar ervaringen van inwoners en een goede balans tussen service, kosten en milieu.

Ambitie in het coalitieakkoord 'Goed voor elkaar'

- Gezondheid is een breed begrip. Naast lichamelijke gezondheid zijn ook mentale gezondheid, kwaliteit van leven en mee kunnen doen van belang. We richten ons op preventie en vroeg signalering zodat we gezondheidsrisico's van inwoners snel kunnen aanpakken. Het omkijken naar elkaar vinden we belangrijk. Waar nodig is ondersteuning beschikbaar: Laagdrempelig, toegankelijk en passend.
- We streven ernaar dat iedere woning zo veel mogelijk zijn eigen energie kan opwekken. We staan aan het begin van de energietransitie. Deze periode zetten we in op haalbare en betaalbare oplossingen zoals energiebesparing, zon op dak en alternatieven voor aardgas. Energie en duurzaamheid passen we op lokale schaal toe door nadruk te leggen op besparing door onze inwoners en ondernemers. Ook onze corporaties moeten hierbij een belangrijke rol vervullen.
- We streven naar zo weinig mogelijk afval door verspilling te voorkomen en hergebruik te stimuleren. Belangrijk hierbij is een breed gedragen toekomstbestendig afvalbeleid waarbij we uitgaan van goede service, betaalbaarheid en milieu.

Trends en ontwikkelingen

- Het klimaat verandert: nattere winters, drogere zomers, heviger buiten op één plaats, stijging van gemiddelde temperatuur. Dit heeft invloed op stedelijk groen, natuur en landbouw.
- Samenwerking in de regio is noodzakelijk om een schaalgrootte te bereiken om in aanmerking te komen voor bijdragen van het rijk.
- Oppervlaktewatersysteem is ingericht op afvoeren, dient aangepast te worden om water zo optimaal mogelijk te kunnen gebruiken.
- De energievraag neemt toe, de tijd om te innoveren is kort en er is een tekort aan technici met de juiste kennis/ervaring. Door de hoge energieprijzen gaan inwoners meer aan de slag met energiebesparing en zonnepanelen op dak.
- Energietransitie roept discussie op: niet iedereen is overtuigd van urgentie en noodzaak en de weerstand van met name wind- en zonneparken groeit.
- Er is momenteel te weinig capaciteit op het huidige netwerk in Nederland. De netwerkcongestie levert problemen op voor het aansluiten van grote nieuwe bedrijven op het netwerk en het opwekken van duurzame energie.
- Stijgende en veranderende zorgvraag en stijging van de zorgkosten (door vergrijzing, obesitas, diabetes).
- Toename van pandemieën met gevolgen voor gezondheid en maatschappij.
- Meer aandacht voor leefstijl en preventie om zwaardere zorg te voorkomen.
- De inrichting van de fysieke en sociale leefomgeving draagt bij aan het welzijn van mensen.

Samenwerking

In het kader van strategische samenwerking neemt Nederweert deel in de volgende samenwerkingen:

- Samenwerking Midden-Limburg (SML)
- Energiecoöperatie(s)
- RES regio Noord-en Midden-Limburg (Regionale Energie Strategie)
- Veiligheidsregio Limburg Noord, GGD.
- Waterpanel Noord (WPN)

In dit programma werken wij onze missie uit in de onderdelen:

- 7.1 Duurzaamheid
- 7.2 Volksgezondheid
- 7.3 Afval

Wat gaat het kosten? (in €'s)

Programmaplan

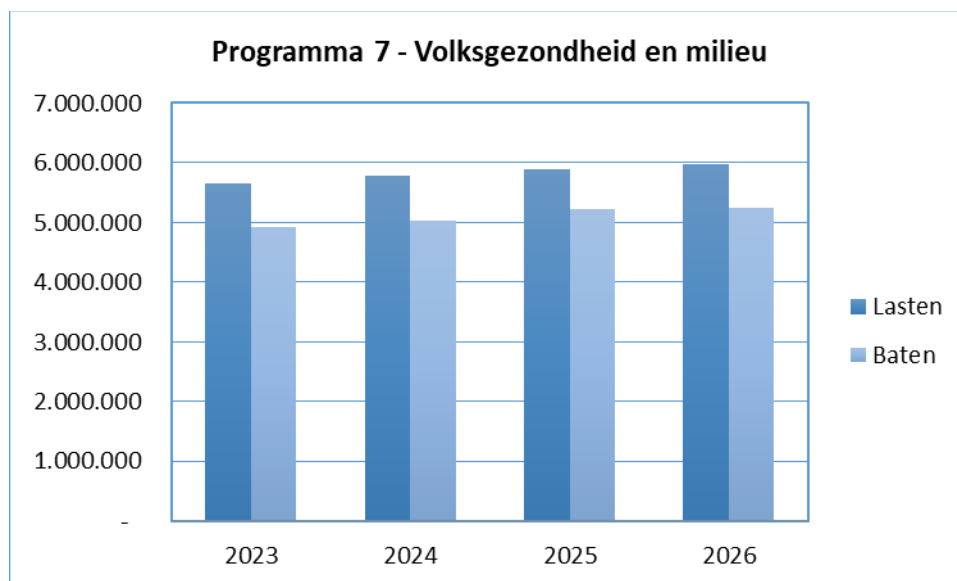
Programma 7 - Volksgezondheid en milieu	2023	2024	2025	2026
Lasten	5.629.811	5.745.882	5.869.391	5.947.154
Baten	4.915.991	5.025.215	5.228.128	5.247.374
Saldo	-713.820	-720.667	-641.263	-699.780

Uitvoeringsprogramma

Programma 7 - Volksgezondheid en milieu	2023	2024	2025	2026
Lasten	13.600	28.600	28.600	28.600
Baten	-	-	-	-
Saldo	-13.600	-28.600	-28.600	-28.600

Totaal

Programma 7 - Volksgezondheid en milieu	2023	2024	2025	2026
Lasten	5.643.411	5.774.482	5.897.991	5.975.754
Baten	4.915.991	5.025.215	5.228.128	5.247.374
Saldo	-727.420	-749.267	-669.863	-728.380

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Deelprogramma: 7.1 Duurzaamheid

Wat willen we bereiken?

- Dat iedere woning zo veel mogelijk zijn eigen energie kan opwekken.
- We geven als gemeente het goede voorbeeld. Maatregelen die we snel kunnen uitvoeren, pakken we met voorrang op.
- Stimuleren bewustwording hergebruik van grondstoffen en afval.
- Een breed gedragen uitvoeringsprogramma warmtetransitie.
- In 2050 worden er geen woningen meer verwarmd met aardgas. De verwarming van woningen gebeurt dan door duurzame alternatieven.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

1. Wij werken in de periode 2022-2026 aan de realisatie van onze doelstellingen en ambities door in te (blijven) zetten op haalbare en betaalbare oplossingen voor:
  - Energiebesparing.
  - Zon op daken.
  - Alternatieven voor aardgas
2. Verduurzamingsmaatregelen die snel uitgevoerd kunnen worden, pakken we met voorrang op.
3. Geplande maatregelen uit uitvoeringsprogramma warmtetransitie uitvoeren gericht op de doelen in 2050.
4. Stappen zetten in warmtetransitie volgens het uitvoeringsprogramma warmte.
5. Verdere uitwerking van het energiefonds.

Deelprogramma: 7.2 Volksgezondheid

Wat willen we bereiken?

We streven naar gezonde inwoners in een gezonde leefomgeving, met gelijke kansen op gezondheid voor iedereen. Gezondheidswinst, bekeken vanuit positieve gezondheid, is ons doel. Dit betekent een brede, integrale aanpak met de thema's in het sociaal domein, zoals armoede, laaggeletterdheid, dementie, mantelzorg, vrijwilligerswerk, welzijn, enz.

De leefomgeving definiëren we als een gezonde bodem, water en luchtkwaliteit, een diversiteit aan landschap waar het prettig wonen, werken en leven is.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

1. We leggen de focus op de inhoudelijke samenwerking met de GGD en de adviezen van de GGD op diverse beleidsterreinen.
2. De uitvoering van het Lokaal Preventieakkoord (roken, overgewicht, alcohol/drugs) wordt opgepakt in samenhang met het Sportakkoord, de lokale partners en de GGD. Beide akkoorden worden doorontwikkeld naar een integraal leefstijlakkoord (vanuit positieve gezondheid).
3. In het kader van Wonen Werken Samenleven (centrum/kern van Nederweert) en de pilot 'voorliggende voorzieningen' in Ospel stellen we voor beide dorpen een wijkprofiel op, om inzicht te krijgen in het welzijn en de gezondheid van onze inwoners. Op basis daarvan kunnen we gerichte keuzes maken met een zo groot mogelijke gezondheidswinst.
4. We werken mee aan de uitwerking van het Manifest 'Naar gelijke kansen op gezondheid'. Belangrijkste hoofdpogaven zijn: het vergroten van gelijke kansen op positieve gezondheid en het makkelijker maken van gezond leven.
5. Met de GGD stellen we het lokaal uitvoeringsplan op: de inzet van de GGD voor de gemeente Nederweert staat hierin gespecificeerd. Dit betreft o.a. de inzet voor preventie, uitvoering acties uit het preventieakkoord, aanleveren en analyse van data, jeugdgezondheidszorg enz..
6. Onder deelprogramma 3.4 staan voor het buitengebied de acties die we gaan uitvoeren.

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Deelprogramma: 7.3 Afval

Wat willen we bereiken?

In 2018 stelde de gemeenteraad het beleidskader 'Van Afval Naar Grondstof' (VANG) vast. Daarin staat dat ernaar wordt gestreefd om het restafval te verminderen. We willen invulling geven aan de VANG-ambitie door:

- Bewustwording creëren in hergebruik van grondstoffen en afval.
- Verder terugdringen hoeveelheid restafval en betere afvalscheiding.

Daarnaast streven we naar minder zwerfafval in de openbare ruimte.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

1. PMD wekelijks huis-aan-huis inzamelen via zakken. Vanaf medio 2023 zamelen we restafval in via een 140L-container en de duobak wordt ingezet als GFT-container.
2. Blijvend communiceren over afvalscheiding.
3. Educatie op scholen over afvalscheiding en zwerfafval.
4. Stimuleren aanpak zwerfafval met o.a. acties door vrijwilligers.

Programma 8

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VHROSV)

Missie

Nederweert is een aantrekkelijke woongemeente, nu en in de toekomst. We hebben nadrukkelijk aandacht voor mensen die in Nederweert zijn opgegroeid en hier ook hun toekomst willen opbouwen. De mogelijkheden die de Omgevingswet biedt gebruiken we voor het behouden en versterken van een gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit.

Ambitie in het coalitieakkoord 'Goed voor elkaar'

Wonen is onze topprioriteit. We maken ruim baan voor starters, doorstromers, eenpersoonshuishoudens, senioren, inwoners met een beperking en mensen met een smalle beurs. Wij stimuleren initiatieven van onderop. Mensen die in Nederweert geboren en getogen zijn moeten de kans krijgen om in Nederweert te blijven. We dagen partners uit om dit samen met ons mogelijk te maken.

Trends en ontwikkelingen

- Meer kleinere huishoudens door vergrijzing en ontgroening.
- Een aanhoudende overspannen woningmarkt (maar de piek lijkt bereikt)
- Toenemende druk om bijzondere doelgroepen zoals vluchtelingen/asielzoekers en statushouders te huisvesten.
- Urgentie voor duurzaam bouwen (gasloos, energieneutraal, nul op de meter woningen) en duurzame inrichting openbare ruimte.
- Toenemende integratie van wonen, werken en zorg.
- Toenemend gebruik van de openbare ruimte voor sport, bewegen en recreatie.

Samenwerking

In het kader van strategische samenwerking neemt Nederweert deel in de volgende verbonden partijen:

- Samenwerking Midden Limburg (SML)

In dit programma werken wij onze missie uit in de onderdelen:

- 8.1 Invoering omgevingswet
- 8.2 Grondexploitaties
- 8.3 Wonen & bouwen

Wat gaat het kosten? (in €'s)

Programmaplan

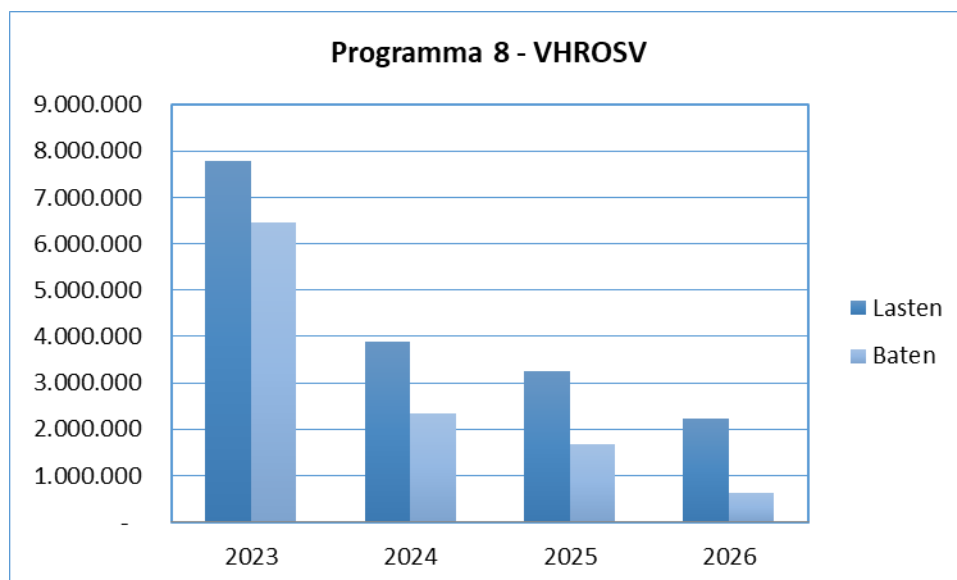
Programma 8 - VHROSV	2023	2024	2025	2026
Lasten	7.436.482	3.560.318	2.922.390	1.886.332
Baten	6.536.046	2.410.362	1.737.707	690.258
Saldo	-900.436	-1.149.956	-1.184.683	-1.196.074

Uitvoeringsprogramma

Programma 8 - VHROSV	2023	2024	2025	2026
Lasten	358.900	328.900	328.900	328.900
Baten	-72.000	-72.000	-72.000	-72.000
Saldo	-430.900	-400.900	-400.900	-400.900

Totaal

Programma 8 - VHROSV	2023	2024	2025	2026
Lasten	7.795.382	3.889.218	3.251.290	2.215.232
Baten	6.464.046	2.338.362	1.665.707	618.258
Saldo	-1.331.336	-1.550.856	-1.585.583	-1.596.974

Programma 8: Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROS)

Deelprogramma 8.1. Invoering omgevingswet

Wat willen we bereiken?

De gemeentelijke organisatie klaar maken voor de invoering van de omgevingswet.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

1. Organisatie begeleiden bij integraal en klantgericht werken.
2. Aanpassen werkprocessen aan de nieuwe wet en afstemmen werkprocessen met (digitale) dienstverlening.
3. Zorg dragen voor technische infrastructuur die voldoet aan het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).
4. Informatie uitwisseling met provincie, buurgemeenten en ketenpartners (o.a. waterschap, veiligheidsregio, regionale uitvoeringsdiensten).
5. Afronden opstelling omgevingsvisie voor kernen en bedrijventerreinen samen met inwoners en ondernemers.
6. Opstellen omgevingsplan voor het buitengebied via participatief proces.

Deelprogramma 8.2. Grondexploitaties

Wat willen we bereiken?

Op grond van de nieuwe Structuurvisie Wonen Midden-Limburg heeft Nederweert de ambitie om ieder jaar 75-100 nieuwe woningen te realiseren. We streven naar nieuwe woonlocaties in een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving. We zorgen voor voldoende passend aanbod van nieuwe (projectmatige) woningen. We hebben oog voor onze eigen inwoners, maar bieden ook ruimte voor nieuwkomers. Bijvoorbeeld als gevolg van de autonome ontwikkeling van Nederweert als overloopgebied voor de regio Eindhoven/Zuidoost Brabant. Waar mogelijk maken we gebruik van subsidiemogelijkheden.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

1. We stellen samen met de omgeving een koersdocument op voor een nieuw woongebied aan de noordzijde van de kern Nederweert, op de door de raad aangewezen voorkeurslocaties. Dit vormt de basis voor een stedenbouwkundig plan, woonprogramma en grondexploitatie.
2. We ronden het haalbaarheidsonderzoek af voor de herontwikkeling van de locatie Gutjesweg te Budschop samen met Wonen Limburg en Woonik. We werken samen met de omgeving een stedenbouwkundig plan uit en treffen de voorbereidingen voor een bestemmingsplan en grondexploitatie.
3. We werken samen met de omgeving een stedenbouwkundig plan uit voor fase 2 van het plan Tiskesweg te Nederweert-Eind. Dit vormt de basis voor een bestemmingsplan en grondexploitatie.
4. We werken aan de afronding (woonrijp maken) van de lopende grondexploitaties voor de plannen Hoebenakker-Salmespad/Strateris, Merenveld en Centrumplan.
5. Nieuwe initiatieven op kansrijke inbreidingslocaties (bijvoorbeeld transformatie van leegstaand vastgoed of rotte plekken) benaderen we vanuit een positieve houding. Op basis van principebesluiten leggen we afspraken vast in anterieure overeenkomsten.
6. Wij blijven in gesprek met de eigenaren van de locatie Staat-Boerenbond over een herontwikkeling met woningbouw
7. We stellen een nieuwe grondprijskader vast ter ondersteuning van de voornoemde ontwikkelingen.
8. We verwachten in 2022 en 2023 de navolgende realisaties woningbouw, met de aantekening dat de marktomstandigheden (o.a. ontwikkelingen ten aanzien van bouwkosten en levertijden) tot vertraging kunnen leiden:

		2022	2023
Budschop			
	Particulier koop	7	
Leveroy			
	Onbekend	3	

	Particulier koop	3	1
Nederweert-dorp			
	Particulier huur	8	
	Particulier koop	22	15
	Sociaal huur	39	24
	Sociaal koop	3	
Nederweert-Eind			
	Particulier koop	20	4
Ospel			
	Onbekend	1	
	Particulier huur		18
	Particulier koop	27	6
	Sociaal huur		11
Ospeldijk			
	Particulier koop	2	1
	social koop	1	
TOTAAL		136	80

Programma 8: Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV)

Deelprogramma 8.3. Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken?

Voor iedereen in Nederweert een passende woning in een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving.

- Ruimte bieden voor initiatieven van onze inwoners.
- Ruimte bieden voor nieuwkomers (onder andere overloop-effect regio Eindhoven)
- Voldoende passende woningen voor diverse doelgroepen zoals senioren en starters, via maatwerk in alle kernen.
- Voldoende huisvestingsmogelijkheden voor bijzondere doelgroepen en woonurgenten zoals internationale werknemers en statushouders.
- Voldoende betaalbare sociale huurwoningen voor de doelgroep die hierop is aangewezen.
- Ruimte voor starters en jonge gezinnen bij het vinden van een nieuwe (koop)woning.
- Verdere verduurzaming van de woningvoorraad. Niet alleen energetisch, maar ook het zorggeschikt maken van woningen om langer zelfstandig te kunnen wonen.

Gelet op bovengenoemde ambitie nemen we in het uitvoeringsprogramma formatie op om genoemde ambities te realiseren.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

1. We zetten de regionale samenwerking voort (binnen SML verband) op het gebied van wonen. We geven samen uitvoering aan de regionale Structuurvisie Wonen 2022 t/m 2025 met ruimte voor een eigen lokale invulling.
2. We blijven werken aan een gezonde planvoorraad voor woningbouw die kwantitatief en kwalitatief aansluit bij de behoefte en ambitie.
3. We werken samen met de regio en de provincie aan prestatie-afspraken met het Rijk in het kader van de Nationale Woon-en Bouwagenda.
4. Wij actualiseren in regionaal verband het woonbehoefteonderzoek uit 2018.
5. We werken nauw samen met de woningcorporaties (Woonik, Wonen Limburg en Wonen-Zuid) aan de uitvoering van het woonbeleid en stellen hiervoor jaarlijks prestatieafspraken vast.
6. We werken aan een lokale woon-zorgvisie samen met de lokale zorgpartijen en de woningcorporaties (zie ook programma 6.2).
7. We zorgen voor voldoende huisvestingsmogelijkheden voor internationale werknemers, statushouders en vluchtelingen.
8. We starten het project 'Mijn huis op Maat' gericht op onder andere langer zelfstandig thuis wonen en doorstroming naar een passende woning.
9. We blijven starters op de koopwoningmarkt faciliteren die daarvoor in aanmerking komen met een starterslening.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen (€'s)	2023	2024	2025	2026
OZB woningen	2.849.767	2.939.216	3.027.682	3.105.983
OZB niet-woningen	1.987.029	2.034.717	2.083.549	2.123.137
Hondenbelasting	55.000	55.000	55.000	55.000
Lokale heffingen waarvan besteding niet gebonden is	4.891.796	5.028.933	5.166.231	5.284.120
Algemene uitkering gemeentefonds	28.613.455	29.593.179	31.581.842	29.939.968
Integratie-uitkeringen gemeentefonds	2.302.420	2.276.091	2.235.299	2.103.682
Uitkering deelfonds sociaal domein	192.117	192.117	187.117	187.117
Algemene uitkering	31.107.992	32.061.387	34.004.258	32.230.767
Nutsvoorzieningen	52.350	52.350	52.350	52.350
Deelnemingen	151.221	151.221	151.221	151.221
Geldleningen en uitzettingen	12.000	12.000	12.000	12.000
Overige algemene dekkingsmiddelen	215.571	215.571	215.571	215.571
Totaal algemene dekkingsmiddelen	36.215.359	37.305.891	39.386.060	37.730.458

Overzicht van kosten van overhead

Om de raad op een eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead van de gehele organisatie is er vanuit het BBV een taakveld ondersteuning organisatie (overhead) opgenomen. Het taakveld overhead heeft betrekking op een deel van de kosten van de organisatie. De organisatiekosten van het primaire proces drukken op de desbetreffende taakvelden en zijn terug te vinden onder de verschillende programma's. Hieronder een overzicht van de baten en lasten van overhead.

Overhead (€'s)	Baten 2023	Lasten 2023	Baten 2024	Lasten 2024	Baten 2025	Lasten 2025	Baten 2026	Lasten 2026
Overhead Bestuurszaken en bestuursondersteuning		33.245		34.010		34.793		35.592
Overhead Facilitaire zaken, inkoop en huisvesting	1.086.174		1.090.013		1.065.038		1.066.840	
Overhead Financiën, toezicht en controle eigen organisatie	648.533		650.016		651.533		653.079	
Overhead Gemeentesecretaris		138.524		138.561		138.600		138.616
Overhead Informatievoorziening en automatisering	2.509.182		2.524.969		2.534.356		2.551.039	
Overhead Juridische zaken		602.156		603.385		604.648		605.918
Overhead Managementondersteuning primair	4.458	842.817	4.458	847.192	4.458	851.669	4.458	856.218
Overhead Personeel en organisatie		623.671		630.383		637.252		644.269
Totaal	4.458	6.484.302	4.458	6.518.529	4.458	6.517.889	4.458	6.551.571

Bedrag voor de heffing voor de Vpb

Vennootschapsbelasting (€'s)	2023	2024	2025	2026
Vennootschapsbelasting	10.541	10.783	11.031	11.285
Totaal vennootschapsbelasting	10.541	10.783	11.031	11.285

Bedrag onvoorzien

Onvoorzien (€'s)	2023	2024	2025	2026
Onvoorzien uitgaven algemeen	17.000	17.000	17.000	17.000
Totaal onvoorzien	17.000	17.000	17.000	17.000

Beleidsindicatoren

De basisset van beleidsindicatoren is ontleend aan www.waarstaatjegemeente.nl en is hierna weergegeven. Voor een inhoudelijke toelichting op de beleidsindicatoren verwijzen wij u naar bovengenoemde website.

Sport, cultuur en recreatie

Sociaal domein

Niet-sporters

51,8%
Nederweert

49,3%
Nederland

Meerdere bronnen | 2020

Banen

per 1.000 inwoners van 1...

Nederweert

668,5

Nederland

805,5

Meerdere bronnen | 2021

Volksgezondheid en Milieu

Jongeren met een delict voor de rechter

1%
Nederweert

1%
Nederland

CBS | 2019

Omvang huishoudelijk restafval kg per inwoner

Nederweert

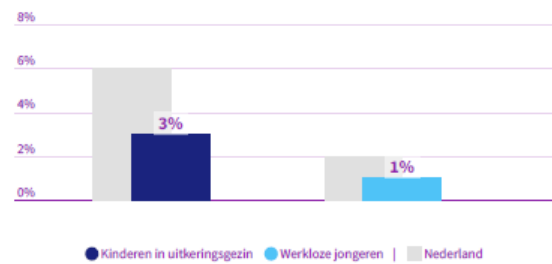

Nederland

170

CBS statistiek Huishoudelijk afval | 2020

Achterstand onder jeugd Nederweert

● Kinderen in uitkeringsgezin ● Werkloze jongeren | ■ Nederland

CBS | 2020

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

27,5%
Nederweert

26,9%
Nederland

berekening | 2020

Netto arbeidsparticipatie

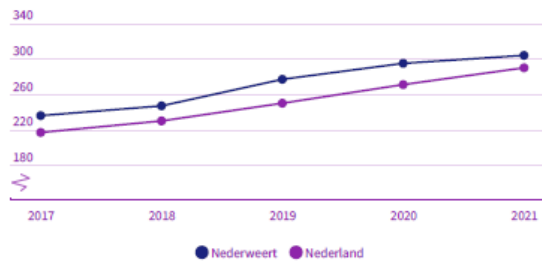
72,7%
Nederweert

70,4%
Nederland

CBS | 2021

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ waarde x €1.000

CBS - WOZ | 2017 - 2021

Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen

9,0 Nederweert   **8,9** Nederland

BAG/ABF | 2021

Demografische druk

CBS | 2022

Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners

CBS | 2021

Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

102,7 Nederweert   **202,0** Nederland

CBS | 2020

Jongeren met jeugdhulp % van alle jongeren tot 18 jaar

CBS | 2021

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden

€ 930 Nederweert   **Geen data** Nederland

COELO | 2022

Jongeren met jeugdbescherming

1,4% Nederweert   **1,2%** Nederland

CBS | 2021

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

€ 981 Nederweert   **Geen data** Nederland

COELO | 2022

Jongeren met jeugdreclassering

Geen data Nederweert   **0,3%** Nederland

CBS | 2021

Clënten met een maatwer... per 10.000 inwoners

Nederweert: **590**
Nederland: **x**

CBS MSD WMO | 2021

B. Paragrafen

Paragraaf 1: Lokale heffingen

Algemeen

Lokale heffingen zijn een belangrijke inkomstenbron van de gemeente Nederweert. In deze paragraaf beschrijven we de belangrijkste heffingen die door onze gemeente geheven worden.

Lokale heffingen zijn onderverdeeld in belastingen en rechten/heffingen.

Belastingen worden door de heffingsambtenaar dwingend opgelegd zonder dat daar een aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat. Dit houdt in dat de baten tot de algemene middelen van de gemeente behoren.

De gemeente Nederweert heft onderstaande belastingen:

- onroerende zaakbelastingen;
- hondenbelasting;
- toeristenbelasting.

Rechten en heffingen worden geheven op basis van artikel 229 van de Gemeentewet. Tegenover deze rechten en heffingen staat wel een aanwijsbare tegenprestatie. Deze baten zijn alleen bestemd voor het doel waarvoor zij geheven zijn. Bovendien mag het totaal van de verwachte inkomsten uit rechten het totaal van de verwachte uitgaven niet overschrijden.

Hieronder staan de rechten en heffingen:

- rioolheffing;
- afvalstoffenheffing;
- reinigingsrechten;
- leges;
- lijkbezorgingsrechten;
- rioolaansluitrecht.

Vanaf 1 januari 2012 heft BsGW alle bovengenoemde belastingen namens de gemeente Nederweert, behalve leges, lijkbezorgingsrechten en rioolaansluitrecht. Daarnaast doet BsGW ook de uitvoering van de wet WOZ. Dit wordt zo efficiënt mogelijk en op een zorgvuldige en pragmatische wijze gedaan, gericht op tijdigheid en volledigheid. BsGW werkt tegen de laagst mogelijke kosten, uitgaande van de beste prijs/prestatie verhouding gekoppeld aan handhaving en waar mogelijk verhoging van het niveau van de dienstverlening.

De gemeenteraad kan met het vaststellen van een verordening lokale heffingen invoeren, wijzigingen of intrekken. In de verordeningen zijn de tarieven opgenomen. De verordeningen worden via een separaat voorstel door de gemeenteraad vastgesteld.

Overzicht lokale heffingen

Voor dit jaar bedragen de inkomsten uit lokale heffingen € 10.306.081. De top drie van de grootste inkomstenbronnen bestaat uit:

1. Onroerend zaakbelasting
2. Rioolheffing
3. Afvalstoffenheffing

Hieronder een overzicht opgenomen van de geraamde inkomsten, verdeeld over een aantal programma's uit het programmaplan.

Baten lokale heffingen (Bedragen in €)				
Programma 0 Bestuur, participatie en dienstverlening	2023	2024	2025	2026
Onroerend zaakbelastingen	4.836.796	4.973.933	5.111.231	5.229.120
Hondenbelasting	55.000	55.000	55.000	55.000
Burgerzaken en overige gemeentelijke leges	84.024	174.524	164.024	191.524
	4.975.820	5.203.457	5.330.255	5.475.644
Programma 1 - Veiligheid en handhaving	2023	2024	2025	2026
Overige gemeentelijke leges	14.142	14.142	14.142	14.142
	14.142	14.142	14.142	14.142
Programma 3 - Economie	2023	2024	2025	2026
Toeristenbelasting	19.000	19.000	19.000	19.000
	19.000	19.000	19.000	19.000
Programma 7 - Volksgezondheid en milieu	2023	2024	2025	2026
Afvalstoffenheffing	2.273.239	2.323.237	2.373.569	2.425.976
Rioolheffing	2.398.359	2.479.159	2.561.259	2.591.559
Begraafplaatsrechten	20.100	20.100	20.100	20.100
Gescheiden inzameling kunststof en textiel	88.166	90.194	92.268	94.390
	4.779.864	4.912.690	5.047.196	5.132.025
Programma 8 - VHROSV	2023	2024	2025	2026
Omgevingsvergunningen	514.255	514.255	514.255	514.255
Overige gemeentelijke leges	3.000	3.000	3.000	3.000
	517.255	517.255	517.255	517.255
Totaal baten	€ 10.306.081	€ 10.666.544	€ 10.927.848	€ 11.158.066

Beleid lokale heffingen

De gemeente bepaalt de tarieven van de lokale heffingen. Hieronder leest u het beleid en de uitgangspunten.

Onderdeel	Beleid
Onroerend zaakbelasting	Prognose jaar t-1 / areaaluitbreiding / indexering
Afvalstoffenheffing	100% kostendekkend
Rioolheffing	Stapsgewijze verhoging van tarief naar 99% kostendekkenheid
Hondenbelasting	Huidige tarieven handhaven
Toeristenbelasting	Geen verhoging
Lijkbezorgingsrechten	Verhoging conform indexering lasten algemene begraafplaats
Rioolaansluitrecht	100% kostendekkend

Voor de begroting van de OZB- opbrengsten hanteerden we tot en met 2022 de realisatie van jaar t-2 als berekeningsbasis. Met ingang van 2023 gaan we uit van de prognose van jaar t-1, het lopende begrotingsjaar. Hierdoor hebben we een actueler uitgangspunt hetgeen de nauwkeurigheid van de begrote opbrengsten ten goede komt.

In onderstaande tabellen staan de voorlopige tarieven 2023 van de lokale heffingen. Met uitzondering van de OZB-tarieven. Het berekenen van de OZB-tarieven vindt plaats na de vaststelling van de begroting. Dit wordt veroorzaakt doordat BsGW de gegevens over de totale WOZ-waarde van de panden in gemeente Nederweert en de werkelijke areaalgroei later verstrekt, dan het moment waarop de begroting wordt samengesteld. De definitieve tarieven worden met een afzonderlijk raadsvoorstel in december ter vaststelling aan de Raad aangeboden. Dan zal ook de ontwikkeling van de totale lokale lasten voor inwoners en bedrijven duidelijk worden en kan worden afgewogen of een ingroeimodel voor het stijgende tarief van afvalstoffenheffing wenselijk is.

Onroerend zaakbelasting wordt geheven op basis van onderstaande percentages van de vastgestelde WOZ-waarde.	Tarief
Woningen: eigenaren	0,1209%
Niet-woningen: eigenaren	0,2730%
Niet-woningen: gebruiker	0,2100%

Afvalstoffenheffing, bestaande uit vastrecht en weegrecht voor het aantal aangeboden kilo's.	Tarief
Vastrecht	€ 269,76
Tarief per lediging	€ 4,10

Rioolheffing wordt geheven per eigendom welke is aangesloten op de gemeentelijke riolering.	Tarief
Per aangesloten eigendom	€ 296,75
Rioolheffing 10%	€ 29,67

Hondenbelasting wordt geheven op basis van het aantal gehouden honden.	Tarief
1e hond	€ 25,00
2e hond en volgende honden	€ 25,00
Kennel en/of handelaar	€ 100,00

Toeristenbelasting	Tarief
Per persoon per overnachting	€ 1,00

Riool aansluitrecht	Tarief
Per aansluiting	€ 3.005,00

Lijkbezorgingsrechten
Lijkbezorgingsrechten worden geheven middels diverse tarieven conform verordening en bijbehorende tarieventabel.

Leges omgevingsvergunning en overige gemeentelijke leges
Leges omgevingsvergunning en overige gemeentelijke leges worden geheven middels diverse tarieven conform verordening en bijbehorende tarieventabel.

Actuele ontwikkelingen

Proceskosten

In 2021 nam de stijging van het aantal ingediende bezwaren met bijkomende proceskosten af. In 2022 ligt het aantal ingediende bezwaren, zowel generiek als door ncnp- bedrijven, beduidend lager. Het is evenwel te vroeg om harde conclusies te kunnen trekken. Het aantal ingediende bezwaren zegt nog niets over de toe te kennen proceskosten. Zo is inmiddels bekend dat ncnp- bedrijven steeds meer gebruik maken van kunstmatige intelligentie, op basis waarvan zij veel gericht te werk kunnen gaan. De waarde van het onroerend goed is in het jaar 2021 en begin 2022 ook gestegen. Door deze waardeverhoging is het meer dan aannemelijk dat het aantal bezwaarschriften volgend jaar weer aanzienlijk zal toenemen. Er loopt een uitgebreid actieprogramma van BsgW om de proceskosten te beheersen. Ook landelijk wordt er hard gewerkt aan een oplossing door diverse partijen.

Samenhangende Objecten Registratie (SOR)

Een samenhangende objectenregistratie (SOR) is een uniforme registratie met daarin basisgegevens over objecten in de fysieke werkelijkheid die zich voor gebruikers als één registratie gedraagt. Het is evenwel de vraag of de beoogde ingangsdatum van 1 januari 2025 van de SOR realistisch is. Op nationaal niveau is in grote mate overeenstemming over de inhoud en architectuur van de SOR. Dat geldt evenwel niet voor de governance en financiering van de implementatie en het beheer van de SOR. Uit oogpunt van zekerheid en continuïteit wordt het regieportaal begrotingstechnisch ook voor de jaren 2025 tot en met 2027 gecontinueerd. Alle projectmatige activiteiten met betrekking tot de SOR zijn in dit kader tot nader order door het bestuur opgeschort. Dit ook om onnodige projectkosten te voorkomen. Het is afwachten welke keuzes het nieuwe kabinet hierin gaat maken.

Regieportaal

Het Regieportaal bevindt zich momenteel in de beheerfase, hetgeen wil zeggen dat omzettingen naar gebruikersoppervlakte en andere relevante gegevens actueel dienen te worden gehouden en dienen te kunnen worden uitgewisseld tussen de verschillende partijen. Net als bij het project 'Waarderen op gebruiksooppervlakte' voert BsGW namens de deelnemers de regie van de beheerfase uit. De totale kosten voor de aanschaf van het Regieportaal zijn opgenomen in de (meerjaren-) begroting. Uit oogpunt van zekerheid en continuïteit wordt het regieportaal begrotingstechnisch ook voor de jaren 2025 tot en met 2027 gecontinueerd, vanwege de onduidelijkheid rondom de SOR.

Harmonisatie en kostenverdeelmethode

Nederweert heeft het opleggen en innen van lokale heffingen belegd bij de BsgW, die dit doet voor 29 verschillende gemeenten. Op dit moment zijn er daardoor veel varianten, die als heffingsgrondslag voor de verschillende belastingsoorten gelden. Dit maakt het inrichten van de processen, inclusief de automatisering hiervan binnen BsgW ingewikkeld. Het komt eveneens terug in een van de aanbevelingen voortvloeiend uit een onderzoek van de Rekenkamer(commissie)s van elf van de negenentwintig in BsGW deelnemende gemeenten. In AB-verband zijn met betrekking tot het harmonisatieproces alsmede de kostenverdeelmethode procesafspraken gemaakt. Tot de SOR zijn in dit kader door het bestuur tot nader order opgeschort.

Ondernemings- en ontwikkelplan 2018-2020 (OOP)

Eind 2020 is het project OOP als zodanig conform planning afgerond. De dekking van deze investering dient te worden gevonden in de nog te realiseren structurele reductie van de netto-kosten in de vorm van een taakstellende formatiereductie van 20 fte.

Naar de huidige inzichten, en onvoorziene omstandigheden daargelaten, zal eind 2024 de formatiereductie 100% geëffectueerd zijn. In de jaren 2025-2027 wordt deze formatiereductie ingezet als dekking voor de projectkosten OOP. Daarmee loopt dit project conform planning.

Vanaf 2028 zal deze structurele personele kostenreductie leiden tot lagere bijdragen van de deelnemers.

Kostendekkendheid lokale heffingen

Hieronder treft u een overzicht aan van de baten en lasten van de heffingen die maximaal kostendekkend mogen zijn. Daar waar dit mogelijk is, staat ook aangegeven wat de achterliggende beleidskeuzes zijn geweest.

Rioolheffing

Rioolheffing dient ter financiering van de gemeentelijke watertaken, waaronder het beheer en onderhoud van gemeentelijke riolering, afvalwater, hemelwater, grondwater en dergelijke. Het gaat hierbij steeds meer over waterzorg. De gemeente Nederweert heft rioolheffing van de eigenaar van een perceel dat direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering. De rioolheffing mag maximaal kostendekkend zijn. Onderstaand is een overzicht opgenomen van de lasten en baten die betrekking hebben op de rioolheffing:

Kostendekking rioolheffing		
Kosten taakveld 7.2 Riolering	2.305.104	
Kosten taakveld 2.1 Verkeer & Vervoer	21.252	
Inkomsten taakveld 7.2 Riolering, excl. heffingen	-10.862	
Netto kosten taakvelden	2.315.494	
<i>Toe te rekenen kosten:</i>		
Overhead incl. (omslag)rente	169.217	
BTW	141.158	
Totale kosten	2.625.869	100%
Opbrengst heffingen	2.398.359	
Dekking		91%

Afvalstoffenheffing

De gemeente brengt afvalstoffenheffing in rekening aan de gebruiker van een perceel voor de verwijdering en verwerking van huishoudelijk afval. De opbrengst van deze heffing mag alleen worden gebruikt om de kosten te dekken van de afvalinzameling- en verwerking. Ook de afvalstoffenheffing mag maximaal kostendekkend zijn.

In 2023 worden enkele verbeteringen doorgevoerd in de afvalinzameling. PMD wordt wekelijks ingezameld en restafval tweewekelijks. Dit leidt tot hogere kosten die we uiteindelijk moeten doorberekenen in de tarieven. Het weegsysteem wordt afgeschaft. Kosten voor GFT- inzameling worden opgenomen in het vastrecht. In de overgangperiode van 01 januari 2023 tot 01 juli 2023 wordt de lediging van restafval opgenomen in de afvalstoffenheffing. Vanaf 01 juli 2023 wordt een tarief per lediging ingevoerd. In de overbruggingsperiode, van 01 januari 2023 tot 01 juli 2023 wordt in de hele gemeente GFT en restafval via de duobak ingezameld.

Bij de behandeling van de belasting- en legesverordeningen 2023 in december 2022 zullen alle belasting- en legestarieven bekend zijn en kan bepaald worden hoe zich de lokale lasten per huishouden zich ontwikkelen. Daarbij kan dan ook bepaald worden of een ingroei-model voor de verhoging van de afvalstoffenheffing wenselijk is. De huidige kostendekking is in onderstaand overzicht weergegeven:

Kostendekking afvalstofheffing		
Kosten taakveld 7.3 Afval	2.011.612	
Kosten taakveld 7.4 Milieubeheer	25.395	
Inkomsten taakveld 7.3 Afval excl. heffingen	-113.931	
Netto kosten taakvelden	1.923.076	
<i>Toe te rekenen kosten:</i>		
Overhead incl. (omslag)rente	131.613	
BTW	390.544	
Totale kosten	2.445.233	100%
Opbrengst heffingen	2.273.239	
Dekking		93%

Leges

De bij de Legesverordening behorende Tarieventabel bestaat uit 3 titels. Titel 1 omvat de algemene dienstverlening zoals de Burgerlijke stand, reisdocumenten, rijbewijzen etc. Titel 2 heeft betrekking op de omgevingsvergunningen, terwijl titel 3 bestaat uit vergunningen die onder de werking van de Europese Dienstenrichtlijn vallen, zoals horecaverunningen, evenementen en markten, etc.

De totale kostendekkendheid van de Legesverordening is ca. 31%. Binnen de gemeente Nederweert wordt tijd geschreven. Dit vindt niet plaats op het detailniveau van de producten. Daarom is momenteel geen exact inzicht in de lasten die aan een bepaald product kunnen worden toegerekend. Binnen de legesverordening kan er dus sprake zijn van kruissubsidiering. Daarnaast is het ook niet altijd mogelijk om kostendekkend te werken, omdat bijvoorbeeld sprake is van wettelijk vastgestelde tarieven of gemaximeerde tarieven.

De gevolgen van de invoering van de nieuwe Omgevingswet voor de leges en de kostendekkendheid daarvan zijn nog niet bekend. Eind 2022 zal duidelijk zijn of de Omgevingswet definitief per 1 januari 2023 in werking zal treden en wat de gevolgen daarvan zijn voor de kostendekkendheid.

Onderstaand treft u een overzicht aan van de kostendekkendheid van de Legesverordening exclusief de gevolgen van de Omgevingswet in totaal:

Kostendekking legesverordening totaal titel I, II en III		
Kosten taakvelden	2.076.044	
Inkomsten taakveld(en) excl. heffingen	-54.350	
Netto kosten taakvelden	2.021.694	
<i>Toe te rekenen kosten:</i>		
Totale kosten	2.021.694	100%
Opbrengst heffingen	622.814	
Dekking		31%

De kostendekking van de 3 titels van de Tarieventabel (behorende bij de Legesverordening) is als volgt:

Kostendekking titel I Tarieventabel (Algemene dienstverlening)		
Kosten taakvelden	434.266	
Inkomsten taakveld(en) excl. heffingen	-	
Netto kosten taakvelden	434.266	
<i>Toe te rekenen kosten:</i>		
Totale kosten	434.266	100%
Opbrengst heffingen	93.917	
Dekking		22%

Kostendekking titel II Tarieventabel (Omgevingsvergunning)		
Kosten taakvelden	1.553.216	
Inkomsten taakveld(en) excl. heffingen	-49.350	
Netto kosten taakvelden	1.503.866	
<i>Toe te rekenen kosten:</i>		
Totale kosten	1.503.866	100%
Opbrengst heffingen	517.255	
Dekking		34%

Bij de omgevingsvergunningen is het niet altijd eenvoudig om de inkomsten op voorhand te ramen. De heffingsmaatstaf is de bouwsom van het bouwwerk. Grote bouwprojecten veroorzaken gedurende meerdere jaren kosten. De volledige baten valt echter op één moment, namelijk op het moment dat de aanvraag wordt ingediend. Zeker bij incidentele grote bouwprojecten kan toerekening van de baten aan het incidentele jaar tot grote schommelingen in het tarief leiden. Dat is ongewenst. De commissie BBV heeft aangegeven dat dit is te ondervangen door: de lasten te egaliseren of te egaliseren via de baten. Wij kiezen ervoor om deze schommelingen te egaliseren via de baten.

Omdat de lasten in meerdere jaren vallen, kunnen de baten ook over meerdere jaren worden geraamd. De uitschieter in de raming loopt dan via het resultaat en is in dat geval zichtbaar in de jaarrekening, maar niet in de begroting. In andere jaren is er een tekort en in het jaar van de aanvraag (wanneer de leges in rekening worden gebracht) een overschot.

Er is besloten om het resultaat op de omgevingsvergunningen via een bestemmingsreserve omgevingsvergunning te egaliseren, waarbij eventuele overschotten die op rekeningbasis zullen ontstaan in een bestemmingsreserve worden geplaatst. In jaren dat sprake is van tekorten kan deze bestemmingsreserve vervolgens aangewend worden om deze te dekken.

Kostendekking titel III Tarieventabel (Dienstverlening vallend onder de Europese Diensten)		
Kosten taakvelden	88.562	
Inkomsten taakveld(en) excl. heffingen	-5.000	
Netto kosten taakvelden	83.562	
<i>Toe te rekenen kosten:</i>		
Totale kosten	83.562	100%
Opbrengst heffingen	11.642	
Dekking		14%

Lijkbezorgingsrechten

Lijkbezorgingsrechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door of vanwege de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats. Ook de lijkbezorgingsrechten mogen maximaal kostendekkend zijn. In Nederweert is momenteel sprake van een lage mate van kostenverhaal van de lijkbezorgingsrechten. De kostendekking bedraagt momenteel ca. 48%, zoals blijkt uit het onderstaande overzicht:

Kostendekking lijkbezorgingsrechten		
Kosten taakveld 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	42.217	
Inkomsten taakveld 7.5 Begraafplaatsen en crematoria excl. heff	-	
Netto kosten taakvelden	42.217	
<i>Toe te rekenen kosten:</i>		
Overhead incl. (omslag)rente	-	
BTW	-	
Totale kosten	42.217	100%
Opbrengst heffingen	20.100	
Dekking		48%

Hondenbelasting

Dit is een directe belasting die geheven wordt voor het houden van een hond. De belasting bedraagt € 25,00 per hond per belastingjaar. De kostendekking bedraagt momenteel ca. 327%, zoals blijkt uit het onderstaande overzicht.

Kostendekking Hondenbelasting		
Kosten taakveld 0.64 Hondenbelasting	16.845	
Inkomsten taakveld 0.64 Hondenbelasting excl. heffingen	-	
Netto kosten taakvelden	16.845	
<i>Toe te rekenen kosten:</i>		
Overhead incl. (omslag)rente	-	
BTW	-	
Totale kosten	16.845	100%
Opbrengst heffingen	55.000	
Dekking		327%

Lokale lastendruk

Lastendruk is het totaalbedrag aan belastingen en heffingen dat een inwoner aan de gemeente betaalt. Gemeente Nederweert kent een zeer lage lokale lastendruk voor een huurder in vergelijking met andere Limburgse gemeenten. Voor een eigenaar/gebruiker ligt de lastendruk in Nederweert iets hoger dan de gemiddelde lastendruk van € 817,30. Bij de ranking wordt een onderscheid gemaakt tussen huurders en eigenaren/gebruikers. De eerste plaats betekent de laagste lastendruk in de provincie.

- *Huurders*
Met een totaalbedrag aan gemeentelijke heffingen van € 217,62 bezet gemeente Nederweert de tweede plaats.
- *Eigenaren / gebruikers*
Met een totaalbedrag aan gemeentelijke heffingen van € 872,87 bezet gemeente Nederweert de zesentwintigste plaats.

De gegevens die gebruikt zijn voor de vergelijking komen uit het provinciaal belastingoverzicht 2022. In dit overzicht vergelijkt de provincie 30 Limburgse gemeenten met elkaar. De individuele gemeentelijke begrotingen 2022 vormen hiervoor de basis. Onderstaand zijn de gegevens opgenomen van de top drie grootste inkomstenbronnen voor gemeente Nederweert en omliggende gemeenten.

Woonlasten	Nederweert	Echt-Susteren	Leudal	Maasgouw	Roerdalen	Roermond	Weert
Totaal aantal inwoners in 2021	17.171	31.751	36.045	23.947	20.580	58.763	50.011
Totale gemeentelijke heffing huurder 2022	€ 217,62	€ 218,00	€ 233,00	€ 407,04	€ 540,00	€ 305,28	€ 509,70
Totale gemeentelijke heffing eigenaar/gebruiker 2022	€ 872,87	€ 793,13	€ 798,53	€ 774,15	€ 824,70	€ 809,93	€ 809,90

OZB	Nederweert	Echt-Susteren	Leudal	Maasgouw	Roerdalen	Roermond	Weert
Tarief woning: eigenaar	0,1209%	0,1208%	0,1016%	0,0945%	0,1110%	0,1307%	0,1102%
Tarief niet-woning: eigenaar	0,2730%	0,2511%	0,1475%	0,2077%	0,1841%	0,2204%	0,2634%
Tarief niet-woning: gebruiker	0,2100%	0,2008%	0,1475%	0,1883%	0,1447%	0,1873%	0,1514%
Gemiddelde WOZ-waarde woningen 2022	€ 303.132	€ 253.400	€ 278.562	€ 263.655	€ 256.438	€ 242.073	€ 272.410
OZB woning eigenaar	€ 366,49	€ 306,11	€ 283,02	€ 249,15	€ 284,65	€ 316,39	€ 300,20

Afvalstoffenheffing	Nederweert	Echt-Susteren	Leudal	Maasgouw	Roerdalen	Roermond	Weert
Tarief	€ 217,62	€ 218,00	€ 233,00	€ 276,00	€ 326,00	€ 305,28	€ 294,66

Rioolheffing	Nederweert	Echt-Susteren	Leudal	Maasgouw	Roerdalen	Roermond	Weert
Tarief eigenaar	€ 288,76	€ 269,10	€ 282,51	€ 117,96	-	€ 188,26	-
Tarief gebruiker	-	-	-	€ 131,04	€ 214,00	-	€ 215,04

Kwijtscheldingsbeleid

Op grond van de Invorderingswet is het mogelijk om gehele of gedeeltelijke kwijtschelding te verlenen aan de belastingschuldige die niet in staat is een belastingaanslag geheel of gedeeltelijk te betalen. De gehanteerde kwijtscheldingsnorm is 100%. Nederweert heeft een afzonderlijke Regeling Kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2023 vastgesteld.

Kwijtschelding is mogelijk voor de volgende aanslagen:

- afvalstoffenheffing vastrecht (maximum € 70 per jaar);
- hondenbelasting voor de eerste hond.

Voor aanmaningskosten en dwangbevelkosten is geen kwijtschelding mogelijk.

Kwijtschelding is op € 28.000 begrensd.

Voor chronisch zieken die door hun ziekte extra afval aanbieden bestaat een reductieregeling.

Paragraaf 2: Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Deze paragraaf geeft antwoord op de vraag of de financiële positie van gemeente Nederweert toereikend is om de financiële gevolgen van risico's op te kunnen vangen. Hierbij gaat het om risico's die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Beleid weerstandscapaciteit en risico's

De beleidskaders zijn vastgelegd in de nota Risicomanagement gemeente Nederweert. We streven vanuit het beleidskader naar een ratio van minimaal 1,0 van het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de omvang van alle risico's bij elkaar opgeteld.

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit heeft als doel financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat voortzetting van de gemeentelijke taken in gevaar komen. De weerstandscapaciteit wordt deels ontleend van het vermogen (incidenteel) en deels van de exploitatie (structureel). De componenten die hier onderdeel van uitmaken zijn vastgelegd in de nota Risicomanagement gemeente Nederweert. De volgende tabel geeft inzicht in de samenstelling en de omvang van de weerstandscapaciteit.

Weerstandscapaciteit	2023	2024	2025	2026
Incidenteel				
Algemene reserve	€ 11.297.683	€ 13.288.362	€ 17.505.975	€ 23.432.987
Algemene reserve woningbouwexploitatie	€ 5.352.217	€ 5.075.818	€ 4.775.818	€ 4.475.818
Algemene reserve industrieterreinexploitatie	€ 1.616.390	€ 1.616.390	€ 1.616.390	€ 1.616.390
Onvoorzien uitgaven eenmalig	€ -	€ -	€ -	€ -
Onvoorzien uitgaven specifiek welzijn	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Begrotingsruimte	€ 1.990.679	€ 4.217.613	€ 5.927.012	€ 3.015.600
Stille reserves	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal incidenteel	€ 20.271.969	€ 24.213.183	€ 29.840.195	€ 32.555.795
Structureel				
Onbenutte belastingcapaciteit	€ 715.686	€ 840.975	€ 864.177	€ 881.433
Onvoorzien uitgaven algemeen	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000
Totaal structureel	€ 732.686	€ 857.975	€ 881.177	€ 898.433
Weerstandscapaciteit	2023	2024	2025	2024
Incidenteel en structureel	€ 21.004.655	€ 25.071.158	€ 30.721.372	€ 33.454.228

Inventarisatie van de risico's

Voor de gemeente Nederweert zijn de risico's zoals opgenomen in deze paragraaf geïdentificeerd en geïnventariseerd. Per risico vindt een beoordeling plaats op de kans dat het risico zich voordoet en de impact die het heeft op de gemeente. Bij de impact houden we rekening met mitigerende maatregelen. Vanuit een analysemodel wordt het risicobedrag aan de hand van de eerder genoemde beoordeling gekwantificeerd. De beoordeling maakt deel uit van zowel de planning- en controlcyclus en maakt deel uit van het besluitvormingsproces.

De inventarisatie is per programma opgebouwd. Zo kunt u rechtstreeks een relatie leggen met de programma's.

Programma	Nr.	Risico	2023	2024	2025	2026	Totaal
0. Bestuur en ondersteuning	4	Financiële verhouding Rijk	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 400.000
	5	Verbonden partijen	€ 175.000	€ 175.000	€ 175.000	€ 175.000	€ 700.000
	6	Gegarandeerde geldleningen	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 600.000
	12	Rechtszaak Rioolheffing 2013 & 2014	€ 325.000	€ -	€ -	€ -	€ 325.000
Totaal 0. Bestuur en ondersteuning			€ 750.000	€ 425.000	€ 425.000	€ 425.000	€ 2.025.000
2. Verkeer en vervoer	9	Wegbeheer	€ 193.446	€ 473.446	€ 1.066.696	€ 772.696	€ 2.506.286
	10	N266 / N275 en Kanaalzone	€ 180.000	€ 1.707.600	€ 120.000	€ -	€ 2.007.600
Totaal 2. Verkeer en vervoer			€ 373.446	€ 2.181.046	€ 1.186.696	€ 772.696	€ 4.513.886
6. Sociaal domein	1	Sociaal domein	€ 1.250.000	€ 1.250.000	€ 1.250.000	€ 1.250.000	€ 5.000.000
Totaal 6. Sociaal domein			€ 1.250.000	€ 1.250.000	€ 1.250.000	€ 1.250.000	€ 5.000.000
8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedenbouw	7	Legesopbrengsten Wabo	€ 135.000	€ 135.000	€ 135.000	€ 135.000	€ 540.000
	11	Omgevingswet	€ 55.000	€ 55.000	€ 55.000	€ 55.000	€ 220.000
Totaal 8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedenbouw			€ 190.000	€ 190.000	€ 190.000	€ 190.000	€ 760.000
Eindtotaal			€ 2.563.446	€ 4.046.046	€ 3.051.696	€ 2.637.696	€ 12.298.886

Hierna treft u een toelichting van de risico's en de beheersmaatregelen per programma.

0. Bestuur en ondersteuning

Financiële verhoudingen Rijk

Op basis van het advies van de ROB en de VNG en de reacties van gemeenten hebben de fondsbeheerders besloten het ingroeipad – het pad waarmee gemeenten naar de nieuwe verdeling ingroeien – te beperken tot 3 jaar. Het totale effect voor onze gemeente komt daarmee op maximaal € 37,50 positief per inwoner per gemeente over 3 jaar.

Voor de periode 2023-2025 is voor gemeenten en provincies samen € 3 miljard extra beschikbaar bovenop de stand Miljoenennota 2022 als gevolg van de extra middelen uit het coalitieakkoord, voor het extra accres (het gemeente- en provinciefonds bewegen mee met de rijksuitgaven) en het schrappen van de oploop van de opschalingskorting voor deze kabinetsperiode. De berekeningen op basis van de reeksen in het coalitieakkoord (accres en opschalingskorting) tonen aan dat geen enkele gemeente er in de periode 2022-2025 financieel op achteruit zal gaan bij invoering van het nieuwe model. Dit naast de andere middelen uit het coalitieakkoord die nog ter beschikking van gemeenten komen, zoals de uitvoeringskosten van klimaat en middelen voor de jeugdzorg.

Het risicoprofiel is daarmee niet gewijzigd t.o.v. de vorige beoordeling, ook toen gingen we uit van de positieve effecten van de herijking en de algemene verhoging van het Gemeentefonds. Dit houdt dat we vooralsnog geen substantiële risico's zien in de ramingen van de Algemene Uitkering. Desondanks blijven maatregelen nemen om een actueel beeld te houden van de ontwikkelingen.

Maatregelen

Begroting opstellen o.b.v. meest recente circulaire, namelijk septembercirculaire.

Effecten van tussentijdse circulaire's z.s.m. verwerken in de meerjarenbegroting.

Toeziens op een structurele balans wat betreft begrotingsevenwicht.

Jaar	Kansklasse	Bruto-risico (€)	Netto-risico (€)
2023	10% €	1.000.000 €	100.000
2024	10% €	1.000.000 €	100.000
2025	10% €	1.000.000 €	100.000
2026	10% €	1.000.000 €	100.000
Totaal		€	400.000

Verbonden partijen

Het risico dat de gemeentelijke bijdrage ontoereikend is voor de verbonden partij, waardoor continuïteit niet gewaarborgd kan worden. Bij de verbonden partijen zijn drie organisaties die substantiële financiële risico's lopen, die voor onze eigen bedrijfsvoering van belang zijn. Het betreft:

- De Risse: de teruglopend rijks gelden zetten druk op de budgetten van de organisatie.
- Omnibuzz: onzekerheid over de vervoersvolume en de ontwikkeling hiervan richting de toekomst.
- BSGW: de proceskosten zijn lastig in te schatten als gevolg van de ingediende bezwaarschriften door diverse WOZ-bureaus die werken o.b.v 'no cure-no pay'.

Maatregelen

Opstellen/communiceren taken en verantwoordelijkheden diverse verbonden partijen.

Aanwijzen verantwoordelijken per verbonden partij.

Prestatieafspraken per verbonden partijen afsluiten.

Toetsing naleving gemaakte prestatieafspraken.

Periodieke rapportage via de begroting en jaarrekening inzake verbonden partijen aan de gemeenteraad verstrekken en de gemeenteraad stelt de rapportage vast.

5. Verbonden partijen

Jaar	Kansklasse	Bruto-risico (€)	Netto-risico (€)
2023	70% €	250.000 €	175.000
2024	70% €	250.000 €	175.000
2025	70% €	250.000 €	175.000
2026	70% €	250.000 €	175.000
Totaal		€	700.000

Gegarandeerde geldleningen

De achtervang van het Rijk (50%) en de gemeenten (50%) is het sluitstuk van de zekerheidsstructuur binnen het borgstelsel. WSW neemt de betaalverplichtingen voor een lening over wanneer de corporatie de rente en aflossing op een door WSW geborgde lening niet meer kan betalen. Alleen als WSW deze betaalverplichting niet uit de overige buffers in de zekerheidsstructuur kan voldoen, moeten Rijk en gemeenten garant staan.

Maatregelen

Bestuurlijke samenwerking intensiveren waardoor meer grip. De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) behartigt de belangen van de gemeenten richting WSW. De formele afspraken tussen de VNG en WSW zijn vastgelegd in de overeenkomst tussen beide organisaties.

6. Gegarandeerde geldleningen

Jaar	Kansklasse	Bruto-risico (€)	Netto-risico (€)
2023	10% €	1.500.000 €	150.000
2024	10% €	1.500.000 €	150.000
2025	10% €	1.500.000 €	150.000
2026	10% €	1.500.000 €	150.000
Totaal		€	600.000

Rechtzaak Rioolheffing 2013 & 2014

In het kader van de rioolheffing 2013 en 2014 lopen er drie rechtszaken tegen de gemeente Nederweert. In 2019 hebben de zaken gediend bij de rechtbank in Roermond, waarvan in 2020 uitspraak is gedaan. In alle drie de zaken zijn de eisende partijen in het ongelijk gesteld. Vervolgens is in alle drie de kwesties hoger beroep aangetekend tegen deze uitspraken en hebben alle drie zaken gediend bij het Gerechtshof. Het Gerechtshof heeft in één zaak uitspraak gedaan en wederom is de eisende partij in het ongelijk gesteld. Zoals aangekondigd is de eisende partij in cassatie gegaan bij de Hoge Raad. In tegenstelling tot de eerdere eisen welke inhoudelijk van aard waren is nu cassatie ingesteld tegen de manier waarop de verordening 2014 is gepubliceerd en digitaal raadpleegbaar is. Het is moeilijk in te schatten welke uitspraak we kunnen verwachten. De vordering is een bedrag van afgerond € 650.000 en de inschatting is dat we 50% kans hebben om in het ongelijk te worden ingesteld.

12. Rechtzaak Rioolheffing 2013 & 2014

Jaar	Kansklasse	Bruto-risico (€)	Netto-risico (€)
2023	50% €	650.000 €	325.000
2024	0% €	- €	-
2025	0% €	- €	-
2026	0% €	- €	-
Totaal		€	325.000

2. Verkeer en vervoer

Wegbeheer

Door onbeïnvloedbare factoren kan wegonderhoud eerder om zwaardere maatregelen vragen. Risico op onverwacht hoge kosten in onderhoud van wegen. Wegen moeten continu onderhouden worden en hebben een levensduur die ooit eindigt. Door ouderdom, constructie opbouw, functioneel einde, onderhoudsstrategie, en veel externe factoren komt een weg op enig moment aan het einde van zijn levensduur. Het gevolg is dan de wegverharding en eventueel ook de wegfundering geheel of deels te vervangen, waardoor hoge kosten gemaakt worden. Omdat niet alle factoren beïnvloedbaar zijn en zich onverwacht aandienen, zien we dit als een risico.

Maatregelen

Factoren kwalificeren en kwantificeren over periode van 10 jaar.

Wegbouwkundig onderzoek voor de 5 grootse hoofdverkeerswegen eens in de 3 jaar (vanaf 2012).

Risico's kun je beheersen door ze te kwalificeren en te kwantificeren over een periode van 10 jaar. Dit doen we door periodiek (1 maal per 3 jaar vanaf 2012) een wegbouwkundig onderzoek van de belangrijkste verkeerswegen uit te voeren. Van de overige wegen selecteren we aan de hand van de jaarlijkse inspectieresultaten wegvakken waar het risico op wegrehabilitatie zich kan aandienen.

9. Wegbeheer

Jaar	Kansklasse	Bruto-risico (€)	Netto-risico (€)
2023	70% €	276.352 €	193.446
2024	70% €	676.352 €	473.446
2025	70% €	1.523.852 €	1.066.696
2026	70% €	1.103.852 €	772.696
Totaal		€	2.506.286

N266 / N275 Nederweert

In maart 2021 heeft het college een samenwerkingsovereenkomst met de provincie ondertekend waarin afspraken zijn gemaakt voor de realisatie van alle onderdelen van het project N266 – N275 Nederweert. De Provincie is trekker van dit project en levert een groot gedeelte van de expertise. Hierdoor zijn we mede afhankelijk van de snelheid waarmee de provincie Limburg zaken kan oppakken.

De kosten voor het nieuwe alternatief waren op basis van de grove schetsen uit de initiatieffase en prijspeil 2020 geraamd op € 18,24 miljoen. Waarvan de gemeente € 7,36 miljoen voor haar rekening neemt (incl. de al gemaakte kosten in de initiatieffase en de fietsbrug over het kanaal nabij de Schoolstraat). In 2022 is de haalbaarheidsfase afgerond en zijn voor de diverse projectonderdelen de

voorkeursvarianten bepaald. Deze zijn op basis van het huidige prijsniveau opnieuw doorgerekend. Door de extreme prijsstijgingen worden de kosten nu geraamd op € 21,8 miljoen met een onnauwkeurigheid/bandbreedte van 30% (€ 15,20 -€28,5 miljoen) Door de grote onnauwkeurigheid passen we de bedragen in de begroting nu nog niet aan.

In de planvormingsfase worden de projectonderdelen verder uitgewerkt tot een gedetailleerd/uitvoering gereed plan. De kostenraming wordt daardoor steeds nauwkeuriger. Begin 2023 krijgen we daardoor meer zicht op de financiële gevolgen. Indien nodig passen we dan het budget, de scope of de planning in overleg met PS en Raad aan. Ook kijken we dan of de kostenverdeling zoals we eerder met de Provincie hebben afgesproken nog reëel is. Dit gebeurt na afronding van de planvormingsfase en wordt vastgelegd in een nog te sluiten realisatieovereenkomst.

Voor het project is het nodig om op tijd de benodigde gronden en eventueel vastgoed aan te kopen. Dit kan op bezwaren stuiten van de betreffende grondeigenaren. Eventuele procedures kunnen voor vertraging en/of hogere kosten zorgen.

Belanghebbenden kunnen beroep instellen tegen het bestemmingsplan. Een zorgvuldige en evenwichtige afweging bij de vaststelling is dan ook van belang.

Maatregelen

Bestuurlijk overleg met GS, RWS en Weert

Opstellen realisatieovereenkomst met de Provincie

Goede stakeholdersanalyse uitvoeren en vervolgens stakeholders betrekken

Uitvoeren noodzakelijk onderzoeken zowel technisch als planologisch

Optimaliseren ontwerp, rekening houdende met de omgevingsfactoren en kosten

Bij de uitwerking van het nieuwe alternatief kritisch naar de bouwkosten en indexering kijken

Goede projectplanning opstellen

Opzetten risicoanalyse

Tijdig opstarten van de procedures ter verkrijging van de gronden

Goede, volledige en objectieve planvoorbereiding en besluitvormingsproces

10. N266 / N 275 en Kanaalzone

Jaar	Kansklasse	Bruto-risico (€)	Netto-risico (€)
2023	30% €	600.000 €	180.000
2024	30% €	5.692.000 €	1.707.600
2025	30% €	400.000 €	120.000
2026	0% €	- €	-
Totaal		€	2.007.600

6. Sociaal domein

Sociaal domein

In het sociaal domein blijft een bepaalde mate van onzekerheid over de uitgaven bestaan. Er is een open eind financiering en landelijke ontwikkelingen volgen elkaar snel op. Vanwege aanbestedingen op het gebied van Jeugd en Wmo en daaraan verbonden mogelijke wijziging van bekostigingssystematiek, kunnen de daadwerkelijke uitgaven afwijken van afgelopen jaren. Daarom kwantificeren we 10% van de begrote kosten als risico.

Maatregelen

Vanaf 2019 begroten we realistisch, zodat een goed inzicht is en blijft van de inkomsten en uitgaven. We investeren in het verzamelen en analyseren van data, op basis waarvan we beleid continueren of kunnen bijstellen. Het is gebleken dat de rijksoverheid de gemeenten jarenlang te weinig heeft gecompenseerd voor het sociaal domein (vooral jeugdzorg en Wmo). In 2021 en 2022 zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld door het Rijk en tot en met 2025 nemen we een voorlopig bedrag (stelpost) in de begroting op. Hiermee is het structurele tekort echter nog niet opgelost. Het is van belang om deze middelen daadwerkelijk in te zetten voor het beoogde doel, namelijk voor de aanpak problematiek jeugdzorg.

We investeren in activiteiten die de transformatie in het sociaal domein bewerkstelligen:

- Het werken met positieve gezondheid, waarbij gezondheid gedefinieerd wordt als het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren.
- In de toegang wordt door professionals gewerkt vanuit positieve gezondheid.
- We hebben gemeentelijke aandachtfunctionarissen, die bekend zijn in het dorp en een laagdrempelig aanspreekpunt zijn voor inwoners.
- Pilots met expert- en behandelteams om beter invulling te geven aan consultatiefunctie, gebruik te maken van voorliggende voorzieningen en eerstelijnszorg.
- (Borgen van) pilot ondersteuner jeugd bij de huisarts, zodat sneller laagdrempelige ondersteuning geboden wordt (actief bij twee van de drie huisartspraktijken).
- Inzet van informele ondersteuning en gebruik van algemene voorzieningen. De uitbreiding met De Tref (collectieve dagbesteding; tussenvoorziening tussen open inlopen en geïndiceerde dagbesteding) zal naar verwachting bijdragen aan een uitgesteld/minder gebruik van zwaardere zorg.
- Uitvoering van de verwervingsstrategie. Hierbij maken we andere en betere afspraken met aanbieders over te leveren resultaten, met reële tarieven.
- Samenwerking in inkoop en uitvoering in de regio Midden Limburg West. Voor inkoop onderzoeken we samenwerking op bovenregionaal niveau. Dit creëert meer massa waardoor we betere afspraken met aanbieders kunnen maken. Ook biedt dit sterkere continuïteit in kennis en ervaring op het gebied van inkoop en contractmanagement.
- Door een integrale aanpak zijn we beter in staat zwaardere zorg te voorkomen. Denk hierbij aan aanpak eenzaamheid, armoedebeleid/ schulddienstverlening, arbeidsmarktbeleid, preventief jeugdbeleid, gezondheidsbeleid.
- De integrale wijkaanpak Wonen Werken Samenleven met diverse partners richt zich op preventie, vroegsignalering en werken vanuit de leefwereld van de inwoners.
- In het kader van gezondheidsbeleid is door 15 gemeenten in de regio Noord en Midden Limburg een Manifest opgesteld; 'Naar gelijke kansen op gezondheid'. Hieruit volgen concrete acties die de gezondheid van onze inwoners bevorderen.

1. Sociaal domein

Jaar	Kansklasse	Bruto-risico (€)	Netto-risico (€)
2023	10% €	12.500.000 €	1.250.000
2024	10% €	12.500.000 €	1.250.000
2025	10% €	12.500.000 €	1.250.000
2026	10% €	12.500.000 €	1.250.000
Totaal		€	5.000.000

8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV)

Legesopbrengsten Wabo/Omgevingswet

De jaarlijkse legesopbrengsten Wabo (straks Omgevingswet) zijn afhankelijk van het aantal ingediende aanvragen en informatieverzoeken en de omvang en aard van die aanvragen. Elk jaar wordt op basis van voorgaande jaren, de economische verwachtingen en de lokale situatie een prognose van de inkomsten gemaakt.

Maatregelen

Afwijkingen (zowel naar beneden als naar boven) zijn natuurlijk altijd mogelijk. De mogelijke minderopbrengsten ten opzichte van de begrotingsraming zijn als risico opgevoerd. Dit risico is met ingang van 2021 en voor volgende jaren opgehoogd in verband met de onduidelijke impact van de Omgevingswet op het vergunningstelsel.

7. Legesopbrengsten Wabo

Jaar	Kansklasse	Bruto-risico (€)	Netto-risico (€)
2023	90% €	150.000 €	135.000
2024	90% €	150.000 €	135.000
2025	90% €	150.000 €	135.000
2026	90% €	150.000 €	135.000
Totaal		€	540.000

Omgevingswet

Vernieuwde aanpak implementatieproces kan leiden tot hogere kosten inhuur derden c.q. inhuur extra capaciteit. Het budget voor de invoering van de omgevingswet is deels gebaseerd op offertes en deels op aannames van de uit te voeren werkzaamheden. De bedragen zijn een aanname voor een gemeente van de grootte van Nederweert. De exacte kosten zijn afhankelijk van de inhuur van benodigde kennis en extra capaciteit. Hierdoor kunnen de kosten lager of hoger uitvallen van begroot.

Maatregelen

Marktverkenning bij het uitzetten van inhuuropdrachten (aanbestedingsrichtlijnen) en monitoren van kosten gedurende het proces.

11. Omgevingswet

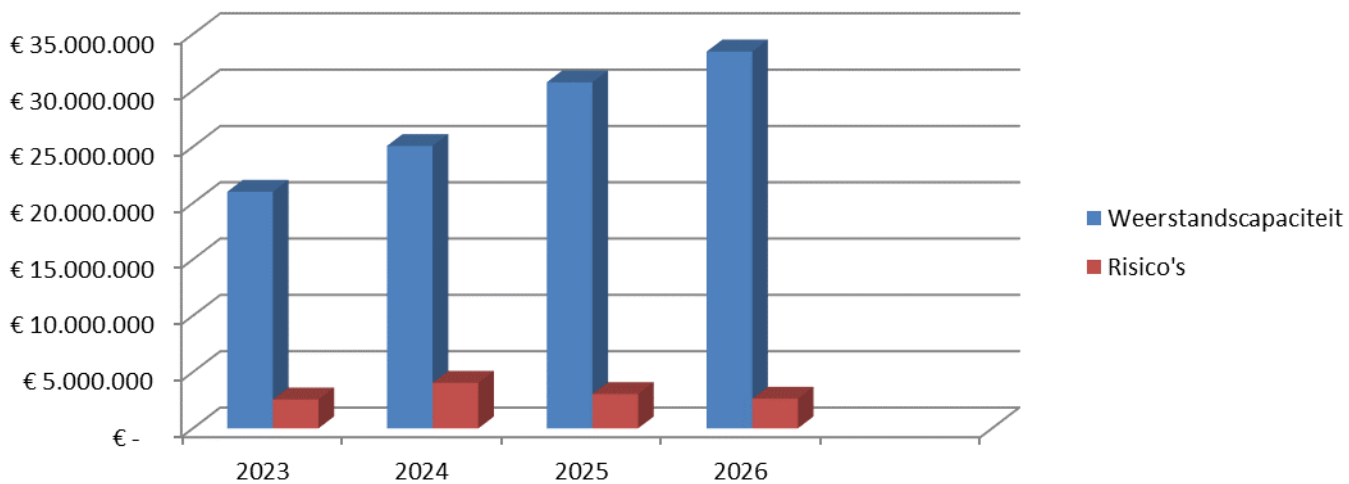
Jaar	Kansklasse	Bruto-risico (€)	Netto-risico (€)
2023	20% €	275.000 €	55.000
2024	20% €	275.000 €	55.000
2025	20% €	275.000 €	55.000
2026	20% €	275.000 €	55.000
Totaal		€	220.000

Het weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de omvang van alle risico's bij elkaar opgeteld. De streefwaarde (ratio) is bepaald op minimaal 1,0. De toekomstige ontwikkeling van het weerstandsvermogen is onderstaand weergegeven. U ziet in 2024 een afname van de ratio. Dit komt doordat de voorgenomen investeringen N266 / N275 en Kanaalzone, het risicoprofiel verhogen. Tegelijkertijd kunt u zien dat de weerstandscapaciteit ieder jaar toeneemt door het positieve begrotingssaldo. Zodoende is de ratio als ruim voldoende te bestempelen voor alle jaren.

Weerstandsvermogen	2023		2024		2025		2026	
Weerstandscapaciteit	€	21.004.655	€	25.071.158	€	30.721.372	€	33.454.228
Risico's	€	2.563.446	€	4.046.046	€	3.051.696	€	2.637.696
Ratio		8,19		6,20		10,07		12,68

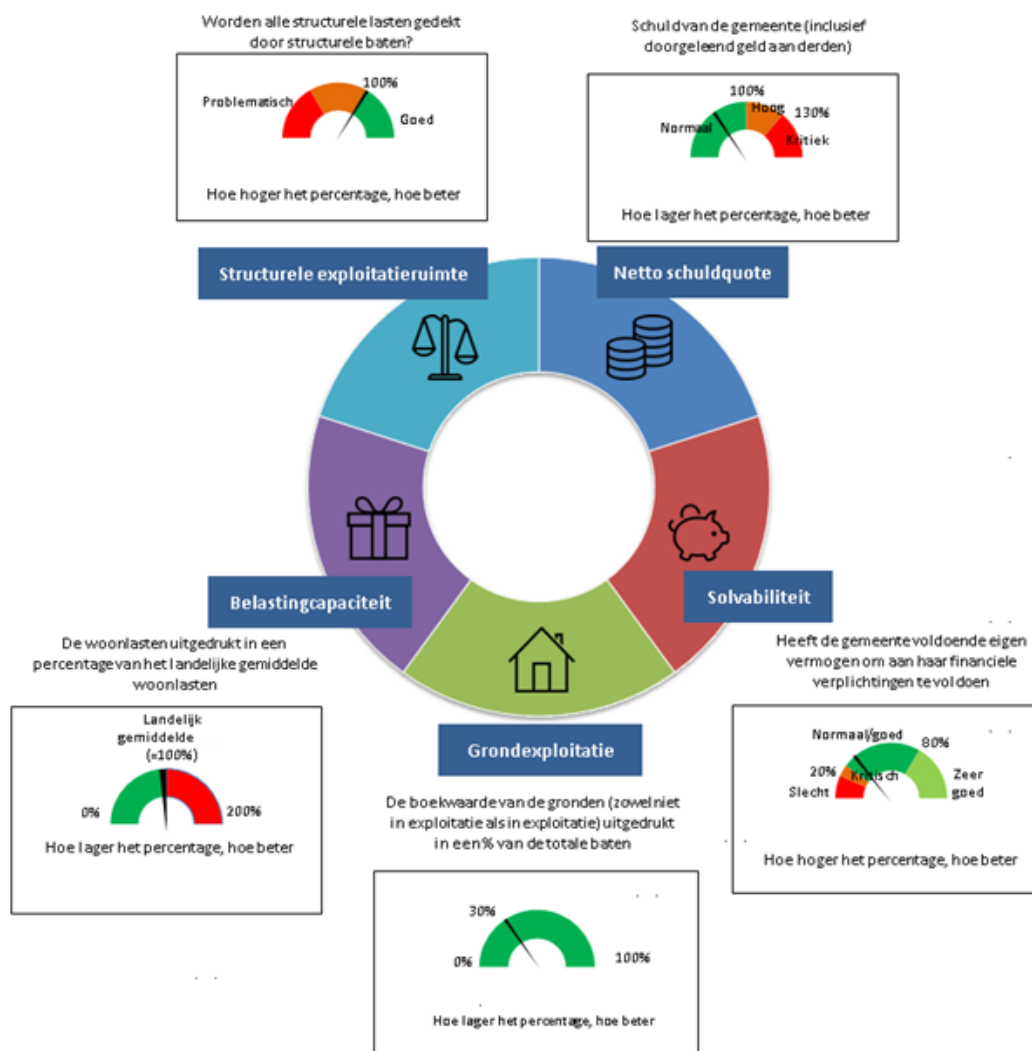
De ratio voldoet ruim aan de streefwaarde voor het huidige begrotingsjaar en de komende jaren. Dit betekent dat er voldoende middelen aanwezig zijn om de geïdentificeerde financiële risico's op te vangen. In onderstaande grafiek is de weerstandscapaciteit en het totaal van de risico's visueel weergegeven. Ter verduidelijking, de ratio bestaat uit de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de risico's in totaliteit. Beide onderdelen zijn eerder in deze paragraaf aan de orde geweest.

Kengetallen

In onderstaande tabel zijn de kengetallen van de gemeente Nederweert weergegeven. De kengetallen geven de verhouding weer tussen onderdelen van de begroting of balans. Wij zullen ingaan op de analyse van de individuele kengetallen en vervolgens behandelen wij de onderlinge verhoudingen. Op deze wijze krijgt u inzicht in de beoordeling van de financiële positie van de gemeente Nederweert. Deze kengetallen en de berekeningswijze zijn door het Rijk voorgeschreven.

Kengetallen	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Netto schuldquote	-71%	-62%	-46%	-46%	-37%	-53%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leninge	-73%	-64%	-47%	-47%	-39%	-55%
Solvabiliteitsratio	48%	43%	46%	49%	55%	60%
Structurele exploitatieruimte	1%	4%	4%	9%	11%	6%
Grondexploitatie	0%	3%	7%	2%	1%	0%
Belastingcapaciteit	103%	103%	93%	92%	92%	92%

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de inkomsten. Het geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Hoe hoger de inkomsten, des te meer schulden een gemeente in theorie kan aangaan. Het kengetal geeft aan in hoeverre de schulden meer of minder bedragen dan de jaarlijkse inkomsten. De VNG heeft als richtlijn dat bij een schuldquote hoger dan 130% er sprake is van een zeer hoge schuld. Bij een schuld tussen de 100% en 130% moet er voldoende aandacht zijn. Volgens de VNG bevindt de schuldquote van een gemeente zich normaal tussen de 0% en 100%.

Omdat Nederweert geen geld heeft geleend, is onze schuldquote zeer gezond. Uit onze begroting en de daarbij behorende liquiditeitsbegroting blijkt dat we de komende jaren onze uitgaven met eigen geld kunnen financieren.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om zichtbaar te maken wat het aandeel is van de verstrekte leningen wordt de netto schuldquote ook inclusief uitgeleende gelden weergegeven. Op die manier wordt duidelijk welke invloed de verstrekte leningen hebben op de schuldenlast. De impact van de verstrekte leningen op de schuldquote is niet noemenswaardig. Omdat het percentage ruim beneden de grenswaarde van de VNG zit, is de conclusie dat de verhouding van de schulden van de gemeente Nederweert ten opzichte van de gerealiseerde baten volgens de richtlijn van de VNG goed is.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Hoe hoger de solvabiliteit, hoe hoger de weerbaarheid van de gemeente. Doordat Nederweert geen geld hoeft te lenen, is de solvabiliteitsratio zeer gezond en stabiel voor de komende begrotingsjaren.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves af te zetten tegen de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Grondexploitatie

Voor de berekening van dit kengetal worden de bouwgronden in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de begroting of jaarstukken en uitgedrukt in een percentage. Dit kengetal geeft een indruk van de financiële impact van de grondexploitaties op de financiële huishouding van de gemeente. Verder gaat dit kengetal er vanuit dat grondexploitaties altijd kosten met zich meebrengen. Bij Nederweert zien we een positieve ontwikkeling in de grondexploitaties. De grondexploitaties hebben in die zin geringe impact op de financiële positie van de gemeente, gezien het lage percentage van het kengetal.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Geconcludeerd kan worden dat de totale woonlasten voor een gezin met een woning met gemiddelde WOZ-waarde in gemeente Nederweert vanaf 2023 lager is ten opzichte van het landelijk gemiddelde (het ijkpunt voor het maximaal te heffen belastingtarief). Het is te allen tijde de bevoegdheid van de gemeenteraad met welke omvang de belastingen worden verhoogd. Dit dient uiteraard in relatie met de structurele exploitatieruimte te worden bekeken.

Een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

Aangezien het niet mogelijk is om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie van onze gemeente dienen bovenstaande kengetallen in samenhang te worden gezien. Uit bovenstaande analyse blijkt dat de financiële positie van onze gemeente een goed beeld laat zien. Zo bevindt onze schuldpositie zich binnen een normale marge (conform richtlijn VNG), wat betekent dat de verhouding tussen het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de baten in balans is. Belangrijk hierbij te benoemen is dat Nederweert geen geld heeft geleend en dat dit de komende jaren gehandhaafd blijft. Mede hierdoor is de solvabiliteitsratio goed in orde. Het eigen vermogen is zodanig van omvang dat de financiële verplichtingen met gemak voldaan kunnen worden. De structurele exploitatieruimte is toereikend om de structurele lasten af te dekken. Daarnaast staan de grondexploitatie in de boeken gewaardeerd tegen actuele waarde. Alle kengetallen in overweging genomen is er sprake van een meerjarig robuust financiële gemeente Nederweert.

Paragraaf 3: Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De totale omvang van de gemeente Nederweert beslaat 10.178 hectaren. De gemeente heeft binnen dit gebied de infrastructuur (wegen, water, riolering, kunstwerken), voorzieningen (groen, verlichting, sportfaciliteiten) en gebouwen in beheer. Voor de samenleving is een goed functionerende openbare infrastructuur een belangrijk randvoorwaarde. Daarom hebben de overheden een wettelijke zorgplicht voor de openbare infrastructuur. Het in stand en bij de tijd houden van de gemeentelijke infrastructuur brengt jaarlijks forse kosten met zich mee. Strategische keuzes en een doelmatig en doeltreffend beheer zijn randvoorwaarden om deze betaalbaar te houden. Bij de verschillende onderdelen komen we hierop terug.

Activiteiten

1. Planmatig onderhoud uitvoeren op basis van meerjaren onderhoudsplannen.
2. Planmatig onderhoud en verduurzamen gebouwen op basis van duurzame meerjaren onderhoudsplannen.

Wegen

Beleidskader

In Nederweert is een eigen onderhoudsmethode ontwikkeld. Hierbij ligt het accent vooral op preventie en conservering (wegkanten aanvullen, grasbetonstenen aanbrengen, oppervlaktebehandelingen aanbrengen en scheuren vullen).

Kwaliteitsniveau

De raad koos in 2006 voor het basiskwaliteitsniveau van het "Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechiek" (CROW), zoals omschreven is in publicatie 147. Hierbij wordt voldaan aan een absoluut minimaal verantwoord kwaliteitsniveau zonder dat de normen en richtlijnen voor veiligheid worden overschreden. Momenteel is er geen sprake van achterstallig onderhoud, anders dan in elk jaar ontstaat.

Financiële consequenties wegenbeheerprogramma 2014-2023

De Raad heeft op 23 september 2014 het Wegbeheerprogramma 2014-2023 vastgesteld. Daarin zijn ook de financiële consequenties in beeld gebracht van het 10 jarig wegbeheerprogramma (2014-2023).

Jaar	Areal		Berekend budget	2014 - 2018		2019 - 2023		2014-2023	
				Benodigd budget bij € 0,4056 /m ² + index van 1,75% / jaar	Afwijking t.o.v. budget	Benodigd budget bij € 0,4365 /m ² + index van 1,75% / jaar	Afwijking t.o.v. budget	Benodigd budget bij € 0,4210 /m ² + index van 1,75% / jaar	Afwijking t.o.v. budget
2014	1.567.000	m ²	€ 595.020	€ 658.015	€ 62.995			€ 682.999	€ 87.979
2015	1.572.000	m ²	€ 668.211	€ 671.667	€ 3.456			€ 697.169	€ 28.958
2016	1.577.000	m ²	€ 682.541	€ 685.594	€ 3.053			€ 711.625	€ 29.084
2017	1.582.000	m ²	€ 697.384	€ 699.804	€ 2.420			€ 726.375	€ 28.991
2018	1.587.000	m ²	€ 707.844	€ 714.301	€ 6.457			€ 741.422	€ 33.578
2019	1.592.000	m ²	€ 720.231			€ 784.636	€ 64.405	€ 756.774	€ 36.543
2020	1.597.000	m ²	€ 732.835			€ 800.875	€ 68.040	€ 772.436	€ 39.601
2021	1.602.000	m ²	€ 745.660			€ 817.441	€ 71.781	€ 788.414	€ 42.754
2022	1.607.000	m ²	€ 758.709			€ 834.342	€ 75.633	€ 804.715	€ 46.006
2023	1.612.000	m ²	€ 771.986			€ 851.585	€ 79.599	€ 821.345	€ 49.359

Onderhoudskosten 2014-2023 incl. indexering van 1,75% en areaaluitbreiding van 5.000 m² per jaar.

2024	1.617.000	m ²	€ 785.496			€ 869.175	€ 83.679	€ 838.311	€ 52.815
2025	1.622.000	m ²	€ 799.242			€ 887.120	€ 87.878	€ 855.619	€ 56.377
2026	1.627.000	m ²	€ 813.229			€ 905.427	€ 92.198	€ 873.276	€ 60.047

Omdat het wegenbeheerprogramma tot en 2023 loopt zijn de ontbrekende jaren voor deze begroting geëxtrapoleerd.

De prognose voor de korte termijn is bepalend voor het onderhoudsbudget. De langere termijn is minder betrouwbaar en is niet bepalend voor het onderhoudsbudget. Door de komst van de BGT zijn de administratieve gegevens van het wegbeheer enkele jaren niet meer bijgewerkt. De nieuwe digitale wegenkaart, die gekoppeld is aan de BGT, zal na opschoning een veel nauwkeuriger beeld geven van het areaal. De verwachting is dat dit hoger ligt dan in het beheersplan 2014-2023 werd aangenomen. Ook de overige onderhoudskosten zoals klein- en preventief onderhoud, zijn gerelateerd aan het areaal verhardingen.

Vertaling financiële consequenties in begroting 2023-2026

Voor de begroting 2023 zijn er op dit moment qua onderhoud geen gevolgen en ontstaat er het volgende beeld:

Omschrijving lasten	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Asfaltonderhoud	620.399	629.705	639.151	648.739
Elementenonderhoud	218.445	223.469	228.609	233.867
subtotaal	838.844	853.174	867.760	882.606
Verbreden wegen met grastegels	65.369	66.293	67.229	68.180
Onderhoud bermen en sloten	84.904	86.857	88.854	90.898
Onderhoud wegkanten	137.219	139.278	141.367	143.487
subtotaal	287.492	292.428	297.450	302.565
Totaal	1.126.336	1.145.602	1.165.210	1.185.171

Het wegenbeheerprogramma gaat alléén over asfalt- en elementenonderhoud. Kijken we alleen naar deze bedragen dan lopen de begrote bedragen niet parallel met de bedragen zoals door de Raad vastgesteld. De onderhoudstaken opgenomen in het wegbeheerprogramma zijn:

- Groot onderhoud
- Klein onderhoud
- Preventief onderhoud
- Afvoer teerhoudend asfalt.

Het verbreden van wegen met grastegels en het onderhoud van wegkanten behoort ook tot preventief onderhoud, de Nederweertmethode, waarmee groot onderhoud kan worden voorkomen. Daarnaast is bij de realisatie de indexering anders verlopen (lager) dan in het programma opgenomen.

Aangezien wegrehabilitaties van veel en moeilijk te beïnvloeden factoren afhankelijk zijn, zijn ze hierdoor moeilijk te voorspellen. Omdat hier grote bedragen mee gemoeid kunnen zijn, is het belangrijk om meer zicht te krijgen op de risico's van wegrehabilitaties.

Om een beter zicht te krijgen op de achteruitgang van de verharding, wordt om de 3 jaar een wegbouwkundig onderzoek uitgevoerd op de belangrijkste verkeerswegen, laatste versie juni 2021. De overige wegen worden geselecteerd en beoordeeld aan de hand van de schadebeelden uit de jaarlijkse weginspecties. Daarmee zijn de risico's voor wegrehabilitaties voor de komende 10 jaar gekwantificeerd. De weerstandscapaciteit op termijn is voldoende om de risico's, zoals we die op dit moment inschatten, op te vangen.

Riolering en water

Beleidskader

Ons huidige GRP is verlopen en gaan in afwachting van de omgevingsplannen van kern en buitengebied het beleid daarin opnemen.

Gemeenten hebben op grond van de Wet Milieubeheer en de Waterwet drie zorgplichten:

- Zorgplicht voor inzameling en transport van stedelijk afvalwater (art. 10.33 Wet Milieubeheer).
- Zorgplicht voor doelmatige inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater (art. 3.5 Waterwet)
- Zorgplicht voor grondwatermaatregelen (onder voorwaarden) (art. 3.6 Waterwet).

Voor de andere waterpartners gelden de volgende zorgplichten

- Waterschap Limburg heeft op grond van de Waterwet (3.4) een zorgplicht voor de zuivering van stedelijk afvalwater.
- Waterschap Limburg heeft op grond van de Waterschapswet de zorg voor het kwantiteits- en kwaliteitsbeheer van het oppervlaktewater, alsmede de zorg voor het transporteren en het zuiveren van afvalwater en de verwerking van zuiveringsslib. Dit omvat mede het bouwen en exploiteren van zuiveringstechnische werken door Waterschapsbedrijf Limburg.
- Waterleidingmaatschappij Limburg zorgt dat heel Limburg kan rekenen op betrouwbaar drinkwater en waterdiensten op maat. Nu en in de wereld van morgen.

Omdat deze zorgplichten veel raakvlakken met elkaar hebben en zelfs vervlochten zijn, hebben de 15 Noord-Limburgse gemeenten, Waterschap Limburg, Waterschapsbedrijf Limburg en de Waterleidingmaatschappij Limburg het samenwerkingsverband Waterpanel Noord (WPN) opgericht, om samen te werken op het gebied van zoetwaterbeschikbaarheid, riolering en klimaat. Hiervoor hebben partijen een convenant opgesteld.

Doelstelling convenant

In dit convenant spreken partijen af wat ze willen bereiken met de samenwerking in de waterketen in Noord-Limburg en hoe zij de doelstellingen gaan realiseren.

Doelstellingen “Samenwerking in de afvalwaterketen Noord-Limburg”

- a. Kosten: partijen streven naar maatschappelijke kostenbesparingen in totaal voor alle partijen samen. Dit betreft o.a. projectkosten, investeringen en exploitatiekosten.
- b. Kwaliteit: de samenwerking levert een bijdrage aan het verhogen van de kwaliteit van de leefomgeving en het watersysteem.
- c. Kennis: partijen delen kennis en kunde (inclusief innovaties) om nieuwe ontwikkelingen als afname vakmensen, regelgeving en bezuinigingen het hoofd te kunnen bieden.
- d. Partijen steken de samenwerking pragmatisch in onder het motto “niet praten maar doen” en maken samen heldere en concrete afspraken (borging).

Wat doen we:

Om dit te kunnen bereiken is de afgelopen jaren gewerkt aan een Waterketenplan, dit is vastgesteld in 2021, hierin staat beschreven hoe we omgaan met de thema's en de stip op de horizon. Hierin zijn tevens de gezamenlijke projecten benoemd om hier uitvoering aan te geven.

Lopende projecten zijn o.a. het project Waterklaar, waarin door middel van een intensief communicatietraject, bewustwording creëren één van de opgaven is. Hiervoor is de stimuleringsregeling afkoppelen eveneens gemaakt.

Vanwege het succes van deze regeling wordt de stimuleringsregeling dit jaar doorgezet.

Om in aanmerking te komen voor rijks gelden, vanuit het Delta Programma Ruimtelijke Adaptatie, als cofinanciering bij het oplossen van wateroverlastsituaties hebben we maatregelen uit het klimaatadaptatieplan ingediend.

Verder doen we ieder jaar een bijdrage aan, Groen- Blauwe inrichting Schoolpleinen. Dit om de schoolpleinen klimaatadaptief in te richten. Het bevorderen van bewustwording, via lesmateriaal over klimaatverandering, conform het coalitieprogramma, bij onze toekomstige generatie.

Klimaatadaptatieplan

Voor dit jaar is voorzien conform het coalitieprogramma om bedrijven en woningcoöperaties te stimuleren om af te koppelen en te vergroenen. Dit gaan we doen door hiervoor een communicatietraject op te stellen. Dit project wordt centraal aangestuurd vanuit Waterpanel Noord. Tevens zetten we de subsidieregelingen voort voor groene daken en afkoppelen en pakken we meekoppelmogelijkheden bij herinrichting van de openbare ruimte om af te koppelen.

Pio weerterland

De effecten van klimaatverandering hebben steeds meer gevolgen voor de leefomgeving. We krijgen te maken met wateroverlast door extreme buien, hittestress door steeds vaker voorkomende hittegolven, schade door droogte en er gaan (drink)watertekorten ontstaan. Voor de landelijke omgeving hebben we in het samenwerkingsverband PIO Weerderland een kansdialoog gevoerd. Dit met het oog op doelstapeling. In 2023 willen we dit verder gaan uitwerken met alle gebiedspartijen. En we doen nu onderzoek met onze waterpartners om de haarkvaten van het watersysteem beter te benutten. We gaan de dialoog aan met de grondgebruikers om te komen tot een robuust watersysteem gekoppeld aan de pilot waterbeschikbaarheid.

Kwaliteitsniveau

Volgens de Europese Kaderrichtlijn water (KRW) dienen alle lidstaten te zorgen voor een goede toestand van het oppervlaktewater en het grondwater. De KRW verplichtte overheden tot het treffen van maatregelen om in 2021 of uiterlijk 2027 het volgende te hebben bereikt:

- Een goede chemische toestand (waterkwaliteit) van grond - en oppervlaktewater;
- Een goede ecologische toestand van oppervlakte water;
- Een goede kwantitatieve toestand van grondwater (geen verdroging van natte natuur).

Nederweert heeft alle geplande maatregelen uitgevoerd, met uitzondering van enkele kleine afkoppelgebieden in het buitengebied.

Voor het beheer van het gemeentelijke riool- en infiltratiestelsel maken we gebruik van een rioolbeheersysteem. Jaarlijks wordt circa 10% van alle leidingen en putten gereinigd en met videocamera's geïnspecteerd. Aan de hand van de video-inspecties en de waarschuwings- en ingrijpmaatstaven conform NEN EN 13508-2 stellen we het renovatieplan voor het volgende jaar op. Het rioolstelsel van Nederweert verkeert in een goede staat. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Financiële consequenties

De financiële gevolgen met betrekking tot beheer, exploitatie, aanpassing en vervanging van het gemeentelijk rioolstelsel en overige klimaatmaatregelen zijn opgenomen in het vastgesteld Herijking KDP Nederweert 2021. Subsidie groene daken en kleine meekoppel kansen worden uit de algemene begroting gedekt.

Harmonisatie rioolheffing

De BsGW neemt uw raad mee in het harmonisatietraject (zie ook overzicht van moties en amendementen). In de besluitvorming hierover wordt de eventuele gewenste differentiatie van de heffing en de nieuwe modelverordening "Riool en waterzorgheffing" meegenomen. Voor belastingjaar 2024 dient dan een nieuw Kostendekkingsplan te worden gemaakt, als de huidige rioolheffing wordt veranderd.

Omschrijving lasten (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Riolering algemeen	112.014	108.171	110.611	112.168
Rioolinspecties	46.548	47.619	48.714	49.835
Onderhoud vrij verval riolering	174.353	178.364	182.465	186.663
Onderhoud straat- en trottoirkolken	31.172	31.889	32.623	33.373
Rioolonderhoud & straatvegen	93.427	95.576	97.774	100.023
Onderzoekskosten en monitoring	54.661	55.918	57.204	58.520
Ond. persrioolgemalen	203.497	208.177	212.965	217.863
Organisatiekosten riolering	155.171	155.327	155.487	155.650
Vrijval btw investeringen	-89.000	-75.000	-143.000	-77.000
Subsidie Groene daken	10.231	10.467	10.707	10.954
Meekoppelkansen vergroening	10.231	10.467	10.707	10.954
Subtotaal lasten riolering	802.305	826.975	776.257	859.003
Dotatie voorziening	1.093.918	1.139.197	1.175.489	1.168.704
Rente 2,5%	306.228	328.457	354.298	371.893
Subtotaal dotatie voorziening	1.400.146	1.467.654	1.529.787	1.540.597
Totaal lasten	2.202.451	2.294.629	2.306.044	2.399.600
Baten rioolheffing	-2.398.359	-2.479.159	-2.561.259	-2.591.559
Totaal baten	-2.398.359	-2.479.159	-2.561.259	-2.591.559
Saldo rioolheffing	-195.908	-184.530	-255.215	-191.959

Investerings incl. btw

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Gemalen / Mechanische riolering / Hemelwater	511	434	826	369

Voorziening

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Saldo 1-1	12.249	13.138	14.172	14.876
Dotatie exploitatie	1.094	1.139	1.175	1.169
Rente 2,5%	306	328	354	372
Vrijval btw investeringen	-89	-75	-143	-77
Onttrekking investeringen	-422	-359	-683	-292
Saldo 31-12	13.138	14.172	14.876	16.047

Groen

Beleid

Het nieuwe groen beleidsplan is in 2020 goedgekeurd. Hierin krijgen punten als biodiversiteit en klimaatadaptatie een prominente(re) rol. Waar voorheen alleen naar groen en natuur gekeken werd, worden nu ook andere functies van de openbare ruimte betrokken zodat deze elkaar versterken. Denk aan bewegen in het groen en meervoudig ruimtegebruik. Verder wordt er gekeken om beschermde elementen en natuurgebieden met elkaar te verbinden zodat er een sterker groen netwerk ontstaat, door bijvoorbeeld nieuw bermbeheer en een goede bekendheid met de Groene kaart. Als het verbinden van deze elementen extra geld kost, maken we dat inzichtelijk in het uitvoeringsprogramma's en leggen we dat aan de raad voor.

Kwaliteitsniveau (op verzoek van Provincie)

Het openbaar groen binnen de bebouwde kom onderhouden we op een niveau dat vergelijkbaar is met een A, conform de CROW systematiek. In het buitengebied wordt het groen onderhouden op een kwaliteit niveau dat overeenkomt met een D beeldkwaliteit conform de CROW systematiek. Op dit moment is er geen sprake van achterstallig onderhoud.

Financiële consequenties.

Uitbreiding te onderhouden areaal openbaar groen vanaf 2022. Aanleg nieuwbouwwijken Hoebenakker en Haveshof.

Vertaling financiële consequenties in begroting 2023-2026

De kosten voor het onderhoud van het openbaar groen zijn structureel opgenomen in de exploitatiebegroting.

Omschrijving Lasten	2023	2024	2025	2026
Onderhoud houtopstanden	47.387	48.477	49.592	50.733
Openbaar groen	514.612	521.834	529.165	536.604
Renovatie groen diverse kernen	64.332	65.296	66.276	67.270
Onderhoud bomen	133.983	137.065	140.217	143.442
Bestrijding Eikenprocessierups	71.010	72.643	74.314	76.023
Organisatiekosten natuurbeheer	132.683	132.997	133.451	134.276
Totaal	964.007	978.312	993.015	1.008.348

Gebouwen

Het gemeentelijk 'bouwwerken' bestand bestaat uit 12 objecten. 11 gebouwen en één bouwwerk geen gebouw zijnde. Elk object heeft een meerjaren onderhoudsplan. Onderhoud wordt uitgevoerd op basis van Duurzaam meerjaren onderhoudsplannen. Er is geen achterstand in het onderhoud.

De gemeentelijke bouwwerken zijn:

- Gemeentehuis
- Sportcentrum De Bengel
- Gymzaal Ospel
- Gemeentegarage/ voormalig brandweerkazerne
- Gebouw op begraafplaats Kreijel inclusief columbarium
- Bibliotheek
- Sint Lambertus toren
- Klokkentoren Ospeldijk
- Molen De Windlust
- Molen De Korenbloem
- Molen St. Joseph
- Scoutinggebouw de Boelenbeem

Beleid

Het beleidskader voor het onderhoud van de bouwwerken:

- Duurzame meerjaren onderhoudsplannen (DMJOP)
- notitie Technisch Beheer
- notitie verkrijging/vervaardiging en onderhoud kapitaalgoederen

Kwaliteitsniveau

Objecten hebben een kwaliteitsniveau waaraan ze moeten voldoen. Alle objecten voldoen aan dit conditieniveau en er is geen sprake van achterstallig onderhoud. Aan de gebouwen wordt onderhoud uitgevoerd om de gebouwen op het gewenste kwaliteitsniveau te houden.

Kanttekening

Als onderhoud langer wordt uitgesteld heeft dit gevolgen voor het conditieniveau. Bij een aantal gebouwen wordt nu minimaal onderhoud uitgevoerd. Deze keuze is gemaakt in afwachting op duidelijkheid wat er met deze gebouwen gebeurt.

Het gaat onder andere om de gemeentegarage/voormalig brandweerkazerne, gymzaal Ospel en bibliotheek. De gemeentegarage is nu verhuurd.

Energie label

Voor gebouwen met een publieksfunctie van meer dan 250 m² oppervlakte is een Energie label wettelijk verplicht. Deze verplichting geldt voor het gemeentehuis, sportcentrum De Bengel, bibliotheek en gymzaal Ospel. Deze gebouwen hebben een energie label. Het gemeentehuis heeft een D label, sportcentrum De Bengel een C label, bibliotheek een A label en gymzaal Ospel een G label. Door de investeringen in het gemeentehuis en sporthal gaat de energie label van deze gebouwen naar A. Het Energie label is zichtbaar opgehangen in betreffende gebouwen. De energetische verbetermaatregelen zijn opgenomen in duurzame meerjaren onderhoudsplannen (DMJOP).

Versneld verduurzamen

Bij het opstellen van Duurzame meerjaren onderhoudsplannen is uitgegaan van de afspraken volgens het Nationaal Energieakkoord: gemiddeld A label in 2030. Dat betekent dat de energiebesparende maatregelen 'uitgesmeerd' zijn tot het jaar 2030. Bij het gemeentehuis en het sportcentrum zaten daardoor een aantal energiebesparende maatregelen vooral aan het eind, nabij 2030. We willen sneller verduurzamen zodat deze gebouwen eerder het A label krijgt. Om dit te bereiken zijn maatregelen verantwoord naar voren gehaald. Een adviesbureau begeleidt ons in de uitwerking, de aanbesteding van te nemen maatregelen en de controle hierop. Bij dit traject nemen we de klimaatverbetering van de raad- en trouwzaal mee. Ook houden we rekening met de herinrichting van de vergaderlocaties in de frontoffice en de raadzaal (separaat project) en de onderhoudsmaatregelen genoemd in het DMOP. Uitvoering vindt plaats in 2022

Gymzaal Ospel is in 1968 gebouwd. Het gebouw heeft het 'laagste' energie label (G). Gelet op de leeftijd en onderhoudstoestand van dit gebouw is besloten om de energie verbeterende en besparende maatregelen te parkeren. Er is in 2022 gestart met het opstellen van een advies m.b.t. toekomstbepaling van deze voorziening. De Dorpsraad en basisschool de Schrank zijn voor de gemeente belangrijke partners in het bepalen van het toekomstperspectief. De aanpak van de adviesopstelling bevat de volgende onderdelen: de bestaande situatie in kaart brengen, middels een externe en interne analyse, en het uitwerken van een aantal scenario's. Gezamenlijk worden deze scenario's uitgewerkt waarna ernaar wordt gestreefd uiterlijk eind 2023 scenario/scenario's aan de gemeenteraad voor te leggen.

Financiële consequenties DMJOP Gebouwen 2023-2026

Jaarlijks wordt een bijdrage gedaan aan de onderhoudsvoorziening. Uit deze voorziening worden de kosten voor het benodigde onderhoud aan de bouwwerken betaald. Om de 3 jaar worden de bouwwerken getoetst om te bepalen wat op dat moment het kwaliteitsniveau van de gebouwen is. Daarbij worden ook de kosten voor onderhoud in beeld gebracht. Onderhoud dat nodig is om de bouwwerken op het beoogd kwaliteitsniveau te houden. We noemen dit ook wel de actualisatie van de Duurzame meerjaren onderhoudsplannen. De Duurzame meerjaren onderhoudsplannen worden opgesteld voor een periode van 20 jaar. In 2020 is de actualisatie van het DMJOP uitgevoerd. De actualisatie van de onderhoudsplannen is (vaak) aanleiding om de bijdrage aan de onderhoudsvoorziening te verhogen of te verlagen. Dit zodat de voorziening weer op orde is om onderhoud uit te voeren in overeenstemming met de onderhoudsplannen.

1. Onderhoud gemeentelijke gebouwen

De totaal geraamde onderhoudskosten voor de periode 2021 -2040 bedragen ca. € 6.805.000 (excl. btw).

De stand van de voorziening per 1 januari 2022 is € 3.107.048

De dotatie aan de onderhoudsvoorziening bedraagt in 2023: € 350.789

Geprognostiseerde stand van de voorziening per 31-12-2040 is ca. € 1.369.000.

Dit saldo geeft voldoende stabiele basis om de voorziening ook na 2040 toereikend te laten zijn. Bij de geplande actualisaties van de onderhoudsplannen wordt dat steeds meegenomen.

Onderhoud gemeentelijke gebouwen 2023 - 2026

Omschrijving lasten gebouwen	2023	2024	2025	2026
Totaal jaarlijks onderhoud	92.596	94.724	96.904	99.131
Niet jaarlijks onderhoud (MOP) excl. btw	377.812	161.477	185.818	411.188
Dotatie voorziening (excl. rentetoevoeging)	350.789	350.113	354.829	359.053

2. Onderhoud molens

De totaal geraamde onderhoudskosten voor de periode 2022-2025 bedragen ca. € 1.439.000 (excl. btw).

De stand van de voorziening per 1 januari 2022 is € 691.545

De bijdrage aan de onderhoudsvoorziening bedraagt in 2022: € 93.522

Geprognostiseerde stand van de voorziening per 31-12-2040 is ca. € 297.000.

Dit saldo geeft een voldoende stabiele basis om de voorziening ook na 2040 toereikend te laten zijn. Bij de geplande actualisaties van de onderhoudsplannen wordt dat steeds meegenomen.

Onderhoud molens 2023 – 2026

Omschrijving lasten molens	2023	2024	2025	2026
Totaal jaarlijks onderhoud	3.397	3.475	3.555	3.637
Niet jaarlijks onderhoud (MOP) excl. btw	33.726	28.178	74.299	174.079
Dotatie voorziening (excl. rentetoevoeging)	93.522	95.017	96.688	98.054

Openbare verlichting

Beleid

In het vorige beleidsplan hebben we de Openbare verlichting verduurzaamd

Vorig jaar is het beleidsplan Openbare Verlichting 2022-2026 bijgesteld.

In dit beleidsplan staat welke functie de OV heeft in het openbare gebied en wat de kaders zijn voor het gewenste lichtniveau en of we nog verder willen verduurzamen met nieuwe technieken. Verder wordt er ingezoomd op het beheer en onderhoud. In dit plan is een visie opgenomen over de eventuele verbetering van de verlichting in het buitengebied.

Kwaliteitsniveau

Er is geen achterstand in het vervangen van de armaturen of masten. Masten hebben een theoretische levensduur van 45 jaar en armaturen van 20 jaar. Masten die ouder zijn dan 45 jaar worden beproefd. Slechte masten worden direct vervangen in verband met de veiligheid. Eerder proeven hebben uitgewezen, dat we de komende jaren geen masten hoeven te vervangen.

Financiële consequenties Beleidsplan OV 2022-2026

Bij de vaststelling van de begroting waren de adequate investeringen zoals opgenomen in het coalitieakkoord nog niet bekend.

De aanleg van de verlichting in de uitbreidingsplannen wordt betaald uit budgetten voor het woonrijp maken van het woongebied, of voor rekening van de ontwikkelaar. Incidentele vervangingen betalen we uit het exploitatie budget openbare verlichting.

Omschrijving lasten	2023	2024	2025	2026
Energieverbruik	52.282	53.484	54.715	55.973
Overige kosten leveringen derden	48.087	49.193	50.324	51.482
Overige uitbestede werkzaamheden	38.518	24.059	24.612	25.178
Overige bijdragen van derden	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
Afschrijvingen	32.838	34.408	34.408	34.408
Totaal	169.225	158.644	161.559	164.541

Verkeer

Actualisatie Mobiliteitsplan

Aan het Mobiliteitsplan Nederweert (vastgesteld op 11 februari 2020) wordt mede invulling gegeven met een uitvoeringsprogramma, waarvoor inmiddels een jaarlijks terugkerend investeringskrediet in de begroting is opgenomen van € 750.000,-. Doordat het Mobiliteitsplan Nederweert in 2019-2020 breed binnen de gemeente is uitgezet en het bijbehorend Uitvoeringsprogramma op een objectieve wijze is geprioriteerd, bestaat er breed draagvlak. Op 11 februari 2020 is het Mobiliteitsplan Nederweert door de gemeenteraad vastgesteld.

Recent is het Uitvoeringsprogramma opnieuw bekeken vanuit de wens om projecten die de meeste veiligheidsvoordelen opleveren te prioriteren. Betrokken daarbij zijn enkele suggesties zoals het tot 60 km/uur inrichten van wegen, de doorstroming op de A2, fietssuggestiestroken en gedragsbeïnvloeding van verkeersdeelnemers. In 2023-2024 wordt werk gemaakt van het 60 km/uur inrichten van diverse wegen. Daarbij is prioriteit gegeven aan de 60 km-projecten die het meeste veiligheidsvoordeel opleveren. De doorstroming op de A2 vergt lange adem en wordt geagendeerd binnen het bestuurlijke Platform A2, waaraan we actief deelnemen. Voor fietssuggestiestroken is een budget beschikbaar en er is geen aanvullend budget nodig, gelet op de projecten die in 2023 worden uitgevoerd. De komende tijd wordt aanvullend aandacht besteed aan gedragsbeïnvloeding binnen het verkeer, door het doen van benodigde onderzoeken en de investering in Smileyborden (zie p. 144).

Ongeveer 2,5 jaar na vaststelling blijft het Uitvoeringsprogramma actueel. Er is vanuit verkeerskundig oogpunt geen noodzaak tot verdere aanpassingen in de prioritering. Het Uitvoeringsprogramma behoudt haar dynamische karakter. Zodoende kan worden ingespeeld op meekoppelkansen bij groot onderhoud van wegen, riolering en projecten uit andere vakgebieden.

Regionaal Mobiliteitsoverleg (RMO)

De gemeenten in Midden-Limburg en de provincie werken samen in het RMO, wat tevens het werkveld Mobiliteit en Infrastructuur (M&I) vertegenwoordigt binnen de Samenwerking Midden-Limburg (SML). Gezamenlijke onderwerpen worden getrokken en/of uitgewerkt door de verkeerscoördinator die door de deelnemende partijen gezamenlijk bekostigd worden. Het RMO heeft tevens de taak om subsidiemogelijkheden helder te krijgen. Uit de resultaten van een evaluatie is gebleken dat het RMO Midden-Limburg zinvol was. Voortzetting ervan in combinatie met het Samenwerkingsverband Midden-Limburg (SML) is gewenst. Medio 2022 is invulling gegeven aan een Regionaal Mobiliteitsplan, waarmee de diverse opgaven voor de toekomst inzichtelijk zijn gemaakt.

Speelruimte

Beleid

In 2008 is speelruimtebeleid voor de gemeente Nederweert vastgesteld. Basis hiervan vormde het adviesrapport van Speeltuinwerk Limburg. Door de veranderingen van sport en bewegen, demografische ontwikkelingen en veilige beweegroutes in combinatie met de inzet op positieve gezondheid zal het gebruik van sport en bewegen in de openbare ruimte voor alle leeftijdscategorieën (0-100+) toenemen. Deze veranderingen hebben gevolgen voor de inrichting van speelvelden/buitenruimte omdat deze grotendeels gebaseerd zijn op jeugd t/m 12 jaar. Wij zijn gestart met het herijken van het huidige speelruimtebeleid. Hieruit is voortgekomen dat de huidige naam speelruimtebeleid niet meer past bij de veranderingen van sport en bewegen in de buitenruimte en veilige beweegroutes in combinatie met positieve gezondheid voor alle leeftijdscategorieën. Het beleid van speelruimte kan hierdoor niet meer los herschreven worden, het nieuwe beleid is een gezamenlijk beleid met team Sociaal vanwege de sport en bewegen in de openbare ruimte. De naam speelruimtebeleid wordt daardoor ook gewijzigd naar "Bewegen in de openbare ruimte".

Team Sociaal is in 2019 is gestart met de proeftuin "Bewegen in de openbare ruimte" voor de leeftijdscategorie 12 t/m 18 jaar en beweegroute Ospel. Bewegen in de openbare ruimte en de proeftuin is opgenomen in de Omgevingsvisie.

Het gezamenlijke beleid "bewegen in de openbare ruimte" kan alleen gerealiseerd worden in samenwerking met team Sociaal met een gezamenlijk budget voor het realiseren van beweegroutes, beweeg- en speelaanleidingen die gebruikt kunnen worden voor zowel spel als bewegen (sport/fitness). Hierdoor creëer je de bewegen voor het hele gezin (opa, oma, ouders met kinderen en jeugd). Het voordeel wat hier nog extra gecreëerd wordt, zijn de sociale contacten die ontstaan op locaties waar de speelaanleidingen zijn gefaciliteerd.

I.v.m. de coronacrisis is er vertraging opgelopen in de projecten (de proeftuin en beweegroute Ospel) naar aanloop naar het gezamenlijke beleid, hierdoor is de verwachting dat dit in 2023 het gezamenlijke beleid nader uitgewerkt wordt.

Kwaliteit

De veiligheid van de speelvoorzieningen is van groot belang, ook in het kader van de wettelijke aansprakelijkheid van de gemeente. Alle speelvoorzieningen worden jaarlijks geïnspecteerd door een onafhankelijk bureau, tussentijds door de Attender en op het oment dat er meldingen binnen komen via Fixi. Uit de inspecties volgt een lijst met onderhoudsmaatregelen. De inspectie en de uitgevoerde werkzaamheden houden we digitaal bij. Hieruit volgt ook een overzicht van de te verwachte kosten voor onderhoud en vervanging. Momenteel is er geen achterstallig onderhoud en zijn de toestellen veilig.

Financiële consequenties

De onderhoudskosten zijn structureel opgenomen in de exploitatiebegroting. De kosten voor het vervangen van speeltoestellen worden vanaf 2016 opgenomen in het investeringsprogramma. Doordat de speeltoestellen goed geïnspecteerd en onderhouden worden schuift de vervangingspiek op basis van technische afschrijving steeds op.

Gezien de financiële situatie besloten B&W bij de jaarrekening 2014 om vanaf 2016 de vervangingskosten ad. € 45.000,00 uit het onderhoudsbudget 'speelplaatsen & trapveldjes' te halen. De benodigde bedragen, worden enerzijds bepaald door de technische toestand (volgt uit jaarlijks inspectierapport).

Ook wordt gekeken naar de demografische ontwikkeling in de betreffende wijk/buurt. Door vergrijzing of verjonging kan de behoefte aan spelen/beleven en speeltoestellen veranderen. Samen met belanghebbenden partijen kijken we op het moment dat een huidig speeltoestel afgekeurd wordt naar nieuwe invullingen van het groengebied. Indien het ingericht wordt moet beweeg- en speel aangelegenheden, afgestemd op positieve gezondheid en bewegen in de openbare ruimte voor alle leeftijdscategorieën. Hierbij wordt gekeken naar avontuurlijk en natuurlijk spelen en bewegen voor kinderen, mede omdat dit een thema is vanuit motorisch ontwikkeling. Op basis hiervan bepalen we de jaarlijkse investeringskosten, en nemen we het in het investeringsprogramma op voor de vervanging van toestellen en het realiseren van andere noodzakelijke voorzieningen die passen in de transformatie. De bedragen voor vervanging van speeltoestellen zijn vanaf 2016 opgenomen in het investeringsprogramma. In de kadernota van 2016 is dit vervolgens zo vastgesteld.

De raad besloot in juni 2019 om jaarlijks € 20.000,00 beschikbaar te stellen voor de aanleg van beweegroutes, beweegaanleidingen voor oudere jeugd en volwassenen waardoor we elke leeftijd (0-100+) de kans geven voor te bewegen in de openbare ruimte. Team Sociaal is in 2019 gestart met de pilot "beweegroute in de kern Ospel", dit heeft door COVID-19 vertraging opgelopen, deze wordt in 2022 gerealiseerd.

Paragraaf 4: Financiering

Algemeen

Financiering betreft de manier waarop de gemeente benodigde geldmiddelen aantrekt en (tijdelijk) overtollige geldmiddelen belegt. De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie dient plaats te vinden binnen de kaders zoals gesteld in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Deze financieringsparagraaf is samen met de financiële verordening en het treasurystatuut, een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie.

Beleid

Leningen en garanties worden slechts verstrekt voor de uitvoeringen van de publieke taak. Er moet een optimaal rendement verkregen worden dan wel moeten de lasten zoveel mogelijk gereduceerd worden. Hierbij moet de organisatie zo goed mogelijk beschermd worden tegen ongewenste financiële risico's en moet er dus defensief en risicomijdend opgetreden worden.

De financieringspositie

De financierings- en vermogenspositie per 1 januari 2023 laat het volgende beeld te zien:

Investerings- en financieringsstaat	Stand 1-1-2023	Bij	Af	Stand 31-12-2023
Vaste activa				
Immateriële activa	-	-	-	-
Materiële activa	20.602.669	3.545.133	516.292	23.631.510
Financiële activa	819.828	-	-	819.828
Totaal vaste activa	21.422.497	3.545.133	516.292	24.451.338
Vaste passiva				
Eigen vermogen				
Algemene reserves	18.304.047	2.252.922	300.000	20.256.969
Bestemmingsreserves	6.790.002	-	41.701	6.748.300
Voorzieningen				
Voorzieningen	23.217.205	1.896.228	3.815.385	21.298.048
Vaste schulden > 1 jaar				
Langlopende leningen	-	-	-	-
Totaal vaste passiva	48.311.254	4.149.150	4.157.086	48.303.318
Financieringstekort / Financieringoverschot	-26.888.757			-23.851.980

Het financieringsoverschot per 1 januari 2023 wordt geraamd op € 25.013.268. Bij de bepaling van de boekwaarde van de vaste activa is er hierbij vanuit gegaan, dat alle kapitaalkredieten per 1 januari 2023 volledig zijn uitgegeven. In de praktijk is dit niet het geval en vertoont de liquiditeitspositie een positiever beeld. De financiering van de investeringen en majeure projecten is, gelet op deze uitgangspositie, verzekerd.

Financieringsbehoefte

De mutaties in de leningenportefeuille verschaffen inzicht in de samenstelling, omvang en rentegevoeligheid van leningen. Nederweert heeft geen vaste geldleningen o/g. Volgens de investerings- en financieringsstaat bij de begroting ontstaat er per 1-1-2023 een financieringsoverschot van € 25.013.268. Verwacht wordt dat ruimschoots in de financieringsbehoefte kan worden voorzien binnen het financieringsoverschot en de ruimte voor de kasgeldlimiet.

Rentevisie

Nederweert baseert de rentevisie op die van twee banken, de BNG en ING. We blijven de komende jaren inzetten op een gezond financieel en stevig beleid. Onze kernwoorden daarbij zijn deugdelijk, zorgvuldig, spaarzaam, transparant en gematigde lokale lasten. We zijn schuldenvrij en hebben de ambitie om dit te blijven.

Renterisico's

De risico's die samenhangen met de uitvoering van de treasuryfunctie bestaan voornamelijk uit renterisico's, die worden getoetst aan twee normen:

- De renterisiconorm. Hiermee wordt het renterisico op de vaste schuld in beeld gebracht;
- De kasgeldlimiet. Deze geeft het maximale bedrag aan dat aan vlottende financieringsmiddelen mag worden opgenomen.

Rente-risiconorm

Door het vaststellen van een renterisiconorm vindt de begrenzing van de renterisico's op de gemeentelijke langlopende leningen plaats. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen maximaal 20% van het begrotingstotaal mogen bedragen.

Voor Nederweert is deze norm op basis van de begrotingscijfers als volgt:

Berekening renterisico vaste schuld (in €'s)	2023	2024	2025	2026
Rente herziening op vaste schuld o/g	-	-	-	-
Herfinanciering (te betalen aflossing)	-	-	-	-
Totaal grondslag rente risico	-	-	-	-
Begrotingstotaal	51.653.034	49.928.868	51.219.892	48.222.085
Rente-risiconorm 20%	10.330.607	9.985.774	10.243.978	9.644.417
Onderschrijding norm	10.330.607	9.985.774	10.243.978	9.644.417

Nederweert heeft geen vaste financieringsmiddelen afgesloten en is geheel gefinancierd met eigen middelen. Er is sprake van financieringoverschot en de verwachting is dat dit de komende jaren ook zo zal blijven. Herfinanciering of renteherziening is niet aan de orde en er is geen renterisico.

Kasgeldlimiet

Voor de kasgeldlimiet is er een bovengrens aan de toegestane omvang van de kortlopende schulden (looptijd korter dan 1 jaar). De reden hiervoor is dat een korte schuldpositie een potentieel renterisico met zich meebrengt, omdat de rentestijgingen direct doorwerken in de rentelasten. Bij een (dreigende, langdurige) overschrijding van de kasgeldlimiet wordt overgegaan tot omzetting naar langlopende schulden (looptijd >1 jaar). De kasgeldlimiet, uitgedrukt in percentage, wordt jaarlijks vastgesteld. Voor 2023 is de kasgeldlimiet bepaald op 8,5% van het begrotingstotaal.

Voor Nederweert betekent dit een kasgeldlimiet 2023 van 8,5% van € 51.653.034 zijnde € 4.390.508. Voor 2023 wordt het niet waarschijnlijk geacht dat de kasgeldlimiet benaderd zou worden.

Periode	Netto vlottend overschot	Kasgeldlimiet	Overschrijding	Onderschrijding
3e kwartaal 2021	37.259.349	3.745.242	-	41.004.591
4e kwartaal 2021	37.267.064	3.745.242	-	41.012.306
1e kwartaal 2022	39.629.011	4.390.508	-	44.019.519
2e kwartaal 2022	39.832.111	4.390.508	-	44.222.619

Rentekosten en- opbrengsten

In het kader van de financieringsfunctie zijn in deze begroting de volgende externe rentekosten en – opbrengsten opgenomen.

Externe rentebaten en - lasten	2023	2024	2025	2026
Rente vaste leningen	-	-	-	-
Totaal rentelasten	-	-	-	-
Enexis Holding N.V.	12.000	12.000	12.000	12.000
Totaal rentebaten	12.000	12.000	12.000	12.000
Per saldo voordelig	12.000	12.000	12.000	12.000

Schatkistbankieren

Eind 2013 is het zogenaamde schatkistbankieren ingevoerd. Gemeenten, provincies en waterschappen zijn verplicht hun overtollige liquide middelen onder te brengen bij het Rijk. Hierdoor hoeft het Rijk het minder geld te lenen op de financiële markten waardoor de staatsschuld daalt.

De overtollige liquide middelen worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Wel is sprake van een bepaalde drempel. Het drempelbedrag wordt bepaald op basis van het begrotingstotaal van het openbaar lichaam. Voor openbare lichamen met een begrotingstotaal kleiner dan of gelijk aan € 500 miljoen is het drempelbedrag gelijk aan 2,0% van het begrotingstotaal, waarbij het drempelbedrag minimaal € 1 miljoen bedraagt. Voor openbare lichamen met een begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.

Voor Nederweert bedraagt dit drempelbedrag € 1 miljoen. Tegoeden boven dit bedrag moeten worden afgestort naar de schatkist.

Dividend

Dividenduitkeringen zijn structureel als opbrengst geraamd en opgenomen in de begroting. De provincie heeft een dividend geadviseerd voor Enexis van € 0,50 per aandeel.

Voor de Bank Nederlandse Gemeente is het dividend op € 2,28 per aandeel geraamd. Het dividend per aandeel is begroot conform het advies van de provincie.

De dividenduitkering laat meerjarig het volgende beeld zien:

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Dividend (baten)	121.111	121.111	121.111	121.111

Paragraaf 5: Bedrijfsvoering

Visie op Bedrijfsvoering

De gemeente Nederweert is een autonome gemeente, die dicht bij haar inwoners staat én zichtbaar is in het publieke domein. Om deze doelstelling te verwezenlijken is het nodig dat de ambtelijke organisatie zich verder blijft ontwikkelen naar een professionele, flexibele organisatie die de samenwerking opzoekt waar nodig. Daarbij moeten we de interne dienstverlening in verbinding brengen met deze ontwikkelingen. Bedrijfsvoering ondersteunt de dienstverlening door te zorgen voor personeel, financiën, informatievoorziening, communicatie, inkoop en huisvesting. Daar waar dit meerwaarde heeft, werken we samen.

In deze paragraaf lichten we de ontwikkelingen op deze bedrijfsvoeringsaspecten toe.

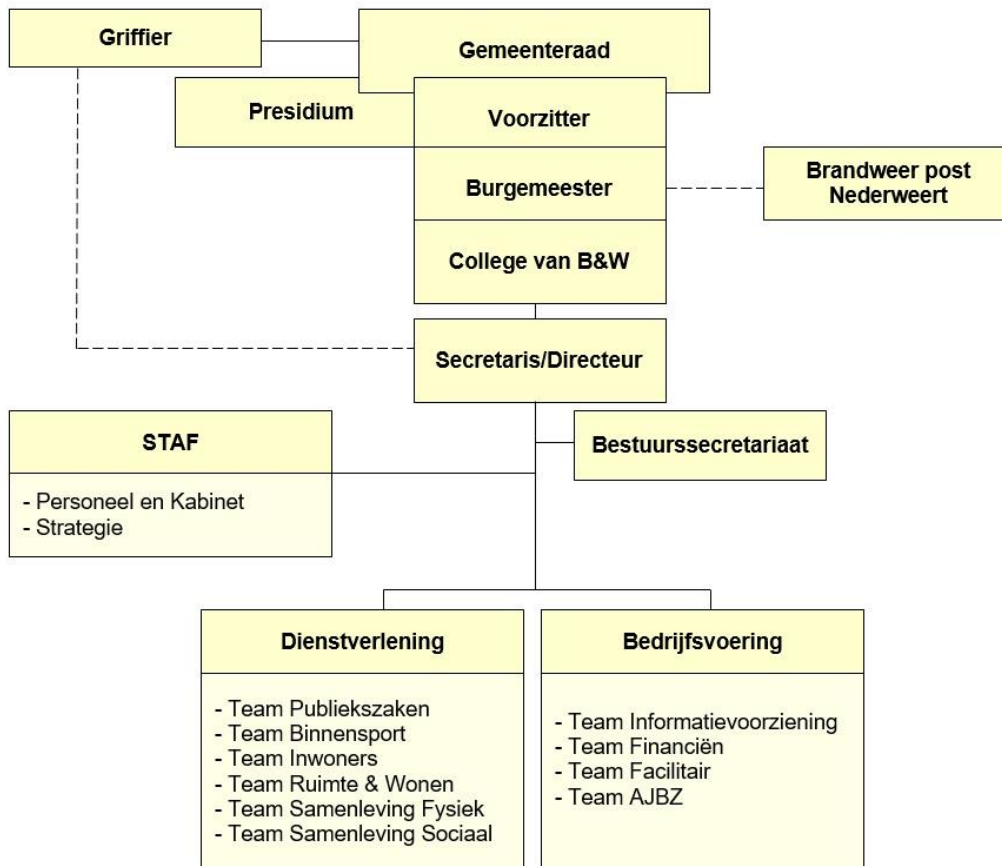
Risico's in de bedrijfsvoering

De paragraaf weerstandvermogen geeft inzicht in de risico's die we zien in de bedrijfsvoering.

Op het gebied van Financiën gaan we in op de risico's, VPB- plicht, gegarandeerde geldleningen en de financiële verhoudingen met het rijk (herverdeling gemeentefonds) .

Het personeel is ons belangrijkste kapitaal. Duurzame inzetbaarheid (DI) is hierbij een belangrijk begrip. We sturen hierop met ons strategisch personeelsplan. Daarnaast zijn instrumenten zoals; gesprekscyclus, opleidingsplan, preventief medisch onderzoek, leeftijdsfasebewust personeelsbeleid en mantelzorg vriendelijk personeelsbeleid, belangrijk om op basis van analyse/advies interventies in te zetten om DI te bevorderen.

Gemeentelijke Organisatie

De gemeentelijke organisatie bestaat uit twee afdelingen en een stafbureau.

De afdelingen zijn opgesplitst in diverse teams, met afhankelijk van de grootte van het team een teamleider of –coördinator. Het managementteam bestaat uit de gemeentesecretaris en twee afdelingshoofden. Dit maakt dat de lijnen kort zijn. Onze personeelsformatie is al een aantal jaren stabiel. We zien de komende jaren ontwikkelingen die zullen leiden tot uitbreiding van de formatie. Te denken valt hierbij aan de invoering van de Wet open overheid (WOO) en Omgevingswet.

Personeelsaspecten

Onze dienstverlening beweegt mee en daarmee bewegen onze medewerkers mee.

Medewerkers zijn klantgericht en moeten een houding hebben waarbij ze meedenken, creativiteit tonen en belemmeringen waar mogelijk wegnemen. We denken in kansen, mogelijkheden en oplossingen.

Drie opvallende aspecten

1. De personeelskosten stijgen als gevolg van autonome ontwikkelingen

De onderhandelingen voor een nieuwe Cao Gemeenten starten dit najaar want de huidige Cao loopt op 1 januari 2023 af. Gelet op onlangs afgesloten Cao Rijk (die doorwerkt in de raadsvergoedingen en de salarissen van de burgemeester en de wethouders) wordt ook voor het gemeentepersoneel een substantiële loonsverhoging verwacht. Het ABP heeft de verwachting voor premie 2023 bekend gemaakt. De prognose is een stijging van pensioenpremie voor de werknemer en een gelijkblijvende pensioenpremie voor de werknemer..

2. De gemiddelde leeftijd van het personeel stijgt amper.

De trend van vergrijzing en ontgroening weten we in Nederweert succesvol te keren. De gemiddelde leeftijd is in 2021 47,4 jaar. Dat is lager dan de gemiddelde leeftijd van 48 jaar bij gemeenten in onze grootteklasse (bron: Personeelsmonitor A+O fonds 2021). Ook komende jaren is het strategisch

personeelsbeleid er op gericht een goede combinatie te hebben van ervaring en jong talent én anticiperen we op toekomstige uitstroom. Het vierde traineetraject met zes trainees komt in 2023 ten einde. Eerdere trajecten waren zeer succesvol bijna alle voormalige trainees zijn nog in dienst.

3. Het ziekteverzuimcijfer beperkt gestegen ondanks corona

Het verzuimcijfer is voor onze organisatie 4,6% over 2021 (was 3,85% in 2019). Het landelijk ziekteverzuimcijfer over 2021 voor gemeenten bedraagt 5,3% en voor gemeenten in onze grootteklasse (minder dan 20.000 inwoners) is dat 5,8% (bron: Personeelsmonitor A+O fonds 2021). De ziekteverzuimfrequentie is onverminderd laag, 0,68 tegen 0,70 landelijk over 2020. Het percentage nulverzuim (medewerkers die niet ziek zijn geweest) bedraagt in Nederweert 57% tegen 54% landelijk voor gemeenten.

Financiën

De financiële bedrijfsvoering (financieel beleid en financieel beheer) vervult een belangrijke plaats op het speelveld van de bedrijfsvoering. Het is de spil in de gemeentelijke planning & control (P&C). Wij bouwen voortdurend aan een cyclus die management, college en raad in staat stelt om de juiste beslissingen te nemen.

1. *Ontwikkeling*

Een concrete ontwikkeling is de wetswijziging over rechtmatigheid in jaarrekeningen van gemeenten. Door deze wijziging zal het college van B&W vanaf het boekjaar 2023 zelf een rechtmatigheidsverantwoording afgeven in de jaarstukken.

Naar de toekomst kijkend merken we dat de mogelijkheden om processen te automatiseren of te robotiseren nemen in hoog tempo toe nemen. Dit betekent een verschuiving van handwerk naar automatisering waar we de komende jaren mee aan de slag zijn.

2. *Planning*

We werken al jaren naar tevredenheid met een bestuurlijke planning voor de vaststelling van de P&C-producten zoals:

- jaarstukken;
- programmabegroting;
- bestuursrapportages;
- kadernota;
- en nota reserves en voorzieningen.

Op verzoek van de afdelingen vindt op gezamenlijk of individueel niveau voorlichting plaats. Hiermee wordt de integrale rol van budgethouder verbeterd.

3. *Beheersing*

Doelstelling is een juiste, tijdige, betrouwbare en volledige informatievoorziening te waarborgen. Het verbeteren van het financiële beheer is een permanent streven. Hierbij moet gedacht worden aan een vereenvoudiging van onze kostenverdeling, inrichting van de financiële administratie, jaarlijkse doorkijk reserves & voorzieningen, liquiditeitsprognose, risicomangement, weerstandsvermogen en de –ratio. We leggen het accent op het kritisch zijn op bestaande en nieuwe budgetten. Blijven beleid met de waaromvraag.

4. *Control en audit*

Onze interne controle is de laatste jaren goed op orde. Dit houden we vast. Goede begeleiding en advisering van onze adviseurs is hierbij essentieel. De agenda voor control en audits wordt jaarlijks vastgelegd in het controleprotocol. Dit wordt afgestemd met onze huisaccountant en vastgesteld door de Raad.

Financiële sturing vindt plaats met de bestuurlijke producten en diverse regelingen en verordeningen.

Informatievoorziening

Informatievoorziening en communicatie ondersteunen de bedrijfsvoering van de afdeling dienstverlening. Hierbij wordt rekening gehouden met een aantal trends en ontwikkelingen:

- Maatschappelijke ontwikkelingen zoals het groeiende individualisme, de inzet op vertrouwen en verbinding en de hang naar zeggenschap & zingeving.
- Technische ontwikkelingen zoals data gedreven werken, de versnelde digitalisering, de balans tussen online en offline, het gemeenschappelijk stelsel van digitale informatie-uitwisseling.
- Informatieveiligheid en Privacy
- Nieuwe wetgeving zoals Wet Open Overheid, Wet Digitale Toegankelijkheid, Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer en Omgevingswet.
- Interne en bestuurlijke ontwikkelingen zoals Verbeteragenda raad en het nieuwe coalitieakkoord.

Deze ontwikkelingen zijn en worden in visie- en beleidsdocumenten verwerkt, die vervolgens de grondslagen zijn voor de uitvoering. Het past niet in het bestek van deze begroting om in detail en in volledigheid, de planning weer te geven. De onderwerpen die in 2023 de meeste externe en interne impact hebben, volgen hierna.

Wet Open Overheid

De invoering van de Woo wordt gefinancierd door het Rijk. De doelstelling is om uiterlijk binnen vijf jaar te voldoen aan de actieve openbaarmakingsplicht voor 11 documentcategorieën. De invoering van vijf jaar kent verschillende onbekendheden en risico's. Om die reden is gekozen om een focus aan te brengen voor het eerste jaar: Het doel voor 2023 is dat Nederweert **kan** publiceren volgens de gestelde Woo-eisen én dat medewerkers weten **hoe** je publiceert.

Concreet zijn de beoogde resultaten:

- Aansluiting op het publicatieplatform PLOOI en DROP
- Aangepaste sjablonen en templates
- Webinars/sessies/trainingen
- Woo contactfunctionaris en een geïnformeerde burger
- Inzicht in welke werkprocessen en documenttypen leiden tot publicatie
- Aangepaste processen welke voldoen aan de Woo-kwaliteitseisen
- Monitoring

Informatieveiligheid en Privacy

Het Nationaal Cybersecurity centrum (NCSC) en de Informatiebeveiligingsdienst (IBD) zien een aanzienlijke stijging van het aantal aanvallen (dreigingen) en de complexiteit. Afgelopen jaren zijn diverse gemeenten getroffen door een hack. Deze hacks hadden een grote impact op de dienstverlening en bedrijfsvoering van deze gemeenten. Het NCSC en IBD roepen gemeenten daarom op om te investeren in het implementeren van basis beveiligingsmaatregelen. Daarnaast ligt het beschermen van de privacy van burgers en medewerkers de laatste jaren onder een vergrootglas en zijn er doorlopend nieuwe ontwikkelingen die nieuwe (complexe) privacy vraagstukken met zich meebrengen.

Al deze ontwikkelingen in combinatie met de toenemende cyberdreiging maken het noodzakelijk dat er de komende jaren extra inspanning nodig is om het beveiligingsniveau (digitale weerbaarheid) van onze organisatie naar een hoger niveau te tillen en daarbij de privacy te waarborgen.

In de voorgaande jaren zijn er al diverse maatregelen genomen om de digitale weerbaarheid te verhogen. In 2023 gaan we daarmee verder en is hiervoor een koers uitgestippeld. We ondernemen daarbij technische, organisatorische en processtappen om zowel op de korte als lange termijn, een goed niveau van privacy en beveiliging te hebben.

Nieuw werkplekconcept

Vanaf de start van de COVID-19 pandemie zijn wij massaal van huis uit gaan werken. Het is nu een gangbare praktijk dat er een mix is van op afstand en in het gemeentehuis werken. Dit vraagt echter om een aanpassing van ons huidige werkplekconcept. ICT NML onderzoekt samen met de deelnemers hoe dit concept er uit gaat zien om dan met elkaar te bepalen hoe en wanneer de uitrol dan plaatsvindt. De gemeente Nederweert heeft namelijk het beheer van de technische ICT-infrastructuur ondergebracht bij ICT Noord- en Midden-Limburg (BVO ICT NML). Het cluster IM voert regie op de door ICT NML te leveren (nieuwe) diensten.

Digitale Agenda 2024

Er is een overheidsbrede verplichting om een compacte, efficiënte organisatie met hoogwaardige dienstverlening te realiseren. Digitalisering is hiervoor een vereiste. Het digitale kanaal is het voorkeurskanaal. Het motto is: "digitaal waar het kan, persoonlijk waar het moet". De ambitie op gebied van dienstverlening is vastgelegd in de Digitale Agenda Gemeenten 2024 (zie afbeelding hieronder).

Ontwikkelingen cloud computing

Cloud computing houdt in dat allerlei IT-diensten via internet worden verleend, zoals software, databases, servers en netwerken. Eindgebruikers hebben zo altijd en overal toegang tot hun software en applicaties. Als gemeente heb je volop keuze tussen Publieke Cloud, Private Cloud, Community Cloud en Hybride Cloud in combinatie met Infrastructure as a Service (IaaS), Platform as a Service (PaaS) en Software as a Service (SaaS). M.a.w. een groot spectrum van mogelijkheden. De uitdagingen zijn groot en divers en door kaders op te stellen rondom cloudoplossingen, willen wij de komende jaren grip op deze ontwikkelingen realiseren. Deze kaders liggen in het verlengde van ons eigen (in 2023 nog te herijken) ICT-beleid en helpen om sluitende afspraken met leveranciers en dienstverleners te maken.

Communicatievisie 2022-2026

In de visie wordt de impact beschreven op ons dagelijks werk, als gevolg van:

- interne gemeentelijke en bestuurlijke ontwikkelingen,
- maatschappelijke en technologische trends en
- het wettelijk kader.

Deze ontwikkelingen, trends en kaders hebben elk invloed op één of meerdere van onze taakvelden: externe communicatie, interne communicatie, beleidsprocescommunicatie, corporate communicatie en mediacommunicatie. We kunnen concluderen dat de hoofddoelen voor Communicatie zich de komende jaren richten op het duiden van de toegevoegde waarde van de gemeente en op het ontwikkelen van meer omgevingsbewustzijn.

Inkoop

De gemeente Nederweert is een integere en betrouwbare opdrachtgever die leveranciers, dienstverleners en aannemers eerlijke en gelijke kansen biedt door het inkoop- en aanbestedingsbeleid, -reglement, de algemene inkoopvoorwaarden. Om daarbij te ondersteunen is het VNG Model Algemene Inkoopvoorwaarden voor leveringen en diensten beschikbaar en de Gemeentelijke Inkoopvoorwaarden ICT (GIBIT). Deze documenten worden bijgesteld als het VNG-model wordt aangepast, maar ook n.a.v. een coalitieakkoord om politieke thema's in te bedden. Het komende jaar staan diverse grotere en kleinere aanbestedingen ingepland en worden ook in samenwerking met andere gemeenten aanbestedingen uitgevoerd. Omdat het bij inkoop en aanbesteding gaat om het uitgeven van belastinggeld, worden overheidsuitgaven en -inkomsten rechtmatig en doelmatig besteed. Integer werken volgens de wet- en regelgeving en opletten dat inspanningen en kosten in redelijke verhouding staan tot een inkoop, zijn en blijven altijd prioriteit.

Huisvesting

Het gemeentehuis is volledig gerenoveerd en de ventilatie is vernieuwd waardoor deze voldoet aan de huidige normen.

In het kader van duurzame inzetbaarheid en eventuele oplevingen van het coronavirus blijven we kijken naar het verbeteren van de werkomstandigheden.

Samenwerking

Kwaliteit, klantgerichtheid, kwetsbaarheid, kosten

Vanwege onze schaal is samenwerking noodzakelijk. Samenwerking vindt op vele terreinen en met diverse partners plaats. Het heeft twee belangrijke voordelen:

- afname van kwetsbaarheid
- toename van kwaliteit: met meer massa bereik je een betere onderhandelingspositie naar andere partijen toe.

Financieel gezien laat de praktijk dat samenwerking voordelen biedt omdat er "minder meerkosten" zijn.

Bij de ICT-samenwerking (met Asten, Venlo, Someren, Roermond en Weert) is vooral kwaliteit en kwetsbaarheid de drijfveer. Bij deze samenwerking is er ook de ambitie om nieuwe toetreders toe te laten. Op andere terreinen zoals RUD, Veiligheidsregio en ECGEO gaat het vooral om efficiencywinst, kwaliteit en vermindering kwetsbaarheid.

Bedrijfsvoering in cijfers

Eerder in deze paragraaf zijn highlights benoemd waarop de gemeente op wil inzetten op het gebied van bedrijfsvoering. Wij beschouwen de overheadkosten als zijnde de totale bedrijfskosten.

Onderstaand besteden we verder aandacht aan het meerjarig cijfermatig inzicht in de baten en lasten van het taakveld 0.4 overhead (lees: bedrijfsvoering).

Overhead (€'s)	Baten 2023	Lasten 2023	Baten 2024	Lasten 2024	Baten 2025	Lasten 2025	Baten 2026	Lasten 2026
Overhead Bestuurszaken en bestuursondersteuning		33.245		34.010		34.793		35.592
Overhead Facilitaire zaken, inkoop en huisvesting		1.086.174		1.090.013		1.065.038		1.066.840
Overhead Financiën, toezicht en controle eigen organisatie		648.533		650.016		651.533		653.079
Overhead Gemeentesecretaris		138.524		138.561		138.600		138.616
Overhead Informatievoorziening en automatisering		2.509.182		2.524.969		2.534.356		2.551.039
Overhead Juridische zaken		602.156		603.385		604.648		605.918
Overhead Managementondersteuning primair	4.458	842.817	4.458	847.192	4.458	851.669	4.458	856.218
Overhead Personeel en organisatie		623.671		630.383		637.252		644.269
Totaal	4.458	6.484.302	4.458	6.518.529	4.458	6.517.889	4.458	6.551.571

Paragraaf 6: Verbonden partijen

Inleiding

In deze paragraaf worden conform artikel 15 BBV de relaties beschreven met rechtspersonen, waar aan de gemeente zich heeft verbonden. Met verbonden partijen wordt bedoeld privaatrechtelijke of publiekrechtelijke partijen, waar in een gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Bestuurlijk belang houdt zeggenschap in, hetzij door vertegenwoordiging in het bestuur hetzij door stemrecht. Onder financieel belang wordt verstaan een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is, indien de verbonden partij failliet gaat, danwel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Visie/ beleidskaders

Ons uitgangspunt is samenwerking op maat, daar waar dat wederzijdse voordelen en resultaat oplevert. Hierbij denken we aan financiële voordelen, het delen van expertise, efficiency- en organisatievoordelen, een betere kwaliteit, meer continuïteit en slagvaardigheid. Deze samenwerking op maat kunnen we op een aantal manieren invullen: samenwerking op ad-hoc basis, een gestructureerde samenwerking op uitvoerende taken, een gezamenlijke 'back office' en/ of samenwerking met private partijen op bepaalde, nog aan te wijzen, onderdelen. Wij accepteren dat dit soms gepaard gaat met beperkingen voor onze eigen bevoegdheden doch dit geldt ook voor onze samenwerkingspartners. Wij zijn bereid daarin te investeren en respecteren daarbij de autonomie en eigen identiteit van onze samenwerkingspartners. Dit verwachten wij ook van onze partners.

Lijst van verbonden partijen

De gemeente Nederweert heeft bestuurlijke en financiële belangen in onderstaande organisaties:

Nr.	Rechtspersoon waarin wordt deelgenomen	Rechtsvorm
Gemeenschappelijke regelingen		
1	Werkvoorzieningschap De Risse	Gemeenschappelijke regelingen
2	Veiligheidsregio Limburg-Noord	Gemeenschappelijke regelingen
3	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschapschappen (BsGW)	Gemeenschappelijke regelingen
4	Omnibuzz	Gemeenschappelijke regelingen
5	ICT-NML	Gemeenschappelijke regelingen
6	RUD Limburg-Noord	Gemeenschappelijke regelingen
7	Modulaire GR Sociaal Domein Limburg-Noord (MGR)	Gemeenschappelijke regelingen
8	Afval Samenwerking Limburg (ASL)	Gemeenschappelijke regelingen
Vennootschappen en coöperaties		
9	NV Bank Nederlandse Gemeenten	NV
10	Nazorg Limburg BV	BV
11	CSV Amsterdam BV	BV
12	Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV	BV
13	Waterleidingmaatschappij Limburg NV	NV
14	Enexis Holding NV	NV
Stichting en verenigingen		
15	Stichting keyport 2020	Stichting
16	Vereniging van gemeenten aandeelhouders in Limburg binnen Enexis Holding NV (VEGAL)	Vereniging

1): Als gevolg van de invoering van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) in Nederland is Essent in 2009 gesplitst in een Netwerkbedrijf en een productie- en levering Bedrijf. Ten gevolge van die wet alsmede de transactie met RWE zijn onder de holding diverse werkmaatschappijen actief.

De verbonden partijen op publiekrechtelijke grondslag voeren beleid uit voor de gemeente. Naast voordelen die samenwerkingsverbanden opleveren, kunnen ook bestuurlijke en financiële risico's onderscheiden worden. De bestuurlijke en financiële risico's zijn verhoudingsgewijs, dat wil zeggen dat een gemeente naar rato van het aantal inwoners c.q. exploitatiebijdrage risico draagt.

Door de afvaardigingen in het Algemeen Bestuur en/of het Dagelijks Bestuur behoudt Nederweert invloed, waardoor financiële risico's kunnen worden beheerst. Daarnaast kunnen middels deze organen (hoewel in een aantal gevallen beperkt) bestuurlijke risico's worden verminderd.

Het financieel risico van partijen op privaatrechtelijke grondslag is beperkt tot de waarde van de effecten. Over het algemeen betreft dit risico een positief risico. De werkelijke waarde bij verkoop kan namelijk hoger liggen dan de balanswaarde. Een resterend risico is het feit dat dividenduitkeringen structureel als opbrengst geraamd worden. Deze ramingen zijn gebaseerd op eerder ontvangen uitkeringen en aangekondigde beleidsontwikkelingen van de betreffende organisaties. Voorzichtigheid wordt betracht bij het ramen van dividenduitkeringen, omdat tegenvallende uitkeringen kunnen leiden tot een budgettair probleem.

Verantwoordingsinformatie

Voor verbonden partijen gelden de eigen van toepassing zijnde begroting- en verslaggevingsregels. Voor gemeenschappelijke regelingen met rechtspersoonlijkheid (openbaar lichaam en bedrijfsvoeringsorganisatie) zijn dat eveneens de regels volgens het BBV.

Privaatrechtelijke organisaties kennen geen specifieke voorschriften voor begrotingen. Indien daarvoor regels gelden, dan zijn dat regels die in het eigen statuut (of daarvan afgeleide stukken) van de organisatie zijn vastgelegd.

Overige samenwerkingsvormen

Naast de hiervoor beschreven verbonden partijen neemt de gemeente deel in een aantal samenwerkingsorganisaties die niet aan de criteria van verbonden partijen voldoen. Dat wil zeggen dat er geen sprake is van zowel een bestuurlijk belang als een financieel belang.

Het betreft de volgende organisaties:

Nr.	Rechtspersoon waarin wordt deelgenomen	Samenwerkingsvorm
1	Samenwerking Midden Limburg	Netwerkorganisatie
2	ECGeo	Netwerkorganisatie

Voor nadere toelichting op taken, doelstelling, financiën en risico's verwijzen wij naar de inhoudelijk programma's en het overzicht op de volgende bladzijdes. Ook is er een publieksvriendelijke versie op de website geplaatst.

Gemeenschappelijke regelingen

Werkvoorzieningschap De Risse				
Vestigingsplaats	Weert			
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling			
Programma begroting	Programma 6: Sociaal domein			
Openbaar belang				
De Risse richt zich op het bieden van kansen op werk voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. De Risse begeleidt hen in hun ontwikkeling en biedt passende werkplekken in de eigen leerwerkbedrijven of bij reguliere werkgevers. Door Participatiewet richt organisatie zich daarnaast op andere doelgroepen sociaal domein breed.				
Risico's				
Gemeenten is verantwoordelijk voor uitvoering Wsw en voor 100% risicodragers. Bijdrage past tot heden binnen de budgetneutrale verwerking in onze begroting. Door de rijkskorting op het WSW-budget, is er vanaf 2021 sprake van een aanvullende gemeentelijke bijdrage.				
Verandering belang gemeente				
Door Participatiewet daalt aantal SW-ers en de rijkssubsidie. Eind 2016 is fusieproces tussen Risse en Westrom beëindigd. Sindsdien focus op toekomstvisie Risse als zelfstandig bedrijf. Afhankelijk van de uitwerking van de nieuwe toekomstvisie verandert belang.				
Financiële resultaten (x € 1.000)	1-1-2023	31-12-2023		
Eigen vermogen	€ 402	€ 265		
Vreemd vermogen	€ 4.831	€ 3.777		
Resultaat		€ 8		
Financieel belang	2023	2024	2025	2026
Eigen bijdrage	€ 2.518	€ 2.437	€ 2.431	€ 2.419

Veiligheidsregio Limburg-Noord				
Vestigingsplaats	Venlo			
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling			
Programma begroting	Programma 1: Veiligheid en handhaving			
Openbaar belang				
1. Hulpverlening bij rampen en ongevallen; 2. de collectieve preventie volksgezondheid en maatschappelijke zorg in de regio; 3. het bieden van een organisatie waarbinnen overleg, afstemming en/of uitvoering ten aanzien van de gemeentelijke belangen worden geïnitieerd en gefaciliteerd door middel van bestuursopdrachten.				
Risico's				
Gemeente is risicodragers voor haar aantal inwoners naar rato risicodragers.				
Verandering belang gemeente				
Geen veranderingen				
Financiële resultaten (x € 1.000)	1-1-2023	31-12-2023		
Eigen vermogen	€ 6.783	€ 6.393		
Vreemd vermogen	€ 55.874	€ 55.905		
Resultaat		€ 0		
Financieel belang	2023	2024	2025	2026
Eigen bijdrage	€ 1.877	€ 1.877	€ 1.877	€ 1.877

Belastingensamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)				
Vestigingsplaats	Roermond			
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling			
Programma begroting	Programma 0: Bestuur, participatie en dienstverlening			
Openbaar belang				
BsGW verzorgt tegen zo laag mogelijke kosten de heffing en inning van alle lokale belastingen namens haar deelnemers, beheer van de authentieke basisregistraties WOZ en BAG en uitvoering van het product waarderen.				
Risico's				
De ontwikkeling met betrekking tot de hausse aan proceskosten, waarmee BsGW sinds 2014 wordt geconfronteerd, blijft een aandachtspunt.				
Verandering belang gemeente				
Geen veranderingen				
Financiële resultaten (x € 1.000)	1-1-2023	31-12-2023		
Eigen vermogen	€ 1.203	€ 1.203		
Vreemd vermogen	€ 6.511	€ 6.509		
Resultaat		€ 0		
Financieel belang	2023	2024	2025	2026
Eigen bijdrage	€ 283	€ 264	€ 269	€ 275

Omnibuzz				
Vestigingsplaats	Geleen			
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling			
Programma begroting	Programma 6: Sociaal domein			
Openbaar belang				
Kwalitatief hoogwaardige en doelmatige regie en uitvoering doelgroepen-vervoer op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, de Wet op het primair Onderwijs, de Wet op het voortgezet onderwijs en de Wet op de expertisecentra.				
Risico's				
Vervoersvolume.				
Verandering belang gemeente				
Geen veranderingen				
Financiële resultaten (x € 1.000)	1-1-2023	31-12-2023		
Eigen vermogen	€ 966	€ 960		
Vreemd vermogen	€ 4.610	€ 5.337		
Resultaat		€ 0		
Financieel belang	2023	2024	2025	2026
Eigen bijdrage	€ 258	€ 265	€ 273	€ 281

ICT-NML				
Vestigingsplaats	Venlo			
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling			
Programma begroting	Programma 0: Bestuur, participatie en dienstverlening			
Openbaar belang				
Flexibelere, efficiëntere en professionelere dienstverlening op gebied van ICT. Een volwaardig partner van huidige en toekomstige deelnemers om de uitdaging vanuit maatschappij en technologie het hoofd te bieden. ICT NML is een volwaardige organisatie van eigen medewerkers, afkomstig vanuit de bestaande deelnemers.				
Risico's				
Vooralsnog geen risico's bekend. In het kader van het bepalen van het weerstandsvermogen is er door ICT NML een traject (Monte Carlo analyse) opgestart om inzicht te krijgen in de risico's en impact. In de begroting 2021 is het resultaat van die risico-analyse verwerkt.				
Verandering belang gemeente				
Geen veranderingen				
Financiële resultaten (x € 1.000)	1-1-2023	31-12-2023		
Eigen vermogen	€ 424	€ 424		
Vreemd vermogen	€ 826	€ 826		
Resultaat		€ 0		
Financieel belang	2023	2024	2025	2026
Eigen bijdrage	€ 585	€ 599	€ 599	€ 599

RUD Limburg-Noord				
Vestigingsplaats	Venray			
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling			
Programma begroting	Programma 7: Volksgezondheid en milieu			
Openbaar belang				
Verbeteren van de kwaliteit van uitvoering van het omgevingsrecht en de dienstverlening.				
Risico's				
Risico is maximaal het bedrag van de bijdrage				
Verandering belang gemeente				
Geen veranderingen				
Financiële resultaten (x € 1.000)	1-1-2023	31-12-2023		
Eigen vermogen	€ 181	€ 144		
Vreemd vermogen	€ 150	€ 150		
Resultaat		€ 0		
Financieel belang	2023	2024	2025	2026
Eigen bijdrage	€ 41	€ 42	€ 43	€ 43

Modulaire GR Sociaal Domein Limburg-Noord (MGR)				
Vestigingsplaats	Venray			
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling			
Programma begroting	Programma 6: Sociaal domein			
Openbaar belang				
<p>Gezamenlijke beleidsuitvoering - Bij gezamenlijke uitvoering gaat het realiseren van een uitvoeringsorganisatie voor het uitvoeren van het beleid. Dit hoeft niet per se gepaard gaat met gemeenschappelijk beleid – er is voor de partners maatwerk mogelijk wat ze kunnen afnemen. Gezamenlijke uitvoering kan bijvoorbeeld vorm krijgen in een gemeenschappelijke sociale dienst. Partijen kunnen er ook voor kiezen het beleid gelijk te trekken. Er is dan ook sprake van 'beleidsafstemming' naast gemeenschappelijke uitvoering.</p> <p>Netwerk of platform - Bij een netwerk of platform gaat het vooral om ontmoeting, kennisdeling en informatie-uitwisseling. Denk aan het uitwisselen van ideeën, zicht krijgen op actuele ontwikkelingen, elkaar (beter) leren kennen, verkennen van kansen en mogelijkheden.</p>				
Risico's				
<ul style="list-style-type: none"> - Risico op onvoorzien budgetoverschrijdingen. - Bedrijfscontinuïteit / onvoldoende gekwalificeerd personeel - Niet adequaat inspelen op nieuwe ontwikkelingen in wet- en regelgeving binnen het sociaal domein - Rechtszaken inkooptrajecten 				
Verandering belang gemeente				
Geen veranderingen				
Financiële resultaten (x € 1.000)	1-1-2023	31-12-2023		
Eigen vermogen	€ 0	€ 0		
Vreemd vermogen	€ 0	€ 0		
Resultaat		€ 0		
Financieel belang	2023	2024	2025	2026
Eigen bijdrage	€ 15	€ 15	€ 15	€ 15

Afval Samenwerking Limburg (ASL)				
Vestigingsplaats	Maastricht			
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling			
Programma begroting	Programma 7: Volksgezondheid en milieu			
Openbaar belang				
Door afvalverwerking grootschalig aan te besteden ontstaat er massa waardoor financiële voordelen optreden. Ook is op deze wijze beperkte inzet van mankracht nodig.				
Risico's				
Het belangrijkste risico van de vereniging ASL is het opnieuw contracteren van de lopende contracten en de daaraan verbonden kosten.				
Verandering belang gemeente				
Geen veranderingen				
Financiële resultaten (x € 1.000)	1-1-2023	31-12-2023		
Eigen vermogen	n.n.b	n.n.b		
Vreemd vermogen	n.n.b	n.n.b		
Resultaat		n.n.b		
Financieel belang	2023	2024	2025	2026
Eigen bijdrage	€ 6	€ 6	€ 6	€ 6

Vennootschappen en coöperaties

NV Bank Nederlandse Gemeenten				
Vestigingsplaats	Den Haag			
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap			
Programma begroting	Programma 0: Bestuur, participatie en dienstverlening			
Openbaar belang				
Bank voor overheden en instellingen voor maatschappelijk belang die met gespecialiseerde financiële dienstverlening bijdraagt aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen.				
Risico's				
Lager dividend dat wordt uitgekeerd, dan geraamd.				
Verandering belang gemeente				
Geen veranderingen				
Financiële resultaten (x € 1.000)	1-1-2023	31-12-2023		
Eigen vermogen	n.n.b	n.n.b		
Vreemd vermogen	n.n.b	n.n.b		
Resultaat		n.n.b		
Financieel belang	2023	2024	2025	2026
Eigen bijdrage	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Nazorg Limburg BV				
Vestigingsplaats	Maastricht			
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap			
Programma begroting	Programma 7: Volksgezondheid en milieu			
Openbaar belang				
Beheer van zes afgesloten en afgewerkte regionale stortplaatsen.				
Risico's				
Maximale bedrag dat geïnvesteerd wordt in het aandelenkapitaal.				
Verandering belang gemeente				
Geen veranderingen				
Financiële resultaten (x € 1.000)	1-1-2023	31-12-2023		
Eigen vermogen	n.n.b	n.n.b		
Vreemd vermogen	n.n.b	n.n.b		
Resultaat		n.n.b		
Financieel belang	2023	2024	2025	2026
Eigen bijdrage	€ 5	€ 5	€ 5	€ 5

CSV Amsterdam BV				
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch			
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap			
Programma begroting	Programma 0: Bestuur, participatie en dienstverlening			
Openbaar belang				
1. Namens de verkopende aandeelhouders eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO B.V. ("Waterland");				
2. Het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. verkoop Attero is gestort.				
Risico's				
Het financiële risico is, na liquidatie van het escrowfonds beperkt tot het nominale aandelenkapitaal				
Verandering belang gemeente				
Geen veranderingen				
Financiële resultaten (x € 1.000)	1-1-2023	31-12-2023		
Eigen vermogen	€ 0	€ 0		
Vreemd vermogen	€ 0	€ 0		
Resultaat	-€ 100			
Agio/dividend		€ 114		
Financieel belang	2023	2024	2025	2026
Eigen bijdrage	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Publiek Belang Electriciteitsproductie BV				
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch			
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap			
Programma begroting	Programma 0: Bestuur, participatie en dienstverlening			
Openbaar belang				
Afhandelen de rechten en plichten uit de verkoop van N.V. Electriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ) aan RWE. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant borging publiek belang kerncentrale Borssele uit 2009 die nopen tot voortbestaan van PBE in afgeslankte vorm.				
Risico's				
Het financiële risico is, na liquidatie van het escrowfonds beperkt tot het nominale aandelenkapitaal				
Verandering belang gemeente				
Het doel is dat de vennootschap in 2022 (of eerder indien mogelijk) zal kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.				
Financiële resultaten (x € 1.000)	1-1-2023	31-12-2023		
Eigen vermogen	€ 1.499	€ 0		
Vreemd vermogen	€ 5	€ 0		
Resultaat		-€ 50		
Agio/dividend		€ 1.490		
Financieel belang	2023	2024	2025	2026
Eigen bijdrage	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Waterleidingmaatschappij Limburg NV				
Vestigingsplaats	Maastricht			
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap			
Programma begroting	Programma 7: Volksgezondheid en milieu			
Openbaar belang				
Voorzien in de behoefte aan water in de provincie Limburg en aangrenzende gebieden. WML tracht het doel te bereiken door het winnen, zuiveren, opslaan, inkopen, distribueren en leveren van water.				
Risico's				
Gemeente is ter grootte van haar aandeelhoudersschap risicodragend.				
Verandering belang gemeente				
Geen veranderingen				
Financiële resultaten (x € 1.000)	1-1-2023	31-12-2023		
Eigen vermogen	n.n.b	n.n.b		
Vreemd vermogen	n.n.b	n.n.b		
Resultaat		n.n.b		
Financieel belang	2023	2024	2025	2026
Eigen bijdrage	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Enexis Holding NV				
Vestigingsplaats	Rosmalen			
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap			
Programma begroting	Programma 0: Bestuur, participatie en dienstverlening			
Openbaar belang				
Distributie van energie, beheren van de transportnetten voor energie, uitvoeren netbeheerderstaken Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet en ontplooiën van andere operationele en ondersteunende activiteiten.				
Risico's				
Gemeente is ter grootte van haar aandeelhoudersschap risicodragend.				
Verandering belang gemeente				
Geen veranderingen				
Financiële resultaten (x € 1.000)	1-1-2023	31-12-2023		
Eigen vermogen	€ 4.231.000	€ 4.141.000		
Vreemd vermogen	€ 5.098.000	€ 5.098.000		
Resultaat		€ 89.000		
Financieel belang	2023	2024	2025	2026
Eigen bijdrage	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Stichtingen en verenigingen

Stichting Keyport 2020				
Vestigingsplaats	Roermond			
Rechtsvorm	Stichting			
Programma begroting	Programma 0: Bestuur, participatie en dienstverlening			
Openbaar belang				
Versterken economische structuur in de regio.				
Risico's				
Gemeente voor beschikbaar gestelde jaarlijkse bijdrage risicodragend. De bijdrage voor Keyport 2022 bedroeg € 2,47 per inwoner.				
Verandering belang gemeente				
Geen veranderingen				
Financiële resultaten (x € 1.000)	1-1-2023	31-12-2023		
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.		
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.		
Resultaat		n.v.t.		
Financieel belang	2023	2024	2025	2026
Eigen bijdrage	€ 42	€ 42	€ 42	€ 42

Vereniging van gemeenten aandeelhouders in Limburg binnen Enexis Holding NV (VEGAL)				
Vestigingsplaats	Maastricht			
Rechtsvorm	Vereniging			
Programma begroting	Programma 0: Bestuur, participatie en dienstverlening			
Openbaar belang				
Behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de Limburgse gemeenten. Het betreft de belangen die voortvloeien uit het aandeelhouderschap in de naamloze vennootschap Enexis Holding N.V. voortkomende vennootschappen.				
Risico's				
Risico is maximaal het bedrag van de bijdrage				
Verandering belang gemeente				
Geen veranderingen				
Financiële resultaten (x € 1.000)	1-1-2023	31-12-2023		
Eigen vermogen	nrb	nrb		
Vreemd vermogen	nrb	nrb		
Resultaat		nrb		
Financieel belang	2023	2024	2025	2026
Eigen bijdrage	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Overige samenwerkingsvormen

Samenwerking Midden-Limburg				
Vestigingsplaats	Weert			
Rechtsvorm	Netwerkovereenkomst/bestuursovereenkomst			
Programma begroting	Programma 0: Bestuur, participatie en dienstverlening			
Openbaar belang				
Samen met private partijen en kennisinstellingen richting te geven aan (toekomstige) regionale ontwikkelingen op gebied van economie, omgeving en samenleving.				
Risico's				
Verandering belang gemeente				
Financiering van deelname aan nieuwe projecten wordt in afzonderlijke voorstellen aan de ra(a)d(en) voorgelegd.				
Financiële resultaten (x € 1.000)	1-1-2023	31-12-2023		
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.		
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.		
Resultaat		n.v.t.		
Financieel belang	2023	2024	2025	2026
Eigen bijdrage	€ 10	€ 10	€ 10	€ 10

Expertise centrum Geo (ECGeo)				
Vestigingsplaats	Leudal			
Rechtsvorm	Netwerkovereenkomst/bestuursovereenkomst			
Programma begroting	Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VROSV)			
Openbaar belang				
Samen met private partijen en kennisinstellingen richting te geven aan (toekomstige) regionale ontwikkelingen op gebied				
Risico's				
<ul style="list-style-type: none"> - Toename transitiekosten vanwege ontbreken plan van aanpak incl. scope - FTE inzet product BAG niet toereikend voor 4 gemeenten - Toename SOR kosten bij nieuwe landelijke ontwikkelingen 				
Verandering belang gemeente				
Financiering van deelname aan nieuwe projecten wordt in afzonderlijke voorstellen aan de ra(a)d(en) voorgelegd.				
Financiële resultaten (x € 1.000)	1-1-2023	31-12-2023		
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.		
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.		
Resultaat		n.v.t.		
Financieel belang	2023	2024	2025	2026
Eigen bijdrage	€ 267	€ 267	€ 267	€ 267

Paragraaf 7: Grondbeleid

Visie op het grondbeleid in relatie tot de doelen van de programma's

Het grondbeleid is een hulpmiddel om de doelen van de verschillende programma's te kunnen realiseren. In deze paragraaf geven we kort aan hoe het grondbeleid in Nederweert eruit ziet, hoe we dit inzetten om de doelen te halen en welke programma's een relatie hebben met het grondbeleid.

De kaders voor het grondbeleid worden gevormd door:

- Coalitieakkoord 2022-2026, 'Goed voor elkaar'
- Regionale Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2022 tot en met 2025
- Strategische Agenda 'Nederweert 2020'
- De Kadernota Grondbeleid 2021-2025
- Notitie evaluatie stimuleringsmaatregelen woningbouw 2018
- Structuurvisie Nederweert, onderdeel Nota Kostenverhaal (2010)
- Overige relevante wet- en regelgeving (WRO/BRO/BBV).

Per 1 januari 2021 had Nederweert 7413 huishoudens. Op grond van de meest recente prognoses groeit het aantal huishoudens in Nederweert nog tot 7866 in het jaar 2036 (huishoudenstop). Er is sprake van een aanhoudende druk op de woningmarkt. Nederweert heeft op grond van regionale afspraken de ambitie 75 tot 100 woningen per jaar te bouwen in de periode 2021 t/m 2025. De gemeente stemt haar woningbouwprogramma zo goed mogelijk af op de woonbehoefte. De inzet is om voor alle doelgroepen voldoende passende woningen beschikbaar te hebben. Met aandacht voor de kwaliteit van de woonomgeving en bijpassende voorzieningen. De aandacht richt zich steeds meer op duurzaam en levensloopbestendig wonen, primair voor de eigen inwoners, maar we houden ook rekening met overloop vanuit de regio Zuidoost Brabant. We zetten in op maatwerk voor de kerkdorpen.

Medio 2020 is gekozen voor een voorkeursscenario woningbouw dat onder andere uitgaat van de ambitie om een nieuwe grotere uitleglocatie te ontwikkelen (z.g. 100 woningen plan) aan de rand van de kern Nederweert/Budschop. Hiervoor zijn door de raad twee voorkeurslocaties aangewezen ten noorden van de bestaande plannen Kerneelhoven en Hoebenakker. Naast het ontwikkelen van één of meer uitbreidingslocaties, zal de focus bij woningbouw zich blijven richten op geschikte inbreidingslocaties binnen de bebouwde kom (herstructurering en transformatie van leegstaand vastgoed).

Aanduiding waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert

De Kadernota Grondbeleid maakt een onderscheid tussen actief en faciliterend grondbeleid. Er is geen voorkeursbeleid vastgelegd. Op basis van pro-activiteit en vanuit een structuurvisie of omgevingsvisie bepalen we per project de juiste vorm en instrument om doelen te verwezenlijken (situationeel grondbeleid). Per project maken we keuzes op basis van de volgende uitgangspunten:

- actief grondbeleid vooral toepassen indien maatschappelijke belangen vragen om maximale regie en sturing, er kansen zijn op (minnelijke) grondverwerving en risico's van (strategische) grondverwerving als minimaal dan wel als beheersbaar worden ingeschat;
- faciliterend grondbeleid vooral overwegen wanneer het strategisch belang van de gemeente primair zit bij de feitelijke realisering van een plan of visie en het aanvaardbaar/wenselijk is om eventuele risico's te spreiden.

De volgende activiteiten hebben een relatie met het grondbeleid van de gemeente:

1. De ontwikkeling van nieuwe woongebieden

Deze activiteit heeft een relatie met het programma 8 (VHVROSV), deelprogramma 8.2, Grondexploitaties. In de periode 2008-2010 is de gemeente gestart met de ontwikkeling van uitleggebieden in alle kernen. In Nederweert-dorp (Hoebenakker), Budschop (Merenveld), Nederweert-Eind (Tiskesweij) en Ospeldijk (Anselberg) heeft dit geleid tot grondexploitaties op basis van een actieve grondpolitiek. De gemeente heeft de gronden zelf aangekocht en bouwrijp gemaakt. Gronden zijn vervolgens als bouwterreinen verkocht tegen marktconforme uitgifteprijzen. In plangebied Hoebenakker worden momenteel de deelgebieden Hoebenakker-Salmespad fase I (ongeveer 33 woningen) en fase II (7 woningen) verder afgerond. Plangebied Merenveld is met de

oplevering van de laatste kanaalwoningen in 2021 zo goed als afgerond. De grondexploitaties te Ospeldijk (Anselberg) en Nederweert-Eind (Tiskesweij, fase 1) zijn al eerder afgerond.

In Ospel (Houwakker-Vlut) en Leveroy (Leiverse Velden) voert de gemeente een z.g. faciliterend grondbeleid. Voor deze locaties zijn in het verleden exploitatieovereenkomsten gesloten met de grondeigenaren en ontwikkelaars. De gemeente verleent medewerking via het opstellen en vaststellen van bestemmingsplannen. Het plangebied Houwakker-Vlut bevindt zich in de afrondende fase. In het plan Leiverse Velden is fase 2 inmiddels ingevuld. Fase 3 dient nog tot ontwikkeling te worden gebracht. De gemeente is hierover in overleg met de ontwikkelaar.

Op grond van het voorkeurscenario woningbouw is inmiddels gestart met de voorbereidingen voor nieuwe woongebieden waarbij de gemeente naar verwachting de grondexploitatie gaat voeren:

1. '100 woningenplan'
De raad heeft hiervoor voorkeurslocaties aangewezen aan de noordzijde van de kern Nederweert en hier een voorkeursrecht op gevestigd. Met de grondeigenaren wordt overleg gevoerd over minnelijke verwerving met als insteek een actief grondbeleid.
2. 'Tiskesweij, fase 2', Nederweert-Eind
De gemeente beschikt hier deels al over een eigen grondpositie. Met aangrenzende grondeigenaren vindt overleg plaats over de wijze waarop zijn hun gronden tot ontwikkeling kunnen brengen. De eerste stedenbouwkundige schetsontwerpen zijn in juni 2022 gepresenteerd aan belangstellenden en omwonenden.
3. Gutjesweg, Budschop
Op basis van een intentieovereenkomst onderzoekt de gemeente samen met Wonen-Limburg en Woonik de ontwikkelingsmogelijkheden van het gebied van de voormalige brandweerkazerne en gemeentewerf (inclusief de locatie kantoor Woonik). Inzet is een overwegend sociaal woningbouwprogramma.

2. De (her)ontwikkeling van inbreidingslocaties

Ook deze activiteit heeft een relatie met programma 8 (VHVROSV, deelprogramma 8.2. Grondexploitaties). Kansrijke inbreidingslocaties zijn vaak al eigendom van partijen die zelf willen ontwikkelen. Een actief grondbeleid ligt dan minder voor de hand. Als er sprake is van een plan dat goed aansluit bij de behoefte, verlenen we bij voorkeur medewerking via de weg van faciliterend grondbeleid. We maken aan de voorkant afspraken met de ontwikkelende partij en leggen deze vast in een z.g. anterieure overeenkomst. Daarna starten we een bestemmingsplanprocedure. Indien er aan de voorkant geen (goede) afspraken mogelijk zijn, stellen we een exploitatieplan op. Voorbeelden van plannen die met faciliterend grondbeleid ontwikkeld worden zijn 'Peelwachter' te Ospel' en 'Klumpenstraat' te Nederweert-Eind.

3. De ontwikkeling van het centrumplan.

Deze activiteit staat in relatie met programma 3 (deelprogramma centrumplan). We geven uitvoering aan de realisatieovereenkomst die eind 2017 met de ontwikkelende partijen is gesloten. Dat betekent het realiseren van duurzame huisvesting van moderne supermarkt(en) op de locatie Wijen aan de Burg. Hobusstraat in combinatie met woningbouw. De gemeente heeft het pand Wijen aangekocht, en gesloopt, de bestekken voor de aanleg openbare ruimte opgesteld en gegund. De gemeente heeft bouwrijpe grond geleverd aan de ontwikkelaar (Rialto) voor nieuwbouw van winkelruimte en bovenwoningen (blok A). De onderhandelingen over invulling blok B/Aldi en blok C zijn nagenoeg afgerond. De bouw van de supermarkt/apotheek met daarboven 29 appartementen is in juli 2022 voltooid. De herinrichting van het openbare gebied met parkeervoorzieningen is inmiddels gestart en wordt in eind 2022/begin 2023 afgerond.

Voor de locatie Wijen heeft de raad in 2014 een grondexploitatie vastgesteld. Deze grondexploitatie vormt de basis voor een provinciale subsidie van ruim 1,5 miljoen euro. Voor de subsidievaststelling heeft de provincie uitstel verleend tot 1 januari 2024 (einddatum project: 1 juli 2023).

Voor het gebied Lambertushof en omgeving wordt nog een gebiedsvisie opgesteld. Op basis van deze visie kunnen nadere keuzes gemaakt worden ten aanzien van het te voeren grondbeleid (actief danwel faciliterend)

Prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie

De prognoses bij de jaarrekening 2021 zagen er als volgt uit:

Complex nr.	Omschrijving complex	BW 1-1-2022	Resultaat	Afsluitingsjaar
71	Merenveld	€ -332.814	€ 3.027.561-	2023
72	Hoebenakker	€ 378.878	€ 2.320.132-	2024
74	Tiskesweij	€ 925.080	€ 781.056	2025
75	Salmespad	€ -373.686	€ 484.192	2024
76	Centrumplan	€ 764.172	€ 2.461.187	2023
Totaal		€ 1.361.630	€ 1.621.258-	

Een negatief bedrag betekent een positief exploitatieresultaat

Onderbouwing van de geraamde winstneming

De komende jaren is sprake van geraamde winstnemingen, ter hoogte van:

- 2023 € 262.243
- 2024 € 23.601
- 2025 € -
- 2026 € -

Onderbouwing van deze bedragen zijn terug te vinden in de geactualiseerde grondexploitatie berekeningen bij de rekening 2021.

De beleidsuitgangspunten over de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken

Elk jaar, bij het opstellen van de jaarstukken, maken we een risicoanalyse van de lopende grondexploitaties. De laatste analyse heeft plaatsgevonden bij de rekening 2021. Bij deze analyse bekijken we de variabelen rente, verkoopprijs, kostenstijging en looptijd, waarbij we de exploitaties doorrekenen door deze variabelen aan te passen. Deze aanpassingen zijn zodanig dat deze een negatieve uitwerking hebben op de exploitatie. Op basis van deze uitkomsten wordt gekeken of er voldoende reservepositie aanwezig is om deze ontwikkelingen op te vangen.

De meest recente analyse laat zien dat de algemene reserve woningbouwexploitatie, naast de getroffen voorzieningen, voldoende hoog is om de risico's in de grondexploitaties op te vangen. De algemene reserve woningbouwexploitatie laat op 1 januari 2023 naar verwachting saldo zien van ca. € 5,4 mln.

C. Financiële begroting

Overzicht van baten en lasten 2023-2026

Raming van baten en lasten per programma (in €'s)

0. Bestuur, participatie en dienstverlening

Programmaplan

Taalkveld	Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
0.1	Bestuur	1.126.169	900	-1.125.269	1.093.406	900	-1.092.506	1.039.418	900	-1.038.518	1.021.065	900	-1.020.165
0.10	Mutaties reserves	262.243	41.701	-220.542	23.601	41.701	18.100	-	175.868	175.868	-	175.868	175.868
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.2	Burgerzaken	751.699	85.367	-666.332	749.879	175.867	-574.012	752.934	165.367	-587.567	756.062	192.867	-563.195
0.4	Overhead	6.433.302	4.458	-6.428.844	6.470.529	4.458	-6.466.071	6.500.889	4.458	-6.496.431	6.534.571	4.458	-6.530.113
0.5	Treasury	3.914	163.221	159.307	4.004	163.221	159.217	4.096	163.221	159.125	4.190	163.221	159.031
0.61	OZB woningen	92.083	2.849.767	2.757.684	86.214	2.939.216	2.853.002	88.326	3.027.682	2.939.356	91.691	3.105.983	3.014.292
0.62	OZB niet-woningen	63.011	1.987.029	1.924.018	58.179	2.034.717	1.976.538	58.790	2.083.549	2.024.759	60.209	2.123.137	2.062.928
0.64	Belastingen overig	2.430	55.000	52.570	2.213	55.000	52.787	2.205	55.000	52.795	2.227	55.000	52.773
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen g	-	31.107.992	31.107.992	-	32.061.387	32.061.387	-	34.004.258	34.004.258	-	32.230.767	32.230.767
0.8	Overige baten en lasten	336.868	-	-336.868	731.017	-	-731.017	1.130.036	-	-1.130.036	1.522.420	-	-1.522.420
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	10.541	-	-10.541	10.783	-	-10.783	11.031	-	-11.031	11.285	-	-11.285
Totaal		9.082.260	36.295.435	27.213.175	9.229.825	37.476.467	28.246.642	9.587.725	39.680.303	30.092.578	10.003.720	38.052.201	28.048.481

Uitvoeringsprogramma

Taalkveld	Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
0.1	Bestuur	17.000	-	-17.000	17.000	-	-17.000	-	-	-	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	-	300.000	300.000	-	300.000	300.000	-	300.000	300.000	-	300.000	300.000
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.4	Overhead	51.000	-	-51.000	48.000	-	-48.000	17.000	-	-17.000	17.000	-	-17.000
Totaal		68.000	300.000	232.000	65.000	300.000	235.000	17.000	300.000	283.000	17.000	300.000	283.000

Totaal

Taalkveld	Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
0.1	Bestuur	1.143.169	900	-1.142.269	1.110.406	900	-1.109.506	1.039.418	900	-1.038.518	1.021.065	900	-1.020.165
0.10	Mutaties reserves	262.243	341.701	79.458	23.601	341.701	318.100	-	475.868	475.868	-	475.868	475.868
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.2	Burgerzaken	751.699	85.367	-666.332	749.879	175.867	-574.012	752.934	165.367	-587.567	756.062	192.867	-563.195
0.4	Overhead	6.484.302	4.458	-6.479.844	6.518.529	4.458	-6.514.071	6.517.889	4.458	-6.513.431	6.551.571	4.458	-6.547.113
0.5	Treasury	3.914	163.221	159.307	4.004	163.221	159.217	4.096	163.221	159.125	4.190	163.221	159.031
0.61	OZB woningen	92.083	2.849.767	2.757.684	86.214	2.939.216	2.853.002	88.326	3.027.682	2.939.356	91.691	3.105.983	3.014.292
0.62	OZB niet-woningen	63.011	1.987.029	1.924.018	58.179	2.034.717	1.976.538	58.790	2.083.549	2.024.759	60.209	2.123.137	2.062.928
0.64	Belastingen overig	2.430	55.000	52.570	2.213	55.000	52.787	2.205	55.000	52.795	2.227	55.000	52.773
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen g	-	31.107.992	31.107.992	-	32.061.387	32.061.387	-	34.004.258	34.004.258	-	32.230.767	32.230.767
0.8	Overige baten en lasten	336.868	-	-336.868	731.017	-	-731.017	1.130.036	-	-1.130.036	1.522.420	-	-1.522.420
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	10.541	-	-10.541	10.783	-	-10.783	11.031	-	-11.031	11.285	-	-11.285
Totaal		9.150.260	36.595.435	27.445.175	9.294.825	37.776.467	28.481.642	9.604.725	39.980.303	30.375.578	10.020.720	38.352.201	28.331.481

Programma 1. Veiligheid en handhaving

Programmaplan

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.299.609	-	-1.299.609	1.300.811	-	-1.300.811	1.302.041	-	-1.302.041	1.303.299	-	-1.303.299
1.2	Openbare orde en veiligheid	189.302	14.142	-175.160	192.132	14.142	-177.990	195.028	14.142	-180.886	197.996	14.142	-183.854
Totaal		1.488.911	14.142	-1.474.769	1.492.943	14.142	-1.478.801	1.497.069	14.142	-1.482.927	1.501.295	14.142	-1.487.153

Uitvoeringsprogramma

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
1.2	Openbare orde en veiligheid	8.000	-	-8.000	8.000	-	-8.000	15.500	-	-15.500	8.000	-	-8.000
Totaal		8.000	-	-8.000	8.000	-	-8.000	15.500	-	-15.500	8.000	-	-8.000

Totaal

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.299.609	-	-1.299.609	1.300.811	-	-1.300.811	1.302.041	-	-1.302.041	1.303.299	-	-1.303.299
1.2	Openbare orde en veiligheid	197.302	14.142	-183.160	200.132	14.142	-185.990	210.528	14.142	-196.386	205.996	14.142	-191.854
Totaal		1.496.911	14.142	-1.482.769	1.500.943	14.142	-1.486.801	1.512.569	14.142	-1.498.427	1.509.295	14.142	-1.495.153

Programma 2. Verkeer en vervoer

Programmaplan

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
2.1	Verkeer en vervoer	2.681.611	61.137	-2.620.474	2.761.011	61.137	-2.699.874	2.886.553	61.137	-2.825.416	3.161.824	61.137	-3.100.687
Totaal		2.681.611	61.137	-2.620.474	2.761.011	61.137	-2.699.874	2.886.553	61.137	-2.825.416	3.161.824	61.137	-3.100.687

Uitvoeringsprogramma

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
2.1	Verkeer en vervoer	81.500	-	-81.500	61.070	-	-61.070	21.070	-	-21.070	21.070	-	-21.070
Totaal		81.500	-	-81.500	61.070	-	-61.070	21.070	-	-21.070	21.070	-	-21.070

Totaal

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
2.1	Verkeer en vervoer	2.763.111	61.137	-2.701.974	2.822.081	61.137	-2.760.944	2.907.623	61.137	-2.846.486	3.182.894	61.137	-3.121.757
Totaal		2.763.111	61.137	-2.701.974	2.822.081	61.137	-2.760.944	2.907.623	61.137	-2.846.486	3.182.894	61.137	-3.121.757

Programma 3. Economie

Programmaplan

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
3.1	Economische ontwikkeling	557.387	27.758	-529.629	533.728	27.758	-505.970	535.098	27.758	-507.340	536.503	27.758	-508.745
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	4.081	21.649	17.568	4.173	21.649	17.476	4.268	21.649	17.381	4.363	21.649	17.286
3.4	Economische promotie	63.669	26.748	-36.921	65.134	26.748	-38.386	66.634	26.748	-39.886	68.165	26.748	-41.417
Totaal		625.137	76.155	-548.982	603.035	76.155	-526.880	606.000	76.155	-529.845	609.031	76.155	-532.876

Uitvoeringsprogramma

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
3.1	Economische ontwikkeling	19.550	-	-19.550	19.550	-	-19.550	19.550	-	-19.550	19.550	-	-19.550
Totaal		19.550	-	-19.550	19.550	-	-19.550	19.550	-	-19.550	19.550	-	-19.550

Totaal

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
3.1	Economische ontwikkeling	576.937	27.758	-549.179	553.278	27.758	-525.520	554.648	27.758	-526.890	556.053	27.758	-528.295
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	4.081	21.649	17.568	4.173	21.649	17.476	4.268	21.649	17.381	4.363	21.649	17.286
3.4	Economische promotie	63.669	26.748	-36.921	65.134	26.748	-38.386	66.634	26.748	-39.886	68.165	26.748	-41.417
Totaal		644.687	76.155	-568.532	622.585	76.155	-546.430	625.550	76.155	-549.395	628.581	76.155	-552.426

Programma 4. Onderwijs

Programmaplan

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
4.1	Openbaar basisonderwijs	21.634	3.836	-17.798	21.605	3.836	-17.769	21.869	3.836	-18.033	22.062	3.836	-18.226
4.2	Onderwijshuisvesting	421.367	-	-421.367	421.378	-	-421.378	421.390	-	-421.390	421.402	-	-421.402
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	817.115	98.850	-718.265	832.806	98.850	-733.956	849.616	98.850	-750.766	866.621	98.850	-767.771
Totaal		1.260.116	102.686	-1.157.430	1.275.789	102.686	-1.173.103	1.292.875	102.686	-1.190.189	1.310.085	102.686	-1.207.399

Uitvoeringsprogramma

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.600	-	-3.600	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal		3.600	-	-3.600	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Totaal

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
4.1	Openbaar basisonderwijs	21.634	3.836	-17.798	21.605	3.836	-17.769	21.869	3.836	-18.033	22.062	3.836	-18.226
4.2	Onderwijshuisvesting	421.367	-	-421.367	421.378	-	-421.378	421.390	-	-421.390	421.402	-	-421.402
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	820.715	98.850	-721.865	832.806	98.850	-733.956	849.616	98.850	-750.766	866.621	98.850	-767.771
Totaal		1.263.716	102.686	-1.161.030	1.275.789	102.686	-1.173.103	1.292.875	102.686	-1.190.189	1.310.085	102.686	-1.207.399

Programma 5. Sport, cultuur en recreatie

Programmaplan

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
5.2	Sportaccommodaties	1.316.558	250.318	-1.066.240	1.337.258	250.318	-1.086.940	1.356.501	250.318	-1.106.183	1.371.564	250.318	-1.121.246
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuur	277.826	694	-277.132	283.553	694	-282.859	289.409	694	-288.715	295.399	694	-294.705
5.5	Cultureel erfgoed	181.418	-	-181.418	183.792	-	-183.792	186.484	-	-186.484	186.626	-	-186.626
5.6	Media	310.504	-	-310.504	317.110	-	-317.110	324.015	-	-324.015	331.061	-	-331.061
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.062.515	43.488	-1.019.027	1.096.010	43.488	-1.052.522	1.111.935	43.488	-1.068.447	1.128.519	43.488	-1.085.031
Totaal		3.148.821	294.500	-2.854.321	3.217.723	294.500	-2.923.223	3.268.344	294.500	-2.973.844	3.313.169	294.500	-3.018.669

Uitvoeringsprogramma

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuur	55.000	-	-55.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	25.950	-	-25.950	166.266	-	-166.266	12.266	-	-12.266	12.266	-	-12.266
Totaal		80.950	-	-80.950	166.266	-	-166.266	12.266	-	-12.266	12.266	-	-12.266

Totaal

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
5.2	Sportaccommodaties	1.316.558	250.318	-1.066.240	1.337.258	250.318	-1.086.940	1.356.501	250.318	-1.106.183	1.371.564	250.318	-1.121.246
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuur	332.826	694	-332.132	283.553	694	-282.859	289.409	694	-288.715	295.399	694	-294.705
5.5	Cultureel erfgoed	181.418	-	-181.418	183.792	-	-183.792	186.484	-	-186.484	186.626	-	-186.626
5.6	Media	310.504	-	-310.504	317.110	-	-317.110	324.015	-	-324.015	331.061	-	-331.061
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.088.465	43.488	-1.044.977	1.262.276	43.488	-1.218.788	1.124.201	43.488	-1.080.713	1.140.785	43.488	-1.097.297
Totaal		3.229.771	294.500	-2.935.271	3.383.989	294.500	-3.089.489	3.280.610	294.500	-2.986.110	3.325.435	294.500	-3.030.935

Programma 6. Sociaal domein

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.356.514	187.586	-2.168.928	2.279.589	188.228	-2.091.361	2.314.528	188.883	-2.125.645	2.349.872	189.552	-2.160.320
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	728.973	-	-728.973	728.973	-	-728.973	728.973	-	-728.973	728.973	-	-728.973
6.3	Inkomensregelingen	3.362.767	2.342.058	-1.020.709	3.378.503	2.342.378	-1.036.125	3.394.596	2.342.658	-1.051.938	3.411.069	2.342.918	-1.068.151
6.4	WSW en beschut werk	2.687.632	-	-2.687.632	2.469.461	-	-2.469.461	2.463.847	-	-2.463.847	2.451.594	-	-2.451.594
6.5	Arbeidsparticipatie	660.665	-	-660.665	666.386	-	-666.386	672.241	-	-672.241	678.226	-	-678.226
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	266.805	-	-266.805	272.943	-	-272.943	279.219	-	-279.219	285.642	-	-285.642
6.71a*	Hulp bij het huishouden (WMO)	2.942.833	-	-2.942.833	2.801.625	-	-2.801.625	2.866.062	-	-2.866.062	2.931.982	-	-2.931.982
6.71b*	Begeleiding (WMO)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.71c*	Dagbesteding (WMO)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.71d*	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.72a*	Jeugdhulp begeleiding	3.666.353	-	-3.666.353	3.579.235	1.108.853	-2.470.382	3.229.079	664.551	-2.564.528	3.229.543	321.824	-2.907.719
6.72b*	Jeugdhulp behandeling	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.72c*	Jeugdhulp dagbesteding	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.72a*	Jeugdhulp zonder verblijf overig	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.73a*	Pleegzorg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.73b*	Gezinsgericht	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.73c*	Jeugdhulp met verblijf overig	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.74a*	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.74b*	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.74c*	Gesloten plaatsing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.81a*	Beschermd wonen (WMO)	20.164	599.298	579.134	20.628	600.745	580.117	21.102	601.042	579.940	21.588	601.338	579.750
6.81b*	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.82a*	Jeugdbescherming	950.000	-	-950.000	950.000	-	-950.000	950.000	-	-950.000	950.000	-	-950.000
6.82b*	Jeugdreclassering	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal		17.642.706	3.128.942	-14.513.764	17.147.343	4.240.204	-12.907.139	16.919.647	3.797.134	-13.122.513	17.038.489	3.455.632	-13.582.857

Uitvoeringsprogramma

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	28.080	-	-28.080	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.5	Arbeidsparticipatie	4.320	-	-4.320	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal		32.400	-	-32.400	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Totaal

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.384.594	187.586	-2.197.008	2.279.589	188.228	-2.091.361	2.314.528	188.883	-2.125.645	2.349.872	189.552	-2.160.320
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	728.973	-	-728.973	728.973	-	-728.973	728.973	-	-728.973	728.973	-	-728.973
6.3	Inkomensregelingen	3.362.767	2.342.058	-1.020.709	3.378.503	2.342.378	-1.036.125	3.394.596	2.342.658	-1.051.938	3.411.069	2.342.918	-1.068.151
6.4	WSW en beschut werk	2.687.632	-	-2.687.632	2.469.461	-	-2.469.461	2.463.847	-	-2.463.847	2.451.594	-	-2.451.594
6.5	Arbeidsparticipatie	664.985	-	-664.985	666.386	-	-666.386	672.241	-	-672.241	678.226	-	-678.226
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	266.805	-	-266.805	272.943	-	-272.943	279.219	-	-279.219	285.642	-	-285.642
6.71a*	Hulp bij het huishouden (WMO)	2.942.833	-	-2.942.833	2.801.625	-	-2.801.625	2.866.062	-	-2.866.062	2.931.982	-	-2.931.982
6.71b*	Begeleiding (WMO)												
6.71c*	Dagbesteding (WMO)												
6.71d*	Overige maatwerkarrangementen (WMO)												
6.72a*	Jeugdhulp begeleiding	3.666.353	-	-3.666.353	3.579.235	1.108.853	-2.470.382	3.229.079	664.551	-2.564.528	3.229.543	321.824	-2.907.719
6.72b*	Jeugdhulp behandeling												
6.72c*	Jeugdhulp dagbesteding												
6.72a*	Jeugdhulp zonder verblijf overig												
6.73a*	Pleegzorg												
6.73b*	Gezinsgericht												
6.73c*	Jeugdhulp met verblijf overig												
6.74a*	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf												
6.74b*	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf												
6.74c*	Gesloten plaatsing												
6.81a*	Beschermd wonen (WMO)	20.164	599.298	579.134	20.628	600.745	580.117	21.102	601.042	579.940	21.588	601.338	579.750
6.81b*	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)												
6.82a*	Jeugdbescherming	950.000	-	-950.000	950.000	-	-950.000	950.000	-	-950.000	950.000	-	-950.000
6.82b*	Jeugdreclassering												
Totaal		17.675.106	3.128.942	-14.546.164	17.147.343	4.240.204	-12.907.139	16.919.647	3.797.134	-13.122.513	17.038.489	3.455.632	-13.582.857

*Het ministerie heeft een aantal wijzigingen doorgevoerd i

Het is verplicht om op de begroting op deze wijze in te richten. Echter, geeft het ministerie ook aan dat 2023 een overgangsjaar is.

Derhalve is in overleg met Provincie Limburg besloten om de cijfermatige onderverdeling gedurende boekjaar 2023 uit te werken.

Voor de primaire begroting zijn de bedragen nog niet onderverdeeld, maar op het eerste taakveld gepositioneerd in bovenstaand overzicht.

Programma 7. Volksgezondheid en milieu

Programmaplan

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
7.1	Volksgezondheid	732.991	10.000	-722.991	724.821	-	-724.821	726.693	-	-726.693	728.609	-	-728.609
7.2	Riolering	2.297.454	2.498.221	200.767	2.375.632	2.565.021	189.389	2.455.047	2.715.121	260.074	2.482.603	2.679.421	196.818
7.3	Afval	2.005.662	2.387.170	381.508	2.048.943	2.439.594	390.651	2.093.222	2.492.407	399.185	2.138.513	2.547.353	408.840
7.4	Milieubeheer	551.487	500	-550.987	553.553	500	-553.053	550.666	500	-550.166	552.827	500	-552.327
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	42.217	20.100	-22.117	42.933	20.100	-22.833	43.763	20.100	-23.663	44.602	20.100	-24.502
Totaal		5.629.811	4.915.991	-713.820	5.745.882	5.025.215	-720.667	5.869.391	5.228.128	-641.263	5.947.154	5.247.374	-699.780

Uitvoeringsprogramma

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
7.2	Riolering	7.650	-	-7.650	7.650	-	-7.650	7.650	-	-7.650	7.650	-	-7.650
7.3	Afval	5.950	-	-5.950	20.950	-	-20.950	20.950	-	-20.950	20.950	-	-20.950
Totaal		13.600	-	-13.600	28.600	-	-28.600	28.600	-	-28.600	28.600	-	-28.600

Totaal

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
7.1	Volksgezondheid	732.991	10.000	-722.991	724.821	-	-724.821	726.693	-	-726.693	728.609	-	-728.609
7.2	Riolering	2.305.104	2.498.221	193.117	2.383.282	2.565.021	181.739	2.462.697	2.715.121	252.424	2.490.253	2.679.421	189.168
7.3	Afval	2.011.612	2.387.170	375.558	2.069.893	2.439.594	369.701	2.114.172	2.492.407	378.235	2.159.463	2.547.353	387.890
7.4	Milieubeheer	551.487	500	-550.987	553.553	500	-553.053	550.666	500	-550.166	552.827	500	-552.327
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	42.217	20.100	-22.117	42.933	20.100	-22.833	43.763	20.100	-23.663	44.602	20.100	-24.502
Totaal		5.643.411	4.915.991	-727.420	5.774.482	5.025.215	-749.267	5.897.991	5.228.128	-669.863	5.975.754	5.247.374	-728.380

Programma 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VHROSV)

Programmaplan

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
8.1	Ruimte en leefomgeving	1.091.116	152.108	-939.008	1.100.121	152.108	-948.013	1.109.328	152.108	-957.220	1.118.754	152.108	-966.646
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	5.583.545	5.845.788	262.243	1.696.503	1.720.104	23.601	1.047.449	1.047.449	-	-	-	-
8.3	Wonen en bouwen	761.821	538.150	-223.671	763.694	538.150	-225.544	765.613	538.150	-227.463	767.578	538.150	-229.428
Totaal		7.436.482	6.536.046	-900.436	3.560.318	2.410.362	-1.149.956	2.922.390	1.737.707	-1.184.683	1.886.332	690.258	-1.196.074

Uitvoeringsprogramma

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
8.1	Ruimte en leefomgeving	349.550	-72.000	-421.550	319.550	-72.000	-391.550	319.550	-72.000	-391.550	319.550	-72.000	-391.550
8.3	Wonen en bouwen	9.350	-	-9.350	9.350	-	-9.350	9.350	-	-9.350	9.350	-	-9.350
Totaal		358.900	-72.000	-430.900	328.900	-72.000	-400.900	328.900	-72.000	-400.900	328.900	-72.000	-400.900

Totaal

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
8.1	Ruimte en leefomgeving	1.440.666	80.108	-1.360.558	1.419.671	80.108	-1.339.563	1.428.878	80.108	-1.348.770	1.438.304	80.108	-1.358.196
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	5.583.545	5.845.788	262.243	1.696.503	1.720.104	23.601	1.047.449	1.047.449	-	-	-	-
8.3	Wonen en bouwen	771.171	538.150	-233.021	773.044	538.150	-234.894	774.963	538.150	-236.813	776.928	538.150	-238.778
Totaal		7.795.382	6.464.046	-1.331.336	3.889.218	2.338.362	-1.550.856	3.251.290	1.665.707	-1.585.583	2.215.232	618.258	-1.596.974

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen (€'s)	2023	2024	2025	2026
OZB woningen	2.849.767	2.939.216	3.027.682	3.105.983
OZB niet-woningen	1.987.029	2.034.717	2.083.549	2.123.137
Hondenbelasting	55.000	55.000	55.000	55.000
Lokale heffingen waarvan besteding niet gebonden is	4.891.796	5.028.933	5.166.231	5.284.120
Algemene uitkering gemeentefonds	28.613.455	29.593.179	31.581.842	29.939.968
Integratie-uitkeringen gemeentefonds	2.302.420	2.276.091	2.235.299	2.103.682
Uitkering deelfonds sociaal domein	192.117	192.117	187.117	187.117
Algemene uitkering	31.107.992	32.061.387	34.004.258	32.230.767
Nutsvoorzieningen	52.350	52.350	52.350	52.350
Deelnemingen	151.221	151.221	151.221	151.221
Geldleningen en uitzettingen	12.000	12.000	12.000	12.000
Overige algemene dekkingsmiddelen	215.571	215.571	215.571	215.571
Totaal algemene dekkingsmiddelen	36.215.359	37.305.891	39.386.060	37.730.458

Overzicht van kosten van overhead

Om de raad op een eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead van de gehele organisatie is er vanuit het BBV een taakveld ondersteuning organisatie (overhead) opgenomen. Het taakveld overhead heeft betrekking op een deel van de kosten van de organisatie. De organisatiekosten van het primaire proces drukken op de desbetreffende taakvelden en zijn terug te vinden onder de verschillende programma's. Hieronder een overzicht van de baten en lasten van overhead.

Overhead (€'s)	Baten 2023	Lasten 2023	Baten 2024	Lasten 2024	Baten 2025	Lasten 2025	Baten 2026	Lasten 2026
Overhead Bestuurszaken en bestuursondersteuning		33.245		34.010		34.793		35.592
Overhead Facilitaire zaken, inkoop en huisvesting		1.086.174		1.090.013		1.065.038		1.066.840
Overhead Financiën, toezicht en controle eigen organisatie		648.533		650.016		651.533		653.079
Overhead Gemeentesecretaris		138.524		138.561		138.600		138.616
Overhead Informatievoorziening en automatisering		2.509.182		2.524.969		2.534.356		2.551.039
Overhead Juridische zaken		602.156		603.385		604.648		605.918
Overhead Managementondersteuning primair	4.458	842.817	4.458	847.192	4.458	851.669	4.458	856.218
Overhead Personeel en organisatie		623.671		630.383		637.252		644.269
Totaal	4.458	6.484.302	4.458	6.518.529	4.458	6.517.889	4.458	6.551.571

Bedrag voor de heffing voor de Vpb

Vennootschapsbelasting (€'s)	2023	2024	2025	2026
Vennootschapsbelasting	10.541	10.783	11.031	11.285
Totaal vennootschapsbelasting	10.541	10.783	11.031	11.285

Bedrag onvoorzien

Onvoorzien (€'s)	2023	2024	2025	2026
Onvoorzien uitgaven algemeen	17.000	17.000	17.000	17.000
Totaal onvoorzien	17.000	17.000	17.000	17.000

Geraamd resultaat

Onderstaand is een overzicht opgenomen als recapitulatie, waarin het geraamd resultaat voor en na bestemming gepresenteerd is (in €'s).

De provincie in haar rol als toezichthouder vraagt naast het geraamde resultaat, ook het begrotingsevenwicht tussen structurele en incidentele baten en lasten in onze begroting. Hiervoor verwijzen wij u naar bijlage 1.

Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
Programma 0 - Bestuur, participatie en dienstverlening	2.218.650	86.267	-2.132.383	2.578.306	176.767	-2.401.539	2.909.484	166.267	-2.743.217	3.286.737	193.767	-3.092.970
Programma 1 - Veiligheid en handhaving	1.496.911	14.142	-1.482.769	1.500.943	14.142	-1.486.801	1.512.569	14.142	-1.498.427	1.509.295	14.142	-1.495.153
Programma 2 - Verkeer en vervoer	2.763.111	61.137	-2.701.974	2.820.511	61.137	-2.759.374	2.906.053	61.137	-2.844.916	3.181.324	61.137	-3.120.187
Programma 3 - Economie	644.687	76.155	-568.532	622.585	76.155	-546.430	625.550	76.155	-549.395	628.581	76.155	-552.426
Programma 4 - Onderwijs	1.263.716	102.686	-1.161.030	1.275.789	102.686	-1.173.103	1.292.875	102.686	-1.190.189	1.310.085	102.686	-1.207.399
Programma 5 - Sport, cultuur en recreatie	3.209.771	294.500	-2.915.271	3.223.673	294.500	-2.929.173	3.274.294	294.500	-2.979.794	3.319.119	294.500	-3.024.619
Programma 6 - Sociaal domein	17.675.106	3.128.942	-14.546.164	17.147.343	4.240.204	-12.907.139	16.919.647	3.797.134	-13.122.513	17.038.489	3.455.632	-13.582.857
Programma 7 - Volksgezondheid en milieu	5.643.411	4.915.991	-727.420	5.774.482	5.025.215	-749.267	5.897.991	5.228.128	-669.863	5.975.754	5.247.374	-728.380
Programma 8 - VHRROSV	7.795.098	6.411.696	-1.383.402	3.888.927	2.286.012	-1.602.915	3.250.993	1.613.357	-1.637.636	2.214.928	565.908	-1.649.020
Algemene dekkingsmiddelen	157.808	36.215.359	36.057.551	146.897	37.305.891	37.158.994	149.618	39.386.060	39.236.442	154.431	37.730.458	37.576.027
Overhead	6.484.302	4.458	-6.479.844	6.518.529	4.458	-6.514.071	6.517.889	4.458	-6.513.431	6.551.571	4.458	-6.547.113
Heffing VPB	10.541	-	-10.541	10.783	-	-10.783	11.031	-	-11.031	11.285	-	-11.285
Bedrag onvoorzien	17.000	-	-17.000	17.000	-	-17.000	17.000	-	-17.000	17.000	-	-17.000
Geraamd resultaat vóór bestemming	49.380.112	51.311.333	1.931.221	45.525.768	49.587.167	4.061.399	45.284.994	50.744.024	5.459.030	45.198.599	47.746.217	2.547.618

Toevoeging/ ontrekking aan de reserves	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
Programma 0 - Bestuur, participatie en dienstverlening	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Programma 1 - Veiligheid en handhaving	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Programma 2 - Verkeer en vervoer	-	-	-	-	-	-	-	154.167	154.167	-	154.167	154.167
Programma 3 - Economie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Programma 4 - Onderwijs	-	21.701	21.701	-	21.701	21.701	-	21.701	21.701	-	21.701	21.701
Programma 5 - Sport, cultuur en recreatie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Programma 6 - Sociaal domein	-	20.000	20.000	-	20.000	20.000	-	-	-	-	-	-
Programma 7 - Volksgezondheid en milieu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Programma 8 - VHRROSV	262.243	300.000	37.757	23.601	300.000	276.399	-	300.000	300.000	-	300.000	300.000
Saldo reserves	262.243	341.701	79.458	23.601	341.701	318.100	-	475.868	475.868	-	475.868	475.868

Geraamd resultaat na bestemming	49.642.355	51.653.034	2.010.679	45.549.369	49.928.868	4.379.499	45.284.994	51.219.892	5.934.898	45.198.599	48.222.085	3.023.486
--	-------------------	-------------------	------------------	-------------------	-------------------	------------------	-------------------	-------------------	------------------	-------------------	-------------------	------------------

Toelichting op overzicht van baten en lasten

Overzicht werkelijk 2021 - begroot 2022 - begroot 2023

Programma (in €'s)	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
	Werkelijk 2021	Werkelijk 2021	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2022	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2023	Begroot 2023
0 Bestuur, participatie en dienstverlening	9.529.608	35.602.001	26.072.393	8.696.023	33.955.042	25.259.019	9.150.260	36.595.435	27.445.175
1 Veiligheid en handhaving	1.636.682	75.386	-1.561.296	1.609.186	14.142	-1.595.044	1.496.911	14.142	-1.482.769
2 Verkeer en vervoer	7.447.022	4.894.008	-2.553.014	2.521.755	59.930	-2.461.825	2.763.111	61.137	-2.701.974
3 Economie	565.396	135.787	-429.609	648.332	67.707	-580.625	644.687	76.155	-568.532
4 Onderwijs	1.295.662	209.365	-1.086.297	1.228.223	102.686	-1.125.537	1.263.716	102.686	-1.161.030
5 Sport, cultuur en recreatie	3.355.834	473.139	-2.882.695	3.231.499	296.900	-2.934.599	3.229.771	294.500	-2.935.271
6 Sociaal domein	17.437.787	3.496.339	-13.941.448	15.873.264	2.610.527	-13.262.737	17.675.106	3.128.942	-14.546.164
7 Volksgezondheid en milieu	5.387.785	4.350.425	-1.037.361	5.172.759	4.516.493	-656.266	5.643.411	4.915.991	-727.420
8 VHROSV	5.376.125	4.309.007	-1.067.118	6.563.636	5.441.038	-1.122.598	7.795.382	6.464.046	-1.331.336
Totaal	52.031.902	53.545.457	1.513.555	45.544.677	47.064.465	1.519.788	49.662.355	51.653.034	1.990.679

Toelichting verschillen

Aan de uitgavenkant zien we door de jaren fluctuaties, vanwege eenmalige effecten. Per saldo zien we een constant begrotingssaldo in percentages t.o.v. het begrotingstotaal. In 2021 bedraagt het saldo 3%, in 2022 3% en in 2023 4%. Het begrotingssaldo is voor alle drie de jaren op een vergelijkbaar peil (positief).

Uitgangspunten van de ramingen

Bij de samenstelling van de begroting wordt een aantal uitgangspunten gehanteerd. De uitgangspunten komen o.a. voort uit de Gemeentewet, het Gemeenschappelijk financieel toezichtskader 2020 en de begrotingsbrief 2023 van de Provincie. Onderstaand zijn de belangrijkste uitgangspunten nader toegelicht:

1. Structureel en reëel evenwicht

Er is sprake van structureel evenwicht als per jaarschijf de structurele lasten zijn gedekt door structurele baten. Dit houdt in dat het begrotingssaldo gezuiverd moet worden van incidentele lasten en baten. Reëel evenwicht houdt in dat de ramingen volledig, realistisch en haalbaar zijn. De Provincie toetst de begroting vanuit haar functie als toezichthouder op deze punten.

2. Aantallen woonruimtes en inwoners

Als uitgangspunt passen wij de aantallen toe zoals die voor de berekening van de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds worden gebruikt.

3. Personeelsformatie

In deze kadernota zijn een aantal ontwikkelingen opgenomen. Voor zover noodzakelijk worden ook vertaald naar incidentele c.q. structurele formatiebehoefte.

4. Begrotingsbrief provincie – aandachtspunten begroting 2023

De provincie brengt jaarlijks een aantal aandachtspunten in kaart waarmee de gemeente rekening dient te houden in haar begroting.

5. Post onvoorzien

Per inwoner wordt één euro aangehouden als onvoorzien kosten. Het inwoneraantal wordt afgerond op 17.000. Structureel bedraagt de post onvoorzien € 17.000 per jaarschijf.

6. Ontwikkeling lonen en prijzen

In de meerjarenbegroting is uitgegaan lopende prijzen met een prijsstijging van 2,3%.

Voor de loonstijging wordt uitgegaan van de door het Rijk gehanteerde percentages, die verwerkt zijn in de accessen van de algemene uitkering. Deze worden bekend gemaakt in de meicirculaire. Voor de dekking van de financiële gevolgen van de cao-ontwikkelingen wordt in de begroting een stapel opgenomen.

7. OZB-verhoging

In de primaire begroting worden de geprognosticeerde opbrengsten van het jaar T-1 als basis gehanteerd. Deze prognoses worden vermeerderd met zowel de indexering als de areaaluitbreiding. De indexering en areaaluitbreiding wordt ontleend aan de meicirculaire.

8. Overige belastingen en heffingen

Bij de overige heffingen wordt het profijtbeginsel als uitgangspunt gehanteerd, waarbij kostendekkendheid van tarieven geldt.

9. Begrotingssaldo

Op basis van de nota Reserves & Voorzieningen 2022-2026 wordt het begrotingsoverschot bij de jaarrekening toegevoegd aan de Algemene reserve, tenzij de gemeenteraad anders besluit, en het begrotingstekort wordt gedekt door een onttrekking uit de Algemene reserve.

Overzicht geraamde incidentele baten en lasten (in €'s)

Onderstaand overzicht bevat de geraamde incidentele baten en lasten. De dotaties en onttrekkingen van de reserves vallen cijfermatig tegen de gevraagde budgetten weg in de overige programma's. De resterende incidentele baten en lasten worden gedekt uit de begrotingsruimte en zijn in overeenstemming met het uitvoeringsprogramma.

Programma	Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026
0	Dotatie alg.reserve woningbouwexploitatie	262.243		23.601					
0	Onttrekking alg.reserve woningbouwexploitatie		300.000		300.000		300.000		300.000
0	Investeringsagenda SML	17.000		17.000					
0	Aanpak tegen eenzaamheid	20.000		20.000					
1	Externe audit Wet Politiegegevens (WPG)					7.500			
2	Mobiliteitsplan-onderzoeken	49.500		40.000					
2	Onderhoud openbare verlichting	15.000							
3	PIO Weerterland	25.000							
5	Cultuurbeleid	55.000							
5	Verwijderen passantenhaven			154.000					
5	Digitaal museum Kanalen4sprong	20.000							
6	Aanpak tegen eenzaamheid	20.000		20.000					
6	Formatie beleidsmedewerker samenleving so	36.000							
8	Tussentijdse winstneming grondexpl.		262.243		23.601				
8	Formatie ontwikkeling woongebieden	300.000		300.000		300.000		300.000	
8	Opstellen woon-zorgvisie	30.000							
Totaal		849.743	562.243	574.601	323.601	307.500	300.000	300.000	300.000

Toelichting geraamde incidentele baten en lasten

Dotatie alg.reserve woningbouwexploitatie

Baten tussentijdse winstneming grondexploitatie die toegevoegd wordt aan de reserve vanuit programma 8.

Onttrekking alg.reserve woningbouwexploitatie

Betreft dekking uit de reserve t.b.v. formatie ontwikkeling woongebieden.

Investeringsagenda SML

Zie uitvoeringsprogramma, onder programma 0.

Aanpak tegen eenzaamheid

Betreft dekking uit de reserve t.b.v. aanpak eenzaamheid.

Externe audit Wet Politiegegevens (WPG)

Zie uitvoeringsprogramma, onder programma 1.

Mobiliteitsplan-onderzoeken

Zie uitvoeringsprogramma, onder programma 2.

Onderhoud openbare verlichting

Zie uitvoeringsprogramma, onder programma 2.

PIO Weerterland

In 2022 en 2023 is een incidenteel budget beschikbaar gesteld bij begroting 2022, voor een bijdrage aan PIO Weerterland. De budgetten zijn nodig voor procesbegeleiding, afstemming en coördinatie.

Cultuurbeleid

Zie uitvoeringsprogramma, onder programma 5.

Verwijderen passantenhaven

Zie uitvoeringsprogramma, onder programma 5.

Digitaal museum Kanalen4sprong

Zie uitvoeringsprogramma, onder programma 5.

Aanpak tegen eenzaamheid

Er is een meerjarig plan van aanpak tegen eenzaamheid opgesteld, dat bekostigd wordt met € 20.000 voor 2023 en 2024.

Formatie beleidsmedewerker samenleving sociaal

Zie uitvoeringsprogramma, onder programma 6.

Tussentijdse winstneming grondexpl.

Bij grondexploitaties wordt de (verwachte) winst niet pas aan het eind van het project als gerealiseerd beschouwd, maar gedurende de looptijd van het project worden zowel de lasten als de baten begroot.

Formatie ontwikkeling woongebieden

Zie uitvoeringsprogramma, onder programma 8.

Opstellen woon-zorgvisie

Zie uitvoeringsprogramma, onder programma 8.

Overzicht structurele mutaties reserves (in €'s)

Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026
Reserve fusieschool de Kerneel	15.451	-	15.451	-	15.451	-	15.451	-
Reserve bouwkosten Bs De Schrank	6.250	-	6.250	-	6.250	-	6.250	-
Reserve N266 - N275 Nederweert	-	-	-	-	154.167	-	154.167	-
Totaal	21.701	-	21.701	-	175.868	-	175.868	-

Geprognotiseerde balans 2023 - 2026

Geprognotiseerde balans 2023 - 2026	1-1-2023	1-1-2024	1-1-2025	1-1-2026
Vaste activa	€ 21.422.497	€ 24.451.338	€ 29.989.317	€ 29.173.654
Financiële vaste activa	€ 819.828	€ 819.828	€ 819.828	€ 819.828
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	€ 800.109	€ 800.109	€ 800.109	€ 800.109
Overige langlopende leningen	€ 2.730	€ 2.730	€ 2.730	€ 2.730
Overige uitzettingen met een looptijd >= 1 jaar	€ 16.989	€ 16.989	€ 16.989	€ 16.989
Immateriële vaste activa	€ -	€ -	€ -	€ -
-	€ -	€ -	€ -	€ -
Materiële vaste activa	€ 20.602.669	€ 23.631.510	€ 29.169.489	€ 28.353.826
Investeringen met economisch nut	€ 13.472.417	€ 12.959.347	€ 12.074.339	€ 11.202.489
Investeringen met economisch nut (heffing)	€ 12.888	€ 9.666	€ 6.444	€ 3.222
Investeringen met maatschappelijk nut	€ 7.117.364	€ 10.662.497	€ 17.088.706	€ 17.148.115
Vlottende activa	€ 33.176.271	€ 30.139.494	€ 25.757.251	€ 31.897.440
Liquide middelen	€ 417.121	€ 417.121	€ 417.121	€ 417.121
-	€ 417.121	€ 417.121	€ 417.121	€ 417.121
Overlopende activa	€ 3.310.117	€ 3.310.117	€ 3.310.117	€ 3.310.117
Overige overlopende activa	€ 3.310.117	€ 3.310.117	€ 3.310.117	€ 3.310.117
Uitzettingen	€ 25.959.519	€ 25.383.335	€ 21.511.874	€ 28.166.728
Overige vorderingen	€ 1.744.868	€ 1.744.868	€ 1.744.868	€ 1.744.868
Vorderingen op openbare lichamen	€ 799.882	€ 799.882	€ 799.882	€ 799.882
Uitzettingen schatkist Rijk	€ 23.414.769	€ 22.838.585	€ 18.967.124	€ 25.621.978
Voorraden	€ 3.489.514	€ 1.028.921	€ 518.139	€ 3.474
Onderhanden werk (incl. bouwgronden in expl.)	€ 3.486.034	€ 1.025.441	€ 514.659	€ -6
Gereed product en handelsgoederen	€ 3.480	€ 3.480	€ 3.480	€ 3.480
Totaal activa	€ 54.598.768	€ 54.590.833	€ 55.746.569	€ 61.071.095
Vaste passiva	€ 48.360.408	€ 48.352.472	€ 49.508.208	€ 54.832.734
Eigen vermogen	€ 25.094.048	€ 27.005.269	€ 30.904.782	€ 36.355.926
Algemene reserve	€ 16.572.011	€ 18.451.652	€ 20.165.932	€ 24.083.545
Bestemmingsreserves	€ 6.604.639	€ 6.562.938	€ 6.521.237	€ 6.345.369
Saldo begroting	€ 1.917.398	€ 1.990.679	€ 4.217.613	€ 5.927.012
Vaste schulden	€ 49.155	€ 49.155	€ 49.155	€ 49.155
Waarborgsommen	€ 49.155	€ 49.155	€ 49.155	€ 49.155
Voorzieningen	€ 23.217.205	€ 21.298.048	€ 18.554.271	€ 18.427.653
-	€ 23.217.205	€ 21.298.048	€ 18.554.271	€ 18.427.653
Vlottende passiva	€ 6.238.360	€ 6.238.361	€ 6.238.361	€ 6.238.361
Overlopende passiva	€ 3.617.917	€ 3.617.918	€ 3.617.918	€ 3.617.918
Overige overlopende passiva	€ 3.617.917	€ 3.617.918	€ 3.617.918	€ 3.617.918
Vlottende schulden	€ 2.620.443	€ 2.620.443	€ 2.620.443	€ 2.620.443
Overige vlottende schulden	€ 2.620.443	€ 2.620.443	€ 2.620.443	€ 2.620.443
Totaal passiva	€ 54.598.768	€ 54.590.833	€ 55.746.569	€ 61.071.095

*De beginsaldo 1-1-2023 is op basis van de begroting 2022 opgesteld.

EMU-saldo

Algemeen

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven met derden. Eenvoudig gezegd geeft het EMU-saldo aan of er in een bepaald jaar met reële transacties meer geld uitgegeven is dan er in dat jaar is binnengekomen, of dat er netto geld overgehouden is. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de gemeente.

Het EMU-saldo vervult een rol bij de afspraken die in Europees verband zijn gemaakt over het toegestane maximale tekort ervan op nationaal niveau. Aangezien de decentrale overheden onderdeel uitmaken van de sector overheid, is bepaald dat niet alleen het saldo van de centrale overheid meetelt, maar ook het saldo van de decentrale overheden.

Omschrijving (in €'s x 1.000)	2023	2024	2025	2026
Exploitatie saldo voor bestemming	1.991	4.218	5.927	3.016
Mutatie (in)matriële vaste activa	3.029	5.538	-816	-1.456
Mutaties voorzieningen	-1.919	-2.743	-126	976
Mutaties voorraad (incl BIE)	-2.460	-510	-515	-
Boekwinst verkoop effecten / vaste activa	-	-	-	-
EMU-Saldo	641	6.503	4.470	2.536

Liquiditeitsbegroting

De liquiditeitsbegroting is een overzicht van de verwachte ontvangsten en uitgaven. Hieronder de liquiditeitsbegroting van de gemeente Nederweert.

Omschrijving (in €'s x 1.000)	2023	2024	2025	2026
Financieel meerjarem perspectief	1.991	4.218	5.927	3.016
+ Afschrijving	1.097	1.175	1.234	1.463
+/- Mutaties voorziening	-1.919	-2.743	-126	976
+/- Mutaties reserves	-79	-318	-476	-476
- Geactiveerde investeringen	-4.126	-6.713	-419	-8
+ Grondexploitaties	2.460	510	515	-
Overige mutaties	-2.567	-8.089	728	1.955
Liquiditeit begin	23.832	23.256	19.384	26.039
Financieel meerjaren perspectief	1.991	4.218	5.927	3.016
Overige mutaties	-2.567	-8.089	728	1.955
Liquiditeit eind	23.256	19.384	26.039	31.011

Dekkingsgraad

Omschrijving (in €'s x 1.000)	2023	2024	2025	2026
Saldo ontwikkeling liquiditeit	€ 23.832	€ 23.256	€ 19.384	€ 26.039
Saldo ontwikkeling voorzieningen	€ 23.217	€ 21.298	€ 18.554	€ 18.428
Dekkingsgraad in €	€ 615	€ 1.958	€ 830	€ 7.611
Dekkingsgraad in %	103%	109%	104%	141%

Overzicht investeringen met een economisch nut en in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Uitvoeringsprogramma 2023-2026	Taakveld	Onderwerp	EN/ MN	Invest.- bedrag 2023	Invest.- bedrag 2024	Invest.- bedrag 2025	Invest.- bedrag 2026	Reserves en voorzieningen				Begrotingsruimte (exploitatie)						
								D	2023	D	2024	D	2025	D	2026	2023	2024	2025
0: Bestuur, participatie en dienstverlening																		
- Nieuwe ontwikkelingen na de kadernota	0.1	Investeringsagenda SML																
	0.4	Serviceteam Facilitair																
1: Veiligheid en handhaving																		
- Nieuwe ontwikkelingen na de kadernota	1.2	Interne audit Wet Politiegegevens (WPG)																
	1.2	Externe audit Wet Politiegegevens (WPG)																
2: Verkeer en vervoer																		
- Geactualiseerde investeringen/ontwikkelingen	2.1	N266-N270 Nederweert	MN	-975.000	-9.249.000	-650.000		V	-375.000	V	-3.557.000	V	-250.000					
	2.1	Hoogwaardige Fiets Route	MN	-884.400	-261.600													
	2.1	Mobiliteitsplan 2021-2023	MN	-1.567.774	-750.000													
- Nieuwe ontwikkelingen na de kadernota	2.1	Mobiliteitsplan - gedragsbeïnvloeding smileys	MN	-15.000														
	2.1	Mobiliteitsplan - onderzoeken																
	2.1	Onderhoud openbare verlichting																
	2.1	Aanleg openbare verlichting Steer en Hulsen	MN	-50.000														
3: Economie																		
- Nieuwe ontwikkelingen na de kadernota	3.4	Formatie gastvrijheid en beleving																
4: Onderwijs																		
N.v.t.																		
5: Sport, cultuur en recreatie																		
- Geactualiseerde investeringen/ontwikkelingen	5.2	Hulpmiddelen sportcentrum	EN	-9.000	-17.500	-27.000	-15.500											
	5.2	Padelbanen (bespelingsmatten)	EN	-20.000														
	5.2	Padelbanen (ondergrond)	EN	-130.000														
	5.7	Nieuwe passantenhaven	MN	-532.000														
- Nieuwe ontwikkelingen na de kadernota	5.5	Cultuurbeleid																
	5.7	Cultuurhistorie	MN	-93.000														
	5.7	Digitale Museum Kanalenviersprong																
	5.7	Verwijderen oude passantenhaven																
6: Sociaal domein																		
- Geactualiseerde investeringen/ontwikkelingen	6.1	Pinnenhof																
- Nieuwe ontwikkelingen na de kadernota	6.1	Formatie beleidsmedewerker Samenleving sociaal																
7: Volksgezondheid																		
- Geactualiseerde investeringen/ontwikkelingen	7.2	Klimaatmaatregelen	MN	-388.000	-330.000	-557.000	-290.000	V	-388.000	V	-330.000	V	-557.000	V	-290.000			
	7.2	Overige maatregelen riolering	MN	-34.000	-29.000	-126.000	-79.000	V	-34.000	V	-29.000	V	-126.000	V	-79.000			
- Nieuwe ontwikkelingen na de kadernota	7.3	Aankoop restafvalbakken huishoudelijk afval	EN	-225.000														
8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing																		
- Nieuwe ontwikkelingen na de kadernota	8.1	Nieuwe bodemtaken Omgevingswet																
	8.1	Opstellen woon-zorgvisie																
	8.1	ECGeo - Detacheringinkomsten vervallen																
	8.2	Formatie ontwikkeling woongebieden						R	-300.000	R	-300.000	R	-300.000	R	-300.000			
		Totaal		-4.923.174	-10.637.100	-1.360.000	-384.500		-1.097.000	-4.216.000	-1.233.000	-669.000	-438.500	-449.386	-214.886	-207.386		
		Reeds opgenomen in de kadernota		-	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Geactualiseerde onderdelen		-4.540.174	-10.637.100	-1.360.000	-384.500		-797.000	-3.916.000	-933.000	-369.000	-	-	-	-	-	-
		Nieuwe ontwikkelingen na kadernota		-383.000	-	-	-		-300.000	-300.000	-300.000	-300.000	-438.500	-449.386	-214.886	-207.386	-	-
		Controletoeling		-	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

EN=investeringen met een economisch nut / MN = investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Overzicht reserves en voorzieningen

In de verordening (art. 212) is opgenomen dat het college de raad bij aanvang van de nieuwe raadsperiode de Nota Reserves en Voorzieningen aanbiedt. De nota reserves en voorzieningen beschrijft de stand van zaken van de reserves en voorzieningen, waarbij het volgende behandeld wordt:

- inzicht in de aard en de reden van de gevormde reserves en voorzieningen;
- inzicht in de financiële positie van de gemeente;
- bevordering van de afwegingsfunctie van de raad.

De relevante richtlijnen met betrekking tot reserves en voorzieningen zijn als volgt:

1. Reserves en voorzieningen kunnen uitsluitend worden ingesteld op basis van daartoe strekkende raadsbesluiten.
2. Het college van burgemeester en wethouders is gemachtigd om reserves in te stellen en hierin middelen, beschikbaar gesteld voor een éénmalig doel, -onderwerp of -taak, te storten die in het betreffende jaar (t) niet zijn uitgeven.
3. Tevens is het college gemachtigd om over deze door het college ingestelde reserves te beschikken ter realisering van het oorspronkelijk doel, onderwerp of taak in het volgende begrotingsjaar (t+1)
4. Er wordt geen beleid vastgesteld over stille reserves anders dan dat daadwerkelijke realisaties van stille reserves (boekwinsten) worden toegevoegd aan de Algemene reserve.
5. Beheersplannen welke gerelateerd zijn aan voorzieningen worden periodiek geactualiseerd met in achtneming van de wettelijke kaders.
6. Het is uiteindelijk de verantwoordelijkheid van de raad om een uitspraak te doen over het weerstandsvermogen. De algemene reserve maakt onderdeel uit van de weerstandscapaciteit, waarbij de als streefnorm voor het weerstandsvermogen tenminste 1,0 wordt gehanteerd.
7. Toevoegingen en onttrekkingen van de algemene reserve woningbouwexploitatie en de algemene reserve industrieterreinexploitatie, als gevolg van wijziging van het risicoprofiel van lopende grondexploitaties, worden ten laste c.q. ten gunste gebracht van deze algemene reserves.
8. Toevoegingen en onttrekkingen aan voorzieningen (verplichtingen, verliezen en risico's), ingesteld op basis van artikel 44 lid 1a en 1b, komen ten laste c.q. ten gunste van de algemene reserve
9. Toevoegingen en onttrekkingen aan voorzieningen met betrekking tot grondexploitaties komen ten gunste c.q. ten laste van de algemene reserves woningbouwexploitatie c.q. industrieterreinexploitatie.
10. Toevoegingen en onttrekkingen aan egalisatievoorzieningen, ingesteld op basis van artikel 44 lid 1c, komen ten laste c.q. ten gunste van de exploitatie van het betreffende boekjaar.
11. Het vrijvallen van reserves en voorzieningen komt ten gunste van de algemene reserve.
12. Het vrijvallen van voorzieningen m.b.t. de grondexploitatie komt ten gunste van de algemene reserves woningbouwexploitatie c.q. industrieterreinexploitatie.
13. Toevoegingen en onttrekkingen aan de algemene reserve zijn alleen geoorloofd door een afzonderlijk raadsbesluit.
14. Het rekeningssaldo wordt toegevoegd aan de Algemene reserve tenzij de gemeenteraad anders besluit

Reserves

Relatie	Boekwaarde begin 2021	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde begin 2024	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde begin 2025	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde begin 2026	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde begin 2027
Algemene reserves	11.297.683	1.990.679	-	13.288.362	4.217.613	-	17.505.975	5.927.012	-	23.432.987	3.015.600	-	26.448.587
Programma 0 100010 Algemene reserve	5.389.974	262.243	300.000	5.352.217	23.601	-	5.075.818	-	300.000	4.775.818	-	300.000	4.475.818
Programma 8 100012 Algemene reserve woningbouwexploitatie	1.616.390	-	-	1.616.390	-	-	1.616.390	-	-	1.616.390	-	-	1.616.390
Programma 8 100012 Algemene reserve industrieexploitatie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal algemene reserves	11.914.147	2.252.922	300.000	20.255.052	4.241.214	-	300.000	5.927.012	-	23.432.987	3.015.600	-	32.540.773
Bestemmingsreserves: bestedingsfunctie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Programma 0 100135 Verplichtingen jaarrekening	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Programma 2 100141 Onderhoud wegen	367.922	-	-	367.922	-	-	367.922	-	-	367.922	-	-	367.922
Programma 3 100144 Buitengebied in Balans	6.363	-	-	6.363	-	-	6.363	-	-	6.363	-	-	6.363
Totaal bestemmingsreserves: bestedingsfunctie	374.285	-	-	374.285	-	-	374.285	-	-	374.285	-	-	374.285
Bestemmingsreserves: dekkingfunctie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Programma 4 100137 Fusieschool de Kemeel	339.947	-	15.451	324.496	-	15.451	309.045	-	15.451	293.594	-	15.451	278.143
Programma 2 100145 N266 - N275 Nederweert	4.648.551	-	-	4.648.551	-	-	4.648.551	-	154.167	4.494.384	-	154.167	4.340.217
Programma 2 100146 Langzaamverkeersbrug kanaal - N266	500.000	-	-	500.000	-	-	500.000	-	-	500.000	-	-	500.000
Programma 4 100147 Bouwkosten Bs De Schraek	298.250	-	6.250	292.000	-	6.250	193.750	-	6.250	187.500	-	6.250	181.250
Totaal bestemmingsreserves: dekkingfunctie	5.694.748	-	21.701	5.673.047	-	21.701	5.651.346	-	175.868	5.475.478	-	175.868	5.299.610
Bestemmingsreserves: egaliseringsfunctie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Programma 0 100111 Vorming, opleiding en organisatieontwikkeling	131.312	-	-	131.312	-	-	131.312	-	-	131.312	-	-	131.312
Programma 6 100142 3 Decentralisaties	179.790	-	20.000	159.790	-	20.000	139.790	-	20.000	139.790	-	20.000	139.790
Programma 7 100143 Riolering	409.866	-	-	409.866	-	-	409.866	-	-	409.866	-	-	409.866
Totaal bestemmingsreserves: egaliseringsfunctie	720.968	-	20.000	700.968	-	20.000	680.968	-	20.000	680.968	-	20.000	660.968
Totaal bestemmingsreserves: Eindtotaal	23.094.048	2.252.922	341.701	27.009.529	4.241.214	-	341.701	30.904.782	5.927.012	475.868	3.015.600	475.868	38.995.658

Voorzieningen

Categorie	Nr.	Omschrijving voorziening	Boekwaarde begin 2023	Vermeerdering	Vermindering	Rente bijschrijving	Boekwaarde begin 2024	Vermeerdering	Vermindering	Rente bijschrijving	Boekwaarde begin 2025	Vermeerdering	Vermindering	Rente bijschrijving	Boekwaarde begin 2026	Vermeerdering	Vermindering	Rente bijschrijving	Boekwaarde begin 2027
Algemene dienst	10001	Pensioen wethouders	1.220.835	39.184	33.299	6.446	1.233.166	39.933	33.299	6.511	1.246.311	40.828	33.299	6.581	1.260.421	41.739	33.299	6.655	1.275.516
	10002	Dubieuze debiteuren	150.994	-	-	-	150.994	-	-	-	150.994	-	-	-	150.994	-	-	-	150.994
	10003	Onderhoud gemeentelijke gebouwen	330.340	342.531	377.812	8.259	303.317	342.530	303.317	7.583	491.953	342.530	185.818	12.299	660.964	342.529	411.188	16.524	608.829
	2100001	Onderhoud Brug 15	36.524	11.000	11.000	-	36.524	11.000	11.000	-	36.524	11.000	11.000	-	36.524	11.000	11.000	-	36.524
	2100002	N266-N270 Nederweert GOML-subsidie	3.805.709	-	375.000	-	3.430.709	-	3.557.000	-	-126.291	-	250.000	-	-376.291	-	-	-	-
	2200002	Parkeerfonds	43.050	-	-	-	43.050	-	-	-	43.050	-	-	-	43.050	-	-	-	43.050
	5200001	Calamiteitenfonds buitensportverenigingen	52.633	-	-	-	52.633	-	-	-	52.633	-	-	-	52.633	-	-	-	52.633
	5500001	Onderhoud molens	764.796	74.402	33.726	19.120	824.592	74.402	28.178	20.615	891.431	74.402	74.299	22.286	913.820	75.209	174.079	22.846	837.795
	5700001	Groenfonds (Sarsven)	157.205	-	12.361	-	144.844	-	-	-	144.844	-	-	-	144.844	-	-	-	144.844
	6300001	Debiteuren sociale zaken	142.808	-	-	-	142.808	-	-	-	142.808	-	-	-	142.808	-	-	-	142.808
	7200001	Riolering	12.587.457	1.080.601	511.000	314.686	13.471.744	1.126.001	434.000	336.794	14.500.539	1.162.415	826.000	362.513	15.199.467	1.155.751	446.000	379.987	16.289.205
	7300001	Tariefegalisatie afvalstoffenheffing	25.514	-	-	-	25.514	-	-	-	25.514	-	-	-	25.514	-	-	-	25.514
	8100091	Planschadevergoeding (wettelijke rente)	88.468	-	-	-	88.468	-	-	-	88.468	-	-	-	88.468	-	-	-	88.468
Totaal algemene dienst			19.406.332	1.547.717	1.354.198	348.511	19.948.362	1.593.867	4.224.954	371.502	17.688.777	1.631.175	1.380.416	403.679	18.343.215	1.626.228	1.075.566	426.011	19.696.179
Grondexploitatie	8200074	Tiskesweij	781.056	-	-	-	781.056	-	-	-	781.056	-	781.056	-	-	-	-	-	-
	8200075	Salmespad	484.193	-	2.461.187	-	-1.976.994	-	484.192	-	-2.461.186	-	-	-	-2.461.186	-	-	-	-2.461.186
	8200076	Centrumplan	2.461.187	-	-	-	2.461.187	-	-	-	2.461.187	-	-	-	2.461.187	-	-	-	2.461.187
	8200095	Afwerking afgesloten grondexploitaties	84.437	-	-	-	84.437	-	-	-	84.437	-	-	-	84,437	-	-	-	84,437
Totaal: Grondexploitatie			3.810.673	-	2.461.187	-	1.349.666	-	484.192	-	865.484	-	781.056	-	84,438	-	-	-	84,438
Eindtotaal			23.217.205	1.547.717	3.815.385	348.511	21.298.048	1.593.867	4.709.146	371.502	18.554.271	1.631.175	2.161.472	403.679	18.427.653	1.626.228	1.075.566	426.011	19.780.617

D. Uitvoeringsprogramma

Inleiding

Het uitvoeringsprogramma geeft een overzicht van de noodzakelijke vervangingsinvesteringen en van de investeringen die als gevolg van overige ontwikkelingen ontstaan.

In dit uitvoeringsprogramma zijn opgenomen:

- de eerdere mutaties die meerjarig doorlopen en zijn geactualiseerd.
- de mutaties die na de kadernota zijn ontstaan

Majeure thema's

Bij de vaststelling van de jaarrekening en kadernota is besloten om het rekeningresultaat van 2021 te bestemmen voor 3 thema's en een restbudget ten behoeve van personeelsmaatregelen.

Voor de majeure thema's is een budget van € 400.000 gereserveerd voor elk van de 3 thema's.

De 3 thema's (positieve gezondheid, economische gebiedsontwikkelingen en transitie buitengebied) zijn gekozen op basis van de prioriteiten uit het coalitieprogramma "Goed voor elkaar".

De budgetten zijn niet taakstellend maar bedoeld om de programma's op te starten en snel aan de slag te kunnen gaan. Komende jaren is er meer geld en wellicht capaciteit nodig om deze programma's nader uit te werken.

Positieve gezondheid

Er ligt een ambitieus plan met een financiële doorkijk. Zoals in het begin al vermeld: de bedoeling is om nu te starten met de € 400.000 (er is al een financiële uitgave gedaan afgelopen maanden).

Gaandeweg komen we tot meer concreetheid, realiseerbaarheid, eigenaarschap en de daarbij benodigde financiële middelen en capaciteit, ook voor de verdere uitvoering.

Economische gebiedsontwikkeling

Dit programma kent twee pijlers: de gebiedsontwikkeling voor het centrum / Lambertushof e.o. en een plan van aanpak voor de bedrijventerreinen.

Het thans beschikbare budget wordt voor het onderdeel "centrum" ingezet om op korte termijn te investeren in aankleding openbare ruimte en voor het doen van onderzoek. Voor het onderdeel "bedrijventerreinen" is budget nodig voor nadere +

onderzoeken.

Na uitkomst van deze onderzoeken komen we tot meer concreetheid met de daarbij benodigde financiële middelen en capaciteit.

Transitie buitengebied

Dit programma is de opvolger van het afgesloten programma 'Buitengebied in Balans, samen groots, samen doen'. In juli 2021 heeft de gemeenteraad de Omgevingsvisie Buitengebied vastgesteld, die via een uitgebreid participatietraject tot stand is gekomen. Deze omgevingsvisie vormt de basis voor het majeur programma Transitie Buitengebied.

In dit majeur programma pakken we een aantal projecten op, waarmee we aan de hand van onze Omgevingsvisie Buitengebied op onze eigen manier invulling geven aan de opgaven die voortkomen uit rijks- en provinciaal niveau. We laten een handvat kernkwaliteiten landschap opstellen en richten een Perspectiefteam Buitengebied op. Gaandeweg komen we tot meer concreetheid en de daarbij benodigde financiële middelen, waarbij we ook zoeken naar co-financiering.

Een uitgebreidere beschrijving van deze drie majeure programma's is opgenomen in bijlage 7.

Programma 0: Bestuur, participatie en dienstverlening

Geactualiseerde investeringen/ontwikkelingen

-

Nieuwe ontwikkeling na de kadernota

Regionale investeringsagenda Samenwerking Midden Limburg (SML)

Eind 2021 hebben de gezamenlijke colleges van burgemeester en wethouders van Midden-Limburg afspraken gemaakt over inhoud en proces van de Investeringsagenda Midden-Limburg. Ook in 2023 is procescapaciteit nodig om de gemaakte afspraken voort te zetten. Er wordt in eerste instantie ingezet op het verkrijgen van een Regio Deal. Na een positieve instemming voor een Regio Deal in Midden-Limburg, wordt in 2023 samen met de Ministeries gekeken om de Deal definitief in te vullen. Daarnaast wordt in 2023 ook andere financieringsmogelijkheden aangevraagd om projecten uit onze investeringsagenda te kunnen realiseren. Naar verwachting zal deze koers worden voortgezet in 2024. In de eerste helft van 2023 zal meer duidelijkheid ontstaan over de consequenties o.a. in termen van gemeentelijke cofinanciering, zodat voor de gemeentebegroting van 2024 tijdig kan worden geanticipeerd.

De bijdrage bedraagt €1,- per inwoner ten laste van de beschikbare begrotingsruimte 2023 c.q. 2024

Incidentele last 2023	17.000
Incidentele last 2024	17.000

Uitbreiding formatie serviceteam facilitair.

De bezetting van het serviceteam facilitair is onvoldoende om de hoeveelheid en diversiteit aan taken uit te voeren. Bij een uitbreiding van het serviceteam van 0,11 fte structureel en 0,89 fte gedurende 2 jaar zal de oproepfunctie vanaf 2023 niet meer ingevuld worden, evenals de functie van assistent facilitair medewerker per november 2024.

Dekking van deze lasten vindt plaats door de beschikbare begrotingsruimte 2023-2026.

Incidentele last 2023	51.000
Incidentele last 2024	48.000
Structurele last 2025-2026	17.000

Programma 1: Veiligheid en handhaving

Geactualiseerde investeringen/ontwikkelingen

-

Nieuwe ontwikkeling na de kadernota

Interne en externe audit Wet Politiegegevens (WPG)

Als werkgevers van boa's zijn wij, sinds 2019, volgens de Wet politiegegevens (WPG) verplicht om iedere 4 jaar een externe audit te laten uitvoeren en de resultaten te delen in een WPG-auditrapport met de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). De basis voor deze externe audit zijn de jaarlijks uit te voeren interne audits en de daaruit voortvloeiende verbeterplannen. Voor zowel het interne als externe audittraject huren we externe deskundigheid en begeleiding in.

Dekking van deze lasten vindt plaats door de beschikbare begrotingsruimte 2023-2026.

Structurele last 2023-2026 (interne audit)	8.000
Incidentele last 2025 (externe audit)	7.500

Programma 2: Verkeer en vervoer

Geactualiseerde investeringen/ontwikkelingen

N266 / N275 Nederweert (2014-2023)

De gemeenteraad heeft op 9 juli 2019 Provinciale Staten (PS) geadviseerd om geen randweg aan te leggen, maar te kiezen voor het Nieuwe alternatief. Volgens het nieuwe alternatief worden de knelpunten opgelost op het bestaande tracé. PS heeft dit advies op 29 juni 2020 overgenomen. De investeringen in dit uitvoeringsprogramma zijn gebaseerd op uitvoering van het Nieuwe alternatief in 2024. Tevens heeft de raad besloten om realisatie van de snelfietsroute tussen Weert en Nederweert na te streven. Voor het project was een taakstellend budget van € 20 miljoen beschikbaar. Volgens de raming uit de initiatieffase is voor het Nieuwe alternatief € 18,244 miljoen nodig.

Op basis van de schetsontwerpen uit de haalbaarheidsfase en de doorrekening van de extreme prijsstijgingen is er echter een reëel risico dat het geraamde bedrag niet toereikend zal zijn. Het restant budget zal dan aangewend moeten worden om eventuele tekorten te kunnen dekken.

Voor de N266 – N275 Nederweert gold een kostenverdeelsleutel van 25% voor de gemeente, 25% voor GOML en 50% voor de provincie Limburg. Volgens de nieuwe afspraken zoals vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst met de provincie van 25 maart 2021 is de financiële verdeling als volgt:

Onderdeel	Nr. cf. kaart	Beschrijving	Scope	Uitgangspunten	Totale kosten € mln	Prov bijdrage € mln	N' weert bijdrage € mln	Goml bijdrage € mln
Project N266 / N275 Nederweert (Nieuwe alternatief)	4	Fietsbrug kanaal tpv N266	x	- Nr. 4 100% rekening van Gemeente Nederweert - Nr. 8 versoberen van rotonde naar VRI - Nrs. 10+11 schrappen - Keuze tussen nrs. 12 of 24 na afronding fietsplan Noord en midden limburg per eind 2020. - Bijdrage verdeling per scope onderdeel conform ieders belangen. - Provincie neemt 575k extra gemeentelijke bijdrage voor haar rekening. - Restant Goml bijdrage volledig ingezet.	3,100	-	3,100	-
	8	Aanlanding fietsbrug op N266	/		0,480	-	0,240	0,240
	10+11	Reconstructie N266			-	-	-	-
	12 of 24	Fietsunnel N275 of fietsbrug langs N275	x		3,437	-	1,718	1,718
	14	Fietsbrug N275	x		3,465	1,733	0,866	0,866
	16	Toe- en afritten N275/A2	x		3,581	3,217	-	0,364
17	Rotonde De Bengele	x	1,747	-	0,873	0,873		
23	N275 Rotonde Nederweert-Eind	x	1,753	0,877	0,426	0,450		
Subtotaal Project					17,564	5,827	7,225	4,513

Mogelijk dat de kostenverdeling op basis van de nieuwe ramingen/prijspeil opnieuw besproken moet worden.

Fiets- voetgangersbrug Schoolstraat

Een onderdeel van de plannen voor de Kanaalzone en het Nieuwe alternatief voor de N266 / N275 is de fiets-voetgangersbrug over de Zuid-Willemsvaart. De verbinding is wenselijk voor een goede verbinding tussen Budschop en het noordelijk gedeelte van het centrumgebied van Nederweert. De Dorpsraad Budschop heeft in het verleden deze brug een hoge prioriteit gegeven en gevraagd om het budget ad. € 0,5 miljoen wat oorspronkelijk beschikbaar gesteld was voor het Dorpsontwikkelingsplan Budschop alvast hiervoor te reserveren. Dat is gebeurd.

De kosten voor de brug worden geraamd op € 3,1 miljoen. De aansluiting van de brug op de N266 is opgenomen in het project N266 / N275 en daarom niet in deze raming. Omdat de brug op zijn vroegst in 2024 aangelegd kan worden, zijn de jaarlasten van de brug conform het raadsbesluit van 9 juli 2019 nog niet opgenomen in de begroting 2020 – 2023. De jaarlasten komen daarom pas vanaf 2025 ten laste van de exploitatiebegroting. De brug wordt in de planvormingsfase van het project N266 / N275 verder uitgewerkt. Dan komt er ook een meer gedetailleerde kostenraming voor aanleg en onderhoud beschikbaar.

De fiets- en voetgangersbrug bij de Schoolstraat, die oorspronkelijk was opgenomen in het project Kanaalzone, is nu toegevoegd aan de scope van het project N266 – N275 Nederweert.

Verwacht investeringsprogramma met dekking uit reserve N275 – N266 Nederweert:

Investeringen 2022 – 2025	€ 11.738.000
Dekkingsreserve N266-N270 Nederweert	€ 4.125.000
Dekkingsreserve langzaam verkeersbrug	€ 500.000

Hoogwaardige Fiets Route

Hogere budgetten noodzakelijk als gevolg van de forse inflatie door o.a. de oorlog in Oekraïne. Tevens latere investeringen dan gepland als gevolg van gezamenlijke aanbesteding van WML. De samenwerking met WML leidt naast financiële voordelen ook tot minder (tijdelijke) overlast voor weggebruikers en tevens tot een maatschappelijk meer verantwoorde aanpak. Alles wordt in een keer uitgevoerd zodat geen sprake is van kapitaalvernietiging. Het fietspad hoeft maar één keer te worden vervangen. Uitvoering start waarschijnlijk in 2023.

Dekking van de hogere afschrijvingslasten vindt plaats uit de beschikbare begrotingsruimte 2025 e.v.

Investeringen 2023 – 2024	€ 2.292.000
Subsidie	€ 1.146.000
Hogere netto investering	€ 191.000
Hogere structurele lasten 2025 e.v.	€ 6.367

Mobiliteitsplan Nederweert

In februari 2020 is het Mobiliteitsplan Nederweert door uw raad vastgesteld. T.b.v. de uitvoering van de hieruit voortvloeiende infrastructurele projecten is tot en met 2023 jaarlijks een budget van € 750.000,- in de begroting opgenomen, met een afschrijvingstermijn van 30 jaar als uitgangspunt. Om uiteenlopende redenen wordt de eerder voorgestelde planning niet gehaald. Zo blijkt de interne ambtelijke capaciteit te gering om alle voorgestelde projecten tijdig voor te bereiden en leidt de benodigde grondverwerving, de burgerparticipatie, inclusief het oneigenlijk gebruik van openbare grond tot vertraging van bepaalde lopende projecten. Maar ook de uiteindelijke uitvoering van projecten zal naar verwachting leiden tot vertraging, doordat aannemers overvolle orderportefeuilles hebben. Dit betekent dat de projecten en het budget van 2023 doorgeschoven wordt naar 2024.

Investering 2023 mobiliteitsplan	€ 1.567.774
Investering 2024 mobiliteitsplan	€ 750.000

Nieuwe ontwikkeling na de kadernota

Mobiliteitsplan Nederweert (gedragsbeïnvloeding)

Een belangrijk onderdeel van het Mobiliteitsplan Nederweert bestaat uit gedragsbeïnvloeding, waarvan verkeerseducatie een belangrijk deel uitmaakt. In de praktijk is gebleken dat de aanwezigheid van snelheidsdisplays eveneens leidt tot positief rijgedrag en door de weggebruikers als positief wordt ervaren. Deze zogenaamde smileys, langs de kant van de weg (in beide richtingen), blijken een positieve invloed te hebben op de rijnsnelheid van het gemotoriseerd verkeer en daarmee op de verkeersveiligheid. Om het effect hiervan nog meer te versterken/vergroten is uitbreiding van het aantal smileys nodig met een drietal sets (3 x 2 = 6 stuks).

De (incidenteel) benodigde middelen voor 2023 bedragen: 6 x € 2.500,- = € 15.000,-

Afschrijvingstermijn is 6 jaar.

De structurele afschrijvingslasten worden gedekt door de beschikbare begrotingsruimte 2024 e.v.

Investeringen smileys 2023	€ 15.000
Hogere structurele lasten 2024 e.v.	€ 2.500

Mobiliteitsplan Nederweert (onderzoeken)

Naast de infrastructurele projecten maken ook onderzoeken deel uit van het Mobiliteitsplan Nederweert. Omdat hierop niet wordt afgeschreven, zijn deze nooit ten laste van de voornoemde budgetten gebracht. Tot op heden kon een aantal van deze onderzoeken binnen de reguliere budgetten worden uitgevoerd. Voor de jaren 2023 en 2024 staat een aantal onderzoeken gepland, waarvoor onvoldoende financiële ruimte binnen de reguliere budgetten beschikbaar is. Onderstaand zijn de (incidenteel) benodigde middelen voor 2023 en 2024 weergegeven.

Dekking van deze incidentele lasten vindt plaats door de beschikbare begrotingsruimte 2023 en 2024.

	Onderzoek	Jaar van uitvoering	Kosten
1	Kentekenonderzoek routing vrachtverkeer	2023	€ 40.000,-
2	Opstellen parkeernota	2023	€ 9.500,-

3	Actualisatie verkeersveiligheidsplan	2024	€ 23.000,-
4	Behoeftte vraaggericht vervoer *	2024	€ 17.000,-

*) : Het gaat vooral over onderzoek naar de behoefte aan deelvervoer (deelfietsen/-auto's).

Onderhoud openbare Verlichting

Na aanleiding van de aanbesteding van het onderhoud van de openbare verlichting is gebleken dat de onderhoudskosten niet toereikend zijn. De exploitatiekosten worden verhoogd met € 15.000,-. Dekking van deze incidentele last vindt plaats door de beschikbare begrotingsruimte 2023.

Incidentele lasten 2023	€ 15.000
-------------------------	----------

Aanleg Openbare verlichting Steer en Hulsen

In het kader van de gebiedsontwikkeling kanalenviersprong gaan we een 2 tal wegen van verlichting voorzien. Voor de weg Hulsen gaan we de verlichting uitbreiden en de weg Steer gaan we voorzien van verlichting. De structurele afschrijvingslasten worden gedekt door de beschikbare begrotingsruimte 2024-2026.

Investerings (masten) 2023	€ 33.500
Investerings (armaturen) 2023	€ 16.500
Structurele afschrijvingslasten (masten) 2024-2026	€ 745
Structurele afschrijvingslasten armaturen) 2024-2026	€ 825

Programma 3: Economie

Geactualiseerde investeringen/ontwikkelingen

-

Nieuwe ontwikkeling na de kadernota

Formatie gastvrijheid en beleving

Het uitvoeringsprogramma Gastvrijheid en Beleving is in 2021 door B&W vastgesteld. Hierin staan 14 projecten die vóór 2030 opgepakt dienen te worden. Daarnaast zijn in deelprogramma 3.3 de ambities genoemd voor gastvrijheid en beleving die voor 2023 opgepakt gaan worden. Om deze ambities en projecten op te pakken is 1,0 fte formatie nodig. De structurele lasten worden gedekt uit de beschikbare begrotingsruimte 2023-2026.

Structureel 2023-2026	€ 85.000
-----------------------	----------

Programma 4: Onderwijs

Geactualiseerde investeringen/ontwikkelingen

-

Nieuwe ontwikkeling na de kadernota

-

Programma 5: Sport, cultuur en recreatie

Geactualiseerde investeringen/ontwikkelingen

Aanschaf hulpmiddelen sportcentrum 2023-2026

Om efficiënt en doelmatig te kunnen werken dienen de binnensportaccommodaties te beschikken over adequate middelen, zoals machines/gereedschappen/sporttoestellen en overige materialen.

Hiervoor is een meerjarig vervangend programma opgesteld ook op basis van ontwikkelingen.

De jaarlijkse kosten fluctueren echter sterk mede door o.a. wetgeving, hygiëne, veiligheid, en ontwikkelingen binnen de markt en bedrijfsvoering.

Dekking van de afschrijvingslasten vindt plaats door de beschikbare begrotingsruimte 2023-2026/

Op basis van deze gegevens zien de investeringen, met een afschrijvingstermijn van 10 jaar, voor de komende jaren als volgt uit:

Investering 2023 € 9.000 incl. BTW	Afschrijvingslasten € 900 (vanaf 2024)*
Investering 2024 € 17.500 incl. BTW	Afschrijvingslasten € 1.750 (vanaf 2025)*
Investering 2025 € 27.000 incl. BTW	Afschrijvingslasten € 2.700 (vanaf 2026)*
Investering 2026 € 15.500 incl. BTW	Afschrijvingslasten € 1.550 (vanaf 2027)*

*doorbelasting op taakveld 4.1 en 4.3

Padelbanen

In februari 2021 heeft de raad ingestemd met het Ontwikkelperspectief Bengelè Beweegt en Uijtwijk. In het ontwikkelperspectief is onder andere de aanleg van padelbanen opgenomen. In de gemeentebegroting 2022 is budget opgenomen voor de realisatie hiervan. Het is de verwachting dat de aanleg van de twee padelbanen bij NTC'72 niet is afgerond in 2022. De voorkeurslocatie binnen het ontwikkelperspectief is als niet uitvoerbaar bestempeld. Hierdoor worden andere alternatieve locaties bekeken.

Op het moment dat de padelbanen gerealiseerd zijn, dan mogen ook de leden van andere Nederweerder tennisverenigingen ervan gebruikmaken. Hiervoor is geen lidmaatschap bij NTC'72 nodig.

Investering 2023 (ondergrond)	€ 130.000
Investering 2023 (bespelingsmatten)	€ 20.000

Passantenhaven

Geplande investering 2022 wordt verplaatst naar 2023. Hier ligt een verband met de ontwikkeling van het nieuwe scouting gebouw en de daarmee verband houdende verplaatsing van de waterscouting. Waterscouting heeft behoefte aan een aanlegsteiger en een boothelling. Deze willen we realiseren in de monding van de Noordervaart. Voor de boothelling is een verzoek tot medegebruik binnengekomen van de Veiligheidsregio, zodat zij gemakkelijker per boot het water op kunnen bij calamiteiten. Door het aanlegsteiger voldoende omvang te geven kan deze locatie tevens dienst doen als passantenhaven. De huidige locatie wordt dan overbodig.

Investeringen passantenhaven 2023	€ 532.000
-----------------------------------	-----------

Nieuwe ontwikkeling na de kadernota

Verwijderen van de huidige passantenhaven

Na aanleg van de nieuwe passantenhaven is de huidige passantenhaven overbodig. De huidige passantenhaven wordt gedempt en de kanaaloever hersteld. Dekking van deze incidentele lasten vindt plaats door de beschikbare begrotingsruimte 2024.

Incidentele lasten 2024	€ 154.000
-------------------------	-----------

Cultuurbeleid

Als éénmalig krediet is € 55.000.- opgenomen om cultuurbeleid in brede zin vorm te geven en daarmee uitvoering te geven aan ambities van het coalitieakkoord "Goed voor elkaar". Cultuur is een breed begrip. Het is een belangrijk onderdeel van de sociale infrastructuur, het draagt bij aan een betrokken samenleving en een aantrekkelijke woonomgeving. Cultuureducatie en cultuurparticipatie zijn belangrijk voor de persoonlijke ontwikkeling en de creativiteit. Dat geldt voor alle leeftijden. Cultuur is geen doel meer op zich. Het is vooral een middel om diverse doelstellingen te behalen. Samen met inwoners, organisaties en verenigingen willen we het cultuurbeleid breder vorm geven. Dekking van deze incidentele last vindt plaats door de beschikbare begrotingsruimte 2023.

Incidentele lasten 2023	€ 55.000
-------------------------	----------

Cultuurhistorie

Onderdeel van de ontwikkeling rondom de kanalenviersprong is het beleefbaar maken van de cultuurhistorische waarden. De cultuurhistorische waarden die de geschiedenis van Nederweert hebben bepaald, zetten we in als toeristische trekpleisters. We onderscheiden voornamelijk de volgende thema's:

1. De ontstaansgeschiedenis van de kanalenviersprong
2. De historie van het gebied en toenmalig gebruik
3. De Peel-Raamstelling als zuidelijke verdedigingslinie

In 2023 gaan we aan de slag met de volgende onderdelen:

- Het plaatsen van kenmerkende banken bij historisch interessante punten.
- Het plaatsen van informatiezuilen.
- Het beleefbaar maken/reconstrueren van de verschillende aspergestellingen.
- Het realiseren van een trekpondje.
- Het inrichten van een digitaal museum, waarin routes en speurtochten worden opgenomen

De lasten worden gedekt door de beschikbare begrotingsruimte.

Investering 2023	€ 93.500
Afschrijvingslasten vanaf 2024	€ 6.316
Incidentele lasten 2023	€ 20.000

Programma 6: Sociaal domein

Geactualiseerde investeringen/ontwikkelingen

Pinnenhof

Vanaf maart 2021 is het Stichtingsbestuur samen met de verenigingen en ondertekenaars van de intentieovereenkomst 'één loket Wonen, Welzijn, Zorg' aan de slag. Vanuit de verenigingen en het bestuur zijn een denktank en een aantal werkgroepen geformeerd die aan de slag zijn gegaan met organisatiemodel, bouwscenario's, communicatie en sponsering. Eind 2022 neemt de raad een besluit over het bouwscenario en financiering hiervan. In afwachting hiervan zijn de financiële gevolgen niet mee genomen in de begroting.

Structurele lasten 2023-2026	P.M.
------------------------------	------

Nieuwe ontwikkeling na de kadernota

Formatie beleidsmedewerker Samenleving Sociaal

Binnen team Samenleving Sociaal hebben we al langere tijd te maken met uitval door ziekte. Het vooruitzicht op terugkeer is minimaal. Om de kosten te dekken die voor het oppakken van de taken op het gebied van het sociaal domein, is tijdelijk extra budget nodig. We ramen hiervoor een bedrag van € 36.000,-. Dekking van deze incidentele lasten vindt plaats door de beschikbare begrotingsruimte 2023

Incidenteel lasten 2023	€ 36.000,-
-------------------------	------------

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Geactualiseerde investeringen/ontwikkelingen

Investeringen riolering

We hebben in juni 2020 het strategisch klimaatadaptatieplan vastgesteld. Onderstaande investeringen zijn nodig voor de periode 2023-2026 en komen ten laste van de voorziening riolering.

Klimaatmaatregelen:

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Blauw groene schoolpleinen*	26.000	26.000	26.000	26.000
Communicatieplan	61.000	-	-	-
Dorpstraat Leveroy	-	-	146.000	-
Klimaatadaptatieplan	-	-	42.000	-
Afkoppelen openbare verharding	241.000	243.000	246.000	248.000
Sportpark Bengel e Nederw eert	-	-	36.000	-
Strateris- Geer Nederw eert	-	-	-	16.000
Strateris-Hovensteeg Nederw eert	-	-	-	-
Subsidie afkoppelen particulieren	60.000	61.000	61.000	-
Totaal	388.000	330.000	557.000	290.000

*Investeringen in groen blauwe schoolpleinen voor 2023 en verder worden gedekt uit het krediet afkoppelen openbaar gebied.

Bij de berekening van de rioolheffing in het kostendekkingsplan 2020 zijn naast de investering uit het strategisch klimaatadaptatieplan tevens de investeringen in de gemalen en vrij-verval riolering bijgesteld. Deze investeringen komen ten laste van de voorziening riolering.

Overige maatregelen:

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Gemalen mech./electr.	21.000	26.000	123.000	79.000
mechanische riolering- electr.	13.000	3.000	3.000	-
	-	-	-	-
Totaal	34.000	29.000	126.000	79.000

Nieuwe ontwikkeling na de kadernota

Nieuw afvalinzamelsysteem – aanschaf restafval bakken

Op basis van ervaringen uit de pilot in Budschop, sorteeranalyses en marktverkenning worden in 2023 wijzigingen doorgevoerd in het afvalinzamelsysteem. PMD wordt wekelijks ingezameld in zakken. Restafval wordt vanaf medio 2023 in een 140L-container ingezameld. Hiervoor worden nieuwe containers aangeschaft.

De structurele lasten komen ten laste van de afvalstoffenheffing.

Structurele lasten 2024 e.v.	€ 15.000
Structurele baten 2024 e.v. (via afvalstofheffing)	€ 15.000

Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VROSV)

Geactualiseerde investeringen/ontwikkelingen

-

Nieuwe ontwikkeling na de kadernota

Nieuwe bodemtaken Omgevingswet

Voordat de Omgevingswet inwerking treedt, moeten gemeenten en omgevingsdiensten voorbereid zijn op de uitvoering van bodemtaken. De gemeente neemt deze taak over van de provincie. Met het uitvoeren van deze nieuwe taak zijn extra kosten gemoeid. Een aantal taken zijn basistaken en dienen verplicht ondergebracht te worden in de RUD. Een aantal nieuwe bodemtaken valt niet onder het basistakenpakket. De gemeenten in de regio willen ook voor een deze bodemtaken samenwerken. Vanwege de nieuwe extra bodemtaken is binnen de regio Noord- en Midden Limburg aanvulling op de huidige beschikbare formatie nodig. Voor structurele taken, vergunningverlening, toezicht en handhaving en BIS-beheer wordt op dit moment uitgaan van 4,0 à 4,5 fte voor de gehele regio. De schatting is dat voor de implementatie van de bodemtaken 2,0 fte nodig is voor 2 jaar. Het voorstel is om te kiezen voor een abonnementsvorm. De gemeenten dienen daarbij voorafgaand aan het uitvoeringsjaar bij te dragen. Op dit moment is nog niet zeker of vanuit het rijk extra budget komt voor de bodemtaken. De kosten kunnen daarom op dit moment nog niet ingevuld worden.

Structurele / incidentele lasten 2023	P.M.
---------------------------------------	------

Opstellen woon-zorgvisie

De regionale Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2022 tot en met 2025 erkent het belang van wonen met zorg maar ziet dit als een apart uit te werken thema. Hier ligt nog een belangrijke opgave. Om deze beter in beeld te krijgen wil de gemeente in 2023 samen met de woningcorporaties en zorgpartijen een lokale woon-zorgvisie opstellen. Voor het uitvoeren van analyses en het opstellen van de visie zullen we een beroep moeten doen op externe ondersteuning. Hiervoor ramen we een bedrag van € 30.000,-.

Dekking van deze incidentele lasten vindt plaats door de beschikbare begrotingsruimte 2023

Incidentele lasten 2023	€ 30.000
-------------------------	----------

Formatie ontwikkeling woongebieden

In het coalitieprogramma is wonen als topprioriteit benoemd. Binnen de huidige formatie kunnen niet alle potentiële woningbouwlocaties ontwikkeld worden. Om extra tijdelijke formatie in te zetten is extra budget nodig.

Hierbij wordt ingezet op een projectbureau met de focus op projectmanagement én ondersteuning bij de uitvoering van de verschillende majeure gemeentelijke woningbouwprojecten. Bijvoorbeeld de nieuwe uitbreidingslocatie rondom Nederweert, herontwikkeling gemeentewerf e.o. en Tiskesweij fase 2.

Dit project bureau bestaat uit een projectteam en is in basis opgebouwd uit 2 fte inhuur (expertises in actieve gebiedsontwikkeling) en 0.89 fte uit de bestaande gemeentelijke organisatie. Daarbij is de samenwerking met de verschillende relevante gemeentelijke vakdisciplines nodig zodat het projectbureau ingebed is in de gemeentelijke organisatie.

Het projectbureau is van tijdelijke aard en eindigt zodra de verschillende projecten buiten in uitvoering zijn. Gelet op de lange doorlooptijd van ruimtelijke ontwikkelingen in Nederland, zal de doorlooptijd ca. 4 jaren behelzen. Na 3 jaar vind een evaluatie plaats.

Dekking van deze incidentele lasten vindt plaats door onttrekkingen uit de algemene reserve woningbouw. T.z.t. zullen deze kosten in de bovengenoemde grondexploitaties worden opgenomen.

Incidentele lasten 2023-2026	€ 300.000 p.j.
------------------------------	----------------

ECGeo - Detachering

Enkele jaren was een medewerker van de gemeente Nederweert gedetacheerd bij EC-Geo en kregen we hiervoor een vergoeding. Door uitval wegens ziekte en het nu niet meer terugkeren bij EC-Geo vervallen de inkomsten die hiervoor opgenomen zijn. De dekking vindt plaats door de beschikbare ruimte 2023-2026.

Structurele minder baten 2023-2026	€ 72.000
------------------------------------	----------

Samenvatting uitvoeringsprogramma

Uitvoeringsprogramma 2023-2026		Invest.-				Reserves en voorzieningen				Begrotingsruimte (exploitatie)									
Programma	Taak- veld	Onderwerp	EN/ MN	bedrag 2023	bedrag 2024	bedrag 2025	bedrag 2026	D	2023	D	2024	D	2025	D	2026	2023	2024	2025	2026
0: Bestuur, participatie en dienstverlening																			
- Nieuwe ontwikkelingen na de kademota																			
	0.1	Investeringsagenda SML														-17.000	-17.000		
	0.4	Serviceteam Facilitair														-51.000	-48.000	-17.000	-17.000
1: Veiligheid en handhaving																			
- Nieuwe ontwikkelingen na de kademota																			
	1.2	Interne audit Wet Politiegegevens (WPG)														-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
	1.2	Externe audit Wet Politiegegevens (WPG)																-7.500	
2: Verkeer en vervoer																			
- Geactualiseerde investeringen/ontwikkelingen																			
	2.1	N266-N270 Nederweert	MN	-975.000	-9.249.000	-650.000		V	-375.000	V	-3.557.000	V	-250.000						
	2.1	Hoogwaardige Fiets Route	MN	-884.400	-261.600														
	2.1	Mobiliteitsplan 2021-2023	MN	-1.567.774	-750.000														
- Nieuwe ontwikkelingen na de kademota																			
	2.1	Mobiliteitsplan - gedragsbeïnvloeding smileys	MN	-15.000													-2.500	-2.500	-2.500
	2.1	Mobiliteitsplan - onderzoeken														-49.500	-40.000		
	2.1	Onderhoud openbare verlichting														-15.000			
	2.1	Aanleg openbare verlichting Steer en Hulsen	MN	-50.000													-1.570	-1.570	-1.570
3: Economie																			
- Nieuwe ontwikkelingen na de kademota																			
	3.4	Formatie gastvrijheid en beleving														-85.000	-85.000	-85.000	-85.000
4: Onderwijs																			
N.v.t.																			
5: Sport, cultuur en recreatie																			
- Geactualiseerde investeringen/ontwikkelingen																			
	5.2	Hulpmiddelen sportcentrum	EN	-9.000	-17.500	-27.000	-15.500												
	5.2	Padelbanen (bespelingsmatten)	EN	-20.000															
	5.2	Padelbanen (ondergrond)	EN	-130.000															
	5.7	Nieuwe passantenhaven	MN	-532.000															
- Nieuwe ontwikkelingen na de kademota																			
	5.5	Cultuurbeleid														-55.000			
	5.7	Cultuurhistorie	MN	-93.000													-6.316	-6.316	-6.316
	5.7	Digitale Museum Kanalenviersprong														-20.000			
	5.7	Verwijderen oude passantenhaven															-154.000		
6: Sociaal domein																			
- Geactualiseerde investeringen/ontwikkelingen																			
	6.1	Pinnenhof														P.M	P.M	P.M	P.M
- Nieuwe ontwikkelingen na de kademota																			
	6.1	Formatie beleidsmedewerker Samenleving sociaal														-36.000			
7: Volksgezondheid																			
- Geactualiseerde investeringen/ontwikkelingen																			
	7.2	Klimaatmaatregelen	MN	-388.000	-330.000	-557.000	-290.000	V	-388.000	V	-330.000	V	-557.000	V	-290.000				
	7.2	Overige maatregelen riolering	MN	-34.000	-29.000	-126.000	-79.000	V	-34.000	V	-29.000	V	-126.000	V	-79.000				
- Nieuwe ontwikkelingen na de kademota																			
	7.3	Aankoop restafvalbakken huishoudelijk afval	EN	-225.000													-15.000	-15.000	-15.000
8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing																			
- Nieuwe ontwikkelingen na de kademota																			
	8.1	Nieuwe bodemtaken Omgevingswet														P.M	P.M	P.M	P.M
	8.1	Opstellen woon-zorgvisie														-30.000			
	8.1	ECGeo - Detacheringinkomsten vervallen														-72.000	-72.000	-72.000	-72.000
	8.2	Formatie ontwikkeling woongebieden						R	-300.000	R	-300.000	R	-300.000	R	-300.000				
Totaal				-4.923.174	-10.637.100	-1.360.000	-384.500		-1.097.000	-4.216.000	-1.233.000	-669.000	-438.500	-449.386	-214.886	-207.386			
Reeds opgenomen in de kademota				-	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Geactualiseerde onderdelen				-4.540.174	-10.637.100	-1.360.000	-384.500		-797.000	-3.916.000	-933.000	-369.000	-	-	-	-	-	-	-
Nieuwe ontwikkelingen na kademota				-383.000	-	-	-		-300.000	-300.000	-300.000	-300.000	-438.500	-449.386	-214.886	-207.386	-	-	-
Controletoelichting				-	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

EN = investeringen met een economisch nut / MN = investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

E. Bijlagen

Bijlage 1: Recapitulatie begrotingsevenwicht

Recapitulatie begrotingsevenwicht	Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Totaal	Waarvan:		Totaal	Waarvan:		Totaal	Waarvan:		Totaal	Waarvan:	
		Incidentieel	Structureel		Incidentieel	Structureel		Incidentieel	Structureel		Incidentieel	Structureel
Lasten programma 0	2.218.650	37.000	2.181.650	2.578.306	37.000	2.541.306	2.909.484	-	2.909.484	3.286.737	-	3.286.737
Lasten programma 1	1.496.911	-	1.496.911	1.500.943	-	1.500.943	1.512.569	7.500	1.505.069	1.509.295	-	1.509.295
Lasten programma 2	2.763.111	64.500	2.698.611	2.822.081	40.000	2.782.081	2.907.623	-	2.907.623	3.182.894	-	3.182.894
Lasten programma 3	644.687	25.000	619.687	622.585	-	622.585	625.550	-	625.550	628.581	-	628.581
Lasten programma 4	1.263.716	-	1.263.716	1.275.789	-	1.275.789	1.292.875	-	1.292.875	1.310.085	-	1.310.085
Lasten programma 5	3.229.771	75.000	3.154.771	3.383.989	154.000	3.229.989	3.280.610	-	3.280.610	3.325.435	-	3.325.435
Lasten programma 6	17.675.106	56.000	17.619.106	17.147.343	20.000	17.127.343	16.919.647	-	16.919.647	17.038.489	-	17.038.489
Lasten programma 7	5.643.411	-	5.643.411	5.774.482	-	5.774.482	5.897.991	-	5.897.991	5.975.754	-	5.975.754
Lasten programma 8	7.795.098	330.000	7.465.098	3.888.927	300.000	3.588.927	3.250.993	300.000	2.950.993	2.214.928	300.000	1.914.928
Totaal lasten programma's	42.730.461	587.500	42.142.961	38.994.445	551.000	38.443.445	38.597.342	307.500	38.289.842	38.472.198	300.000	38.172.198
Baten programma 0	86.267	-	86.267	176.767	-	176.767	166.267	-	166.267	193.767	-	193.767
Baten programma 1	14.142	-	14.142	14.142	-	14.142	14.142	-	14.142	14.142	-	14.142
Baten programma 2	61.137	-	61.137	61.137	-	61.137	61.137	-	61.137	61.137	-	61.137
Baten programma 3	76.155	-	76.155	76.155	-	76.155	76.155	-	76.155	76.155	-	76.155
Baten programma 4	102.686	-	102.686	102.686	-	102.686	102.686	-	102.686	102.686	-	102.686
Baten programma 5	294.500	-	294.500	294.500	-	294.500	294.500	-	294.500	294.500	-	294.500
Baten programma 6	3.128.942	-	3.128.942	4.240.204	-	4.240.204	3.797.134	-	3.797.134	3.455.632	-	3.455.632
Baten programma 7	4.915.991	-	4.915.991	5.025.215	-	5.025.215	5.228.128	-	5.228.128	5.247.374	-	5.247.374
Baten programma 8	6.411.696	262.243	6.149.453	2.286.012	23.601	2.262.411	1.613.357	-	1.613.357	565.908	-	565.908
Totaal baten programma's	15.091.516	262.243	14.829.273	12.276.818	23.601	12.253.217	11.353.506	-	11.353.506	10.011.301	-	10.011.301
Saldo van baten en lasten programm	-27.638.945	-325.257	-27.313.688	-26.717.627	-527.399	-26.190.228	-27.243.836	-307.500	-26.936.336	-28.460.897	-300.000	-28.160.897
Lasten algemeen dekkingsmiddel	157.808	-	157.808	146.897	-	146.897	149.618	-	149.618	154.431	-	154.431
Lasten overhead	6.484.302	-	6.484.302	6.518.529	-	6.518.529	6.517.889	-	6.517.889	6.551.571	-	6.551.571
Lasten vennootschapsbelasting	10.541	-	10.541	10.783	-	10.783	11.031	-	11.031	11.285	-	11.285
Lasten onvoorzien	17.000	-	17.000	17.000	-	17.000	17.000	-	17.000	17.000	-	17.000
Totaal lasten diverse	6.669.651	-	6.669.651	6.693.209	-	6.693.209	6.695.538	-	6.695.538	6.734.287	-	6.734.287
Baten algemeen dekkingsmiddel	36.215.359	-	36.215.359	37.305.891	-	37.305.891	39.386.060	-	39.386.060	37.730.458	-	37.730.458
Baten overhead	4.458	-	4.458	4.458	-	4.458	4.458	-	4.458	4.458	-	4.458
Baten vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Baten onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal baten diverse	36.219.817	-	36.219.817	37.310.349	-	37.310.349	39.390.518	-	39.390.518	37.734.916	-	37.734.916
Saldo diverse	29.550.166	-	29.550.166	30.617.140	-	30.617.140	32.694.980	-	32.694.980	31.000.629	-	31.000.629
Totaal saldo van baten en lasten van de programma's en diverse	1.911.221	-325.257	2.236.478	3.899.513	-527.399	4.426.912	5.451.144	-307.500	5.758.644	2.539.732	-300.000	2.539.732
Stortingen in reserves (U)	262.243	262.243	-	23.601	23.601	-	-	-	-	-	-	-
Ontrekkingen aan reserves (I)	-341.701	-320.000	-21.701	-341.701	-320.000	-21.701	-475.868	-454.167	-21.701	-475.868	-300.000	-175.868
Geraamd resultaat	1.990.679	-267.500	2.258.179	4.217.613	-231.000	4.448.613	5.927.012	146.667	5.780.345	3.015.600	-	2.715.600
Totaal structurele lasten	49.400.112	587.500	48.812.612	45.687.654	551.000	45.136.654	45.292.880	307.500	44.985.380	45.206.485	300.000	44.906.485
Totaal structurele baten	51.311.333	262.243	51.049.090	49.587.167	23.601	49.563.566	50.744.024	-	50.744.024	47.746.217	-	47.746.217
Structurele baten - structurele laste	1.911.221	-325.257	2.236.478	3.899.513	-527.399	4.426.912	5.451.144	-307.500	5.758.644	2.539.732	-300.000	2.839.732

Bijlage 2: Raming stelpost personeel 2023

Op basis van de meircirculaire 2022 wordt de loonstijging berekend.

Stelpost loonkostenstijging		2023	2024	2025	2026	2027
		2023				
Loonkosten volgens personeelsbegroting		9.931.042				
Af:						
wachtgeld en pensioen wethouders		147.525				
Totale loonkosten		9.783.517				
		9.783.517	9.783.517	9.783.517	9.783.517	9.783.517
Stelpost stijging 2023	3,30%	322.856	322.856	322.856	322.856	322.856
		10.106.373	10.106.373	10.106.373	10.106.373	10.106.373
stelpost stijging 2024	3,90%		394.149	394.149	394.149	394.149
			10.500.522	10.500.522	10.500.522	10.500.522
stelpost stijging 2025	3,80%			399.020	399.020	399.020
				10.899.542	10.899.542	10.899.542
stelpost stijging 2026	3,60%				392.384	392.384
					11.291.925	11.291.925
stelpost stijging 2027	3,60%					406.509
						11.698.435
Totaal stelpost loonkostenstijging		322.856	717.005	1.116.024	1.508.408	1.914.917
fcl nr. 60800030/38001						
Huidige begrote bedragen		710.085	898.794	1.122.917	1.351.747	1.351.747
Mutaties 2023-2026		-387.229	-181.789	-6.893	156.661	563.170

Bijlage 3: Personeelsbegroting 2023

FTE	Omschrijving	Jaar weden	belaste toelagen	bijdrage ZK	onbelaste toelagen	wn premie OP/NP	wn premie AOP/WGA	wn premie WW	totaal werknemer inhoudingen	wg afdracht OP/NP	wg afdracht AOP	wg afdracht WAO	wg afdracht UFO/Whk	totaal werkgever afdracht	TOTAAL tlv GEMEENTE
1,00	HKP SECRETARIS	110.335	-	168	546	8.336	209	90	8.635	27.556	1.505	4.496	406	33.963	136.377
14,91	HKP INFORMATIEVOORZIENING	884.447	660	3.792	6.533	58.045	1.303	1.210	60.558	190.072	9.360	64.137	5.792	269.361	1.104.235
3,67	HKP PERSONEEL EN KABINET	219.050	-	1.056	1.326	14.513	329	280	15.122	47.764	2.373	14.781	1.335	66.253	272.563
1,78	HKP STRATEGIE EN PROJECTEN	128.871	220	336	546	8.945	210	174	9.329	29.409	1.514	8.992	812	40.727	161.371
5,22	HKP FACILITAIR	253.118	1.790	1.520	1.560	15.326	319	354	15.999	49.972	2.288	18.634	1.683	72.577	314.566
6,78	HKP COMPTABILITEIT	414.887	220	1.432	2.886	27.433	620	553	28.606	89.881	4.453	28.690	2.591	125.615	516.434
10,17	HKP AJBZ	644.520	220	2.696	3.900	43.088	982	865	44.935	141.278	7.064	45.014	4.065	197.421	803.822
1,66	HKP AJBZ ONDERMIJNING	114.659	220	632	1.560	7.850	183	143	8.176	25.781	1.313	7.314	661	35.069	143.964
2,00	HKP LEIDINGGEVENDEN	181.079	-	168	-	13.216	324	180	13.720	43.591	2.326	8.992	812	55.721	223.248
7,06	KP DVL/SERVICETEAM	343.995	1.796	2.944	3.276	20.883	433	476	21.792	67.987	3.119	25.082	2.265	98.453	428.672
3,92	KP DVL/BURGERZAKEN	206.417	220	1.352	780	12.942	278	290	13.510	42.240	1.997	15.560	1.405	61.202	256.461
17,91	KP DVL/TEAM INWONERS	1.033.190	-	4.128	8.892	67.009	1.489	1.428	69.926	219.227	10.688	75.563	6.824	312.302	1.288.586
22,70	KP DVL TEAM SAMENLV FYSIEK	1.402.459	2.363	4.120	7.255	93.033	2.113	1.810	96.956	304.876	15.143	98.770	8.919	427.708	1.746.949
9,74	KP DVL TEAM SAMENLV SOCIAAL	605.001	440	2.400	2.886	40.403	913	837	42.153	132.427	6.547	43.940	3.968	186.883	755.457
4,21	KP DVL/TEAM BINNENSPOORT	174.159	19.260	1.776	410	9.738	185	276	10.199	31.519	1.323	14.564	1.315	48.722	234.128
8,56	KP DVL/TEAM RUIJTE & WONEN	507.538	880	2.048	1.846	33.217	743	690	34.650	108.750	5.342	36.328	3.281	153.701	631.363
	Raadsleden	220.596	6.795	-	39.334	-	-	-	-	-	-	-	-	-	266.725
3,90	FUNCTIE BESTUURSORGANEN	401.186	1.755	-	18.336	29.142	877	-	30.019	30.771	1.695	4.496	406	37.368	428.626
0,67	FUNCTIE RAADSGRIFFIER	54.973	-	168	780	3.935	95	76	4.106	12.962	682	4.139	374	18.157	69.972
	FUNCTIE BESTUURSORGANEN	147.525	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	147.525
125,86	TOTAAL GENERAAL	8.048.005	36.839	30.736	102.652	507.054	11.605	9.732	528.391	1.596.063	78.732	519.493	46.913	2.241.201	9.931.042

Bijlage 4: Gewaarborgde geldleningen 2023

Nummer	Naam geldnemer	Oorspronkelijk bedrag geldlening	Doel geldlening	Oorspronkelijk bedrag	% waarborg gemeente	Goedkeurings besluit	Rente %	Totaalbedrag	Restantbedrag	Waarborg	Totaalbedrag	Restantbedrag	Waarborg	Totaalbedrag	Restantbedrag	Waarborg
								aflossing dienstjaar	lening einde dienstjaar	gemeente	aflossing dienstjaar	lening einde dienstjaar	gemeente	aflossing dienstjaar	lening einde dienstjaar	gemeente
								2021	31-12-2021	31-12-2021	2022	31-12-2022	31-12-2022	2023	31-12-2023	31-12-2023
44	WVN 68354	€ 517.623	Bouw premie-huurwoningen	€ 517.623	50%	24-2-1987	4,370%	€ 34.608	€ 73.819	€ 36.909	€ 36.120	€ 37.699	€ 18.849	€ 37.699	€ 0-	€ 0-
45	WVN 68359	€ 223.234	Bouw premie-huurwoningen	€ 223.234	50%	24-2-1987	4,450%	€ 11.977	€ 53.481	€ 26.740	€ 12.512	€ 40.969	€ 20.484	€ 13.061	€ 27.908	€ 13.954
46	WVN 68349	€ 321.180	Bouw premie-huurwoningen	€ 321.180	50%	24-2-1987	4,500%	€ 11.899	€ 152.814	€ 76.407	€ 12.537	€ 140.278	€ 70.139	€ 13.101	€ 127.177	€ 63.589
47	WVN 68350	€ 1.894.461	Bouw premie-huurwoningen	€ 1.894.461	50%	24-2-1987	4,620%	€ 70.082	€ 906.003	€ 453.002	€ 72.656	€ 833.348	€ 416.674	€ 76.012	€ 757.336	€ 378.668
50	WVN 68355	€ 363.485	Bouw premie-huurwoningen	€ 363.485	50%	24-2-1987	5,150%	€ 11.907	€ 223.899	€ 111.949	€ 12.520	€ 211.378	€ 105.689	€ 13.165	€ 198.213	€ 99.107
52	WVN 68358	€ 497.354	Bouw premie-huurwoningen	€ 497.354	50%	24-2-1987	4,750%	€ 14.702	€ 296.621	€ 148.310	€ 15.004	€ 281.616	€ 140.808	€ 15.717	€ 265.900	€ 132.950
53	WVN 68357	€ 366.884	Bouw premie-huurwoningen	€ 366.884	50%	24-2-1987	4,770%	€ 10.901	€ 220.309	€ 110.154	€ 11.507	€ 208.802	€ 104.401	€ 12.056	€ 196.746	€ 98.373
77	WVN 91942	€ 5.672.253	Bouw premie-huurwoningen	€ 5.672.253	50%	13-2-2001	5,660%	€ 308.666	€ 1.826.020	€ 913.010	€ 326.136	€ 1.499.884	€ 749.942	€ 344.595	€ 1.155.289	€ 577.644
80	WVN 94373	€ 7.000.000	Financiering woningbouw	€ 7.000.000	50%	12-3-2002	5,590%	€ 359.739	€ 2.622.351	€ 1.311.176	€ 379.849	€ 2.242.503	€ 1.121.251	€ 401.082	€ 1.841.421	€ 920.710
81	WVN 97022	€ 8.000.000	Financiering woningbouw	€ 8.000.000	50%	25-3-2003	4,540%	€ 379.776	€ 3.187.619	€ 1.593.810	€ 397.018	€ 2.790.601	€ 1.395.301	€ 415.042	€ 2.375.559	€ 1.187.779
83	WVN 99957	€ 5.000.000	Financiering woningbouw	€ 5.000.000	50%	25-1-2005	3,830%		€ 0-	€ 0-		€ 0-	€ 0-		€ 0-	€ 0-
84	WVN 100536	€ 10.000.000	Financiering woningbouw	€ 10.000.000	50%	12-7-2005	3,820%	€ 322.399	€ 6.047.509	€ 3.023.754	€ 334.714	€ 5.712.795	€ 2.856.397	€ 347.500	€ 5.365.294	€ 2.682.647
85	WVN 100833	€ 5.000.000	Financiering woningbouw	€ 5.000.000	50%	01-11-2005	3,890%	€ 163.929	€ 3.091.822	€ 1.545.911	€ 170.306	€ 2.921.516	€ 1.460.758	€ 176.931	€ 2.744.585	€ 1.372.292
86	WVN 100834	€ 5.000.000	Financiering woningbouw	€ 5.000.000	50%	01-11-2005	3,940%	€ 163.722	€ 3.099.995	€ 1.549.998	€ 170.172	€ 2.929.823	€ 1.464.912	€ 176.877	€ 2.752.946	€ 1.376.473
87	WVN 102353	€ 5.000.000	Financiering woningbouw	€ 5.000.000	50%	19-12-2006	4,078%	€ 147.953	€ 3.381.761	€ 1.690.881	€ 153.987	€ 3.227.774	€ 1.613.887	€ 160.267	€ 3.067.508	€ 1.533.754
88	WVN 102354	€ 5.000.000	Financiering woningbouw	€ 5.000.000	50%	19-12-2006	4,079%	€ 142.149	€ 3.529.868	€ 1.764.934	€ 147.947	€ 3.381.920	€ 1.690.960	€ 153.982	€ 3.227.939	€ 1.613.969
89	WVN 103776	€ 15.000.000	Financiering woningbouw	€ 15.000.000	50%	29-07-2008	5,000%	€ 386.146	€ 11.406.366	€ 5.703.183	€ 405.453	€ 11.000.913	€ 5.500.457	€ 425.726	€ 10.575.187	€ 5.287.594
90	WVN 105511	€ 9.000.000	Financiering woningbouw	€ 9.000.000	50%	29-06-2010	4,070%	€ 227.114	€ 7.089.595	€ 3.544.797	€ 236.357	€ 6.853.238	€ 3.426.619	€ 245.977	€ 6.607.261	€ 3.303.631
		€ 83.856.473		€ 83.856.473				€ 2.767.668	€ 47.209.852	€ 23.604.926	€ 2.894.795	€ 44.315.057	€ 22.157.529	€ 3.028.790	€ 41.286.267	€ 20.643.134
78	Voetbalclub RKS V Merefeldia	€ 125.330	Uitbreiding kleedaccomm.	€ 125.330	50%		4,850%	€ 5.689	€ 60.130	€ 30.065	€ 5.843	€ 54.287	€ 27.144			
92	Voetbalclub	€ 30.000	Uitbreiding kleedaccomm.	€ 30.000	50%		4,950%	€ 2.000	€ 12.700	€ 6.350	€ 12.700	€ -	€ -			
		€ 155.330		€ 155.330				€ 7.689	€ 72.830	€ 36.415	€ 18.543	€ 54.287	€ 27.144			
		€ 84.011.803		€ 84.011.803				€ 2.775.357	€ 47.282.682	€ 23.641.341	€ 2.913.338	€ 44.369.344	€ 22.184.672			

Bijslage 5: Septembercirculaire 2022

Algemene uitkering Septembercirculaire 2022		2023			2024			2025			2026		
		eenheden x	bedrag per eenheid	bedrag uitkering	eenheden x	bedrag per eenheid	bedrag uitkering	eenheden x	bedrag per eenheid	bedrag uitkering	eenheden x	bedrag per eenheid	bedrag uitkering
Verdeelmaatstaven													
Inkomensmaatstaf		€ 1.000			€ 1.000			€ 1.000			€ 1.000		
ozb niet-woningen eigenaren	70%	300.569.812	-0,2796%	€ 840.393-	305.424.813	-0,2796%	€ 853.968-	309.993.631	-0,2796%	€ 866.742-	315.003.583	-0,2796%	€ 880.750-
ozb niet-woningen gebruikers	70%	277.727.957	-0,2127%	€ 590.727-	282.214.001	-0,2127%	€ 600.269-	286.435.610	-0,2127%	€ 609.249-	291.064.831	-0,2127%	€ 619.095-
ozb woningen eigenaren	80%	2.328.659.945	-0,0857%	€ 1.995.662-	2.360.004.980	-0,0857%	€ 2.022.524-	2.389.424.204	-0,0857%	€ 2.047.737-	2.421.604.709	-0,0857%	€ 2.075.315-
		2.906.957.714		€ 3.426.782-	2.947.643.793		€ 3.476.761-	2.985.853.445		€ 3.523.727-	3.027.673.123		€ 3.575.160-
Algemene uitkering													
bedrijven		2.540	134,78	€ 342.387	2.681	134,78	€ 361.390	2.833	134,78	€ 381.783	3.008	134,78	€ 405.372
bijstandsontvangers		128	5.036,74	€ 643.896	132	5.056,47	€ 666.918	134	5.063,72	€ 679.752	137	5.070,96	€ 696.982
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep		67	1.018,84	€ 68.486	72	1.022,83	€ 74.093	78	1.024,30	€ 79.546	83	1.025,76	€ 85.013
éénpersoonshuishoudens		2.195	166,54	€ 365.590	2.228	166,03	€ 369.908	2.253	162,51	€ 366.190	2.278	162,18	€ 369.498
grote woonkernen		2	75.166,66	€ 150.333	2	75.166,66	€ 150.333	2	75.166,66	€ 150.333	2	75.166,66	€ 150.333
huishoudens met een laag inkomen met drempel		1.359	3.779,56	€ 5.137.618	1.373	3.224,07	€ 4.426.738	1.384	3.213,44	€ 4.448.477	1.395	3.212,90	€ 4.482.438
inwoners		17.382	376,12	€ 6.537.542	17.489	375,74	€ 6.571.458	17.594	374,54	€ 6.589.718	17.697	374,89	€ 6.634.252
inwoners 75+ met drempel		786	1.329,39	€ 1.045.284	820	1.325,33	€ 1.086.887	850	1.297,14	€ 1.102.292	877	1.294,51	€ 1.135.134
jongeren		2.863	566,39	€ 1.621.777	2.859	501,11	€ 1.432.550	2.861	501,11	€ 1.433.623	2.869	501,11	€ 1.437.700
kernen		9	114.581,30	€ 1.031.232	9	114.504,56	€ 1.030.541	9	114.002,69	€ 1.026.024	9	113.962,43	€ 1.025.662
laag opleidingsniveau met drempel		2.599	264,37	€ 687.150	2.565	263,56	€ 676.163	2.532	257,96	€ 653.103	2.498	257,44	€ 643.111
loonkostensubsidie		21	5.036,74	€ 107.068	25	5.056,47	€ 123.962	28	5.063,72	€ 140.634	30	5.070,96	€ 149.716
migratieachtergrond		519	386,44	€ 200.686	535	386,08	€ 206.432	549	385,60	€ 211.733	563	385,71	€ 217.230
landelijke centrumfunctie		5.352	45,41	€ 243.036	5.385	45,41	€ 244.544	5.418	45,41	€ 246.009	5.449	45,41	€ 247.440
lokale centrumfunctie		16.217	10,86	€ 176.117	16.318	10,86	€ 177.210	16.415	10,86	€ 178.272	16.511	10,86	€ 179.309
regionale centrumfunctie		7.666	155,36	€ 1.190.971	7.713	145,44	€ 1.121.843	7.760	144,37	€ 1.120.261	7.805	144,30	€ 1.126.233
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor		2.255	13,42	€ 30.267	2.255	13,42	€ 30.267	2.255	13,42	€ 30.267	2.255	13,42	€ 30.267
oeverlengte*bodemfactor gemeente		1.337	31,40	€ 41.982	1.337	31,40	€ 41.982	1.337	31,40	€ 41.982	1.337	31,40	€ 41.982
omgevingsadressendichtheid		4.978	86,19	€ 429.065	5.023	91,78	€ 460.993	5.065	91,78	€ 464.824	5.110	91,80	€ 469.100
onderwijsachterstand		262	150,84	€ 39.469	261	150,84	€ 39.387	261	150,84	€ 39.305	260	150,84	€ 39.223
oppervlak bebouwing buitengebied		135	7.894,15	€ 1.064.330	136	7.894,15	€ 1.071.149	137	7.894,15	€ 1.078.114	138	7.872,67	€ 1.082.766
oppervlak bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied		135	2.935,95	€ 395.840	136	2.935,95	€ 398.376	137	2.935,95	€ 400.966	138	2.935,95	€ 403.795
oppervlak bebouwing woonkern		135	6.753,77	€ 913.009	136	6.753,77	€ 921.050	138	6.753,77	€ 929.366	139	6.746,72	€ 936.420
oppervlak bebouwing woonkern * bodemfactor woonkern		135	10.743,51	€ 1.453.616	137	10.743,51	€ 1.468.386	138	10.743,51	€ 1.483.255	140	10.743,51	€ 1.499.640
oppervlak binnenwater		189	126,10	€ 23.833	189	126,10	€ 23.833	189	126,10	€ 23.833	189	126,10	€ 23.833
oppervlak land * bodemfactor gemeente		9.990	25,72	€ 256.943	9.990	25,72	€ 256.943	9.990	25,72	€ 256.943	9.990	25,72	€ 256.943
oppervlak land		9.990	39,00	€ 389.610	9.990	39,00	€ 389.610	9.990	39,00	€ 389.610	9.990	39,00	€ 389.610
vast bedrag		1	977.596,56	€ 977.597	1	977.596,56	€ 977.597	1	977.596,56	€ 977.597	1	977.596,56	€ 977.597
woonruimten		7.682	11,81	€ 90.728	7.751	11,81	€ 91.542	7.816	11,81	€ 92.303	7.886	11,81	€ 93.132
woonruimten * bodemfactor woonkern		7.643	52,99	€ 405.020	7.712	52,99	€ 408.655	7.776	52,99	€ 412.051	7.846	52,99	€ 415.750
				€ 26.060.482			€ 25.300.738			€ 25.428.165			€ 25.645.482
				1.299			1.370			1.432			1.391
Uitkeringsfactor	Bruto Au			€ 33.852.566			€ 34.662.011			€ 36.413.133			€ 35.672.866
	Netto Au			€ 30.425.784			€ 31.185.249			€ 32.889.405			€ 32.097.705
Overige uitkeringen :													
suppletie nieuwe verdeling GF				€ 1.482.221-			€ 1.224.656-			€ 967.091-			€ 967.091-
				€ 1.482.221-			€ 1.224.656-			€ 967.091-			€ 967.091-
Totale algemene uitkering				€ 28.943.563			€ 29.960.593			€ 31.922.314			€ 31.130.614
	Meicirculaire 2022			€ 28.613.456	Meicirculaire 2022		€ 29.593.179	Meicirculaire 2022		€ 31.581.842	Meicirculaire 2022		€ 29.939.968
	Mutatatie			€ 330.107	Mutatatie		€ 367.414	Mutatatie		€ 340.472	Mutatatie		€ 1.190.647

Algemene uitkering Septembercirculaire 2022												
Verdeelmaatstaven	2023			2024			2025			2026		
	eenheden x	bedrag per eenheid	bedrag uitkering	eenheden x	bedrag per eenheid	bedrag uitkering	eenheden x	bedrag per eenheid	bedrag uitkering	eenheden x	bedrag per eenheid	bedrag uitkering
Decentralisatie-uitkeringen:												
armoedebestrijding kinderen			€ 42.372			€ 42.372			€ 42.372			€ 42.372
extra capaciteit BOA's			€ 31.536			€ 31.536			€ 31.536			€ 31.536
vergunningverlening, toezicht en handhaving			€ 86.584			€ 86.584			€ 86.584			€ 86.584
versterking omgevingsveiligheidsdiensten			€ 5.000			€ 5.000			€ -			€ -
voorschoolse voorziening peuters			€ 26.625			€ 26.625			€ 26.625			€ 26.625
Wet kwaliteitsborging bouw			€ 17.815			€ 17.829			€ 17.829			€ 17.695
Totaal Decentralisatie-/integratie-uitkeringen:			€ 209.932			€ 209.946			€ 204.946			€ 204.812
	Meicirculaire 2022		€ 192.117	Meicirculaire 2022		€ 192.117	Meicirculaire 2022		€ 187.117	Meicirculaire 2022		€ 187.117
	Mutatie		€ 17.815	Mutatie		€ 17.829	Mutatie		€ 17.829	Mutatie		€ 17.695
Integratie-uitkeringen:												
participatie			€ 2.302.420			€ 2.276.091			€ 2.235.299			€ 2.103.682
Totaal integratie-uitkeringen Sociaal Domein:			€ 2.302.420			€ 2.276.091			€ 2.235.299			€ 2.103.682
	Meicirculaire 2022		€ 2.302.420			€ 2.276.091			€ 2.235.299			€ 2.103.682
	Mutatie		€ -			€ -			€ -			€ -
Totale Algemene uitkering			€ 31.455.915			€ 32.446.630			€ 34.362.559			€ 33.439.108
	Meicirculaire 2022		€ 31.107.993	Meicirculaire 2022		€ 32.061.387	Meicirculaire 2022		€ 34.004.258	Meicirculaire 2022		€ 32.230.767
	Mutatie		€ 347.922	Mutatie		€ 385.243	Mutatie		€ 358.301	Mutatie		€ 1.208.342

Bijlage 6: Berekening stelposten jeugd

Mee te nemen door gemeenten		2023	2024	2025	2026
Lager te ramen uitgaven			100	500	500
Raming middelen			1265	758	367

		2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lager te ramen uitgaven TOTAAL	Uitgaven			100.000.000	500.000.000	500.000.000	
Raming middelen voor TOTAAL	Inkomsten			1.265.000.000	758.000.000	367.000.000	

		2024	2025	2026
Cluster Jeugd Au GF - individuele voorzieningen Jeugd		5.679.820.067	5.982.389.593	5.707.246.811
Cluster Jeugd Au Nwrt - individuele voorzieningen Jeugd		4.978.722	5.244.860	5.004.717
Aandeel Nederweert in %		0,08766%	0,08767%	0,08769%

		2024	2025	2026
Lager te ramen uitgaven voor Nederweert	Uitgaven	87.656	438.358	438.453
Raming middelen voor Nederweert	Inkomsten	1.108.853	664.551	321.824
Totaal positief effect		1.196.509	1.102.909	760.277

Bijlage 7: Majeure programma's

7.1 Programma Positieve Gezondheid

Inleiding

De afgelopen twee jaar hebben we in Nederweert actief ingezet op positieve gezondheid. Dit maakt het mogelijk om in de toekomst de diverse beleidsterreinen binnen het sociale domein verder in samenhang te brengen en te verdiepen. Dat is nodig om inwoners meer regie te kunnen laten nemen over hun eigen gezondheid en welzijn maar ook om het eigenaarschap en de samenwerking met andere partners, ieder vanuit zijn eigen rol, taken en bevoegdheden te verstevigen.

Dit programma Positieve Gezondheid laat zien dat we op onderdelen kunnen gaan oogsten en vooral verder kunnen ontwikkelen. Het is nooit af en vraagt continue aandacht.

Positieve Gezondheid is:

Het vermogen van mensen om **veerkrachtig** te zijn, om met fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren. Mensen voelen zich het prettigst als ze invloed en regie hebben over hun eigen leven. Dit vraagt **andere gesprekken, andere oplossingen en ondersteuning**. Het vraagt ook lef, durf en creativiteit van inwoners, vrijwilligers, professionals en organisaties. Het concept 'positieve gezondheid' bevordert integraliteit in werken, ontschotting tussen sectoren en is daardoor kwaliteit verhogend.

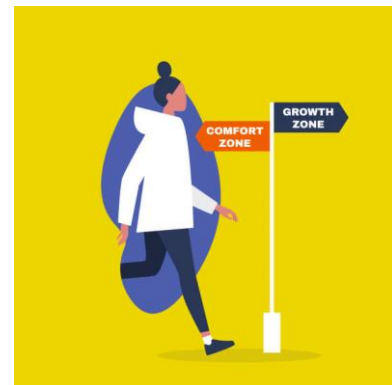

Langjarige aanpak: start met vierjarig programma

Om positieve stappen te zetten in het bevorderen van welzijn, het voorkómen van ernstige problemen en het behapbaar houden van de zorg (in financiële en personele zin), is een **langjarige aanpak** nodig. Verandering in cultuur en gedrag heeft tijd en geduld nodig.

We **starten met een vierjarig programma**, met voldoende mensen en middelen om de ambities waar te maken.

Dit programma geeft uitvoering aan het coalitieakkoord, waarin gezondheid in brede zin uitdrukkelijk benoemd is.

Partnerschap en rol gemeente

De gemeente vervult een cruciale rol, lokaal en regionaal. We staan als eerste overheid **dicht bij onze inwoner**, we kennen de plaatselijke sociale structuren. We werken nauw samen met onze inwoners en partners in wonen, welzijn en zorg. Vanuit diverse rolopvattingen zijn we: aanjager, stimulator, dienstverlener en partner. (**Professioneel mede-eigenaarschap en durf** zijn nodig om **anders te gaan doen**).

Doelstelling

Dit programma zet in op een **gezonde fysieke en mentale leefstijl, preventie en vroegsignalering**, op individueel en collectief niveau. We vinden het belangrijk de focus hierop te leggen en te houden, vanwege de omvangrijke opgave waar we voor staan en de complexiteit in omvang en betrokken partijen.

De speerpunten/doelen

Gezondheidswinst behalen door:

1. De leefwereld van de inwoner centraal te stellen. Door samenwerking over domeinen heen: binnen het sociaal domein (armoede, eenzaamheid, laaggeletterdheid, participatie enz.), met welzijn, wonen, zorg en medisch domein.
2. Bevorderen van gelijke kansen op gezondheid.
3. Sterke focus op preventie; voorkomen is beter dan genezen

Monitoring

Gezondheidswinst van alle inwoners boeken we door het stimuleren van een gezonde leefstijl (fysiek en mentaal) en definiëren we **als groei op één van de pijlers van het spinnenweb positieve gezondheid** (zie bijlage 1). Op korte termijn kan dit meetbaar zijn op individueel niveau (iemand voelt zich na enkele weken/maanden prettiger). Op collectief niveau is 'winst' pas op langere termijn meetbaar door kwalitatieve cliëntonderzoeken en het verloop van zorgkosten.

In de monitoring brengen we **beschikbare landelijke, regionale/lokale data en kennis bij elkaar**. Zo maken we het gezondheidsprofiel van de kernen van Nederweert zichtbaar. Op basis daarvan kunnen we gerichte interventies doen en meten wat daarvan effecten zijn.

Jaarlijks geven we door de **planning control cyclus en raadsinformatiebrieven/bijeenkomsten** een update van de stand van zaken van de uitgevoerde activiteiten, de bevindingen/opbrengst en geven we de doorkijk naar het volgende jaar. Na vier jaar is het belangrijk om de stappen voor het vervolg te bepalen, op basis van de ervaringen in het programma.

Middelen

Voor de uitvoering van de activiteiten is ook een financiële investering noodzakelijk. De kosten gaan voor de baten uit: nu investeren levert gezondheidswinst op en daarmee ook gelijkblijvende en wellicht minder zorgkosten op termijn.

Een aantal activiteiten is regulier werk, waarvoor in de begroting middelen zijn opgenomen. Met dit programma intensiveren en structureren we die activiteiten. Daarnaast zijn er ook nieuwe en vernieuwende activiteiten, waarvoor extra financiële en formatieve capaciteit noodzakelijk is. Het startbudget op basis van het activiteitenoverzicht (zie vanaf blz. 3) is een eerste impuls, een voorlopige raming. De extra investering in het programma Positieve Gezondheid is in totaal € 495.000. Wat we doen staat op de volgende bladzijden.

2022	152.500
2023	252.500
2024	90.000
2025	pm
Totaal	495.000

Activiteiten 2022	Raming €
<p>Wonen Werken Samenleven (WWS) Met acht partners van welzijn en zorg werken we vanaf juli 2022 samen aan een integrale wijkaanpak voor de kern Nederweert. Dit gebeurt vanuit positieve gezondheid, gericht op preventie, vroegsignalering en inzet van welzijn. Het gaat hier om de wijk als geheel en de individuele vraag van de inwoner. Dit traject is gestart voor een periode van drie jaar en wordt in de beginfase ondersteund door een externe programmaleider.</p> <p>In augustus 2022 is gestart met het bouwen van een ‘team WWS’; iedere deelnemende organisatie zet hiervoor medewerkers in. De bedoeling is het gezamenlijk oppakken van ondersteuningsvragen, hoe deze zo licht en efficiënt mogelijk op te pakken. Het team wordt getraind en gecoacht om samen met de inwoner en elkaar te werken vanuit positieve gezondheid.</p> <p>In WWS is afgesproken dat preventie, welzijn en voorliggende voorzieningen versterkt worden. Om deze versterking vanaf het begin goed in gang te zetten is inzet van extra opbouwwerk noodzakelijk. Samenwerking en afstemming met de inzet van leefbaarheidsregisseurs is vanzelfsprekend.</p> <p>Iedere partner draagt bij aan deze ontwikkeling, in financiële zin en met inzet van medewerkers. Partners zijn: Stichting Land van Horne, PSW, Woonik, Punt Welzijn, Bibliocenter, Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg, De Zorggroep, METggz, Vincent van Gogh.</p>	<p>75.000</p> <p>30.000</p>
<p>Wonen met zorg rondom De Pinnenhof Met partners WWS en anderen kijken we integraal naar de mogelijkheden van wonen met zorg rondom De Pinnenhof. Dit gebied is gunstig gelegen voor het ontwikkelen van dergelijke combinatie, met het versterken van de onderlinge sociale cohesie en het zorgen voor elkaar. Dit vraagt intensieve voorbereidingen, samenwerking, creativiteit en durf van alle partners.</p>	<p>p.m.</p>
<p>Training positieve gezondheid voor professionals Professionals intern gemeente (van het sociaal en fysieke domein) en externe partners worden getraind en gecoacht op het werken vanuit positieve gezondheid. Dit draagt bij aan meer eenduidigheid in aanpak van ondersteuningsvragen, betere onderlinge afstemming en samenwerking.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Online start met kennismaking/training positieve gezondheid (via subsidie Limburg positief gezond) • Coaching en begeleiding in het werk • In het kader van WWS worden ook medewerkers van externe partners getraind en gecoacht hierop 	<p>Begroting</p> <p>17.500</p> <p>Voor rekening partners</p>
<p>Analyse vijf complexe casussen Door het bureau Optimale Samenwerking worden vijf complexe casussen uit onze gemeente geanalyseerd; hoe is de ondersteuning verlopen, wie waren erbij betrokken, hoe heeft het gezin de ondersteuning ervaren. Dit gebeurt op basis van een data-analyse van betrokken partijen en interviews met de gezinnen. e bevindingen worden besproken in een interpretatiesessie. De conclusies en aanbevelingen worden in oktober 2022 verwacht.</p>	<p>Begroting</p> <p>25.000</p>
<p>Opstellen beleid en implementeren informele zorg en ervaringsdeskundigheid In de regio wordt beleid opgesteld m.b.t. informele zorg en ervaringsdeskundigheid. Dit vraagt lokale implementatie.</p>	<p>p.m.</p>

<p>Opstellen en uitvoeren lokaal uitvoeringplan GGD</p> <p>De GGD is een bijzondere partner in het gezondheidsbeleid; daar zit veel expertise en data waar we lokaal meer gebruik van kunnen maken. We zijn gezamenlijk in ontwikkeling naar een jaarlijks lokaal uitvoeringsplan. Hierin maken we afspraken de inzet en rol van de GGD in Nederweert op o.a. de aansluiting bij de lokale preventie aanpak, het opstellen van een wijkprofiel, de samenwerking met de Jeugdgezondheidszorg, Medische Milieukunde enz..</p> <p>Met de GGD en 15 gemeenten werken we aan de uitwerking het Manifest 'Naar gelijke kansen op gezondheid'. Daarin staan gelijke kansen op gezondheid en het werken vanuit positieve gezondheid centraal.</p>	<p><i>Begroting</i></p>
<p>Opstellen wijkprofielen kern Nederweert en Ospel</p> <p>Met de GGD wordt het wijkprofiel voor de kern van Nederweert opgesteld om de ontwikkeling van WWS te ondersteunen (waar liggen de belangrijkste opgaven voor dit gebied). Het opstellen valt binnen de financiële afspraken met de GGD. Voor Ospel wordt met de GGD overlegd wanneer het wijkprofiel opgesteld kan worden. Aangezien dit een extra vraag is vanuit Nederweert, kan het zijn dat aanvullende bekostiging nodig is.</p>	<p><i>Begroting</i></p> <p>5.000</p>
<p>Inhuur expertise voor het versterken van het preventiebeleid</p> <p>In 2022 heeft een inventarisatie plaatsgevonden met betrekking tot het lokaal preventiebeleid. Daaruit is gebleken dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er al veel plaatsvindt op het gebied van preventie • De preventie activiteiten voor kinderen en jongeren adequater kunnen verbinden om maximaal resultaat te behalen • De afstemming en samenwerking tussen de professionals onderling en met vrijwilligers verbeterd kan worden • Regionale programma's beter ingebed kunnen worden in de lokale situatie <p>Door inhuur van expertise krijgt het preventiebeleid voor kinderen en jongeren een extra boost om de kansen die er liggen meer te benutten, te verdiepen en waar nodig, te vernieuwen. Op dit moment lopen onderstaande acties, waarvan we verwachten dat ze door kennisdeling, afstemming en verbindingen tot betere benutting van de aanwezige preventie activiteiten gaan leiden. Op basis van de bevindingen wordt vervolgens, samen met inwoners en professionals, gekeken wat we beter anders kunnen doen of wat we missen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organiseren van een preventiebijeenkomst voor onderwijs en professionals op 17 oktober 2022. Voor vrijwilligers volgt een bijeenkomst in 2023 • Afstemmen van de lokale vertegenwoordiging in diverse regionale overleggen (efficiënter organiseren) • Regionale programma's 'in de etalage zetten' en implementeren in de lokale situatie, met lokale partners; Kansrijke Start (waaronder Nu niet Zwanger en Prepare) <p>Verder noemen we hier de inzet van NPO-middelen, met acties vooral gericht op weerbaarheid van kinderen en jongeren. In goed overleg met het onderwijs worden de middelen hiervoor ingezet.</p> <p>Bij volwassenen en ouderen zoeken we met inwoners naar een nieuw dienstverleningsmodel d.m.v. de pilot Wonen Werken Samenleven (kern Nederweert) en de pilot 'voorliggende voorzieningen' (Ospel).</p>	<p>25.000</p> <p><i>Begroting</i> 3.000</p> <p><i>Begroting</i></p>
<p>Uitvoering acties lokaal preventieakkoord</p> <p>Leefstijl heeft een nadrukkelijke plek in het preventieakkoord. Concrete actie in 2020 is dat, in overleg met het kernteam sport- en preventieakkoord, extra wordt ingezet op de rookvrije generatie. Verenigingen en scholen die willen worden ondersteund in het opzetten van beleid en kunnen materialen (bordjes/tegels e.d.) bestellen.</p>	<p><i>Begroting</i></p> <p>2.000</p>

Communicatie Uitrol van 'NEDERWEERT DURFT' voor het brede sociaal domein. Denk aan communicatie over armoede, eenzaamheid en laaggeletterdheid, onderwerpen waarbij een integrale aanpak wenselijk is. NEDERWEERT DURFT! laat zien dat het niet gemakkelijk is om stappen te ondernemen of zaken op te lossen. Het gaat hierbij niet alleen om grote heldedaden, het gaat ook juist om een kleine stap die voor een individu het verschil kan maken. Dit geldt voor de professionals en de inwoners.	p.m.
Totaal 2022 (oranje bedragen)	152.500

Activiteiten 2023	Raming €
Vervolg op 2022	
<ul style="list-style-type: none"> • Wonen Werken Samenleven • Verbreding training positieve gezondheid naar inwoners en organisaties • Implementeren aanbevelingen analyse vijf complexe casussen • Versterken en borgen informele zorg en ervaringsdeskundigheid in beleid en uitvoering • Lokaal uitvoeringsplan GGD en wijkprofielen kernen door ontwikkelen • Versterken preventiebeleid en vroegsignalering, inhuur en organisatie • Uitvoeren acties lokaal preventieakkoord • Communicatie 	100.000 37.500 <i>Begroting</i> <i>Begroting</i> 15.000 90.000 <i>Begroting</i> 10.000
Nieuw in 2023	
Welzijn op recept Welzijn op recept is voor mensen met psychosociale klachten, die door het medisch domein worden verwezen naar een welzijnscoach. In overleg met de huisartsen en welzijnsvoorzieningen wordt gekeken of en op welke manier het invoeren van Welzijn op recept voor Nederweert van toegevoegde waarde is.	p.m.
Platform Positief Gezond Weert-Nederweert Onderzoek naar aansluiting bij het Platform Positief Gezond Weert-Nederweert. In dit Platform participeren inwoners, professionals en gemeenten. Het doel is informeren en enthousiasmeren voor het werken met het gedachtegoed van positieve gezondheid, vooral mensen in een kwetsbare positie (dreigende armoede, eenzaamheid enz.).	p.m.
Totaal (oranje bedragen)	252.500

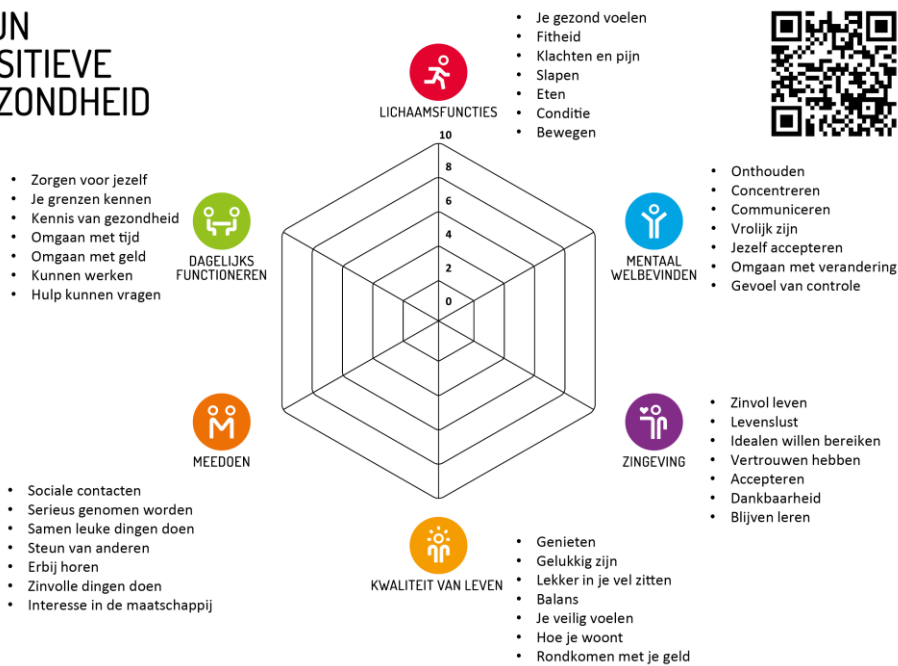
Activiteiten 2024	Raming €
Vervolg op 2023	
<ul style="list-style-type: none"> • Wonen Werken Samenleven, monitoring, evaluatie en vervolg • Positieve gezondheid verder implementeren, aanpassen werkprocessen, bijeenkomsten • Preventie en vroegsignalering monitoren, borgen en verder ontwikkelen • Welzijn op recept monitoren, bijstellen waar nodig, borgen • Uitvoering acties Platform Positief Gezond Weert Nederweert • Communicatie • Lokaal uitvoeringsplan GGD en update wijkprofielen 	80.000 10.000 p.m. p.m. p.m. p.m.
Nieuw in 2024	
Naar een breed leefstijlakkoord Het sport en preventieakkoord wordt omgevormd naar een breed leefstijlakkoord, met daarin aandacht voor bewegen, cultuur, leefstijl en veerkracht.	p.m.
Totaal (oranje bedragen)	90.000

Activiteiten	Raming
2025	€
Afhankelijk van de bevindingen uit de voorgaande jaren worden de activiteiten voor 2025 op een later moment ingevuld. Eventuele financiële overschotten kunnen daarvoor ingezet worden.	p.m.
Totaal programma Positieve Gezondheid 2022 t/m 2025	495.000

Bijlage
1

MIJN POSITIEVE GEZONDHEID

© Institute for Positive Health (IPH) | iph.nl | Gespreksinstrument 1.0

7.2 Programma Economische Gebiedsontwikkelingen

Inleiding

Op 5 juli 2022 heeft de gemeenteraad ingestemd met het beschikbaar stellen van een budget voor economische gebiedsontwikkelingen:

“Op economisch gebied liggen mooie uitdagingen voor ons. Het centrum van Nederweert moet toekomstbestendig blijven en we leggen verbindingen richting Lambertushof, Kerkstraat-Noord en Kapelaniestraat met inpassing van het MFA Pinnenhof. De bestaande bedrijventerreinen krijgen een opwaardering en ondernemerschap wordt gewaardeerd. Zo versterken we de lokale economie.”

Het programma vormt een meerjarige aanpak en bestaat uit twee onderdelen:

1. Gebiedsontwikkeling centrum/Lambertushof e.o.
2. Plan van aanpak bedrijventerreinen.

Ambities coalitieakkoord 2022-2026

Het programma brengt de verwezenlijking van de ambities uit het coalitieakkoord dichterbij. In het coalitieakkoord “Goed voor elkaar” (2022-2026) is in het hoofdstuk Economie onder andere opgenomen dat we de ambitie hebben om de lokale economie te versterken door ruimte te bieden aan Nederweeter ondernemers. Onderdeel daarvan is het bevorderen van creativiteit en jong ondernemerschap (startups) en het bieden van kansen aan ondernemers om door te groeien in de eigen gemeente.

Centrum

Voor wat betreft de centrumontwikkeling is de ambitie om te werken aan een aantrekkelijk en toekomstbestendig centrum waar inwoners en bezoekers terecht kunnen voor hun dagelijkse levensbehoeften en vertier. Speerpunten hierbij zijn:

- Het centrum goed bereikbaar houden, gratis parkeren en winkelbeleving versterken.
- Aan de slag met de inrichting van het Lambertushof.
- Realiseren van een samenhangend winkelgebied van Lambertushof, Kerkstraat-Noord en Kapelaniestraat met inpassing van De Pinnenhof en de bibliotheek.

Bedrijventerreinen

Het opwaarderen van bestaande bedrijventerreinen en daarna bij aangetoonde behoefte een nieuw bedrijventerrein realiseren voor lokale ondernemers.

Proces

De twee programmaonderdelen schetsen op strategisch niveau de wijze waarop de gewenste ontwikkelingen worden gerealiseerd. Het programma heeft een dynamisch karakter en de uitwerking zal gaandeweg meer concreet worden. De opgenomen kostenbegroting zien we dan ook als startbudget om de programma's een eerste impuls te kunnen geven. De verdere uitwerking en uitvoering van projecten vergt meer investeringen in de komende jaren. De gemeenteraad wordt op diverse momenten in het proces geïnformeerd, onder meer via de P&C-cyclus. Op basis daarvan kan de raad de voortgang beoordelen.

1. Gebiedsontwikkeling centrum/Lambertushof e.o.

Inleiding

Na vaststelling van het Masterplan Nederweert-Budschop in 2009 en de detailhandelsstructuurvisie (2016) is het centrum van Nederweert de afgelopen jaren flink op de schop gegaan. De resultaten hiervan zijn inmiddels zichtbaar. Dit betekent echter niet dat het centrum 'af' is. Bovendien zorgen ontwikkelingen in de tijd voor nieuwe inzichten. We willen ervoor zorgen dat het centrum aantrekkelijk blijft en dat er goede verbindingen liggen richting Lambertushof, Kerkstraat-Noord en Kapelaniestraat, met inpassing van De Pinnenhof.

Een visie op het gebied is tevens bedoeld om nieuwe ontwikkelingen te kunnen beoordelen, waarbij een bepaalde mate van flexibiliteit ingebouwd zal moeten worden om in te kunnen spelen op snelle veranderingen (denk aan de coronacrisis), bijvoorbeeld op het gebied van mobiliteit en leegstand.

Terugblik

Mede naar aanleiding van het vertrek van de supermarkt aan het Lambertushof (begin 2019) is destijds een werkgroep geformeerd, bestaande uit ondernemers en belanghebbenden in het gebied rond Lambertushof en Kerkstraat-Noord. De belangrijkste thema's die toen door de werkgroep Lambertushof zijn ingebracht, zijn:

- *Toekomstige invulling supermarktpand*
- *Verbindingen centrum/kernwinkelgebied*
- *Gebruik en inrichting Lambertushof*

De resultaten van de werkgroep zijn in mei 2021 via een raadsinformatiebrief gedeeld met de gemeenteraad. Kern van die brief is dat we voor het totale gebied (Lambertushof, omgeving Groene Kruisgebouw/Pinnenhof en het noordelijk deel van de Kerkstraat) een gebiedsontwerp maken en een visie uitwerken. De rol van de voornoemde werkgroep is eind 2021 beëindigd, waarbij werd aangetekend dat we ondernemers en andere belanghebbenden (zoals de OVN) aangesloten houden in het vervolgproces (zie ook hierna onder 'partners/samenwerking').

Doelstelling

De voornaamste doelen die we met de uitwerking van dit programmaonderdeel beogen te bereiken, zijn:

- Het versterken van de lokale economie.
- Het aantrekkelijk en toekomstbestendig maken en houden van het gebied.

Projectgebied

Het projectgebied bestaat in hoofdzaak uit de volgende straten/gebieden:

1. De drie verbindingsstraten vanuit de Burgemeester Hobusstraat naar de Kerkstraat
2. Het plein Lambertushof, inclusief de parkeerplaats aan de achterzijde.
3. Het noordelijk deel van de Kerkstraat (van de kerk tot aan de Burgemeester Vullersstraat), inclusief de oversteekplaats bij de kruising met de Burgemeester Greijmansstraat/Kapelaniestraat.
4. Het gebied rond De Pinnenhof en het Groene Kruisgebouw.

In de onderstaande overzichtskaart zijn deze gebieden afzonderlijk gemarkeerd:

Het kernwinkelgebied, zoals in het verleden vastgesteld, blijft in deze opzet in tact. We kijken binnen de scope van dit project voornamelijk naar specifieke onderdelen van het centrum.

Partners/samenwerking

Als gemeente opereren we in een speelveld van afhankelijkheden en zijn we slechts één van de vele belanghebbenden. Het is van belang om alle stakeholders in het gebied te betrekken, waaronder: ondernemers centrum, ondernemersvereniging, vastgoedeigenaren, horecavereniging, stichting weekmarkt, inwoners centrum, bezoekers centrum, sociaal-maatschappelijke- en culturele instellingen (waaronder De Pinnenhof). Een breed draagvlak en gedeelde verantwoordelijkheid vormen de sleutel tot succes.

Algemene uitgangspunten en thema's

De economische vitaliteit en levendigheid van een centrum hangt van veel factoren af en dwingt om na te denken over uiteenlopende onderwerpen. Onderstaand zijn deze (niet limitatief) opgesomd in een aantal categorieën. Een goede belangenafweging is hierbij vanzelfsprekend belangrijk.

- Economisch vitaal centrum
<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Compact centrum</i> ○ <i>Horeca- en winkelaanbod (functiemenging)</i> ○ <i>Leegstand (hoe omgaan met?)</i> ○ <i>Activiteiten/evenementen</i>
- Groen centrum
<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Uitstraling (aantrekkelijk centrum/gebied)</i> ○ <i>Positieve gezondheid (inwoners en bezoekers)</i> ○ <i>Klimaatadaptatie (voorkomen wateroverlast/hittestress)</i> ○ <i>Biodiversiteit</i> ○ <i>Duurzaamheid (circulaire economie, elektrisch vervoer etc.)</i>
- Levendig centrum
<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Functie en inrichting pleinen: parkeren/evenementen/horeca/terrassen etc.</i> ○ <i>Aantrekkelijke omgeving (gevels/groen/water/verlichting)</i> ○ <i>Beleving/reuring</i> ○ <i>Beweegroutes</i> ○ <i>Weekmarkt/standplaatsen</i>
- Identiteit en uitstraling
<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Historische/monumentale panden</i> ○ <i>Cultureel erfgoed / kunst & cultuur</i> ○ <i>Gastvrijheid & Beleving</i>
- Toegankelijk centrum (bereikbaarheid/parkeren)
<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Bereikbaar centrum (bewegwijzering)</i> ○ <i>Verbindingsstraten en 'doorsteken' Kerkstraat</i> ○ <i>(Gratis) parkeeraanbod: kort-/lang parkeren (rol automobilist: inwoner vs. bezoeker)</i> ○ <i>Laadpalen</i> ○ <i>Auto vs. fiets/voetganger</i> ○ <i>Fietsvoorzieningen en -verbindingen</i> ○ <i>OV-verbindingen</i>

Plan van aanpak

Met de uitwerking van het gebiedsprogramma centrum/Lambertushof e.o. geven we richting aan een toekomstbestendig centrum, waar het goed wonen, werken, ondernemen en vertoeven is. Nieuwe ontwikkelingen moeten leiden tot een meerwaarde voor het centrum.

Met betrekking tot de uitdagingen in het voornoemde projectgebied (als onderdeel van de doorontwikkeling van het centrum) ligt er een belangrijke relatie met de *Omgevingsvisie Kernen en Bedrijventerreinen*. Hierin wordt in grote lijnen (en voor een groter gebied dan alleen het centrum) de richting voor toekomstige ontwikkelingen geschetst.

Binnen het gebiedsprogramma stellen we prioriteiten, rekening houdend met de aandachtsgebieden waarvoor we als gemeente zelf aan de lat staan. In de basis zijn dit:

- *Verkeer/parkeren*
- *Openbare ruimte*
- *Groen*
- *Faciliteren/stimuleren van andere partijen in het gebied*

Momenteel is het centrumplan Burgemeester Hobusstraat in ontwikkeling. Dit maakt op zichzelf geen onderdeel uit van het onderhavige programma. Echter, we willen hier wel zo goed mogelijk op aanhaken door middel van een voortvarende aanpak. Waar mogelijk halen we projecten naar voren en wachten we niet op bijvoorbeeld de oplevering van Blok B en C.

In dit kader zien we vooral kansen in het opwaarderen van de verbindingstraten naar de Kerkstraat en de parkeerplaats aan de achterzijde van de Lambertushof (zie de jaarschijven 2022 en 2023 in onderstaand overzicht).

Een actieve rol van de gemeente heeft een positieve impact op het gebied. Daarnaast zijn er meer ontwikkelingen in het centrum. Zo is inmiddels bekend dat het voormalige supermarktpand aan het Lambertushof recent van eigenaar is gewisseld en dat een nieuwe invulling van de resterende leegstand op deze locatie tot de mogelijkheden behoort. Dergelijke ontwikkelingen willen we centraal stellen en aanmerken als kansen om het gebied verder te versterken.

In onderstaand overzicht worden acties, investeringen en deelprojecten benoemd die we als onderdeel van dit programma willen oppakken en uitvoeren:

2022

- Opwaardering verbindingstraten (Burg. Hobusstraat/Paulus Holtenstraat) richting Kerkstraat:
  - o *Opwaarderen en investeren in parkeren en groen.*
  - o *Routes versterken door eenduidige aankleding openbare ruimte.*

Indicatie kosten: € 80.000

2023

- Voorbereiding en opwaardering parkeerplaats achterzijde Lambertushof (koppeling Parkeeronderzoek 2023).
- Stedenbouwkundig onderzoek/voorstel t.b.v. verdere visie-uitwerking en gebiedsontwerp.
- Communicatie- en participatieplan uitwerken:
  - o *Opstarten omgevingsdialoog centrum.*
  - o *Gesprekken met stakeholders, zoals OVN.*
- Na onderzoek/uitwerking volgt een nader uitgewerkt raadsvoorstel voor het vervolgtraject.

Indicatie kosten: p.m.

2024

- Uitwerking verdere deelprojecten in het projectgebied:
  - o *Opwaardering Lambertushof (plein).*
  - o *Het noordelijk deel van de Kerkstraat (van de kerk tot aan de Burg. Vullersstraat), inclusief de oversteekplaats bij de kruising met de Burg. Greijmansstraat/Kapelaniestraat.*
  - o *Het gebied rond De Pinnenhof en het Groene Kruisgebouw.*

Indicatie kosten: p.m.

Totale kostenindicatie: P.M.

Bovenstaande opsomming is een overzicht van acties zoals we die nu overzien. Om nog meer vaart achter de voorgenomen plannen en ideeën te kunnen zetten, is het wenselijk om een deel van het budget – in eerste instantie vooral aan te merken als ‘versnellingsgeld’ – te reserveren voor het snel kunnen realiseren van acties op de korte termijn (2022/2023).

Op de langere termijnacties (2023 en verder) willen we ons nu al voorbereiden en kansen benutten als die zich voordoen. Waar nodig, bijvoorbeeld op basis van actuele maatschappelijke ontwikkelingen, herijken we het programma en de ambities.

Bij de uit te werken (deel)projecten zijn we mede afhankelijk van ambtelijke capaciteit. Op dit moment is deze onvoldoende om alle zaken die in dit document zijn benoemd ook daadwerkelijk snel te

kunnen oppakken/uitvoeren. De door de gemeenteraad ter beschikking gestelde versnellingsmiddelen voor ambtelijke capaciteit biedt in deze kansen. Op het moment dat er meer duidelijkheid is over de projecten en wat dit betekent voor de budgetvraag en de formatievraag, zal de raad hierover geïnformeerd worden.

2. Plan van aanpak bedrijventerreinen

Inleiding

Nederweert kent een goed ondernemers- en vestigingsklimaat. Onze bedrijventerreinen zijn belangrijk voor de werkgelegenheid en het ondernemerschap in onze gemeente. Er zijn niettemin verbeterpunten, mede ingegeven door de (nieuwe) opgaven die er zijn en/of op de samenleving afkomen.

In 2023 wordt de *Omgevingsvisie Kernen en Bedrijventerreinen* vastgesteld. Deze gaat ons helpen bij het maken van toekomstige keuzes. We willen hierop voorsorteren met het opstellen en uitwerken van een plan van aanpak voor de bedrijventerreinen.

Aanleiding

Er zijn in elk geval een tweetal ontwikkelingen die aanleiding geven tot het opstellen van een plan van aanpak:

1. Er zijn bedrijventerreinen in de gemeente Nederweert die verouderd zijn en waarbij ingrepen nodig zijn om de economische functie van de terreinen te behouden en deze toekomstbestendig te maken en te houden.
2. Het gebrek aan uitgeefbare bedrijfskavels i.c.m. beperkte leegstand op de bestaande terreinen. Hierdoor is de schuifruimte voor bedrijven binnen de eigen gemeente beperkt en komen lokale ondernemers met een uitbreidingsvraag op termijn mogelijk klem te zitten. Het gevolg hiervan kan zijn dat lokale bedrijven op termijn elders in de regio op zoek gaan naar een nieuwe vestigingslocatie.

Bij punt 2 dient te worden opgemerkt dat de schaarste zich niet alleen in Nederweert voordoet; het is regionaal en zelfs landelijk een knelpunt. Overigens valt de oriëntatie op uitbreiding van het aanbod aan bedrijvenareaal straks onder de *Omgevingsvisie*.

Doelstelling

De uitwerking van dit programmaonderdeel heeft als belangrijkste doel om de gemeente, het bedrijfsleven en andere belanghebbenden richting te geven voor de toekomst van de bedrijventerreinen. Daarbij is het een belangrijke bouwsteen voor de *Omgevingswet* en de *Omgevingsvisie Kernen & Bedrijventerreinen*.

Projectgebied

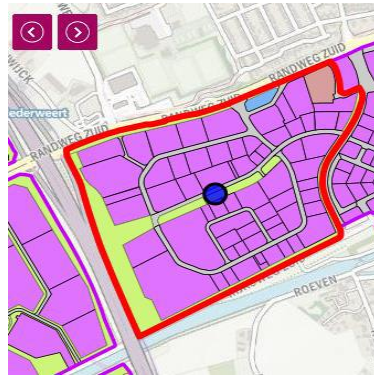
Het gaat in deze over alle vijf de bedrijventerreinen in de gemeente Nederweert. Er wordt in dit programmaonderdeel niet nader ingegaan op bedrijvigheid buiten de bedrijventerreinen.

Hierna volgt een korte beschrijving van alle bedrijventerreinen in Nederweert en Ospel, in volgorde van groot naar klein.

Bedrijvenpark Pannenweg-West (Nederweert)

Bruto-oppervlakte ca. 47 hectare

Aantal bedrijven ca. 100 bedrijven

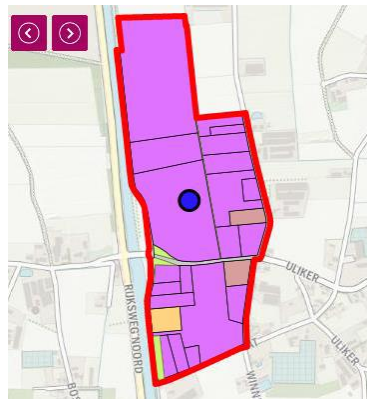

Pannenweg-West (of Pannenweg II) is een ruim opgezet bedrijventerrein met ruimte voor groen en water. Er is een mix van kleine en grotere bedrijven (gemengd mkb) gevestigd. Het bedrijvenpark heeft slagbomen en camerabeveiliging en is als enige terrein in de gemeente georganiseerd middels een coöperatieve parkmanagementvereniging. Met de ontsluiting pal aan de A2 en de Randweg N275 is het terrein uitstekend bereikbaar over de weg.

Aan Veertien (Nederweert)

Bruto-oppervlakte ca. 40 hectare

Aantal bedrijven ca. 30 bedrijven

Aan Veertien ligt ten noorden van de kern Nederweert, parallel aan de N266 en de Zuid-Willemsvaart.

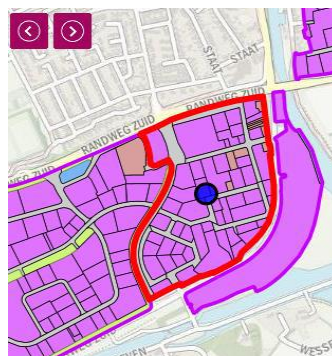
Op het bedrijventerrein is naast het gemengde mkb, ook de wat zwaardere industrie vertegenwoordigd.

Naast bedrijven zijn hier ook bedrijfswoningen aanwezig en loopt dit terrein over in het buitengebied.

Pannenweg-Oost (Nederweert)

Bruto-oppervlakte ca. 21 hectare

Aantal bedrijven ca. 80 bedrijven

Pannenweg-Oost (of Pannenweg I) grenst direct aan Pannenweg-West en is een van de grotere bedrijventerreinen in Nederweert.

Op het terrein, nabij de kanalenversprong en de A2, zijn tal van kleine en middelgrote bedrijven gevestigd, werkzaam in uiteenlopende sectoren.

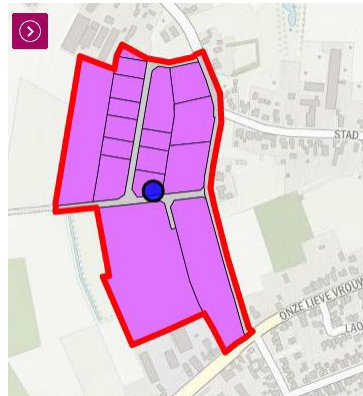
Pannenweg-Oost kenmerkt zich onder meer door de aanwezigheid van bedrijfswoningen.

Ketelaarsweg (Ospel)

Bruto-oppervlakca. 10 hectare

Aantal bedrijven ca. 20 bedrijven

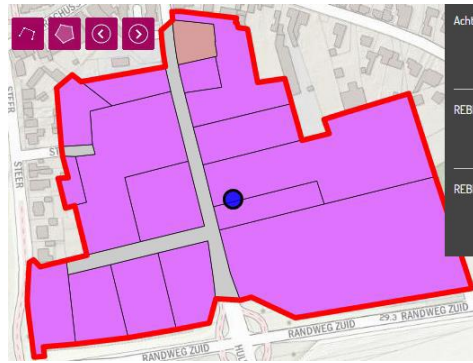

Bedrijfsterrein Ketelaarsweg in Ospel kleinschalig van opzet. Niettemin is er volop bedrijvigheid en zijn hier bedrijfswoningen aanwezig. Veel bedrijven op dit terrein zijn hier al sinds jaar en dag gevestigd.

Hulsenweg (Nederweert-Budschop)

Bruto-oppervlakca. 8 hectare

Aantal bedrijven ca. 20 bedrijven

De kernen Nederweert en Budschop zijn van elkaar gescheiden door de Zuid-Willemsvaart. In Budschop ligt, op de plek waar de randwegen N275 en N266 elkaar kruisen, het bedrijfsterrein Hulsenweg. Het betreft een kleinschalig bedrijfsterrein, geschikt voor het midden- en kleinbedrijf.

In totaliteit beschikt de gemeente Nederweert hiermee over circa **126 hectare bedrijfsterrein**, waarop om en nabij de **250 bedrijven** zijn gevestigd. Deze bedrijven zijn qua werkgelegenheid goed voor **2.239 banen** (bron: Regionaal Economisch Bedrijfsterrein Informatie Systeem (REBIS), Provincie Limburg).

Bedrijfsterreinen vervullen een belangrijke functie in de lokale economie. Ze zijn in Nederweert goed voor meer dan 30% van de banen (bron: VRL/Etil (Vestigingenregister Limburg, 2019). Dit is vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde. Daarbij is meer dan de helft van de werknemers (57%) afkomstig uit de eigen gemeente (bron: CBS). Het sociaal-economische belang van bedrijfsterreinen is daarmee zeer groot.

Uitdagingen

De economie verandert continu en is onderhevig aan trends en ontwikkelingen die een rol spelen bij het functioneren van een bedrijfsterrein. Belangrijke trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op bedrijfsterreinen:

- Energietransitie
- Circulaire economie
- Klimaatadaptatie
- Digitalisering (automatisering/robotisering)
- Veiligheid/criminaliteit (ondermijning)

En verder:

- Ligging en bereikbaarheid (speelt niet overal)
- Uitbreidingsruimte / ruimtebehoefte (schaarse ruimte en discussie over 'verdozing')
- Harde begrenzing (geen uitbreiding op bestaand terrein mogelijk)

- Hoge druk op de ruimte buiten de bedrijventerreinen (natuur/woningbouw/energieopgave etc.)
- Kwaliteit (kwaliteit buitenruimte, uitstraling, parkeerproblematiek)

Niets doen is geen optie als we bedrijven (en daarmee werkgelegenheid) willen behouden en ondernemers willen faciliteren bij hun ambities.

Plan van aanpak

Een visie op bedrijventerreinen vraagt om een integrale benadering. Het gaat niet alleen over economisch beleid, maar heeft ook raakvlakken met andere beleidsvelden:

<p>Sociaal-economisch Onderwijs Arbeidsmarkt Positieve gezondheid</p>
<p>Fysiek-ruimtelijk Ruimtelijke ordening Mobiliteit Wonen</p>
<p>Duurzaamheid Circulaire economie Energietransitie Klimaatadaptatie</p>

Partners/samenwerking

Goede bedrijventerreinen, een hechte samenwerking tussen ondernemers en met de gemeente, en aandacht voor het bedrijfsleven dragen in positieve zin bij aan het vestigingsklimaat in de gemeente. Voor het in gang zetten van ontwikkelingen en het realiseren van ambities zijn ambtelijke en externe inzet, (financiële) middelen en tijd nodig. Daarbij is het van belang om stakeholders – in de eerste plaats het bedrijfsleven: ondernemers(collectieven) en pandeigenaren – actief te betrekken bij de aanpak. Er is immers sprake van een collectief belang en een gedeelde verantwoordelijkheid.

Ondernemerscollectieven in Nederweert die hierin een rol spelen, zijn in elk geval:

- Coöperatieve Vereniging Parkmanagement Bedrijvenpark Pannenweg U.A.
- Werkgroep Keurmerk Veilig Ondernemen Bedrijventerreinen (KVOB)
- Ondernemersvereniging Nederweert (OVN)

Het oppakken van de opgaven gebeurt gefaseerd. We verkennen met ondernemers welke kansen er liggen en brengen in kaart welke zaken prioriteit moeten krijgen. Inzicht in de huidige kwaliteit van de bedrijventerreinen en de behoefte van ondernemers is daarvoor cruciaal.

Een actieve rol van de gemeente heeft een positieve impact. Ook voor dit programmaonderdeel geldt dat we als gemeente onze rol pakken op in elk geval de volgende aandachtsgebieden:

- Verkeer/parkeren
- Openbare ruimte
- Groen
- Faciliteren/stimuleren van andere partijen in het gebied

In onderstaand overzicht worden acties en investeringen benoemd die we als onderdeel van dit programma willen oppakken en uitvoeren:

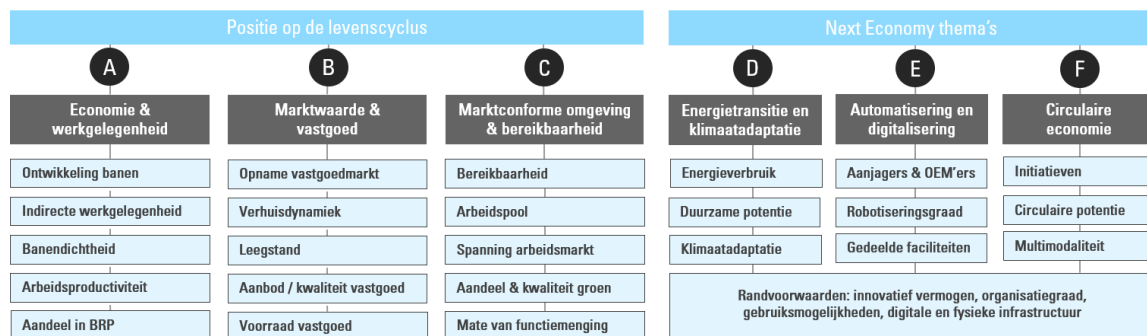
2022

- Monitoren kwantitatieve en kwalitatieve ruimtebehoefte:
  - o *In 2020/2021 is een ruimtebehoefte-onderzoek uitgevoerd. Op basis hiervan hebben we in mei 2021 een meedenkbijeenkomst georganiseerd. In november 2021 is een RIB opgesteld met de laatste stand van zaken.*
  - o *I.s.m. Weert monitoren en actualiseren we de ruimtebehoefte in Weert/Nederweert. E.e.a. op basis van:*
    - *Actuele ontwikkelingen op de bedrijventerreinenmarkt (impact corona, afname leegstand, versnelling systeemtransities zoals energietransitie en circulaire economie).*
    - *De nieuwste EIB-raming: door het ministerie van EZK opgelegd als basis voor alle nieuwe ruimtebehoefte-prognoses in Nederland. Hierdoor ontstaat voor de lange termijn (t/m 2035) een modelmatig onderbouwd beeld van de ruimtevrage.*
    - *Een actuele werkgelegenheidsprognose.*

Indicatie kosten: € 10.000

2023

- Opvolging geven aan adviezen uit het ruimtebehoefte onderzoek (2020/2021).
- Uitgangssituatie kwaliteit bedrijventerreinen in kaart brengen, bijvoorbeeld via een Next Economy-analyse:
  - o *Nulmeting uitvoeren op basis waarvan de marktkwaliteit, levenscyclus en toekomstbestendigheid van alle bedrijventerreinen afzonderlijk in kaart worden gebracht.*
  - o *Monitoring en inventarisatie kansen en knelpunten bedrijventerreinen.*

(voorbeeld Next Economy-thema's)

- Behoeftepeiling bedrijfsruitemarkt bij ondernemers:
  - o *Op basis van gesprekken en/of een (online) enquête de ruimtebehoefte peilen bij ondernemers:*
    - *In kaart brengen algemene kenmerken (locatie, huisvesting, aantal medewerkers, bedrijfsactiviteiten).*
    - *Inventariseren functioneren bedrijventerrein, uitbreidings-/verplaatsingsplannen, de omvang hiervan, locatiewensen en -eisen, vastgoedwensen en -eisen etc.*
    - *Kan behoefte aan nieuwe bedrijventerreinontwikkeling worden aangetoond?*

Indicatie kosten: € 100.000

2024

- Uitwerken plan van aanpak op basis van de voornoemde actualisatie, nulmeting en behoeftepeiling.
- Prioritering afzonderlijke projecten en bedrijventerreinen.
- Koers vervolgtraject bepalen en uitwerken in een raadsvoorstel.

Indicatie kosten: p.m.
Totale kostenindicatie: P.M.

Het is een overzicht van acties zoals we die nu overzien. De acties op de korte termijn willen we snel oppakken. Op de langere termijnacties willen we ons nu al voorbereiden en kansen benutten als die zich voordoen. Waar nodig (bijvoorbeeld op basis van actuele maatschappelijke ontwikkelingen) herijken we het programma en de ambities.

7.3 Programma Transitie Buitengebied

Dit programma is de opvolger van het afgesloten programma 'Buitengebied in Balans, samen groots, samen doen'. In juli 2021 heeft de gemeenteraad de Omgevingsvisie Buitengebied vastgesteld, die via een uitgebreid participatietraject tot stand is gekomen. Deze omgevingsvisie vormt de basis voor het majeure programma Transitie Buitengebied. Sinds de vaststelling van de omgevingsvisie, is het rijks- en provinciaal beleid volop in beweging. De komende veranderingen in het buitengebied zijn enorm, hebben een nadrukkelijke relatie met nog vorm te geven stikstofbeleid en de gebiedsplannen die de provincie opstelt, waarin bodem en water leidend zijn.

In dit majeure programma geven we verder invulling en concrete uitvoering aan delen uit onze Omgevingsvisie Buitengebied. In dit majeure programma pakken we een aantal projecten op, waarmee we aan de hand van onze Omgevingsvisie Buitengebied op onze eigen manier invulling geven aan de opgaven die voortkomen uit rijks- en provinciaal niveau. Daar ligt op dit moment de urgentie in het buitengebied. Dit betekent overigens niet dat andere thema's uit de omgevingsvisie minder belangrijk zijn. Deze worden deels al opgepakt in andere projecten zoals programma energietransitie en omgevingsprogramma luchtkwaliteit.

Richtinggevende uitspraken Omgevingsvisie

In dit programma leggen we de focus op een aantal richtinggevende uitspraken van de Omgevingsvisie Buitengebied:

- *Elke verandering biedt mogelijkheden om een verbetering tot stand te brengen in de kwaliteit van de leefomgeving in het buitengebied.*

Stap voor stap kan zo worden gewerkt aan een buitengebied met:

- Minder overlast van veehouderijen
- Meer begrip voor elkaar
- Een aantrekkelijker landschap
- Meer groen
- Interessante toeristische routes
- Meer ruimte voor duurzame energiebronnen
- Meer ruimte voor de opvang van water
- Een grote diversiteit aan functies op de vrijkomende locaties

- *Ruimere mogelijkheden voor hergebruik.*

We bieden ruime mogelijkheden voor hergebruik van vrijkomende (agrarische) gebouwen. De mogelijkheden zijn vooral bedoeld als verdienmodel voor het realiseren van sloop van overvloedige gebouwen. We zien mogelijkheden voor allerlei bedrijfsfuncties, zolang de omvang passend is in het buitengebied; het buitengebied moet niet de uitstraling van een agroindustriële bedrijventerrein krijgen.

Bij het toestaan van nieuwe functies beoordelen we in hoeverre deze milieutechnisch zijn in te passen in de leefomgeving. In ieder geval moet worden voldaan aan de volgende twee voorwaarden:

- omliggende functies mogen niet worden belemmerd door de nieuwe ontwikkeling
- in geval van verblijfsfuncties moet er sprake kunnen zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

- *Versterken van de omgevingskwaliteit.*

Om te bepalen of een initiatief de omgevingskwaliteit versterkt, moet er sprake zijn van meerwaarde voor het buitengebied: wordt ons buitengebied er gezonder, vitaler, leefbaarder, aantrekkelijker en schoner van? Daarbij is ruimte voor ondernemen noodzakelijk om die meerwaarde vorm te kunnen geven. Concreet betekent dit:

- Het versterken van de identiteit van het buitengebied, zoals toegelicht in Hoofdstuk 2 van de Omgevingsvisie

- Het bijdragen aan een oplossing voor ons buitengebied.
- *We faciliteren de blijvers op perspectievolle locaties.*

Op geschikte, perspectievolle locaties faciliteren we ondernemers via maatwerk om zich verder te ontwikkelen. Welke locaties dat zijn, gaan we niet vastleggen. In het buitengebied is sprake van snel wisselende omstandigheden. Toekomstmogelijkheden wijzigen door veranderende omstandigheden. Wat op de ene plek perspectievol is, kan dat op een andere plek niet zijn. Datzelfde geldt voor verschillende typen agrarische bedrijven. We verwachten dat de agrarische sectoren zelf in staat zijn om deze locaties te vinden. Op voorhand sluiten we daarbij geen locaties uit, mits er per saldo maar sprake is van versterking van de omgevingskwaliteit

Relatie met ontwikkelingen op Rijks- en provinciaal niveau.

Op Rijks en provinciaal niveau zijn diverse ontwikkelingen die komende jaren van invloed zijn op de transitie van het buitengebied. Denk hierbij aan Nationale Omgevingsvisie, Programma Mooi Nederland, Nationaal Programma Landelijke gebied, Novex-gebied de Peel, provinciale gebiedsplannen en omgevingsvisie en Kaderrichtlijn water.

Door deze ontwikkelingen is de verwachting dat de komende jaren bedrijven versneld gaan stoppen en andere bedrijven juist gaan investeren in innovatie. Verbetering van landschap, natuurwaarden, waterkwaliteit en leefomgeving zijn hierbij belangrijke randvoorwaarden. De genoemde richtinggevende uitspraken uit de omgevingsvisie bieden een basis om op deze ontwikkelingen in te spelen.

Wat gaan we gedurende deze raadsperiode doen?

1. Opstellen van handvat kernkwaliteiten landschap.

Dit handvat is een instrument om ontwikkelingen in het buitengebied in te passen in het landschap. Het is een van de projecten uit de Omgevingsvisie Buitengebied die nog niet in uitvoering zijn en waarvoor nog geen budget beschikbaar is. Inmiddels is er in de provincie ervaring opgedaan met verschillende methodes (oa ontwerpend onderzoek, toetsingskader) om ontwikkelingen die invloed hebben op het landschap zodanig in te passen waardoor er een meerwaarde ontstaat voor het landschap. Uit deze ervaringen blijkt dat een handvat helpt om in een vroeg stadium van een initiatief keuzes te maken over inpassing in het landschap.

Het instrument moet invulling geven aan de richtinggevende uitspraken:

- *Elke verandering biedt mogelijkheden om een verbetering tot stand te brengen in de kwaliteit van de leefomgeving in het buitengebied.*
- *Versterken van de omgevingskwaliteit.*

Voor het opstellen van het handvat wordt een extern bureau ingehuurd.

Investering: 50.000,-

2. Inrichten van een Perspectiefteam Buitengebied.

De ontwikkelingen op rijks- en provinciaal niveau zijn in een stroomversnelling geraakt door de stikstofuitspraken. In 2023 worden de provinciale gebiedsplannen verwacht. De inhoud is nog niet bekend, maar duidelijk is wel dat alle agrariërs voor 2030 versneld keuzes moeten gaan maken over de toekomst van hun bedrijf. Hiervoor hebben zij ook zekerheid nodig van de gemeente: wat kan er wel en niet op onze locatie. In Nederweert hebben we ruim 200 agrarische bedrijven en ongeveer 180 agrarische ondernemers die voor 2030 hun keuze moeten hebben gemaakt. De meeste zullen dat eerder doen.

We richten een perspectiefteam in met diverse disciplines en kennis van zowel gemeentelijk, provinciaal en rijksbeleid zodat er integraal en projectmatig naar een initiatief kan worden gekeken. Hierbij zoeken we ook naar minder voor de hand liggende expertise die op een innovatieve manier waardevolle kennis kunnen inbrengen. Als voorbeeld kunnen het 'Ondersteuningsnetwerk' en 'VAB Impuls' dienen. Deze teams zijn opgezet vanuit de overheid en al jaren actief in de ondersteuning van ondernemers.

Hiermee geven we invulling aan de richtinggevende uitspraken:

- *Ruimere mogelijkheden voor hergebruik.*
- *We faciliteren de blijvers op perspectievolle locaties.*

Omdat er binnen de organisatie onvoldoende capaciteit aanwezig is voor dit team is externe inhuur noodzakelijk.

Investering: 350.000

Foto's:

Gemeente Nederweert en Nederweert24

Gemeente Nederweert

Bezoekadres:
Raadhuisplein 1
6031 VR Nederweert

Postadres:
Postbus 2728
6030 AA Nederweert

Telefoon: (0495) 677 111 of 14 0495

Fax: (0495) 633 245
E-mail: info@nederweert.nl
Website: www.nederweert.nl

www.nederweert.nl